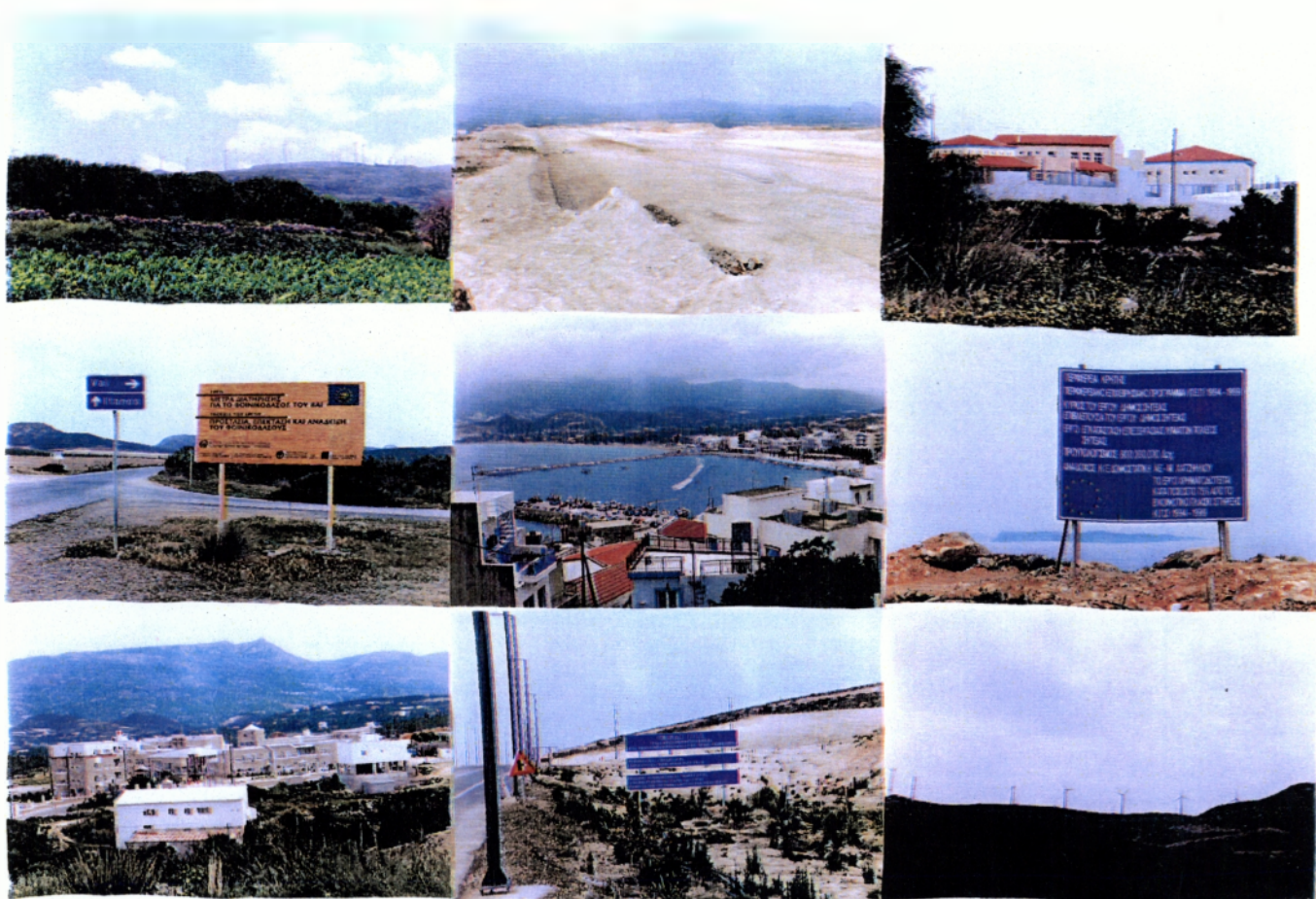

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΘΕΜΑ

“ Η υλοποίηση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων από τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι επιπτώσεις τους στην Επαρχία Σητείας.”

Φοιτήτριας : Βαζάκη Ιώαννας
Επιβλέπων καθηγητής : Γεωργαντάς Ηλίας

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2000

... Δε θα πάψουμε ποτέ να εξερευνούμε
και το τέλος κάθε εξερεύνησης θα' ναι να
φτάσουμε από εκεί που ξεκινήσαμε και να
γνωρίσουμε τον τόπο για πρώτη φορά...

Τ.Σ. Ελιοτ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	1
Εισαγωγή	2

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.

Κεφ.1 Ο Θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

1.1	Έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	6
1.2	Συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης του θεσμού της Τ.Α.....	8
1.3	Η δομή του Ελληνικού συστήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	12
1.3.1	Οι λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως το 1975.....	12
1.3.2	Σύγχρονες λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	15
1.4	Βασικές προσεγγίσεις στην έννοια της Ανάπτυξης.....	24
1.4.1	Έννοια της Τοπικής Ανάπτυξης.....	27
1.5	Κριτήρια αξιολόγησης της αναπτυξιακής διάστασης της δραστηριότητας της τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	30
1.6	Περιφερειακή Ανάπτυξη.....	31
1.6.1	Θεσμικό πλαίσιο Περιφερειακής πολιτικής.....	32
1.6.2	Συνοπτική αναφορά στην πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης της Ελλάδας.....	36
1.7	Θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο για την αναβάθμιση της Περιφερειακής και Τοπικής Ανάπτυξης στην Ελλάδα.....	38
1.8	Ο ρόλος της Τ.Α στον προγραμματισμό των έργων του Π.Δ.Ε.....	43

Κεφ.2 Παρουσίαση της “Επαρχίας” Σητείας.

2.1	Ένταξη της “Επαρχίας” Σητείας στον ευρύτερο χώρο.....	48
2.2	Ιστορικό περίγραμμα.....	49
2.3	Υφιστάμενη κατάσταση.....	52
2.3.1	Φυσικά χαρακτηριστικά.....	55
2.3.2	Γεωλογικά στοιχεία.....	56
2.3.3	Υδρογεωλογικά στοιχεία.....	58
2.3.4	Μετεωρολογικά στοιχεία.....	59
2.3.5	Υδρογραφικά στοιχεία.....	60
2.4	Χαρακτηριστικά του πληθυσμού της περιοχής μελέτης.....	62
2.4.1	Εξέλιξη- Διάρθρωση-Φυσική κίνηση πληθυσμού.....	63
2.4.2	Μετανάστευση – Παλινοστήσει – Μετακίνηση.....	64
2.4.3	Ενεργός Πληθυσμός- Ανεργία.....	64
2.5	Διοικητικά χαρακτηριστικά.....	66
2.6	Παραγωγική δραστηριότητα.....	73
2.6.1	Φυτική – Ζωική παραγωγή.....	73
2.6.1.1	Ελαιοκαλλιέργεια.....	74
2.6.1.2	Σουλτανίνα.....	75
2.6.1.3	Οινάμπελα.....	76
2.6.1.4	Μπανανοκαλλιέργεια.....	77
2.6.1.5	Θερμοκήπια.....	78
2.6.1.6	Κτηνοτροφία.....	78
2.6.1.7	Μελισσοκομία.....	81
2.6.1.8	Αλιεία.....	82
2.6.2	Ορυκτός πλούτος.....	84
2.6.3	Μεταποίηση-Εμπόριο.....	87
2.6.4	Τουρισμός.....	92
2.6.5	Επενδύσεις.....	97
2.7	Υποδομές.....	100
2.7.1	Κοινωνικές υποδομές.....	100

2.7.1.1	Υγεία-Πρόνοια.....	100
2.7.1.2	Εκπαίδευση.....	103
2.7.1.3	Αθλητισμός.....	104
2.7.1.4	Πολιτιστικά.....	104
2.7.2	Τεχνική υποδομή.....	109
2.7.2.1	Μετακίνηση – Κυκλοφορία – Μεταφορές.....	109
2.7.2.2	Υδάτινες εκμεταλλεύσεις.....	112
2.7.2.3	Ρύπανση.....	115
2.7.2.4	Ενέργεια.....	119
2.8	Αναπτυξιακοί φορείς της «Επαρχίας» Σητείας.....	124
2.8.1	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας.....	124
2.8.2	Αγρ. Σταφιδικός Ελαιουργικός Συν/σμός Σητείας.....	125
2.8.3	Προοδ. Σύλ. Σητείας ο «Βιτσέντζος Κορνάρος».....	126
2.8.4	Περιηγητική Λέσχη Σητείας.....	127
2.8.5	Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας.....	127

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.

Κεφ. 3 Η «Επαρχία» Σητείας στο πλαίσιο της περιφερειακής Οικονομίας της Κρήτης.

3.1	Οικονομική και κοινωνική ανάλυση.....	131
3.1.1	Εξελίξεις και προβλήματα.....	131
3.2	Η Πολιτική για την Ανάπτυξη της Περιφέρειας και τα αποτελέσματα της.....	140
3.2.1	Βασικές επιδιώξεις.....	141
3.3	Παρουσίαση των Αναπτυξιακών Στόχων του Π.Ε.Π ΚΡΗΤΗΣ.....	142
3.4	Στρατηγική Ανάπτυξης.....	143
3.5	Σχέδιο χρηματοδότησης του Π.Ε.Π.....	146
3.6	Πορεία υλοποίησης του Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994 – 1999.....	147
3.7	Συμπεράσματα για την ένταξη ης Επαρχίας Σητείας στο ΠΕΠ.....	161

3.8	Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Επαρχίας» Σητείας.....	164
3.9	Βασικοί στόχοι του ΤΑΠ.....	165
3.10	Σχέδιο Ανάπτυξης του ΤΑΠ.....	167

Κεφ. 4 Η υλοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

4.1	Μηχανισμοί στήριξης της Αναπτυξιακής διαδικασίας.....	170
4.2	Στάδιο εφαρμογής των αναπτυξιακών προγραμμάτων.....	297
4.3	Επιπτώσεις στην περιοχή από την υλοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων.....	303

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Κεφ. 5 Γενικά συμπεράσματα και προτάσεις.

5.1	Γενικά Συμπεράσματα και προτάσεις.....	316
-----	--	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	323
--------------------------	------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρόλογος.

Η παρούσα έκθεση, η οποία άρχισε τον Μάιο του 1999 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2000, ένα χρόνο μετά, σκοπό είχε την παρουσίαση των Αναπτυξιακών προγραμμάτων και πιο συγκεκριμένα την παρουσίαση των αναπτυξιακών έργων που λαμβάνουν χώρα στην « Επαρχία » Σητείας από τους Αναπτυξιακούς φορείς της περιοχής.

Ακολουθώντας τις πολύτιμες συμβουλές των κ.κ. Στ. Χρήσιμο και Η. Γεωργαντά, απευθύνθηκα στον ΟΑΣ ΑΕ και στην Περιφέρεια Κρήτης προκειμένου να συλλέξω τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να μπορέσω να ολοκληρώσω την εργασία μου.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους :κ. Νικ. Πετράκη, πρόεδρο του ΟΑΣ ΑΕ και κ. Μ. Τσαντάκη, για την ανεκτίμητη συμβολή τους, στην προσπάθεια συλλογής στοιχείων, την κ. Α. Ιωαννίδη, Διευθύντρια της Περιφέρειας Κρήτης, χάρη της οποίας τέθηκε στην διάθεση μου το ΠΕΠ Κρήτης 1994-1999.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τους :

➤ κ. Η. Γεωργαντά, ο οποίος αφιέρωσε από τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο του στο να με συμβουλευεί και να με κατευθύνει στην συγγραφή της εργασίας μου.

➤ κα. Πετράκη, κ. Νικάκη, κα. Μεραμβελιωτάκη και κα. Φουκαράκη, για την βοήθεια τους.

➤ τον κ. Rolf Giegold, με τον οποίο συνεργάστηκα για τις φωτογραφίες της περιοχής και οι οποίες δίδουν ζωντάνια στο κείμενο.

➤ τέλος την οικογένεια μου, για την ηθική και υλική τους υποστήριξη.

Ι. Βαζάκη.

Εισαγωγή.

Η ελληνική περιφέρεια, είναι γεγονός ότι, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ανάπτυξης.

Τη λύση στο αδιέξοδο αυτό δίδουν: τα ΠΑΠ, ΝΑΠ και ΤΑΠ.

Στα πλαίσια αυτών των αναπτυξιακών προγραμμάτων εντάσσονται τα διάφορα έργα τα οποία μοναδικό σκοπό, έχουν την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της ελληνικής περιφέρειας και της αναβάθμισης της .

Στο συγκεκριμένο αυτό εγχειρίδιο παρουσιάζετε η υλοποίηση του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος μιας μικρής επαρχίας της Κρήτης και τον τρόπο με τον οποίο τα έργα του, θα δώσουν πνοή στον απομακρυσμένο αυτό τόπο.

Η εργασία χωρίζετε σε τρία μέρη: το θεωρητικό, το πρακτικό και τα συμπεράσματα.

Στο πρώτο μέρος, το θεωρητικό, ο αναγνώστης μπορεί να διακρίνει τις έννοιες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, καθώς και το πώς, μέσα από το πέρασμα των χρόνων και των ιστορικών εξελίξεων έχουν διαμορφωθεί και κατοχυρωθεί οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες συντελούν στην Ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.

Πριν γίνει το πέρασμα από την θεωρία στην πράξη κρίθηκε αναγκαίο να γίνει μια σύντομη παρουσίαση της περιοχής μελέτης (επαρχία Σητείας) για να γνωρίσουμε τις ανάγκες και τις δυνατότητες της, καθώς και τον τρόπο που μέχρι σήμερα αυτές καλύπτονταν και αξιοποιούνταν αντίστοιχα.

Στο δεύτερο μέρος το πρακτικό, γίνεται λόγος για το ΠΕΠ Κρήτης και την παρουσίαση των αναπτυξιακών έργων τα οποία συμπεριλαμβάνονταν στο ΤΑΠ της περιοχής μελέτης. Ήταν σημαντικό για την εργασία να δοθεί μια εικόνα για το πώς η "επαρχία" Σητείας είναι ενταγμένη στην οικονομική και κοινωνική ζωή του νησιού, κάτι που μας φανερώνει το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης.

Η παρουσίαση των αναπτυξιακών έργων σκοπό είχε να γνωστοποιήσει την πορεία προς την ανάπτυξη της περιοχής καθώς και τον τρόπο που συντελείτε η πολυπόθητη αυτή έννοια, ενώ από την άλλη δείχνει το πόσο σημαντικό ρόλο έχει η περιοχή μελέτης για τα διάφορα επίπεδα διοίκησης(Ε.Ε. , κεντρική, περιφερειακή,νομαρχιακή, τοπική).

Τα συμπεράσματα που βγήκαν από τα παραπάνω αποτελούν το τρίτο μέρος αυτού του κειμένου.

Τελικά η Ανάπτυξη δεν είναι δύσκολο να επιτευχθεί, το μόνο που πρέπει να γίνει είναι να το θέλουν **όλοι** και να γίνει **σωστά**.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΤΕ	Αγροτική Τράπεζα Ελλάδας.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΖΕΣ	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο.
ΕΟΜΜΕΧ	Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΣΥΕ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας
ΕΠΤΑ	Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΤΒΑ	Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΑΠ	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας
ΚΕΔΚΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων Ελλάδας
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΜΟΠ	Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΔΕ	Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Έργων
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΣΑΕ	Συλλογικές Αποφάσεις Έργων
ΣΑΝΤ	Συλλογικές Αποφάσεις Νομαρχιακών Ταμείων
ΣΠΑ	Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΤΑ	Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΤΑΠ	Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
ΤΕΔΚ	Τοπική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων
ΥΠΑ	Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΥΠ.ΕΘ.Ο	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

ECU	European Currency Unit
ILE	Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση σε Τοπικό Επίπεδο
LEDA	Δράσεις για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο
F.E.O.G.A	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - Προσανατολισμού

Κεφ.1 Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

1.1 Η Έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Εισαγωγή

Κύριος στόχος όλων σχεδόν των σύγχρονων κυβερνήσεων είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικότερης χρήσης των πόρων, να εδραιώνοντας έτσι μια κοινωνία βασισμένη στην δίκαιη κατανομή των εισοδημάτων και διατηρώντας σε υψηλό επίπεδο την απασχόληση σε συνδυασμό με την λογική της σταθερότητας των τιμών. Η επιτυχία των στόχων αυτών εξαρτάται, σε ένα μεγάλο βαθμό, από το πόσο αποτελεσματικά είναι οργανωμένος ο δημόσιος τομέας, έτσι ώστε οι μηχανισμοί που διαθέτει να επιτρέψουν στις κυβερνήσεις την απρόσκοπτη εκτέλεση του έργου τους.

Με δεδομένο το γεγονός ότι ο πλήρης συγκεντρωτισμός όσο και η πλήρης αποκέντρωση παρουσιάζουν εξίσου σοβαρά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, έκριναν αναγκαίο πολλές χώρες, κυρίως του Δυτικού Κόσμου, να ακολουθήσουν μια μορφή οργάνωσης στη δημόσια διοίκηση που βρίσκεται στα ενδιάμεσα των δύο ακραίων αυτών περιπτώσεων και που κατά την άποψη αυτών που έχουν την αντίστοιχη ευθύνη, θεωρείται ως η πιο αποτελεσματική. Έτσι αναπτύχθηκαν διάφορες μορφές οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης που δε σημαίνει τίποτα άλλο παρά αντίστοιχες μορφές από αποκέντρωσης.

Η πιο απλή μορφή αποκέντρωσης είναι η λειτουργική αποκέντρωση, κατά την οποία η παροχή μιας ειδικής υπηρεσίας ή άσκηση μιας λειτουργίας

μεταβιβάζεται από την κεντρική διοίκηση σε έναν ημιαυτόνομο οργανισμό. Στην περίπτωση αυτή έχουμε κυρίως τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους δημόσιους οργανισμούς και τις δημόσιες επιχειρήσεις. Τέλος έχουμε τη μορφή της χωρικής αποκέντρωσης, που δεν είναι απλή όσο η προηγούμενη και κατά την οποία η κεντρική διοίκηση μεταβιβάζει περιορισμένη πολιτική και διοικητική εξουσία σε κάποιο περιφερειακό όργανο. Σε αυτή τη περίπτωση υπάγεται και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε περισσότερο όμως τοπικό επίπεδο από ότι άλλα όργανα, όπως , ο νομάρχης, ο κυβερνήτης της πολιτείας κ. τ. λ.

➤ Έννοια

Η ανάθεση μέρους από τη διαχείριση των αντικειμένων της Δημόσιας Διοίκησης και τα όργανα της Κεντρικής Διοίκησης, σε όργανα τοπικά ή όργανα της Κρατικής Διοίκησης τοπικά, καλείται διοικητική αποκέντρωση.

Με τον όρο τοπική αυτοδιοίκηση νοείται η διαχείριση τοπικών υποθέσεων από όργανα τοπικά, που είναι αντιπροσωπευτικά της βούλησης των κατοίκων .Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι αυτόνομη διοίκηση (self-government) με κύριο σκοπό τη διαχείριση των τοπικών κοινών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο της τοπικής κοινωνίας. Η αναγκαιότητα του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης σε πολλές χώρες δεν είναι βέβαια προϊόν του παρόντος αλλά προηγούμενων αιώνων.

Χαρακτηριστικά της τοπική αυτοδιοίκησης είναι και η τοπική αυτονομία των μονάδων της, σε σχέση με την κεντρική εξουσία .

Έτσι μπορούμε να διακρίνουμε ότι στην τοπική αυτοδιοίκηση περιέχονται τέσσερα βασικά στοιχεία:

- Ο συγκεκριμένος χώρος που ασκείται.

- Η διοικητική αυτονομία που πρέπει να λαμβάνει.
- Η εκλογή των οργάνων της.
- Ο χειρισμός τοπικών υποθέσεων.¹

Η τοπική αυτοδιοίκηση, σε τοπικό επίπεδο προάγει τη δημοκρατία μέσα από τις έννοιες: της αντιπροσώπευσης, της λαϊκής συμμετοχής, καθώς και την έννοια του θεσμικού εκσυγχρονισμού των κοινωνικών και πολιτικών δομών. Επίσης η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να αποδειχθεί ως ένας αποτελεσματικός προμηθευτής δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών με τρόπους που η κεντρική διοίκηση δεν μπορεί να εφαρμόσει, συμβάλλοντας έτσι άμεσα στην επιτυχία των ασκούμενων πολιτικών.

1.2 Συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Περίοδος μέχρι το 1912

Ο θεσμός της Τ.Α. για την Ελλάδα είναι τόσο παλαιός όσο και αυτή . Αρχίζει στα χρόνια της Αρχαίας Ελλάδας, όπου ιδρυτής θεωρείται ο αθηναίος πολιτικός Κλεισθένης καθώς διαίρεσε την Αθηναϊκή πολιτεία σε δήμους με ξεχωριστά διοικητικά όργανα.

Ο θεσμός αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας όπου πολλές ελληνικές κοινότητες ανέπτυξαν υψηλό βαθμό αυτοδιοίκησης όπως π.χ. τα Αμπελάκια και η Δημητσάνα. Την περίοδο αυτή την τοπική διοίκηση ασκούν περιφερειακοί προεστοί αιρετοί , που όμως όπως ήταν φυσικό ήταν εξαρτημένοι από την τουρκική αρχή.

¹ Μ. Στασινόπουλος: Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου

Στην περίοδο της απελευθέρωσης το νέο ελληνικό κράτος παραμέρισε πλήρως το θεσμό των κοινοτήτων. Στο Σύνταγμα της Ελλάδας δεν περιλαμβάνονταν διατάξεις για την Τ.Α.

«Την κοινοτική αυτοδιοίκηση επεχείρησε να οργανώσει συστηματικά ο Ιωάννης Καποδίστριας. Με τα ψηφίσματα της 16^{ης} Ιανουαρίου 1828 και της 1^{ης} Ιανουαρίου 1830, ρύθμισε ομοιόμορφα την οργάνωση των κοινοτήτων της Επικράτειας και καθόρισε την εκλογή των κοινοτικών αρχόντων».²

Η βαυαρική Αντιβασιλεία με το β.δ. της 27^{ης} Δεκεμβρίου 1833 «Περί συστάσεως των Δήμων» κατέβαλε φιλότιμες προσπάθειες προκειμένου να ακολουθηθεί το τότε γαλλικό σύστημα τοπικής διοίκησης με κάποιες μικρές αποκλίσεις οι οποίες δεν είχαν σχέση με την ελληνική πραγματικότητα και της τότε ανάγκες της .

Ο θεσμός της Τ.Α. αναγνωρίστηκε Συνταγματικά για πρώτη φορά το 1844 βάση του οποίου ο Δήμος αναγνωρίστηκε έστω και έμμεσα σαν μια μονάδα τοπικής αυτοδιοίκησης και ένα χρόνο αργότερα ο Κωλλέτης επανέφερε το νομαρχιακό συστήματα στη θέση του επαρχιακού .

Ο νόμος ΔΝΖ΄ του 1912 «Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων» αποτελεί νομοθετική ρύθμιση για την Τ.Α η οποία άρχισε να ισχύει από το 1914 και είχε ως αποτέλεσμα τη διάκριση των αυτοδιοικούμενων πρωτοβάθμιων τοπικών οργανισμών από την άποψη οργάνωσης και λειτουργίας.

1925 – 1975.

Η πλήρης κατοχύρωση για πρώτη φορά της Τ.Α. έγινε από τις διατάξεις του άρθρου 104 του Συντάγματος της Τριακονταμελλούς Συνταγματικής Επιτροπής του 1925.

² Ευρυδίκη Μπεσίλα – Βήκα , Το συνταγματικό πλαίσιο του θεσμού της Τ.Α., Εκδόσεις Αφοί Π. Σάκκουλα Αθήνα 1995.

Το σύνταγμα του 1952 καθιέρωσε ρητά την Τ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 99 « η διοικητική οργάνωση του κράτους βασίζεται εις την αποκέντρωση και την τοπική αυτοδιοίκηση ως ο νόμος ορίζει. Η εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών γίνεται δια καθολικής ψηφοφορίας.»

Κατά την περίοδο της δικτατορίας 1968 – 1973 αν και το δικτατορικό Σύνταγμα περιλαμβάνονταν κάποιες διατάξεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτές δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ καθώς το ίδιο το περιεχόμενο τους αναιρούσε ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά της Τ.Α, το αιρετό των αρχών της .

Στην περίοδο που ακολουθεί, περιλαμβάνονται οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του Συντάγματος του 1975, στο οποίο εμφανίζονται προωθημένες εκσυγχρονιστικές διατάξεις. Αξιόλογη θέση κατέχει για παράδειγμα η πολιτική για την αποκέντρωση, όπου προβλέπεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης πρώτου και δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα στο άρθρο 101 του Συντάγματος στην παρ. 1 προβλέπεται ότι: « Η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα» και στο επόμενο άρθρο 102 παρ. 1 ορίζεται ότι: « Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, των οποίων πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με νόμο».

Την περίοδο 1981-1989 η Ελλάδα ακολουθώντας τις ανάγκες της εποχής, γίνεται πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και αποδέχεται πλήρως το καθεστώς της ένταξης. Σύνθημα τους και αιχμή του δόρατος της πολιτικής είναι : **αλλαγή και μεταρρύθμιση παντού.**

Έτσι μια σειρά νομοθετήματα βλέπουν το φως της δημοσιότητας τα οποία στοχεύουν στην αναδιάρθρωση του αναχρονιστικού διοικητικού συστήματος. Τα περισσότερα εκσυγχρονιστικά νομοσχέδια τα οποία έρχονται για συζήτηση στο κοινοβούλιο και στη συνέχεια δημοσιεύονται στην εφημερίδα της

κυβέρνησης αφορούν κυρίως το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Βέβαια δεν προχώρησε η εισαγωγή του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Την περίοδο 1989-1993 τα θέματα διοικητικής εκσυγχρονιστικής να διάρθρωσης και αποκέντρωσης χαρακτηρίζεται από πολιτική στασιμότητα. Κατά τη σύντομη διάρκεια της Οικουμενικής Κυβέρνησης ψηφίζεται από όλες τις πολιτικές δυνάμεις ο νόμος 1878/90, ο οποίος προέβλεπε τη θεσμοθέτηση του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Πέμπτη και τελευταία εκσυγχρονιστική περίοδο είναι εκείνη από το 1993 έως και σήμερα (2000). Το 1994 αποτελεί σημαντικό σταθμό για το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Από πολλούς έχει χαρακτηριστεί και ως έτος αυτοδιοίκησης. Για πρώτη φορά στην ιστορία του ελληνικού κράτους, διεξάγονται εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης β' βαθμού καθώς και του αιρετού νομάρχη.

➤ Πρόγραμμα "Ι.Καποδίστριας".

Οι στόχοι:

- Εκσυγχρονισμός του Διοικητικού συστήματος, γιατί η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών ισοδύναμης αποτελεσματικότητας στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών καθώς και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών.
- Εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού συστήματος.
- Τήρηση της νομιμότητας ή διαφάνειας στη διαχείριση των πόρων και ο κοινωνικός έλεγχος στην άσκηση της τοπικής εξουσίας.
- Ενίσχυση του ρόλου της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με την ανάθεση σημαντικών αρμοδιοτήτων που μόνο ευρύτερες από τις υφιστάμενες διοικητικές μονάδες είναι σε θέση να ασκήσουν.

- Η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί τη δυναμικότερη προϋπόθεση για την απόκτηση της οικονομικής αυτοδυναμίας και ης διοικητικής αυτοτέλειας του.
- Η ανασυγκρότηση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι η αναγκαία προϋπόθεση για την "αναγέννηση των χωριών και την περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας".

Η Ελλάδα, κάνει λοιπόν το αποφασιστικό βήμα για την κάλυψη του μεγάλου θεσμικού ελλείμματος που τη χωρίζει από τις αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, εναρμονίζοντας την πολιτική της με την ομοσπονδιακή Ευρώπη των περιφερειών.

1.3 Η Δομή του Ελληνικού συστήματος Τ.Α.

Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει να επιτελέσει μία πολύπλευρη δραστηριότητα με ποικίλους στόχους, είναι η «φωνή» της τοπικής κοινωνίας, προσφέρει τοπικές υπηρεσίες και το σημαντικότερο, «στρατολογεί» το κοινό στην πολιτική ζωή. Από τα παραπάνω διακρίνουμε το διπλό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης εκείνον τον πολιτικό και τον άλλο τον διοικητικό ρόλο. Αναγκαία προϋπόθεση για μια δυναμική πορεία της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί η παράλληλη εξέλιξη και των δύο ρόλων.

1.3.1 Οι λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης μέχρι το 1975.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας εισήγαγε στην Ελλάδα ένα σύστημα μάλλον τοπικής διοίκησης, παρά ένα σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Από το περιεχόμενο της με αριθμό 1883 στις 19 Απριλίου 1828 Εγκυκλίου του Καποδίστρια, δεν είναι δυνατό να διακρίνει κανείς καθαρά τις λειτουργίες που ανήκαν σε κάθε περίπτωση. Σε γενικές γραμμές και για τις τοπικές υποθέσεις, η ευθύνη για την υγεία, την αγορανομία και τις καθημερινές υποθέσεις, ανήκε στους δημογέροντες.

Ο Νόμος της 27^{ης} Δεκεμβρίου 1833 «Περί συστάσεως των δήμων» αποτελεί βασικό νόμο στην εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς καθόρισε με σαφήνεια και ακρίβεια τις λειτουργίες της, οι οποίες θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι κάλυπταν το μεγαλύτερο εύρος των αναγκών της τοπικής κοινωνίας της εποχής.

Συγκεκριμένα, ο νόμος καθόρισε ως εξής τις λειτουργίες της τοπικής αυτοδιοίκησης:

- υπηρεσίες προστασίας των κατοίκων από διάφορους κινδύνους. Στην τοπική αυτοδιοίκηση ανήκει η ευθύνη για την οργάνωση της αγρονομικής αστυνομίας.
- υπηρεσίες για τη βελτίωση και τον έλεγχο του περιβάλλοντος. Εκτέλεσή διάφορων έργων τα οποία ικανοποιούν παράλληλα, τις ανάγκες των κατοίκων (συντήρηση και κατασκευή δημοτικών δρόμων, γεφυρών, υδραγωγείων, φρεάτων και υδραυλικών έργων) από τη μία και την προστασία του περιβάλλοντος από την άλλη.
- προσωπικές υπηρεσίες. Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει την ευθύνη για την κατασκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Ο Νόμος ΔΝΖ του 1912 αν και αποδυνάμωσε τον Α΄ βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελεί το δεύτερο μεγάλο σταθμό στην ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον αντιπροσωπευτικό της ρόλο. Οι διατάξεις που περιελήφθησαν σε αυτόν, για τον εκτελεστικό της ρόλο, είναι λιγότερο σαφείς και περιορισμένες σε σύγκριση με το νόμο του 1833.

Γενικά από το Νόμο ΔΝΖ δεν είναι δυνατή η συγκεκριμενοποίηση των λειτουργιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρά μόνον ότι στο μεν άρθρο 35 μεταξύ των αρμοδιοτήτων των κοινοτήτων, που αναφέρονται ενδεικτικά περιλαμβάνεται και η εκτέλεση κοινοτικών έργων, στο δε άρθρο 129 αναφέρονται περιοριστικά οι σκοποί για τους οποίους οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συνομολογούν δάνεια. Έμμεσα προκύπτει ότι η εκτέλεση των έργων για την ικανοποίηση τοπικών κοινωνικών αναγκών, ήταν τα έργα ύδρευσης, αντιπλημμυρικά, δημόσιας υγείας, αποξήρανσης ελών και τελμάτων και κατασκευής σχολείων.

Στο διάστημα που ακολούθησε ως την Κωδικοποίηση του 1926 (Ν.Δ στις 13 Σεπτεμβρίου 1926) δεν σημειώθηκαν ουσιαστικές μεταβολές στα όσα είχε καθορίσει ο Νόμος ΔΝΖ. Ωστόσο διευρύνθηκαν οι σκοποί για τους οποίους επιτρέπουν στους δήμους και τις κοινότητες να συνάπτουν δάνεια.

Η κωδικοποίηση του 1936 δεν άλλαξε την κατάσταση στην τοπική αυτοδιοίκηση. Μονάχα το άρθρο 275 του ίδιου Ν.Δ κατήργησε κάθε δαπάνη των δήμων και κοινοτήτων για τη στοιχειώδη εκπαίδευση, καθώς και την εισφορά στους μισθούς των οπλιτών της Χωροφυλακής που υπηρετούσαν στους χώρους της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο κώδικας των Δήμων και Κοινοτήτων του 1954 (Ν.Δ 2888/54 ΦΕΚ 139/54 Τ.Α) καθόρισε με μεγαλύτερη σαφήνεια και ενιαίο τρόπο το πλαίσιο του εκτελεστικού ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εκτός από τη γενική διάταξη του άρθρου 20, με το οποίο καθορίζεται ότι στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων ανήκει η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, με το άρθρο 21 καθορίστηκαν ειδικά οι λειτουργίες που ανήκαν αποκλειστικά στις αρμοδιότητες αυτών.

Με τον τρόπο αυτό αποφεύχθηκε η σύγχυση που είχε δημιουργηθεί μεταξύ αποκεντρωμένων υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης και τοπικής

αυτοδιοίκησης. Επίσης καθορίστηκε η διαδικασία με βάση την οποία ήταν δυνατό να παραχωρηθεί η εκτέλεση κάποιας αποκλειστικής λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης στο κράτος ή σε νομικό πρόσωπο.

Τέλος η Κωδικοποίηση του 1975 (Π.Δ. 933/75 ΦΕΚ 297/31-12-1975) απλώς αφαίρεσε από τις προσωπικές υπηρεσίες την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία είχε περιέλθει πλέον στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού.

1.3.2 Σύγχρονες Λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η συνταγματική διάταξη του 1975 ήταν ότι πιο σύγχρονο μπορούσε να θεσμοθετηθεί για την τοπική αυτοδιοίκηση. Ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (Νόμος 1065/1980 ΦΕΚ 168/24-07-1980) αν και παρουσιάζει κάποιες ατέλειες, είναι προσαρμοσμένος στις σύγχρονες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές ανάγκες.

Σε ότι αφορά το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης στο διοικητικό επίπεδο, ο Κώδικας στα άρθρα 22 έως και 27 καθόρισε με σαφήνεια τις λειτουργίες των δήμων καθώς επίσης και των κοινοτήτων.

Με τη διάταξη του άρθρου 22 ο νομοθέτης ρύθμισε το περιεχόμενο του διοικητικού ρόλου των δήμων και κοινοτήτων καθορίζοντας ότι: « Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων.» Σύμφωνα λοιπόν με τη συνταγματική διάταξη και το άρθρο 22 του Κώδικα, η τοπική αυτοδιοίκηση έχει αρμοδιότητα για τη διοίκηση οποιασδήποτε υπόθεσης τοπικού χαρακτήρα, δηλαδή υποθέσεις που δεν επηρεάζουν ολόκληρο τον εθνικό χώρο ενός κράτους.

Η σύγκυση όμως, που επικρατούσε ανάμεσα στην κεντρική διοίκηση, (αποκεντρωμένων υπηρεσιών) και τοπικής αυτοδιοίκησης, ανάγκασε το νομοθέτη να προβεί στη διατύπωση των άρθρων 23 και 24, σύμφωνα με τα

οποία, γίνεται μια διάκριση των λειτουργιών δήμων και κοινοτήτων σε αποκλειστικές και σε συντρέχουσες.

Τα παραπάνω τροποποιήθηκαν με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα Π.Δ. 410/95 (ΦΕΚ Α'231/14-11-1995). Στο πρώτο μέρος του Δ.Κ.Κ ορίζονται οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων καθώς και ο τρόπος σύστασης του. Στο άρθρο 4 γίνεται λόγος για την ένωση Δήμων και Κοινοτήτων στα άρθρα 111,112,114 αναγράφονται οι αρμοδιότητες των οργάνων της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο τέταρτο μέρος του κώδικα παρουσιάζεται οικονομική διοίκηση των Δήμων και κοινοτήτων. Ειδικότερα στα άρθρα 217 γίνεται λόγος για τα έσοδα ενώ στο άρθρο 218 αναφέρονται οι δαπάνες. Στα επόμενα άρθρα ορίζεται ο τρόπος κατάρτισης και ψήφησης του προϋπολογισμού καθώς και η διάρκεια του.

Το άρθρο 277 αποτελεί καινοτομία για τις μέχρι τώρα αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού. Σ' αυτό λοιπόν το άρθρο γίνεται λόγος για τη σύσταση και τη νομική μορφή που μπορούν να έχουν οι επιχειρήσεις που συνιστούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Τα παραπάνω αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση α' βαθμού, με το β' βαθμό τι γίνεται;

Ο Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Π.Δ. 30/96 (ΦΕΚ Α'21 02/02/1996) αποτελεί σημαντικό σταθμό για το Β' βαθμό Τοπική Αυτοδιοίκησης. Στο άρθρο 1 αναφέρεται η σύσταση, η νομική μορφή και ο σκοπός της δευτεροβάθμιας Τ.Α. Οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αναγράφονται στο άρθρο 8 ενώ για την εκλογή των οργάνων της Ν.Α. ο κώδικας παραπέμπει στο άρθρο 13.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει όμως η θέση των περιφερειών που προβλέπει ο Νόμος 1622/86. Βασικό όργανο της περιφέρειας είναι το περιφερειακό συμβούλιο το οποίο συγκροτείται από το Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας, τους Νομάρχες της περιφέρειας, τους πρόεδρους των Ν.Α καθώς και ένα εκπρόσωπο των Τ.Ε.Δ.Κ. από κάθε Νομό.

Ο θεσμός της περιφέρειας αποτελεί μια αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής. Οι αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου είναι κυρίως η κατάσταση του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας και του μεσοχρόνιου προγράμματος μετά από προτάσεις στα πλαίσια του Εθνικού προγράμματος, η διατύπωση προτάσεων προς τους αρμόδιους φορέα για χρηματοδότηση, η κατανοητών πιστώσεων που χορηγούνται, αποφάσεις για ετήσια νομαρχιακά προγράμματα κ.α.

Έπικεφαλής της Περιφέρειας κατά τις διατάξεις του άρθρου 66 του Νόμου 1622/86 είναι ο Γενικός Γραμματέας που αποτελεί τον άμεσο εκπρόσωπο της Κυβερνητικής πολιτικής. Ο Γενικός Γραμματέας προίσταται όλων των πολιτικών, αστυνομικών και λιμενικών υπηρεσιών της περιφέρειας, υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών και κατά την άσκηση αρμοδιοτήτων σε επιμέρους θέματα, στα αντίστοιχα Υπουργεία.

β. Περιβαλλοντικές υπηρεσίες.

Οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες έχουν ως κύριο σκοπό τους τον έλεγχο και την βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος.

➤ **Η περιβαλλοντική υγεία.** Από την πρώτη στιγμή αποτέλεσε αντικείμενο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το 1833 και μετά, στα νομοθετικά κείμενα για την τοπική αυτοδιοίκηση και τις λειτουργίες της, συναντάμε την υπευθυνότητα των δήμων και κοινοτήτων για την προσφορά νερού την κατασκευή υπονόμων και συστημάτων αποχέτευσης.

Όλοι οι δήμοι και οι μεγάλες κοινότητες, διαθέτουν σήμερα οργανωμένες υπηρεσίες καθαριότητας ώστε να γίνει σωστή αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στον τομέα της ύδρευσης και αποχέτευσης μέχρι πρόσφατα, οι δήμοι και οι κοινότητες δεν είχαν δείξει ενδιαφέρον ανάλογο με τη σοβαρότητα του

προβλήματος. Δύο είναι οι βασικοί λόγοι για την αδράνεια της τοπικής αυτοδιοίκησης για το πρόβλημα αυτό.

Ο πρώτος λόγος είναι η έλλειψη ενιαίας γραμμής αντιμετώπισης του προβλήματος τόσο από την κεντρική διοίκηση, όσο και από την τοπική αυτοδιοίκηση. Ο δεύτερος λόγος είναι το υψηλό κόστος των έργων που απαιτούνται προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα.

Το 1980, με τη δημοσίευση των Νόμων 1068 και 1069, τέθηκαν οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Συγκεκριμένα, ο Νόμος 1068/80, ρυθμίζει το πρόβλημα για τη περιοχή της Αττικής με την υπαγωγή της συντήρησης και εκμετάλλευσης των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης σε ενιαίο φορέα (Ε.Υ.Δ.Α.Π.) Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω, οι μεν δήμοι και οι κοινότητες έχουν την ευθύνη κατασκευής των δευτερευόντων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης και στη συνέχεια αποξενώνονται από το έργο, η δε Ε.Υ.Δ.Α.Π. έχει την ευθύνη κατασκευής των κεντρικών αγωγών και τις συντήρησης και εκμετάλλευσης των συστημάτων.

Ο Νόμος 1069/80 ρυθμίζει το πρόβλημα για την υπόλοιπη χώρα, εκτός από την περιοχή της Θεσσαλονίκης και του Βόλου. Με το νόμο αυτό παρέχεται στους δήμους και στις κοινότητες η δυνατότητα να συστήνουν δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης. Ο νόμος 1069/80 δεν είναι υποχρεωτικός, πλην όμως οι διατάξεις του που αναφέρονται στους πόρους των επιχειρήσεων από διάφορες πηγές, αποτελούν τα βασικά κίνητρα για ένα δήμο ή μία κοινότητα, για να προχωρήσουν στη σύσταση αυτών των επιχειρήσεων.

Επίσης αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, αποτελεί η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των κοιμητηρίων, τα προβλήματα των οποίων εμφανίζονται έντονα ακόμα και σήμερα, τόσο στις πόλεις όσο και στα χωριά και η τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να δράσει ριζικά για την επίλυση

τους. Οι δήμοι και οι κοινότητες έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη ρύθμιση της στάθμευσης σε κοινόχρηστους χώρους, την τοποθέτηση παρκόμετρων ή την κατασκευή πάρκινγκ. Η αρμοδιότητα αυτή, σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ. η' του άρθρου 24, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 παρ. η' του Νόμου 1416/84 καθιστά την τοπική αυτοδιοίκηση αποκλειστικά φορέα για τη ρύθμιση της στάθμευσης των οχημάτων και τον έλεγχο της τήρησης των σχετικών διατάξεων που αφορούν την κυκλοφορία και την εκπομπή καυσαερίων.

Με το Ν.1416/84 άρθρο 15 στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης ανήκει οποιοδήποτε θέμα είναι σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία των εμποροπανηγύρεων.

Στις αρμοδιότητες των δήμων και κοινοτήτων περιλαμβάνεται και η κατασκευή των έργων για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, καθώς και ο έλεγχος για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την οικοδόμηση, την ύδρευση, την αποχέτευση και τη μόλυνση του περιβάλλοντος. Σε ότι αφορά τη μόλυνση του περιβάλλοντος, μέχρι τώρα δε φαίνεται να έχει πάρει συγκεκριμένη μορφή δραστηριοποίησης και αυτό οφείλεται στη σύγχυση αρμοδιοτήτων που επικρατεί μεταξύ των διάφορων φορέων και στην έλλειψη ενός συγκεκριμένου προγράμματος και κατευθυντήριων γραμμών από την κεντρική διοίκηση.

➤ **Δρόμοι, πλατείες, γέφυρες:** Στην Ελλάδα, οι δρόμοι κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες. Στην εθνική οδοποιία, της οποίας την ευθύνη έχει η κεντρική διοίκηση ενώ η κατασκευή της έχει ανατεθεί σε αποκεντρωμένες υπηρεσίες. Στην επαρχιακή οδοποιία, η οποία αποτελεί υπευθυνότητα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Στην τοπική οδοποιία, την αποκλειστική αρμοδιότητα της οποίας έχει η τοπική αυτοδιοίκηση.

Οι δήμοι και κοινότητες έχουν αντιληφθεί πλήρως τη μεγάλη σημασία κατασκευής δρόμων, τόσο για περιβαλλοντικούς λόγους, όσο και για

οικονομικούς. Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των δύο αυτών φορέων καθώς και η παντελής έλλειψη τεχνικής υποστήριξης και η οικονομική αδυναμία, είναι μερικοί λόγοι που συμβάλλουν στην αρνητική αντιμετώπιση του προβλήματος της οδοποιίας. Η παροχή δυνατότητας, με τον Νόμο 1416/84, σύστασης κατασκευαστικών επιχειρήσεων και αναπτυξιακών συνδέσμων από τους δήμους και τις κοινότητες, ενδυναμώνει την άποψη ότι η εκτέλεση έργων επαρχιακής οδοποιίας πρέπει να αποτελέσει ευθύνη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αγροτική οδοποιία πρέπει να περιέλθει και αυτή στην ευθύνη της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς επίσης και η κατασκευή και συντήρηση των πλατειών, οι οποίες μέχρι πρόσφατα αποτελούσαν παροχή «πολυτελούς» υπηρεσίας στο κοινό.

➤ **Σχεδιασμός:**

Η ανάπτυξη, σε οποιοδήποτε επίπεδο για να αποτελέσει μια πορεία προς την πρόοδο, θα πρέπει να είναι σχεδιασμένη. Σε τοπικό επίπεδο ο Σχεδιασμός ή Προγραμματισμός αφορά όλες τις δραστηριότητες που συμβαίνουν στην τοπική κοινωνία.

Στο μέτρο που η Διοίκηση ή ο Ο.Τ.Α. σχεδιάζει ή προγραμματίζει και παρέχει τις δραστηριότητες αυτές στο κοινωνικό σύνολο η ασκούμενη πολιτική αποκτά χαρακτήρα **κοινωνικής πολιτικής**. Για να μπορέσει ωστόσο η Τοπική Αυτοδιοίκηση να χρησιμοποιήσει το Σχεδιασμό σαν μέσω άσκησης κοινωνικής πολιτικής χρειάζεται, εκτός των άλλων, μεταβίβαση όλων των σχετικών αρμοδιοτήτων και πόρων που αφορούν το τοπικό επίπεδο αλλά και μία άλλη οργάνωση της προκειμένου να δημιουργηθεί μια νέα αντίληψη για το σχεδιασμό ως κοινωνικής δραστηριότητας και όχι απλά ως τεχνικής διαδικασίας.

Παρά το γεγονός ότι ο Πολεοδομικός Σχεδιασμός και ιδιαίτερα στο κατώτερο επίπεδο των Πολεοδομικών Σχεδίων αποτελεί κατεξοχήν τοπική υπόθεση, οι θεσμοθετημένες αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. είναι μικρής έκτασης

και σημασίας. Στην πολεοδομική νομοθεσία, υπάρχουν διάσπαρτες διατάξεις οι οποίες παρέχουν διάφορες πολεοδομικές αρμοδιότητες τις οποίες μπορούμε να κατατάξουμε στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Διεκπεραίωση υποθέσεων της Διοίκησης (ΥΠΕΧΩΔΕ ή Νομάρχης)
- Συμμετοχή σε όργανα ή Επιτροπές σχετικές με τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό.
- Πρωτοβουλία κίνησης πολεοδομικών διαδικασιών.
- Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες.
- Παραγωγή Σχεδίων (Χωροταξικών, Ρυθμιστικών, Πολεοδομικών)
- Πολεοδομικές εφαρμογές.
- Παρεμβατικές αρμοδιότητες και άσκηση πολεοδομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Στην πρώτη κατηγορία υπάγονται οι περιπτώσεις εκείνες όπου η αρμοδιότητα ανήκει στην κρατική Διοίκηση αλλά για την άσκηση της απαιτείται η τήρηση ορισμένων διατυπώσεων δημοσιότητας. Τη διαδικασία της τήρησης των διατυπώσεων αυτών αναλαμβάνει για λογαριασμό της κρατικής Διοίκησης ο οικείος Ο.Τ.Α. Σε ορισμένες περιπτώσεις η Διεκπεραίωση αυτή συνοδεύεται και με γνωμοδοτικές αρμοδιότητες του Ο.Τ.Α.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο Ο.Τ.Α δεν ασκεί ο ίδιος αλλά απλά μετέχει σε κρατικά ή άλλα δημόσια όργανα αρμόδια για την άσκηση πολεοδομικών δραστηριοτήτων και γενικά χωροταξικής και πολεοδομικής πολιτικής. Η συμμετοχή αυτή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις περισσότερες περιπτώσεις είναι υποχρεωτική και σε εξαιρετικές περιπτώσεις προαιρετική. Η προαιρετική συμμετοχή έχει την έννοια ότι το κάθε όργανο έχει δυνατότητα και όχι υποχρέωση να καλεί εκπροσώπους της Τ.Α. να μετέχουν σ'αυτό.

Εκτός από τη Διοίκηση (ΥΠΕΧΩΔΕ ή Νομάρχη) παρέχεται και στους οικείους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης η ευχέρεια να κινήσουν με πρωτοβουλίες του ορισμένες πολεοδομικές διαδικασίες.

Γενικά για την παραγωγή Πολεοδομικών Σχεδίων απαιτείται η προηγούμενη απλή γνώμη του οικείου Ο.Τ.Α. η οποία μπορεί και να παραλείπεται, αν δεν δοθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία.

β Παραγωγικές και αναπτυξιακές υπηρεσίες.

Οι παραγωγικές και αναπτυξιακές υπηρεσίες αποσκοπούν στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την αύξηση της παραγωγής μέσω δημοτικών και τοπικών έργων υποδομής. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 27 παρ.5 του Δ.Κ.Κ 1980 ορίζεται ότι στα όργανα που καταρτίζονται προγράμματα για την ανάπτυξη της περιφέρειας, μετέχουν εκπρόσωποι των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άλλωστε για την κατάρτιση των προγραμμάτων λαμβάνονται υπόψη οι γνώμες των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων ή των διοικητικών συμβουλίων των ενώσεων των δήμων και των κοινοτήτων της περιφέρειας την οποία αφορούν τα προγράμματα.

Με το άρθρο 4 του Ν.1235/1982 ΦΕΚ 26/03-03-1982 Τ.Α καθορίσθηκε η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στα νομαρχιακά συμβούλια τα οποία είναι αρμόδια για τη κατάρτιση των παραπάνω προγραμμάτων.

Η υπευθυνότητα αυτή έχει σημαντική σημασία για δύο λόγους: α) η τοπική αυτοδιοίκηση συμμετέχει και εκφέρει τη γνώμη της, στην κατάρτιση των προγραμμάτων ανάπτυξης, προτείνοντας τις προτεραιότητες εκείνες για τις οποίες έχει άμεση αντίληψη τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε νομαρχιακό, β) ο κάθε δήμος και κοινότητα είναι υποχρεωμένος να προβαίνει στην κατάρτιση ενός ελάχιστου αναπτυξιακού προγράμματος σε τοπικό επίπεδο.

Πέραν όμως από τα παραπάνω οι δήμοι και κοινότητες προσφέρουν άμεσα παραγωγικές και αναπτυξιακές υπηρεσίες με την κατασκευή διαφόρων έργων.

Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να εκτελούν αρδευτικά και εγχειοβελτιωτικά έργα που θα συμβάλλουν στην αύξηση της τοπικής γεωργικής παραγωγής. Υπάρχει μια σχετική δραστηριοποίηση κυρίως από μέρους των κοινοτήτων για την εκτέλεση τέτοιων έργων, αν και ανάγκες παραμένουν και μάλιστα σε υψηλά επίπεδα. Ο τρόπος της χρηματοδότησης των διάφορων δραστηριοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης θα πρέπει να επιβαρύνει τους ωφελούμενους από τα έργα αυτά ιδιώτες και όχι το δήμο ή την κοινότητα.

Ο Ν. 1416/84 πρόσθεσε και άλλες συντρέχουσες αρμοδιότητες στην κατηγορία αυτή υπηρεσιών και ειδικότερα οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν: να αναλάβουν την αξιοποίηση ακτών και δασικών εκτάσεων της περιοχής κατά παραχώρηση από τους οποίους ανήκουν, να αξιοποιούν και εκμεταλλεύονται τοπικούς φυσικούς πόρους, να ανεγείρουν βιοτεχνικά κτίρια στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες, να αξιοποιούν και εκμεταλλεύονται τις ήπιες μορφές ενέργειας, όπως την ηλιακή ή αιολική ενέργεια, τη βιοενέργεια και τη γεωθερμία.

Ο Νόμος 1428/1984 ΦΕΚ 43/84 Τ.Α καθόρισε ευνοϊκές διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένα, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να εκμεταλλεύονται όχι μόνο τα αδρανή υλικά που βρίσκονται μέσα σε δημοτικές ή κοινοτικές εκτάσεις, αλλά σε εκτάσεις κυριότητας δημοσίου. Η εκμίσθωση των εκτάσεων αυτών σε επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης γίνεται κατά προτεραιότητα με απευθείας σύμβαση και για 15 χρόνια που σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, μπορεί να παραταθεί. Επίσης, επιχειρήσεις εκμετάλλευσης οργανωμένων ήδη λατομείων ή μεταλλείων στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης αυτών, διακόψει τη λειτουργία τους με υπαιτιότητα δική τους.

1.4 Έννοια της Τοπικής Ανάπτυξης.

«Η έννοια της Τοπικής Ανάπτυξη»

Προκειμένου να ορίσουμε την έννοια της τοπικής ανάπτυξης είναι σκόπιμη η διερεύνηση των όρων από τους οποίους συντίθεται .

«Ο όρος **τοπική** δεν αφορά μόνο τη συγκεκριμένη χωρική μονάδα, αλλά αναφέρεται σε κάθε γεγονός, δραστηριότητα ή διαδικασία, που γίνεται με πρωτοβουλία ή υποστηρίζεται από τον πληθυσμό αυτής της χωρικής μονάδας»³

«Ο όρος **ανάπτυξη** αναφέρεται σε μια διαδικασία οικονομικής μεγέθυνσης που συνοδεύεται από διαρθρωτικές μεταβολές μακροχρόνιες και μη ανατρέψιμες» οι οποίες έχουν αντίκτυπο σε όλους τους τομείς της κοινωνίας και της ανθρώπινης ζωής.

Βέβαια με τον όρο οικονομική μεγέθυνση δεν εννοούμε την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Το ζητούμενο είναι να αναπτυχθεί η οικονομία και γενικότερα η τοπική κοινωνία, με τέτοιους τρόπους και σε τέτοιο βαθμό έτσι ώστε να μην υπάρχουν αρνητικά αποτελέσματα. Μονάχα όταν κατορθώσουμε να μην θυσιάσουμε στο βωμό της «ανάπτυξης» το περιβάλλον, την ανθρωπότητα και τις ανθρώπινες αξίες, τότε μόνο θα έχουμε την ανάπτυξη που επιζητάμε τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η έννοια της τοπικής ανάπτυξης δεν πρέπει να ταυτίζεται με την ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης χωρικής μονάδας, αλλά με την ανάπτυξη που επιτυγχάνεται από τους τοπικούς παράγοντες και την δυναμική αξιοποίηση των τοπικών πόρων και στην οποία οι τοπικοί παράγοντες (τοπικοί οργανισμοί και φορείς, τοπικές επιχειρήσεις, τοπική πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα) συνιστούν τους βασικούς μοχλούς της αναπτυξιακής διαδικασίας.

³ W.Coffey, M.Polese, 1985.

Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης παρά το γεγονός ότι πολλές φορές αποτελεί τη μοναδική δυνατότητα προώθησης της ανάπτυξης, δεν είναι δυνατόν να θεωρείται υποκατάστατο της εθνικής πολιτικής της περιφερειακής ανάπτυξης αλλά θα πρέπει να θεωρείται συμπλήρωμα αυτής. Και τούτο γιατί ενώ η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης εφαρμοσμένη από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μπορεί να προσφέρει μέσω της επιχειρηματικής δράσης ορισμένα μόνο κοινωνικά αγαθά ή υπηρεσίες, είτε με το να δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης όπως π.χ με τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) που λειτουργούν σε πολλές περιοχές της χώρας, είτε με τη συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος με διάφορους τρόπους π.χ. αναδάσωση. Είναι φανερό λοιπόν ότι όμως δεν είναι δυνατόν η τοπική ανάπτυξη να εκκολάπτει έξω από τα πλαίσια άσκησης της εθνικής περιφερειακής πολιτικής γιατί τότε οι ανισότητες στην περιφέρεια θα ήταν περισσότερες και οι συνέπειες θα αποτελούσαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η λειτουργική σύνδεση της διαδικασίας της τοπικής ανάπτυξης με μια στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης. Η στρατηγική που μπορεί να προωθήσει την τοπική ανάπτυξη είναι εκείνη της «από τη βάση» ανάπτυξης (from below development, development par la base).

«Η στρατηγική αυτή στηρίζεται στην αναγνώριση του δικαιώματος των κατοίκων κάθε χωρικής μονάδας να επιλέγουν, να προγραμματίζουν και να προωθούν τις μορφές και τους ρυθμούς ανάπτυξης, που οι ίδιοι επιθυμούν, μέσω ενός συστήματος αποκεντρωμένου συμμετοχικού μικροπεριφερειακού προγραμματισμού. Θεωρείται το σημαντικό μέσω προώθησης της ολοκληρωμένης περιφερειακής ανάπτυξης, δηλαδή της ισόρροπης ανάπτυξης όλων ανεξαιρέτως των χωρικών μονάδων κάθε περιφέρειας, με παράλληλη αξιοποίηση όλων των τοπικών πλεονεκτημάτων(J. R.Boudeville 1968).»

Με την παράλληλη υιοθέτηση της «από τη βάση» στρατηγικής δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων που έχουν δημιουργηθεί σε τοπικό επίπεδο η «εκ των άνω»⁴ στρατηγική. Η ανάπτυξη γίνεται μια ενδογενής τοπική διαδικασία, προσανατολισμένη στην κινητοποίηση των τοπικών ανθρώπινων, θεσμικών και φυσικών πόρων, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων κάθε επιμέρους χωρικής μονάδας. Η «από τη βάση» στρατηγική προσφέρει, στις διεσπαρμένες και υποβαθμισμένες περιφέρειες ένα πλαίσιο δημιουργίας θετικών εξωτερικών οικονομικών, οι οποίες συνιστούν το ερμηνευτικό κλειδί των περιφερειακών ανισοτήτων και τη βάση της περιφερειακής πολιτικής.

Εδώ θα μπορούσαμε να πούμε, ότι η στρατηγική αυτή εγκυμονεί κινδύνους αν δεν υλοποιηθεί σωστά. Όπως σε κάθε στρατηγική έτσι και σε αυτή, ο κάθε εμπλεκόμενος έχει τις δικές του ευθύνες και αρμοδιότητες και σε αυτές θα πρέπει να αρκείται, χωρίς να κάνει κατάχρηση της εξουσία που τυχόν έχει. Βέβαια η συνεργασία και ο διάλογος αποτελούν την κινητήρια δύναμη έτσι ώστε τα τυχόν προβλήματα να αμβλυνθούν και να λειτουργήσει κανονικά το σύστημα.

➤ Προϋποθέσεις

Η εφαρμογή της «από τη βάση» στρατηγικής απαιτεί βασικές διαρθρωτικές μεταβολές, με στόχο τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα αμβλύνει τα συγκριτικά μειονεκτήματα των υποβαθμισμένων περιφερειών με σκοπό την προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης. Οι μεταβολές αυτές αναφέρονται σε διάφορους τομείς της κοινωνία όπως:

- **Στο πολιτικό επίπεδο:** προϋπόθεση της υιοθέτησης της «από τη βάση» στρατηγικής, αποτελεί η πολιτική δύναμη και η αυτονομία. Με τον τρόπο

αυτό οι χωρικές μονάδες αποκτούν το δικαίωμα της πρωτοβουλίας που θα οδηγήσει στην επιθυμητή ανάπτυξη. Έκτός όμως από τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις χωρικές μονάδες είναι αναγκαία και η οικονομική αυτοδυναμία τους για να μπορέσουν να εκτελέσουν σωστά τα καθήκοντά τους. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αναφέρονται τόσο στην αποκέντρωση του συστήματος λήψης αποφάσεων, όσο και στην ενδυνάμωση του, η οποία μπορεί να προωθηθεί μέσω μιας θεσμοθετημένης συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο.

- **Στο πεδίο της σύγχρονης τεχνολογίας:** βασική προϋπόθεση για την αυτοδυναμία τοπικής ανάπτυξη, την εξάλειψη των δυαδικών φαινομένων και την ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη είναι η διάχυση, στις υποβαθμισμένες περιφέρειες, σύγχρονης τεχνολογίας προσαρμοσμένης στις τοπικές ανάγκες. Η έλλειψη σύγχρονης τεχνολογίας στην τοπική παραγωγή θα οδηγήσει στη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ κέντρου και περιφέρειας, ένα από την άλλη η επιβολή της τεχνολογίας χωρίς την απαραίτητη προσαρμογή της στις συνθήκες της τοπικής κοινωνίας θα έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση της τελευταίας από την περιφέρεια μειώνοντας έτσι την δυνατότητα για αυτοδύναμη ανάπτυξη.

1.4.1 Βασικές προσεγγίσεις στην έννοια της ανάπτυξης .

«Η λέξη “Ανάπτυξη” χρησιμοποιείται συχνότατα στον προφορικό αλλά και στον γραπτό λόγο, για να εκφράσει την επίτευξη ή την επιδίωξη μίας ή περισσοτέρων θετικών μεταβολών στα βασικά συστατικά στοιχεία της οικονομικής, κυρίως, δραστηριότητας των ανθρώπων. Η “ανάπτυξη” μπορεί να αναφέρεται στον ποσοτικό, ποιοτικό, δομικό ή ιδεολογικό χαρακτήρα των πιο πάνω μεταβολών».

⁴ Η εκ των άνω στρατηγική συνέβαλε στην προώθηση της μεγέθυνσης των αναπτυσσόμενων χωρών, αλλά σήμερα προκαλεί έντονες αμφισβητήσεις.

Γεγονός είναι ότι, έχουν αναπτυχθεί κάποιοι τομείς ερευνητικής δραστηριότητας, οι οποίοι εξετάζουν κατά πόσο μπορεί να υπάρχουν κάποιες δυνατότητες, για μια γενικότερη προσέγγιση της έννοιας της "Ανάπτυξης".

Μεταξύ των διάφορων αυτών τομέων ερευνητικής δραστηριότητας εκείνος στον οποίο έχει πραγματοποιηθεί η ευρύτερη και πιο συστηματική θεωρητική και εμπειρική ανάλυση είναι ο οικονομικός.

- Η ανάγκη μιας γενικότερης θεώρησης της ανάπτυξης έχει εν τω μεταξύ καθιερώσει μεταξύ των βασικών της μεταβλητών και ορισμένες που είναι έξω από τα όρια της οικονομικής ανάλυσης δεδομένου ότι αφορούν τα διάφορα επίπεδα διαβίωσης του πληθυσμού και έχουν κοινωνική κυρίως σημασία.

Όπως έχει διεθνώς καθιερωθεί, τα επίπεδα διαβίωσης αναφέρονται στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών και επιθυμιών των ανθρώπων, αφορούν όλες τις περιόδους της ανθρώπινης ζωής. Οι παραπάνω ανάγκες και επιθυμίες αφορούν κυρίως τη διατροφή και την ένδυση, τη στέγαση, την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση, την απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας, την εκπαίδευση, την αναψυχή και τις ατομικές και πολιτικές ελευθερίες.

Οι παραπάνω κατηγορίες αναγκών, μπορούν να συνεξετάζονται, όπως έχει προταθεί από τον Ο.Η.Ε. (United Nations 1961), σε συνδυασμό με ορισμένες γενικότερες κοινωνικοοικονομικές και άλλες συνθήκες οι οποίες αφορούν τη δημογραφική κατάσταση, τη συνολική κατανάλωση τις συνολικές αποταμιεύσεις, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες κ.τ.λ.

Στην πράξη, πάντως, υπάρχει σοβαρή σύγχυση σχετικά με τη θέση και τη σημασία, που πρέπει να έχουν μέσα στα αναπτυξιακά υποδείγματα οι μεταβλητές των επιπέδων διαβίωσης. Έτσι κατά την ευρύτερη δυνατή ερμηνεία, η βελτίωση θεωρείται συνώνυμη με την "ανάπτυξη", όπως αντίστοιχα θεωρείται το εισόδημα ως δείκτης της ευημερίας.

Άλλοι υιοθετούν πιο περιορισμένες προσεγγίσεις της "ανάπτυξη", σύμφωνα με τις οποίες οι μεταβλητές της υγείας, της εκπαίδευσης, της

κοινωνικής ασφάλισης κ.τ.λ. Θα πρέπει να καθορίζονται από τα σχετικά προγράμματα δημοσίων δαπανών. Μεταξύ των δύο αυτών απόψεων ουσιαστικά η διαφορά εντοπίζεται στον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εκτιμάται η ανάπτυξη.

Υπάρχει και τρίτη άποψη, η οποία δεν δέχεται ότι η ανάπτυξη είναι συνώνυμη με τη βελτίωση των επιπέδων διαβίωσης ή ευημερίας, αλλά γίνεται δεκτό ότι η βελτίωση της υγείας, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ασφάλισης και γενικότερα η βελτίωση στις συνθήκες διαβίωσης, συχνά περιλαμβάνουν και μεταβλητές, που αφορούν την ευημερία. Επιπλέον τόσο τα επίπεδα διαβίωσης όσο και η ευημερία έχουν ήδη ενταχθεί σε έναν πολύ ευρύτερο τομέα θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας, τομέα των "κοινωνικών δεικτών".

Στον τομέα αυτόν, εκτός από τα επίπεδα διαβίωσης και ευημερίας, εξετάζεται ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών φαινομένων, όπως είναι η κοινωνική διαστρωμάτωση, η κοινωνική κινητικότητα, η ανισότητα, η ανέχεια, η συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτική ζωή, η κοινωνική συνοχή και οι κοινωνικές συγκρούσεις.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι, παρά την επικάλυψη που παρατηρείται στις διαφορές προσεγγίσεις της έννοιας της ανάπτυξης υπάρχουν σημαντικές εννοιολογικές διαφορές ακόμα και στα επικαλυπτόμενα στοιχεία αυτών των προσεγγίσεων. Για έναν οικονομολόγο π.χ. το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού μπορεί να αντανακλάται στις δαπάνες των προγραμμάτων εκπαίδευσης ή στην συμβολή του για την αύξηση της παραγωγικότητας.

Για έναν πολιτικό επιστήμονα το μορφωτικό επίπεδο αποτελεί μία άποψη της πολιτικής κοινωνικοποίησης, ενώ για έναν κοινωνιολόγο αποτελεί μία άποψη της κοινωνικής αλλαγής. Έτσι, υπάρχει σοβαρή δυσκολία να βρεθεί ένας τρόπος ομοιογενούς θεώρησης των συστατικών στοιχείων της ανάπτυξης που είναι κοινά στις επιμέρους οικονομικές, κοινωνικές και λοιπές προσεγγίσεις του νοήματος της. Για αυτό μία κυρίαρχη τάση από θεωρητική

σκοπιά να συνδυάζονται διάφορες ομάδες μεταβλητών σε ένα ευρύ εννοιολογικό πλαίσιο οικονομικής ανάπτυξης.

1.5 Κριτήρια αξιολόγησης της Αναπτυξιακής διάστασης της δραστηριότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Τοπική Ανάπτυξη δεν αφορά μόνο τον οικονομικό τομέα και την Οικονομική μεγέθυνση, αλλά και τον Κοινωνικό και Πολιτιστικό τομέα και αυτό γιατί η κοινωνία αποτελείται από ανθρώπους που έχουν διάφορες ανάγκες τις οποίες οι φορείς της Τ.Α υποχρεούνται να τις ικανοποιήσουν (στα πλαίσια της λογικής πάντα και των καθηκόντων της τελευταίας).

Τοπική Ανάπτυξη δεν νοείται μόνο η κατασκευή έργων και οι επενδύσεις αλλά η ενεργοποίηση, συμμετοχή και ανάπτυξη ικανοτήτων του πληθυσμού του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής που πρέπει να του παρέχονται αναπτυξιακές επιλογές και διαδικασίες και να δρα πρωτοβουλιακά.

Η Τοπική Ανάπτυξη πρέπει να αξιοποιεί και να προστατεύει τους τοπικούς πόρους και το περιβάλλον. Πρέπει να δημιουργεί ικανοποιητικές συνθήκες ζωής, ίσες ευκαιρίες απασχόλησης και Κοινωνική προστασία για όλο τον πληθυσμό.

Η διακοινοτική συνεργασία, ιδιαίτερα στις προβληματικές περιοχές και η συγκρότηση και λειτουργία γεωγραφικών ενότητων που θα παρέχουν ένα minimum υπηρεσιών και ευκαιριών σε όλους τους κατοίκους είναι απαραίτητη. Τα κριτήρια συγκρότησης και λειτουργίας της γεωγραφικής ενότητας – μικροπεριφέρειας πρέπει να είναι λειτουργικά και αναπτυξιακά.

Η γεωγραφική ενότητα πρέπει να συνδέεται λειτουργικά με την ευρύτερη περιφέρεια, να εντάσσεται στη στρατηγική της γενικότερης ανάπτυξης αλλά και να συμμετέχει στον καθορισμό της και να αναπτύσσει μια δημιουργική και διαλεκτική σχέση μαζί της.

1.6 Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η περιφερειακή ανάπτυξη, και κατά συνέπεια η περιφερειακή πολιτική ως βασικό αίτημα, έκανε τη εμφάνισή της, λίγο πριν και αμέσως μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο. Από το 1930 η Δυτική Ευρώπη και οι Η.Π.Α είχαν υλοποιήσει, κάποιες μορφές κρατικών παρεμβάσεων, προκειμένου να βοηθήσουν τις καθυστερημένες περιφέρειες, οι οποίες αδυνατούσαν να συνέλθουν. Την ίδια αυτή περίοδο, της μεγάλης κρίσης, η πρώην Σοβιετική Ένωση, ακολουθούσε διαφορετική πορεία για την περιφερειακή ανάπτυξη, χωροθετώντας βιομηχανικά συμπλέγματα και νέες πόλεις «μακριά από τα σύνορα με τον καπιταλισμό».

Πριν το 1930 υπήρξαν διάφορες προγραμματισμένες δράσεις και πολιτικές που αναφέρονταν σε προβλήματα καθυστερημένων περιφερειών. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον προγραμματισμό των χρήσεων γης στην Κοιλάδα του Ρήνου το 1915, τα σημαντικά περιφερειακά προγράμματα στην περιοχή της Νότιας Ουαλίας το 1920 και στο Doncaster το 1922, τέλος στις Η.Π.Α το 1920 έχουμε την δημιουργία της ιδιωτικής εταιρείας για την ανάπτυξη της περιφέρειας της Νέας Υόρκης. Οι παραπάνω δράσεις δεν υποστηρίζονταν από μια αντίστοιχη περιφερειακή αναπτυξιακή θεωρία και δεν είχαν ακόμα ενταχθεί σε ένα εθνικό προγραμματισμό.

Οι περισσότερες προσπάθειες που έγιναν για περιφερειακή πολιτική στις χώρες της Δύσης, βασίζονταν στην κοινή διαπίστωση ότι η ανάπτυξη στα πλαίσια της αγοράς δημιουργεί περιφέρειες από τη μια μεριά πλευρά υπερανπτυγμένες, κεντρικές και αυτοδύναμες και από την άλλη υποανάπτυκτες, περιθωριακές και εξαρτημένες.

1.6.1 Συνοπτική αναφορά στην Πολιτική Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ελλάδας.

Οι σκοποί της περιφερειακής πολιτικής στην Ελλάδα.

Η θεμελίωση της περιφερειακής πολιτικής στη χώρα μας άρχισε στο τέλος της δεκαετίας του 1950 μαζί με τις πρώτες προσπάθειες προγραμματισμού της οικονομικής ανάπτυξης. Στο "Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 1960-1964" τέθηκε το περιφερειακό πρόβλημα και η ανάγκη άσκησης περιφερειακής πολιτικής «για την αποτελεσματική προώθηση της λύσης του προβλήματος ανισοτήτων, που υφίστανται σήμερα ανάμεσα στις διάφορες περιοχές της χώρας». Από την περίοδο αυτή μέχρι σήμερα (2000) η σημασία της περιφερειακής πολιτικής στον Εθνικό προγραμματισμό, την κατανομή των δημοσίων επενδύσεων και τη διαδικασία λήψης μέτρων για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, γίνεται όλο και πιο φανερό και πιο μεγάλο.

Σύντομη επισκόπηση της κινητοποίησης για την περιφερειακή πολιτική.

Από το 1948 άρχισαν να εφαρμόζονται νομοθετήματα για την ενίσχυση της βιομηχανικής περιφερειακής ανάπτυξης και για προστασία της επαρχιακής βιομηχανίας. Αυτά αφορούσαν κυρίως αυξημένες αποσβέσεις, παρακρατήσεων κερδών για να επενδυθούν σε επεκτάσεις, αφορολόγητων κρατήσεις κ.λ.π. Την περίοδο 1964 έως το 1974, με την καθιέρωση χρηματοδοτικών κινήτρων, διαχωρισμού των περιφερειών, ανάλογα με το βαθμό ανάπτυξης τους εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων για υπανάπτυκτες περιοχές ίδρυσης Βιομηχανικών Περιοχών, υποτυπώδης ενίσχυση πολιτικού συστήματος αστικών κέντρων, ενεργοποίηση των Υπηρεσιών Περιφερειακής Ανάπτυξης κ.α.

Στην περίοδο 1975-1979 δίνεται έμφαση στην παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών, καθιερώνεται η ενίσχυση των επιχειρήσεων, ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο ανήκουν, χρησιμοποιούνται ευρύτερα τα πιστωτικά κίνητρα και ενισχύονται τα ειδικά προγράμματα και τα προγράμματα υποδομής. Το 1980 άρχισε η προσπάθεια συντονισμού της ελληνικής περιφερειακής πολιτικής με την περιφερειακή πολιτική της τότε Ε.Ο.Κ. που κορυφώνεται με τη ψήφιση του νόμου 1116/81, την εκπόνηση του πρώτου ειδικού «Προγράμματος Περιφερειακής Ανάπτυξης 1981-1985» και την είσπραξη των πρώτων ενισχύσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και των πρώτων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η τελευταία φάση της περιφερειακής πολιτικής αρχίζει το 1982 και βρίσκεται σε εξέλιξη. Κύρια χαρακτηριστικά της ο νόμος 1262/82, η ενίσχυση του ρόλου των Νομαρχιακών Συμβούλων και η δημιουργία των προϋποθέσεων για πιο εκτεταμένη διοικητική αποκέντρωση και πιο ενισχυμένη τοπική αυτοδιοίκηση.

Το πρόβλημα γενικά, της περιφερειακής ανάπτυξης απασχόλησε μεταγενέστερα και άλλους ερευνητές σε αξιόλογες μελέτες τους. Παράλληλα, αυξήθηκε η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα περιφερειακά προβλήματα από την αρθρογραφία του αθηναϊκού, επαρχιακού και οικονομικού Τύπου, από την έντονη δραστηριότητα επαρχιακών σωματείων, επιμελητηρίων κ.τ.λ. και την ποιότητα της ζωής.

Τρία προγράμματα περιφερειακής πολιτικής.

➤ Τα «Προκαταρκτικά» 1978-1982.

Τους βασικούς προσανατολισμούς της εθνικής πολιτικής βρίσκουμε στα Προκαταρκτικά, όπου ο περιορισμός των περιφερειακών διαφορών και η βελτίωση του επιπέδου ζωής σε όλους του οικισμούς της χώρας, παίρνουν ουσιαστική θέση, αφού γίνεται αντιληπτό ότι η μεγάλη συγκέντρωση

πληθυσμού και οικονομικών δραστηριοτήτων στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη δημιούργησε σοβαρά λειτουργικά προβλήματα σε ολόκληρη τη χώρα, διαγράφονται σαν βασικοί αντικειμενικοί σκοποί της περιφερειακής πολιτικής:

- **Η δημιουργία προϋποθέσεων για ισόρροπη ανάπτυξη**(με κριτήριο το επίπεδο ανάπτυξης στις περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης). Κύρια μέσα που χρησιμοποιούνται είναι τα κίνητρα περιφερειακής ανάπτυξης και η εκτέλεση προγραμμάτων τεχνικής και κοινωνικής υποδομής.
- **Η καθιέρωση ενός δικτύου περιφερειακών πόλων ανάπτυξης** (αστικών κέντρων) που θα έχουν αυτάρκεια σε κοινωνικές υπηρεσίες και θα είναι ολοκληρωμένα πολεοδομικά και οικονομικά συγκροτήματα.
- **Η κάμψη του ρυθμού αύξησης της συγκέντρωσης οικονομικών δραστηριοτήτων στην Πρωτεύουσα και τη Θεσσαλονίκη.**
- **Η προστασία και η βελτίωση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος** και η αρθρολογική χρήση των φυσικών πόρων.
- Στα πλαίσια των παραπάνω στόχων εντάσσονται και οι νόμοι για την καθιέρωση κινήτρων για τις επενδύσεις στις παραμεθόριες περιοχές (289/1976 και 849/1978), ο νόμος για την χωροταξία και το περιβάλλον (360/1976), ο νόμος για τον εκσυγχρονισμό του θεσμού των βιομηχανικών περιοχών (724/1977) και η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης 1981-1985

Το πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Ε.Ε. Το μειονέκτημα του είναι ότι δεν βασίζεται σε αναλυτικές και τεκμηριωμένες μελέτες, όλων των επιμέρους προβλημάτων και οι οποίες θα έδιναν ολοκληρωμένη εικόνα του περιφερειακού προβλήματος και της πολιτικής που πρέπει να ακολουθηθεί.

Το πρόγραμμα όμως πλεονεκτεί από άποψη συνοχής πληρότητας και σχετικής εξειδίκευσης.

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο αναφέρει τις γενικές επιδιώξεις και αναλύει τις κύριες κατευθύνσεις της περιφερειακής πολιτικής και στο δεύτερο παρουσιάζει τα προβλήματα και την πολιτική για κάθε περιφέρεια.

Βασική επιδίωξη της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη αποτελεί *«ο περιορισμός της εσωτερικής μετανάστευσης στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο και η συγκράτηση σε κάθε περιφέρεια ενός βιώσιμου και επαρκούς πληθυσμού»*. Σαν προϋπόθεση για τα παραπάνω τίθεται *«η γρήγορη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στις φτωχότερες περιοχές και τον περιορισμό των περιφερειακών και κοινωνικών ανισοτήτων και τη διατήρηση ικανοποιητικού επιπέδου απασχόλησης σε όλες τις περιφέρειες, τη διατήρηση ψηλών ρυθμών ανάπτυξης, στις περιφέρειες που ήδη αναπτύσσονται με γρήγορο ρυθμό και την επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης στις περιφέρειες που υστερούν από την άποψη αυτή»*.

Η νέα Περιφερειακή Πολιτική.

Το πρόγραμμα που αναφέραμε παραπάνω αναθεωρήθηκε και η νέα περιφερειακή πολιτική εκδηλώνεται με:

- Τις προγραμματικές δηλώσεις του Πρωθυπουργού στη Βουλή στις 22-11-1981.
- Το νόμο 1235/82 για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής και την καθιέρωση της λαϊκής εκπροσώπησης στους νόμους.
- Το νόμο 1262/82 για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.
- Διάφορα μέτρα μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε περιφερειακά κρατικά όργανα και στην τοπική Αυτοδιοίκηση.

1.6.2 Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής πολιτικής.

Τα τελευταία 15 χρόνια, το κυριότερο στοιχείο της Περιφερειακής Πολιτικής ήταν η παρότρυνση για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην κατανομή τους, η υποστήριξη βιομηχανικών και τουριστικών μονάδων και δραστηριοτήτων με μονομερή πολλές φορές προσανατολισμό και εξειδίκευση.

Στη σχέση με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει ο Νόμος 1262/1982 και τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του, διαπιστώνεται το σχετικό χαμηλό ποσοστό ολοκλήρωσης, περίπου στο 10%, των επενδύσεων που εγκρίθηκαν για υπαγωγή σε αυτόν. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στις αδυναμίες του διοικητικού πλαισίου εφαρμογής του όπως π.χ. γραφειοκρατικές και χρονοβόρες διαδικασίες οργάνων έγκρισης-ελέγχου, αναποτελεσματικότητα τραπεζικού μηχανισμού για δανειοδότηση, ελλιπής πληροφόρηση για επενδυτικές δυνατότητες, έλλειψη ολοκληρωμένων κλαδικών μελετών με περιφερειακή διάσταση, διοικητική αδυναμία επιχειρήσεων κοινωνικού τομέα να προωθήσουν επενδύσεις εκμεταλλευόμενες τις παρεχόμενες από το Νόμο 1262/1982 δυνατότητες.

Εκτός από τους παραπάνω παράγοντες τροχοπέδη αποτέλεσε και το συνολικό επενδυτικό κλίμα, το οποίο επηρεάστηκε αρνητικά από τις διεθνείς και εθνικές οικονομικές και όχι μόνο καταστάσεις.

Στο πλαίσιο εφαρμογής χωροταξικής αναδιάρθρωσης, παρουσιάζονται προβλήματα με το οργανωτικό πλαίσιο εφαρμογής σχεδίων, με την έλλειψη πόρων, αλλά κυρίως, με την έλλειψη κτηματολογίου, που συνεπάγεται αμφισβήτηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, καταπάτηση εκτάσεων, έντονες αντιδράσεις οργανωμένων και μη συμφερόντων και κερδοσκοπικής δραστηριότητας.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι είναι δύσκολη η επίτευξη συναίνεσης σε τοπικό επίπεδο και έτσι προκαλείται καθυστέρηση ή και στασιμότητα στην εφαρμογή πολιτικής για τον καθορισμό χρήσεων γης.

Οι παραπάνω ανεπάρκειες οδηγούν σε δημιουργία αντανάπτυξιακού κλίματος, κυρίως στη χωροθέτηση μεταποιητικών δραστηριοτήτων.

Για την περιφερειακή διοικητική διάρθρωση, το κράτος από παλιότερα έχει καταβάλει προσπάθειες για αποκέντρωση αναπτυξιακών Υπουργείων και Οργανισμών όπως το Υπουργείο Γεωργίας, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ΕΤΒΑ, ΕΟΜΜΕΧ, ΕΟΤ κ.α. Όμως, υπάρχουν σοβαρά προβλήματα επάρκειας και διάρθρωσης των διανομαρχιακών και επαρχιακών υπηρεσιών και παραρτημάτων. Άλλα από τα προβλήματα αυτά οφείλονται σε έλλειψη όλων των αναγκαίων οργάνων και άλλα σε ανεπαρκή στελέχωση και εξοπλισμό. Αποτέλεσμα των ελλείψεων αυτών είναι να παρουσιάζονται κενά ή αλληλεπικαλύψεις ή αδυναμία συντονισμού και συνεργασίας σε θέματα διοίκησης και ελέγχου, προγραμματισμού, συντονισμού, έρευνας, μελέτης και τεχνικής επεξεργασίας προγραμμάτων, προώθησης της εφαρμογής, χρηματοδότησης και διαχείρισης τους, πληροφόρησης και επικοινωνίας, πρόκλησης ενδιαφέροντος για ανάληψη αναπτυξιακής δράσης από το συλλογικό και τον ιδιωτικό τομέα κ.λ.π.

Από τις αρχές του 1960, η ανάγκη για δημιουργία υπηρεσιών προγραμματισμού σε περιφερειακό επίπεδο και σε νομαρχιακό επίπεδο από το 1970 είναι αισθητή. Όμως οι υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν και στα δύο αυτά επίπεδα αντιμετώπισαν και εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Για τις Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (Υ.Π.Α.), επισημαίνεται ότι σημαντική ήταν η συμβολή τους στη δημιουργία γνώσης για τον περιφερειακό χώρο. Αντιμετώπισαν όμως και σε αυτήν την περίπτωση προβλήματα συχνής αλλαγής ορίων έκτασης των περιφερειών ανάπτυξης, έλλειψης λοιπών

δημόσιων φορέων και συλλογικών αναπτυξιακών οργάνων αντίστοιχου επιπέδου και ενιαίας διανομαρχιακής αρμοδιότητας, αλλαγή του ρόλου στις προγραμματικές διαδικασίες κ.λ.π.

Για τις νομαρχιακές Υπηρεσίες Προγραμματισμού, αναφέρεται ότι η υφιστάμενη νομοθεσία δεν προβλέπει εσωτερική οργάνωση και κατανομή έργου και ότι η στελέχωση είναι γενικά ελλιπής. Έτσι εμποδίζεται η διοικητική συγκρότηση, εξειδίκευση, ιεράρχηση και προοπτική σταδιοδρομίας του προσωπικού, καθώς και η ομαλή εξωτερική διασύνδεση των υπηρεσιών αυτών με άλλες οριζόντιες, υποκείμενες ή υπερκείμενες υπηρεσίες.

1.7 Θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο για την αναβάθμιση Περιφερειακής και Τοπικής Ανάπτυξης στην Ελλάδα.

➤Εισαγωγή

Η παραπέρα προώθηση αναπτυξιακών διαδικασιών και κινητοποίησης των τοπικών δυνάμεων είναι απαραίτητο για την περιφερειακή ανάπτυξη. Για τον σκοπό αυτό, προωθείται η περαιτέρω τεχνικοοικονομική στήριξη των αναπτυξιακών φορέων, θέσεων και προγραμματικών διαδικασιών που προβλέπουν οι θεσμικές ρυθμίσεις της περιόδου 1983-1987 (π.χ Νόμος 1622/1986). Επίσης ενισχύονται επιλεκτικά σε περιφερειακό επίπεδο οι νέοι θεσμοί, με βάση τις προτεραιότητες της κλαδικής ανάπτυξης και τα ειδικά ολοκληρωμένα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης ενώ γίνεται παράλληλα γίνεται πρόβλεψη ειδικών κονδυλίων του Π.Δ.Ε. (Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων) κεντρικών φορέων για το σκοπό αυτό.

➤Θεσμικό πλαίσιο**Αναπτυξιακός Προγραμματισμός**

Ο νόμος 1622/1986 προσδιορίζει τη διαδικασία, το περιεχόμενο και τα όργανα του αναπτυξιακού προγραμματισμού:

- Σε **εθνικό επίπεδο** το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας σε συνεργασία με τα άλλα Υπουργεία και τους Δημοσίους Οργανισμούς και Επιχειρήσεις, εκπονούν το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα(Ε.Α.Π).
- Σε **περιφερειακό επίπεδο** τα 13 Περιφερειακά Συμβούλια εκπονούν τα Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα (Π.Α.Π) στα πλαίσια των κατευθύνσεων περιφερειακής πολιτικής που προσδιορίζονται από το Ε.Α.Π.
- Σε **νομαρχιακό επίπεδο**, τα 57 Νομαρχιακά Συμβούλια εκπονούν τα Νομαρχιακά Αναπτυξιακά Προγράμματα (Ν.Α.Π.) στα πλαίσια των σχετικών κατευθύνσεων που προσδιορίζονται από τα αντίστοιχα Π.Α.Π.
- Σε **τοπικό επίπεδο**, οι Δήμοι και τα Συμβούλια Περιοχής εκπονούν τα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα Τ.Α.Π. στα πλαίσια των σχετικών κατευθύνσεων που προσδιορίζονται από τα αντίστοιχα Ν.Α.Π.

Ο Νόμος 2218/1994 ενδυναμώνει τα όργανα που περιφερειακού αναπτυξιακού προγραμματισμού με τα παρακάτω μέτρα:

- Θεσμοθετεί το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης το οποίο έχει την διαχείριση του Περιφερειακού Αναπτυξιακού Προγράμματος όπως και την παρακολούθηση και τεχνικής στήριξης της εφαρμογής του.
- Πραγματοποιεί σοβαρή θεσμική μεταρρύθμιση στο νομαρχιακό επίπεδο μετατρέποντας τα Νομαρχιακά Συμβούλια του Ν.1235/1982 σε όργανα Δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης, που εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία από το λαό.
- Προωθεί τη διακοινοτική συνεργασία με το θεσμό των αναγκαστικών συνδέσμων δήμων και κοινοτήτων που έχουν μαζί με τους Δήμους την

Ευθύνη εκπόνησης και διαχείρισης των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Κίνητρα Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ο νόμος 1262/1982 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 1982/1990 και 2234/1994, παρέχει κίνητρα για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων.

Τα ποσοστά των χορηγούμενων κινήτρων διαφοροποιούνται κατά περιοχή και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Τα κίνητρα αφορούν επενδύσεις στην αγροτική παραγωγή και τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, τη Βιομηχανία και τη βιοτεχνία, τις τουριστικές επιχειρήσεις κ.α.

Ειδικά κίνητρα παρέχονται για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και για την αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας άλλωστε ο νόμος 2244/1994 προωθεί την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα 1989-1991 της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με συνολικό προϋπολογισμό 60δισ δρχ από τα οποία το 80% είναι συμμετοχή Π.Δ.Ε και Ε.Ε. και το 20% η συμμετοχή των Ο.Τ.Α.

Για την πραγματοποίηση των υποδομών και την υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των δήμων και κοινοτήτων καθώς επίσης και για την πραγματοποίηση των αναγκαίων δημόσιων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης καταρτίζεται το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 71, παράγραφος 4, του ν. 1622/1986 (Α'92). Το Ε.Π.Τ.Α. έχει πενταετή χρονική διάρκεια (1998-2002) ενώ είναι δυνατή η παράταση του σε επτά έτη (1998-2004) μετά από απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου.

Το ΕΠΤΑ αποτελείται από πέντε υποπρογράμματα:

- Το **Υποπρόγραμμα 1** το οποίο αναφέρεται στην χρηματοδότηση των αναγκαίων ελάχιστων λειτουργικών δαπανών των δήμων και κοινοτήτων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.
- Το **Υποπρόγραμμα 2** έχει ως σκοπό την χρηματοδότηση της εκπόνησης των αναγκαίων μελετών και της αντίστοιχης συμβουλευτική υποστήριξης για την εφαρμογή τους, της προμήθειας και εγκατάστασης μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης, για την οργάνωση και μηχανοργάνωσης των δήμων και κοινοτήτων αυτών και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- Το **Υποπρόγραμμα 3** για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής έργων τεχνικής υποδομής για τους δήμους και τις κοινότητες αυτές, καθώς και λοιπών δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης.
- **Υποπρόγραμμα 4** για τη χρηματοδότηση της διοικητικής κοινωνικής, αθλητικής και πολιτιστικής υποδομής και σχετικών προγραμμάτων των δήμων και κοινοτήτων αυτών, καθώς και μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων τους.
- το **Υποπρόγραμμα 5** για τη χρηματοδότηση έργων ανάλογων με τα αναφερόμενα στα ανωτέρω Υποπρογράμματα 2,3και 4 που αφορούν αποκλειστικά τους Ο.Τ.Α. που βρίσκονται σε ορεινές και αναπτυξιακά μειονεκτικές περιοχές.

Λόγω των περιορισμένων εσόδων του ΕΠΤΑ και μετά από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, ακολουθείται σειρά προτεραιότητας σε ορισμένες κατηγορίες έργων η οποία είναι η εξής :

- Έργα υποδομής, παραγωγικές επενδύσεις, επιμορφωτικά και άλλα προγράμματα που περιέχονται σε ολοκληρωμένα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα Αναπτυξιακών συνδέσμων ή Δήμων.
- Έργα υποδομής και παραγωγικές επενδύσεις διακοινοτικής σημασίας, τα οποία προτείνουν Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι και Δήμοι και γενικότερα προγράμματα και έργα που συγκροτούν αναπτυξιακά τις γεωγραφικές ενότητες του Νόμου 1416/1984 και του Νόμου 1622/1986.
- Έργα προστασίας του περιβάλλοντος και βελτίωσης των συνθηκών ζωής, ιδιαίτερα σε επενδύσεις που συμπληρώνουν και αξιοποιούν έργα νομαρχιακής σημασίας, τα οποία προωθούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Χρηματοδοτικό πλαίσιο

Το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης είναι το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Π.Δ.Ε.) το οποίο χρηματοδοτεί τα έργα τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού συγχρηματοδοτεί τις ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις και τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης έργα παραγωγικών επενδύσεων καθώς και προγράμματα με σημαντικές επιπτώσεις στην περιφερειακή ανάπτυξη, χρηματοδοτούνται από το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς.

Στα πλαίσια του Π.Π.Δ.Ε. εντάσσονται το Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το οποίο εκπονεί και διαχειρίζεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μέσω της αντίστοιχης συλλογικής απόφασης και τα έργα της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτούνται από την ανάλογη συλλογική απόφαση.

Αξιόλογο ποσοστό του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων καλύπτεται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα:

- Από το **2^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης** που περιλαμβάνει 17 Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα και 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.
- Από το **Ταμείο Συνοχής** που συγχρηματοδοτεί υποδομές μεταφορών και έργα προστασίας περιβάλλοντος.
- Από τις **Κοινοτικές Πρωτοβουλίες** INTERREG, LEADER, URBAN, HORIZON, NOW κ.λ.π.

Χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων περιφερειακής σημασίας προβλέπεται και από τον **Χρηματοδοτικό Μηχανισμό της ΕΖΕΣ** στους τομείς του περιβάλλοντος, των μεταφορών, της επαγγελματικής κατάρτισης και των πολεοδομικών αναπλάσεων.

Δυνατότητες δανειοδότησης έργων και επενδύσεων που προσφέρει η τραπεζική αγορά, καθώς και τα **καινοτομικά χρηματοδοτικά μέσα** που έχει αρχίσει, έστω και δειλά η αξιοποίηση τους.

1.8 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον προγραμματισμό των έργων του ΠΔΕ.

« Η ουσιαστική έννοια της συμμετοχής της Τ.Α. στον προγραμματισμό και εκτέλεση του Π.Δ.Ε είναι η δυνατότητα της τελευταίας να αποφασίζει με νομοθετική κάλυψη για τα έργα που θα εκτελεσθούν στο χώρο της από το ΠΔΕ και ακόμη η αρμοδιότητα να συμμετέχει στις διαδικασίες προγραμματισμού των έργων του ΝΑΠ, ΠΑΠ, ΕΑΠ.»

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κατάρτιση του Εθνικού Π.Δ.Ε μέχρι την ψήφιση του Ν.1622/86 θεωρείται ανύπαρκτος. Με την ψήφιση του ανώτερο νόμου, οι εκπρόσωποι της συμμετέχουν στο Περιφερειακό

Συμβούλιο το οποίο, μεταξύ των άλλων έχει και την αρμοδιότητα να διατυπώνει προς τους κεντρικούς φορείς του Δημόσιου τομέα προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την Περιφέρεια και εντάσσονται στο μακροχρόνιο Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ή σε Ειδικά Αναπτυξιακά Προγράμματα των φορέων αυτών τα οποία χρηματοδοτούνται από Π.Δ.Ε.

Η ουσιαστική συμμετοχή της Τ.Α. στον προγραμματισμό των έργων του Περιφερειακού Π.Δ.Ε. καθιερώνεται με τον Ν.1235/82 όπου προβλέπεται η σύσταση του Νομαρχιακού Συμβουλίου στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι της και στις βασικές αρμοδιότητες του, συμπεριλαμβάνεται η έγκριση του Νομαρχιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Η ρύθμιση αυτή σε συνάρτηση με την εκτεταμένη αποκέντρωση του Π.Δ.Ε⁵ μεγιστοποιεί το ποσοτικό μέγεθος της συμμετοχής και βελτιώνει την ποιότητα της.

Η παρουσία της Τ.Α. σε ένα όργανο που τυπικά υπήρχε αλλά ουσιαστικά δεν λειτουργούσε με νέα μορφή και αποκλειστικές αρμοδιότητες έχει δύο όψεις.

Άμεσα εκπροσωπείται από το Δήμαρχο της πρωτεύουσας του Νομού και δύο εκπροσώπους της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων και έμμεσα από τους Νομαρχιακούς που εκλέγονται από τους Δημάρχους και κοινοτάρχες του νομού.

Ήδη με την ψήφιση του Ν.1622/86 «Τοπική Αυτοδιοίκηση – περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός» θεσμοθετείται και η άμεση συμμετοχή της Τ.Α. και των δυο βαθμίδων που καθιερώνονται μ' αυτό το Νόμο, στον προγραμματισμό των έργων του Π.Δ.Ε.

Πιο συγκεκριμένα στα πλαίσια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού το Δημοτικό και Νομαρχιακό Συμβούλιο σαν κυρίαρχα όργανα αντίστοιχα του

⁵ Η μεταφορά πιστώσεων του Εθνικού Προγράμματος το οποίο καταρτίζεται και εφαρμόζεται από τους κεντρικούς φορείς στο Περιφερειακό Πρόγραμμα.

α΄ και β΄ βαθμού αυτοδιοίκησης έχουν μεταξύ των άλλων και την αρμοδιότητα να καταρτίζουν το Τοπικό ή Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

Η μη εφαρμογή του παραπάνω νόμου οφείλεται κυρίως στη μη προώθηση των προβλεπόμενων από τον ανώτερο Νόμο Προεδρικών Διαταγμάτων και ιδιαίτερα εκείνου στη χρηματοδότηση των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων και ιδίως τη μέθοδο κατάρτισης του εθνικού Προτύπου περιφερειακής κατανομής των πιστώσεων του Π.Δ.Ε στις περιφέρειες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσης και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

❖ Ο ρόλος της Τ.Α στην εφαρμογή του Π.Δ.Ε

Από το 1985 το Περιφερειακό Π.Δ.Ε. διαχωρίζεται σε πρόγραμμα που εκτελείται μέσω των Ο.Τ.Α. και μέσω Νομαρχίας.

Κριτήριο διαχωρισμού αποτελεί το ποιος φορέας διαχειρίζεται τις σχετικές πιστώσεις και βέβαια κινεί και τις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης των έργων.

Κατά συνέπεια η συμμετοχή αυτή της Τ.Α. αναφέρεται στην εφαρμογή του προγράμματος και όχι στον προγραμματισμό του, όπου αυτή συμμετέχει έμμεσα.

Η αποκέντρωση μεγάλων έργων του Π.Δ.Ε των οποίων βέβαια η εκτέλεση δεν ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί στην πλειοψηφία τους από τους Ο.Τ.Α. αλλά από τις αρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες είχε σαν συνέπεια να μεγαλώσει η σχέση μεταξύ των συνολικών πιστώσεων η Τ.Α. παρ' ότι και οι δύο κατηγορίες πιστώσεων σε απολύτους αριθμούς είχαν αυξητική τάση.

Πρέπει να τονιστεί ότι η Τ.Α. και συγκεκριμένα οι Δήμοι δημιουργούν, σταδιακά, την κατάλληλη τεχνική και διοικητική υποδομή που τους δίδει την δυνατότητα από τη μία να διαχειρίζονται πιστώσεις του Π.Δ.Ε. και από την άλλη να κινούν τις σχετικές διαδικασίες εκτελέσεως των έργων αλλά και να αναλαμβάνουν την εποπτεία για την εκτέλεση των έργων με δικές τους τεχνικές υπηρεσίες τα τελευταία χρόνια βέβαια, με την δημιουργία

κατασκευαστικών δημοτών επιχειρήσεων οι οποίες αναλαμβάνουν την εκτέλεση ορισμένων έργων για λογαριασμό της Τ.Α. η κατασκευαστική παρουσία των Ο.Τ.Α. γίνεται αισθητή αποκτώντας έτσι μια πιο ολοκληρωμένη μορφή στη συμμετοχή της στην εφαρμογή διάφορων προγραμμάτων με πιστώσεις είτε από ίδιους πόρους είτε από το Π.Δ.Ε.

Από την πλευρά της η πολιτική προωθεί με διάφορους τρόπους την πλήρη συμμετοχή της Τ.Α. στην εφαρμογή του Π.Δ.Ε. όπου αυτό είναι αναγκαίο και εφικτό.

❖ Είδη έργων που εκτελούνται από την Τ.Α.

Τα έργα που η ίδια η Τ.Α. κατασκευάζει, είναι έργα τοπικής σημασίας και αφορούν κυρίως σε διαμορφώσεις κοινόχρηστων χώρων ανάπτυξης περιοχών στην κατασκευή έργων οδοποιίας σε αθλητικά κέντρα, σε έργα ύδρευσης-αποχέτευσης.

Με την κατασκευή των παραπάνω έργων πέρα από την βελτίωση της ποιότητας ζωής συντελείτε και η αναβάθμιση στις συνθήκες απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο φανερώνοντας με αυτό τον τρόπο το κοινωνικό πρόσωπο της Τ.Α.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι η Τ.Α. εκτός Περιφερειακού Π.Δ.Ε. συμμετέχει στην εφαρμογή και των προγραμμάτων που καταρτίζονται από κεντρικούς φορείς και υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, με επιχορηγήσεις προς αυτή και που στην πλειονότητα τους χρηματοδοτούνται από το Π.Δ.Ε.⁶ π.χ. τα προγράμματα του Υπουργείου Εσωτερικών, Πολιτισμού και Επιστημών, Γ.Γ. Αθλητισμού, ΕΤΕΡΠΤΣ, ΟΑΕΔ κ.τ.λ.

⁶ Το μεγαλύτερο μέρος των έργων που εκτελούνται από τους Ο.Τ.Α. χρηματοδοτείται από το Π.Δ.Ε. με τη μορφή της δωρεάν επιχορήγησης. Με ελάχιστες εξαιρέσεις την δωρεάν επιχορήγησης. Με ελάχιστες εξαιρέσεις τα έργα κοινωνικοοικονομικής υποδομής των Ο.Τ.Α. και ορισμένα άλλα πολιτιστικού ενδιαφέροντος χρηματοδοτούνται και από το Π.Π.Δ.Ε. για το λόγο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για την Τ.Α. το εκάστοτε καθοριζόμενο ύψος και η σχέση του προς το συνολικό ετήσιο ύψος και η σχέση του προς το συνολικό Π.Δ.Ε.

Πάντως γεγονός είναι ότι οι ΟΤΑ συμμετέχουν στην εφαρμογή του Εθνικού Π.Δ.Ε. το οποίο υλοποιείται από τους κεντρικούς φορείς και τις Νομαρχίες και Περιφερειακές Υπηρεσίες. Άμεση συμμετοχή έχουν οι Δήμοι για ορισμένα έργα όπως αυτά της Ύδρευσης- Αποχέτευσης μεγάλων πόλεων όπου χρηματοδοτούνται από κεντρικούς φορείς.

Κεφ. 2^ο Παρουσίαση της «Επαρχίας» Σητείας.

2.1 Ένταξη της «Επαρχίας» Σητείας στον ευρύτερο χώρο.

Η επαρχία Σητείας καταλαμβάνει το Ανατολικότερο άκρο της Κρήτης έχοντας έκταση 768 τετραγωνικά χιλιόμετρα και πληθυσμό 22.593 κατοίκους (απογραφή 1991).

Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση επαρχία του Νομού Λασιθίου και ολόκληρης της Κρήτης (43% και το 10% της έκτασης τους αντίστοιχα) και μία από τις πιο αραιοκατοικημένες περιοχές της Ελλάδας και ολόκληρης της Ευρώπης.

Συνορεύει Δυτικά με την επαρχία Ιεράπετρας και από Βορά, Νότο και Ανατολή βρέχεται από τη θάλασσα. Το μήκος των ακτών της είναι 116 χιλιόμετρα δηλαδή το 1/5 των ακτών της Κρήτης.

Με το νόμο Καποδίστρια έχουν συσταθεί 4 Δήμοι : ο Δήμος Σητείας, ο Δήμος Λεύκης, ο Δήμος Ιτάνου, ο Δήμος Μακρύ Γιαλού. Η περιοχή παρουσιάζει οξύ δημογραφικό πρόβλημα. Στην τελευταία δεκαετία σημειώθηκε ελαφρά αύξηση του πληθυσμού της επαρχίας η οποία όμως δεν αποτέλεσε τροχοπέδη στην αύξηση του δημογραφικού προβλήματος. Ταυτόχρονα τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού χειροτερεύουν, με το σοβαρότερο αυτό της γήρανσης. Η ερήμωση της υπαίθρου ιδιαίτερα της ενδοχώρας προχωρεί με ταχείς ρυθμούς. Σε πολλά χωριά της επαρχίας, δεν λειτουργούν δημοτικά σχολεία εδώ και πολλά χρόνια, καθώς ο πληθυσμός δεν ανανεώνεται. Κανένας οικισμός της ενδοχώρας δεν παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού σε αντίθεση με τους παραλιακούς οικισμούς οι οποίοι παρουσιάζουν δημογραφική ανάπτυξη όχι όμως ικανή να αντισταθμίσει τις απώλειες των μεσογειακών οικισμών.

Η επαρχία Σητείας αποτελεί ιδιαίτερη και ενιαία γεωοικονομική, διοικητική λειτουργική και κοινωνική αναπτυξιακή ενότητα, που λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης και απομάκρυνσης της , έχει ανάγκη από υψηλό βαθμό διοικητικής , λειτουργικής και αναπτυξιακής αυτοτέλειας.

Λόγω της αποκεντρωμένης δομής του Νομού Λασιθίου η Επαρχία Σητείας στα πλαίσια του νομού , λαμβάνει μόνο διοικητικές υπηρεσίες Νομαρχιακού επιπέδου από τον Άγιο Νικόλαο, το Ηράκλειο και την Αθήνα.

Το Ηράκλειο αποτελεί μέχρι και σήμερα τον κύριο κόμβο συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης της «Επαρχίας» Σητείας (αεροδρόμιο- λιμάνι) αλλά και το πλησιέστερο ανωτέρου επιπέδου κέντρο παροχής εμπορικών οικονομικών, οικονομικών και λοιπών υπηρεσιών.

Η Επαρχία Σητείας έχει επίσης συγκοινωνιακή σύνδεση και σχέσεις (παροχής υπηρεσιών, οικονομικές κ.α.) με τα Δωδεκάνησα και κυρίως με την Κάσο, την Κάρπαθο και τη Ρόδο.

Παρόλο που η επαρχία Σητείας είναι το Νοτιοανατολικότερο σημείο του Ελληνικού και Ευρωπαϊκού χώρου, εν τούτοις στην εποχή μας δεν λειτούργησε και δεν λειτουργεί ως πύλη επικοινωνίας με τον ευρύτερο χώρο. Συχνά το μικρό πληθυσμιακό μέγεθος προβάλλεται ως επιχείρημα για την απόρριψη προτάσεων για έργα αναπτυξιακής υποδομής, τα οποία θα οδηγούσαν την περιοχή στην οικονομική, κοινωνική και κατά συνέπεια την δημογραφική της ανάπτυξη και η οποία, σύμφωνα με τις δυνατότητες της και τους δείκτες ομοίων περιοχών μπορεί να ανέλθει σε επίπεδο διπλάσιο του σημερινού.

2.2 Ιστορικό Περίγραμμα.

Η Επαρχία της Σητείας, η χώρα των Ετεοκρητών και των Κορνάρων ευρίσκεται στο ανατολικότερο άκρο της μεγαλονήσου Κρήτης και του Νομού Λασιθίου.

Είναι προνομιούχος όχι μόνο σε φυσικές ομορφιές, αλλά κυρίως σε αρχαιολογικό ενδιαφέρον αφού λίγα μέρη στην Ελλάδα συγκεντρώνουν τόσο πλήθος αρχαίων λειψάνων και ιστορικών μνημείων.

Στη Σητεία βρήκαν καταφύγιο οι Ετεοκρήτες, οι παλαιοί δηλαδή μινωίτες όταν διώχθηκαν από το υπόλοιπο νησί αρνούμενοι να υποταχθούν στους κατακτητές Έλληνες.

Τα πρώτα ευρήματα ανθρώπινης κατοίκησης στην Επαρχία χρονολογούνται στα 3.500 π.Χ στα ύστερα Νεολιθικά χρόνια, όπως έδειξαν οι ανασκαφικές έρευνες . Η μεγάλη όμως ακμή της Επαρχίας ανήκει στα μινωικά χρόνια από την Πρωτομινωική έως την Υστερομινωική Εποχή 2800-1030 π.Χ όπου πλήθος σημαντικών αρχαιολογικών χώρων αποδεικνύει όχι μόνο την προεξέχουσα θέση της, στην μινωική Κρήτη αλλά και τις εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις της με τις χώρες Εγγύς Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής αλλά και με τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Το ονομαστό ανάκτορο της Κάτω Ζάκρου που δέσποζε στην περιοχή της ανατολικής Κρήτης και το οποίο είχε αναπτύξει σχέσεις με το υπόλοιπο νησί αλλά και με την Αίγυπτο και την Μεσοποταμία με την οποία είχε εμπορικές κυρίως σχέσεις ιδιαίτερα στην ανταλλαγή πρώτων υλών και καλλιτεχνημάτων ανήκε στην περίοδο αυτή. Το ανάκτορο όπως και όλος ο μινωικός πολιτισμός καταστράφηκε από την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας.

Μετά τον ερχομό των Αχαιών στο νησί και την συνένωση των δύο σπουδαίων πολιτισμών, ακολούθησε η κάθοδος των πολεμιστών Δωριέων οι οποίοι ανέκοψαν για πολλούς αιώνες την πολιτιστική πρόοδο στα Γεωμετρικά και Αρχαϊκά χρόνια. Η κλασική εποχή στη Σητεία δε διαφέρει από αυτή στο υπόλοιπο νησί της Κρήτης που δεν γνώρισε την ακμή του Ελλαδικού πολιτισμού.

Η Ελληνιστική εποχή υπήρξε εποχή ακμής της Επαρχίας Σητείας, καθώς ανάμεσα στις μεγάλες πόλεις κράτη της εποχής στην Κρήτη, τοποθετούνται και οι πόλεις της περιοχής: Ίτανος, Πραισός, Άμπελος, Ητεία και Δραγμός. Η πόλη Ίτανος που εντοπίστηκε και ανασκάφτηκε στη θέση Ερμούπολη, κοντά στο Βαΐ, είχε ισχυρές εμπορικές σχέσεις με την Αίγυπτο των Πτολεμαίων. Η Πραισός, η πρωτεύουσα των Ετεοκρητών, η οποία καταστράφηκε ολοσχερώς έπειτα από συνεχείς και σφοδρές συγκρούσεις και η Άμπελος, είχαν αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς με τις πόλεις της Μικράς Ασίας και τα νησιά του Αιγίου κυρίως της νότιας Δωδεκανήσου.

Μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Ρωμαίους και την επιβολή της αναγκαστικής ειρήνης (*Pax Romana*), οι πόλεις της περιοχής δεν γνώρισαν την ανάπτυξη των πόλεων την κεντρικής και δυτικής Κρήτης.

Η σημερινή πόλη της Σητείας, θεμελιώθηκε στα βυζαντινά χρόνια και ήταν έδρα Επισκοπής, ενώ γνώρισε την παρακμή και το σκοτάδι με την Αραβική κατάκτηση. Τα μνημεία των εποχών αυτών δεν διατηρούνται παρά μόνον υπάρχουν διάσπαρτες αναφορές σε κείμενα.

Κατά τη δεύτερη Βυζαντινή Περίοδο, έγιναν έργα σε όλη την επαρχία, οι πόλεις και τα χωριά ξανακατοικήθηκαν και ιδρύθηκαν πολλές εκκλησίες και μοναστήρια. Πιθανόν τότε να ιδρύθηκε και το ονομαστό μοναστήρι της Παναγίας της Ακρωτηριανής -γνωστό ως Τοπλού- το οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο. Σήμερα αποτελεί το σπουδαιότερο θρησκευτικό μνημείο των χρόνων της Ενετοκρατίας και Τουρκοκρατίας.

Τη μεγάλη της ακμή γνώρισε η Σητεία μετά την Ενετική κατάκτηση όπου η πόλη έγινε η πρωτεύουσα στην οποία υπάγονταν και η Ιεράπετρα. Σε έγγραφο της ενετικής Γερουσίας του 13^{ου} αιώνα, η Σητεία ονομάζεται «**Maximum statum et lumen ejusdem insulate**» δηλαδή μέγας σταθμός και φως της νήσου. Οι κάτοικοι της Σητείας έλαβαν μέρος σε όλες τις επαναστάσεις κατά των Ενετών κατακτητών.

Το 1651, μετά από τριετή πολιορκία και αφού οι κάτοικοι είχαν απομακρυνθεί, η περιοχή της Σητείας, ο τελευταίος προμαχώνας κατά των Τούρκων, πέφτει στα χέρια τους και μετατρέπεται σε σωρό ερειπίων. Για πάνω από δύο αιώνες στη θέση της ιστορικής πόλης υπήρχαν μόνο μερικές αποθήκες για συλλογή λαδιού. Το κέντρο της Τουρκικής διοίκησης μεταφέρεται στο Πισκοκέφαλο και η Επαρχία γίνεται τουρκική υποδιοίκηση. Στην απογραφή του 1671 τα 45 χωριά της Σητείας έχουν μόνο 895 οικογένειες. Η Σητεία μαζί με την υπόλοιπη Κρήτη απελευθερώθηκε από το ζυγό των τούρκων μετά από σκληρές συγκρούσεις σε όλα τα χωριά της.

Κατά την περίοδο της Κρητικής πολιτείας η Σητεία ανασυγκροτείται διοικητικά και οικονομικά. Σε αυτό βοηθούν ισχυρές τοπικές πολιτικές προσωπικότητες οι περισσότερες από τις οποίες κατείχαν εξέχουσες θέσεις

στις Επαναστατικές Επιτροπές του αγώνα 1896-1897. Στην πρώτη γραμμή τίθεται η παιδεία με τη δημιουργία σχολείων δημοτικών και σχολαρχείων.

Η Σητεία εξακολουθεί να δίνει πάντα το παρόν σε όλους τους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες με βασικό στόχο την πρωτοπορία στην εθνική συνείδηση και ανάπτυξη. Η αδιάλειπτη ιστορική παρουσία της Σητείας επί 5500 χρόνια μας κάνει να συνειδητοποιούμε την ανάγκη για σεβασμό και καταγραφή του μεγάλου παρελθόντος της.

2.3 Υφιστάμενη κατάσταση.

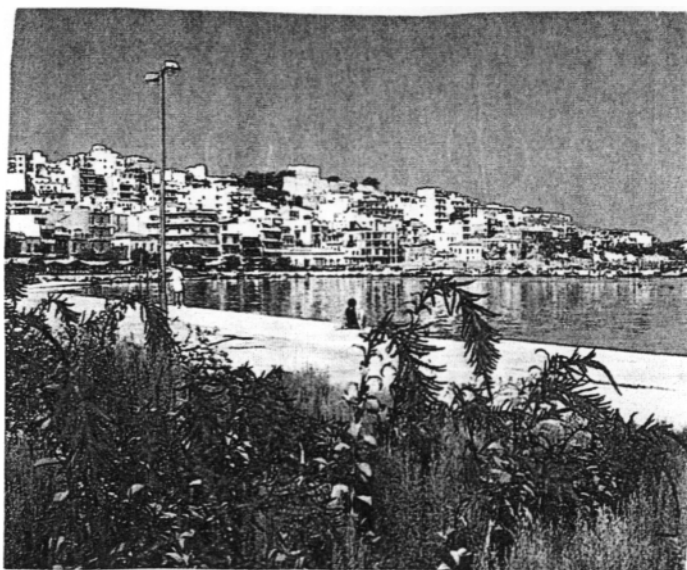
Η Σητεία, το Παλαιόκαστρο, ο Μακρύς Γιαλός, η Ζήρος είναι κάποιες από τις πιο σημαντικές πόλεις της επαρχίας. Ας δούμε όμως λίγα πράγματα για κάθε μία από τις πόλεις αυτές.

Σητεία

Η Σητεία, η ανατολικότερη πόλη της Κρήτης, είναι αμφιθεατρικά κτισμένη στο μυχό του ομώνυμου κόλπου και σαν αναρριχητικό φυτό αγκαλιάζει και απλώνεται στην πλαγιά χαμηλού λόφου στην κορυφή του οποίου δεσπόζει το βενετσιάνικο κάστρο η Καζάρμα.

«Η Σητεία είναι ο τόπος της χαράς του κεφιού, της δημιουργίας. Ένας τόπος, όπου η ζωή βρίσκει πλέρια την κατάφαση της. Ένας τόπος όπου συνεχίζει περήφανα μια μεγάλη παράδοση προσφοράς στα γράμματα, τις επιστήμες και τις τέχνες» λέει η ίδια η Μελίνα Μερκούρη.

Οι ιστορικές έρευνες δέχονται ότι οφείλει το όνομα της στην πρωτεύουσα της Επαρχίας, τη Σητεία το όνομα της οποίας σχετίζεται με την κρητική πόλη Ητεία, πατρίδα του Μυώνα ενός των επτά σοφών της αρχαίας Ελλάδας. Ίσως το όνομα της να είναι προελληνικό και να πρόκειται για τη SE-TO-I-JA των πινακίδων της Γραμμικής Γραφής Α.

Στην απογραφή του 1881 η Σητεία είχε μόλις 570 κατοίκους οι οποίοι το 1928 έφτασαν τους 2170. Το 1911 υδροδοτήθηκε από τις πηγές του χωρίου Ζου και από τότε η Σητεία εξελίσσεται με γοργού ρυθμούς, σε ένα από τα πιο σπουδαία αστικά κέντρα της Κρήτης. Εκτός από την οικονομική άνθηση της πόλης που στηρίζεται κυρίως στην διακίνηση της μεγάλης παραγωγής της επαρχίας σε λάδι, σταφίδα και κηπευτικά. Σπουδαία στην βαριά πολιτιστική της κληρονομιά.

Η Σητεία είναι έδρα όλων σχεδόν όλων των Δημόσιων Υπηρεσιών και έχει οδική και ακτοπλοϊκή επικοινωνία με διάφορα κέντρα της νήσου και των νησιών Αιγαίου. Λειτουργεί μικρό αεροδρόμιο με σύνδεση με Αθήνα-Κάσο-Κάρπαθο-Ρόδο. Ιδιαίτερη προσοχή επίσης έχει δοθεί στην τουριστική της ανάπτυξη που βελτιώνεται με γρήγορο ρυθμό ενώ παράλληλα καταβάλλονται προσπάθειες από όλους τους αρμόδιους φορείς για να μη χάσει τον γραφικό της χαρακτήρα και να μην αλλοιωθεί ο φιλόξενος και πολιτισμένος χαρακτήρας των κατοίκων της.

Παλαιόκαστρο

Σε απόσταση 20 χλμ από την Σητεία βρίσκεται το κεφαλοχώρι Παλαιόκαστρο. Στα πλαίσιο του νόμου Καποδίστριας το Παλαιόκαστρο είναι η έδρα του νέου Δήμου Ιτάνου. Στον ίδιο δήμο υπάγονται και τα δημοτικά διαμερίσματα Αγκαθιάς, Βαΐ, Μιρτύδια, Λύδια, Χοχλακές, μ Ζάκρος κ.α.

Στην παραλία του Παλαιοκάστρου, αποκαλύφθηκαν σημαντικά Μινωικά και Μεταμινωικά ερείπια και ήλθαν σε φως εξαιρετικής σημασίας ευρήματα.

Σήμερα το Παλαιόκαστρο αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές πόλης της περιοχής. Ο ρυθμός ανάπτυξης της περιοχής είναι ικανοποιητικός και το μέλλον της προβλέπεται αισιόδοξο.

Μακρύς Γιαλός

Συνοικισμός παραλιακός του Αγίου Στεφάνου. Σήμερα είναι έδρα του νεοσύστατου Δήμου Μακρύ Γιαλού. Η πόλη βλέπει στο Λιβικό πέλαγος, έχει υπέροχη παραλία με χρυσή αμμουδιά και έντονη τουριστική κίνηση αποτελώντας ένα από τους πιο θαυμάσιους τόπους ολόκληρου του νομού Λασιθίου.

Ζήρος

Κεφαλοχώρι της επαρχίας Σητείας που βρίσκεται στο ομώνυμο οροπέδιο 31 χλμ από τη Σητεία. Στην ενετική απογραφή του 1583 ονομάζεται Siro και είχε 396 κατοίκους.

Σήμερα είναι η έδρα του νέου Δήμου Λεύκης και σε αυτόν υπάγονται οι συνοικισμοί Χανδράς, Χαμαΐτουλο, Αγία Ειρήνη, Ξερόκαμπος κ.α. Η σημερινή Ζήρος παρουσιάζει μεγάλη οικονομική κυρίως πρόοδο, λόγω της ικανότητας

των κατοίκων της περιοχής αλλά και τους απέραντους αμπελώνες του κάμπου της, οι οποίοι μαζί με το λάδι αποτελούν παράγοντες προσόδων.

2.3.1 Φυσικά Χαρακτηριστικά.

Η Επαρχία Σητείας βρίσκεται μεταξύ των παράλληλων 35°25' και 34°15' βορείου πλάτους και των μεσημβρινών 25° 50' και 26° 20' ανατολικού μήκους. Περιβρέχεται προς Νότο από το Λιβυκό Πέλαγος και προς Βορρά από το Κρητικό πέλαγος.

Το ανάπτυγμα των ακτών της πλησιάζει περίπου τα 63 ναυτικά μίλια δηλαδή 116 km από τα οποία τα 13,5 km είναι αμμώδεις παραλίες.

Έχει σχήμα επίμηκες-τραπεζοειδές και εκτείνεται περίπου 22 ναυτικά μίλια περίπου 40 km. Η επαρχία Σητείας έχει συνολική έκταση 786 km² και είναι η μεγαλύτερη σε έκταση επαρχία της Κρήτης.

Πρωτεύουσα της επαρχίας είναι η Σητεία και βρίσκεται στο Βόρειο μέρος της επαρχίας. Μαζί με τις επαρχίες Ιεράπετρας, Μεραμπέλλου και Λασιθίου αποτελούν τον Νομό Λασιθίου, τον τέταρτο νομό της Κρήτης που ανήκει μαζί με τα γύρω νησιά και τις νησίδες της Κουφονήσι, Ελάσα, Γκράντες και Διονυσάδες, στο δέκατο γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδας.

Η επαρχία Σητείας διασχίζεται σε όλο το μήκος της από μία σειρά από ορεινούς όγκους που αποτελούν τα όρη της Σητείας, υπάρχουν όμως και οροπέδια σε διάφορα ύψη. Η μορφολογία του εδάφους ποικίλλει από πεδινή μέχρι ορεινή με ενδιάμεσες ημιλοφώδεις, λοφώδεις και λεκανοειδείς διαμορφώσεις.

Γεωμορφολογικά παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα:

Ορεινή	29,3% ή 230km²
Ημιορεινή	52,1% ή 410km²
Πεδινή	18,6% ή 146km²

Λόγω του ανάγλυφου του εδάφους της, δημιουργήθηκαν πλήθος μικρών και χειμάρρων, περιορισμένης εκτάσεως.

Πηγές και πιο πολύ υπόγεια νερά υπάρχουν άφθονα σε μερικές περιπτώσεις όμως δεν είναι κατάλληλα για ύδρευση λόγω της περιεκτικότητας του σε άλατα και χλώρια.

Η μορφή των ακτών από μορφολογία εδάφους, παρουσιάζει μια ποικιλία από πτυχώσεις και κόλπους ιδίως στο βόρειο τμήμα της επαρχίας, όπου χαρακτηριστικότερος είναι ο κόλπος της Σητείας. Ο κόλπος της Σητείας είναι ο μεγαλύτερος της επαρχίας καθώς επίσης και το λιμάνι της Σητείας που είναι το κυριότερο της περιοχής.

Κατά μήκος των βόρειων ακτών της επαρχίας υπάρχουν λιμάνια και όρμοι που παρέχουν ασφαλή αγκυροβολία και προστασία από πάσης διεύθυνσης ανέμους όπως είναι ο όρμος της Σητείας, ο όρμος Κυριαμάδι.

Στην επαρχία Σητείας υπάρχουν σημαντικοί βιότοποι όπως είναι το ακρωτήριο Σίδερος, το Βαΐ, το Κουφονήσι, το στόμιο του κόλπου της Σητείας και τα νησιά Διονυσάδες

2.3.2 Γεωλογικά στοιχεία.

Η Κρήτη, καθώς και η επαρχία της Σητείας, βρίσκεται στη μέση της Μεσογείου και αποτελεί το νοτιότερο άκρο των ελληνικών οροσειρών ενώ είναι συνδετικός κρίκος μεταξύ της Αλπικής οροσειράς της Ευρώπης και της Ασίας.

Επειδή έχει υποστεί πολλές μετατοπίσεις και κινήσεις τα πετρώματα της είναι πολύ τεκτονισμένα. Σύμφωνα με την θεωρία των κινούμενων πλακών, η Κρήτη συμπιέζεται από την Αφρικανική πλάκα, η οποία κινείται βόρεια και έτσι τα οριζόντια στρώματα της αναγκάζονται να ανυψωθούν ή να καταβυθιστούν και να σχηματίσουν τεκτονικά καλύμματα και τις αποθέσεις που ανήκουν στις εξωτερικές Ελληνικές ζώνες. Τα καλύμματα αυτά βρίσκονται πάνω σε ένα αύτοχθον σύστημα που αποτελείται κυρίως από ανθρακικά πετρώματα και μάλιστα ασβεστόλιθους.

➤ Σεισμικότητα

Η επαρχία Σητείας είναι σεισμογενής περιοχή. Η περιοχή του Δήμου Σητείας και η κοιλάδα του Παντελή ποταμού, έχουν σχετικά μικρή σεισμικότητα ο συντελεστής είναι περίπου 0,12 ενώ οι περιοχές δυτικά της πόλης έχουν ακόμη πιο μικρή σεισμικότητα. Ανατολικά όμως η σεισμικότητα είναι μεγάλη. Τέλος, ένα πιθανό ρήγμα με Α-Δ διεύθυνση εκτείνεται από το Βαΐ ως τη Μονή Τοπλού.

➤ Έδαφος

Το έδαφος της επαρχίας Σητείας αποτελείται από πετρώδη, χαλικιώδη εδάφη, ερυθρές δασικές γαίες προϊόντα αποσάθρωσης και διάβρωση ασβεστολιθικών πετρωμάτων καθώς και από γυμνά πετρώδη ασβεστούχα εδάφη.

Στις πεδινές και λεκανοειδής διαμορφώσεις υπάρχουν και εδάφη προσχωσιγενή.

Συνήθως είναι εδάφη με μέτρια συγκρατητικότητα νερού, ενώ καταλαμβάνουν όλο το φάσμα από πλευράς συνεκτικότητας.

Ως προ την σύσταση, διακρίνονται ομοίως σε αργιλώδη, αργιλοαμμώδη, αμμώδη.

Γενικά είναι φτωχά σε οργανικά συστατικά . Ο πίνακας που ακολουθεί δίδει μια εικόνα της χημικής σύστασης των εδαφών της επαρχίας:

•Δείκτης pH	7,1-8,8
•Ηλεκτρονική αγωγιμότητα	280-2700
•Ολικό ασβέστιο	8-62%
•Ενεργό ασβέστιο	1,8-14,6%
•Χουμικά συστατικά	0,4-3,2%

Το κύριο χαρακτηριστικό στην εδαφική κατάσταση σήμερα στη Σητεία είναι η συνεχιζόμενη απώλεια εδάφους με έντονους ρυθμούς, επιτείνοντας την, από αιώνων απόπλυση και σκελετοποίηση της επιφάνειάς του.

Οι αιτίες που οδήγησαν σ'αυτή την κατάσταση είναι η διαρκής αποδάσωση του χώρου σε συνδυασμό με τις κλίσεις του εδάφους και τη γεωλογική δομή.

Ειδικότερα ο ορεινός χώρος της επαρχίας έχει απολέσει την πλειοψηφία του εδάφους του , το οποίο παρασυρόμενο προς τα κάτω, για πολλούς αιώνες μαζί με τα υλικά διάβρωσης του γεωλογικού υποθέματος, δημιούργησε στο μεγάλο μέρος του, τον γεωργικό χώρο, ενώ ένα σημαντικό τμήμα του χάθηκε προς τη θάλασσα.

2.3.3 Υδρογεωλογικά στοιχεία.

Οι υδάτινοι πόροι στην περιοχή είναι κατά βάση αυτοί των υπόγειων νερών, συμπεριλαμβανομένων βέβαια και των ποσοτήτων νερού από τις αναβλύσεις των πηγών.

Οι επιφανειακές απορροές δεν αποτελούν σοβαρό υδάτινο πόρο, λόγω των μικρών τους ποσοτήτων και του μικρού ποσοστού τους έναντι των ετήσιων βροχοπτώσεων αλλά και των υπογείων νερών.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το θέμα των υδάτινων πόρων της περιοχής δεν έχει αντιμετωπισθεί επαρκώς και μέχρι πρόσφατα δεν έχει γίνει καμιά μελέτη υποδομής η οποία να στοχεύει στον υπολογισμό του δυναμικού των πόρων, επιφανειακών και υπογείων.

Στην περιοχή αναβλύζουν αρκετές αξιόλογες πηγές οι οποίες δεν είναι αρκετές για να καλύψουν μόνες τους τις ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης.

Οι επιφανειακές απορροές δεν αποτελούν σοβαρή απώλεια νερού προς τη θάλασσα ωστόσο είναι δυνατό να αξιοποιηθούν μερικές ποσότητες είτε για τεχνικό εμπλουτισμό υπογείων υδροφοριών σε παραποτάμιας ή παραθαλάσσιες ζώνες είτε για αποθήκευση νερού σε εξωποτάμιας κυρίως δεξαμενές.

Οι δυνατότητες αυτές υπάρχουν βέβαια στους χείμαρρους και στα ρέματα που έχουν απορροή για κάποιο χρονικό διάστημα μικρό ή μεγάλο, όπως π.χ . ο χείμαρρος Αζαλί, ο ποταμός Παντελής και ο παραπόταμος Σκλαβεδιάκος, ο χείμαρρος Παλαιοκάστρου ως και αλλά μικρότερα ρέματα κυρίως στις νότιες ακτές.

2.3.4 Μετεωρολογικά στοιχεία.

Κλιματολογικές συνθήκες.

Το κλίμα της επαρχίας είναι από τα καλύτερα της Μεσογείου, είναι εύκρατο, υγιεινό και μάλλον ξηρό. Ο χειμώνας αρχίζει στα μέσα του Δεκεμβρίου και κατά την διάρκεια του οι μεν βόρειοι άνεμοι είναι ψυχροί, οι δε νότιοι είναι θερμοί και υγροί. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες η θερμοκρασία ανέρχεται σε ψηλά επίπεδα και κυμαίνεται από 20-30 βαθμούς. Η θαλάσσια αύρα προκαλεί σημαντική πτώση της θερμοκρασίας κοντά στις ακτές, ενώ τα μετέμια προκαλούν πτώση της θερμοκρασίας σε ολόκληρη την περιοχή.

Οι διακυμάνσεις της θερμοκρασίας είναι περιορισμένης κλίμακας. Η ηλιοφάνεια στην επαρχία Σητείας δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκτός του ότι κατά τους θερινούς μήνες πνέουν με εξαιρετική ταχύτητα άνεμοι από τα βόρεια και βορειοδυτικά, οι οποίοι προκαλούν μεγάλη θαλασσοταραχή 6-8 μποφόρ.

Άνεμοι

Οι επικρατέστεροι άνεμοι σε όλες τις εποχές τους έτους στην επαρχία Σητείας είναι οι βορειοδυτικοί.

Η σφοδρότητα και η ένταση τους με την πάροδο του χρόνου ελαττώνεται και περί τα μέσα του χειμώνα παρατηρούνται καλοκαιρίες (καλούμενες Αλκυονίδες μέρες).

Τα μετέμια, είναι ετήσιοι περιοδικοί βόρειοι άνεμοι που πνέουν το καλοκαίρι και στην επαρχία της Σητείας. Αυτοί δημιουργούνται από τη διαφορά βαρομετρικής πίεσης πάνω από την αφρικανική Ήπειρο και της υψηλής βαρομετρικής πίεσης πάνω από την Κεντρική Ευρώπη.

Η περίοδος των μετεμιών αρχίζει τα τέλη Μαΐου και τελειώνει περί τα τέλη του Οκτωβρίου. Η ένταση τους είναι μεγάλη τους μήνες Ιούλιο και Αυγούστου.

Η ομίχλη αποτελεί σπάνιο φαινόμενο για την επαρχία Σητείας.

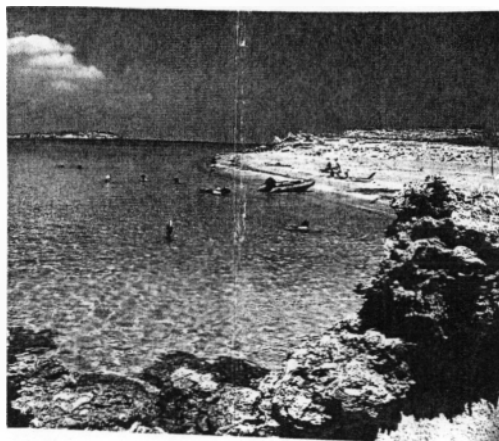
2.3.5 Υδρογραφικά στοιχεία

Μορφολογία θαλάσσης

Στην διαμόρφωση του βυθού της θάλασσας, που περιβάλλει την επαρχία Σητείας, έχουν συντελέσει οι ίδιοι γεωλογικοί νόμοι οι οποίοι έχουν διαμορφώσει και την ξηρά τους. Έτσι λόγω της ιδιαίτερης διαμόρφωσης του στερεού φλοιού της γης σε ολόκληρη την έκταση υπάρχουν διασκορπισμένα νησιά, νησίδες, ύφαλοι και σκόπελοι, με ανώμαλα τα γύρω βάθη τους.

Σπουδαιότερα νησιά είναι οι Διονυσάδες, το νησί Ελάσα ανατολικά από τον όρμο της Ερημούπολης το οποίο είναι βραχώδες, άγονο και ακατοίκητο, τα νησιά Γκράντες, το Κουφονήσι που είναι ακατοίκητο.

Γύρω από τις ακτές της επαρχίας Σητείας ο βυθός είναι στερεός κυρίως και αποτελείται από άμμο, φύκια και πλάκες.

2.3.6 Χρήσεις γης.

Η καλλιεργήσιμη γη της επαρχίας είναι το 25,255 περίπου της συνολικής γης δηλαδή 198,4 m2. χιλιόμετρα.

Η κατανομή της γεωργικής γης σε σχέση με την διαμόρφωση του είναι σχεδόν ισομερής, ενώ οι βοσκότοποι που αποτελούν το 70% και τα δάση ότι αποτελούν το 1,5% περίπου καταλαμβάνουν αποκλειστικά ορεινές και ελάχιστα ημιορεινές εκτάσεις καθώς και υποβαθμισμένες εκτάσεις, μη δυνάμενες να αξιοποιηθούν διαφορετικά.

Από τα παραπάνω φαίνεται καθαρά η υπεροχή του ποσοστού της δασικής γης, μαζί με τους βοσκότοπους, έναντι της γεωργικής γης, αλλά και του μειωμένου ποσοστού δασοκάλυψης σε σχέση με την όλη επιφάνεια. Τα

υψηλά δάση που υφίστανται στην επαρχία, περιορίζονται στις Νότιες περιοχές και απαρτίζονται αποκλειστικά από δένδρα τραχείας Πεύκης.

Με την τελευταία πυρκαγιά το καλοκαίρι του 93, το μεγαλύτερο ποσοστό κάηκε. Στον Δήμο Ιτάνου υπάρχει το γνωστό φοινικόδασος Βαΐ εκτάσεως 250 στρεμμάτων. Ορισμένες περιοχές, περιορισμένης έκτασης καλύπτονται από υψηλό πρίνο και τα ρέματα από πλαίσιο και λοιπή υδροχαρή βλάστηση. Η υπόλοιπη επιφάνεια της δασικής γης καλύπτεται από δασικούς θάμνους πρίνου, κέδρου, ασπάλαθου, αχινόποδι, θύμοι και λοιπά φρύγανα, θάμνοι καθώς και ποώδη φυτά.

Σε μεγάλα τμήματα υφίσταται σύμπλεξη δασικού και αγροτικού χώρου συνθέτοντας το χαρακτηριστικό αγροτοδασικό περιβάλλον μορφολογικά και λειτουργικά.

Η γεωργική γη που κυρίως αποτελείται από εκτεταμένους ελαιώνες που αναπτύχθηκαν την τελευταία 30ετία αλλά και από αμπέλια, θερμοκήπια, λίγες σπορές, αναπτύσσεται κατά κανόνα στις πεδινές, ημιπεδινές-ημιορεινές περιοχές και κατά την πλειοψηφία της έχει χαρακτήρα ημιεντατικής ανάπτυξης, συντελεί δε στη δημιουργία οικολογικά και αισθητικά σχετικά ισορροπημένου περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη των οικισμών γίνεται άναρχα και επεκτατικά χωρίς πολεοδόμηση, ρυμοτομία, με αποτέλεσμα τη διασπάθιση γόνιμης γεωργικής γης και χρήσιμου δασικού χώρου. Η ύπαρξη των οικισμών συμπλέκεται με τα θερμοκήπια και κάθε άλλη εντατικής μορφής δραστηριότητα σε σημείο που στις ζώνες αυτές να δημιουργείται ένα ανθρωπογενές περιβάλλον, αντιπαραγωγικό στην ουσία του, ακαλαίσθητο, επιζήμιο στην υγεία και τη

ψυχολογία των κατοίκων μολυσμένο περιβάλλον που εκτός των άλλων καταστρέφει και την τουριστική εικόνα της Επαρχίας.

Η κατάσταση των χρήσεων γης έχει οδηγήσει σε οικολογικές καταστροφές διασπάθισης παραγωγικής γης, καταστροφή και αλλοίωση χώρων φυσικού κάλους, αρχαιολογικού ενδιαφέροντος και πολιτιστικής αξίας και έχει δημιουργήσει τετελεσμένες καταστάσεις αν και στην περίπτωση της Σητείας είμαστε ακόμη στην αρχή.

Δεν υφίσταται ζωνοποίηση των χρήσεων, κτηματολόγιο, δασολόγιο, ιεράρχηση δραστηριοτήτων, προστασία περιοχών ευαίσθητων.

Η ανάπτυξη πραγματοποιείται εντελώς τυχαία και στην καλύτερη περίπτωση από καθαρά αντανάκλαστικές κινήσεις της κοινωνίας επί ορισμένων έργων υποδομής και άλλων φαινομένων όπως η τουριστική κίνηση και προγραμματισμός μιμητισμός.

Στο ζήτημα της ορθολογικής αξιοποίησης και χρήσεις της γης στη Σητεία θα πρέπει να δοθούν λύσεις που να υπαγορεύονται όχι από τις πρόσκαιρες οικονομικές εξάρσεις και φαινόμενα αλλά στη βάση αντικειμενικά παραγωγικών δυνατοτήτων που θα αναφέρονται βασικά:

- α) Στη γεωργία ως το πιο σταθερό, διαχρονικό και εθνικά-κοινωνικά αναγκαίο στοιχείο.
- β) Στη κτηνοτροφία .
- γ) Στον οικοτουρισμό.
- δ) Στην ανάπτυξη οργανωμένων μεγάλων τουριστικών συγκροτημάτων.

2.4 Χαρακτηριστικά του πληθυσμού της περιοχής.

Στην Περιοχή μελέτης βρίσκονται 36 πρώην Ο.Τ.Α. που με εξαίρεση 5 «κοινότητες» (Εξω Μουλιανά, Μαρωνιά, Μυρσίνη, Ρούσσα Εκκλησιά, Χαμέζι) οι υπόλοιποι περιλαμβάνουν περισσότερους του ενός οικισμού και ο σημερινός πληθυσμός τους είναι 22,648 κάτοικοι (απογραφή 1991).

2.4.1 Εξέλιξη - Διαμόρφωση – Φυσική κίνηση πληθυσμού

Ο Δήμος Σητείας κυριαρχεί στην ποσοστιαία διάρθρωση του πληθυσμού της επαρχίας συγκεντρώνοντας περισσότερο από το 1/3 του πληθυσμού της και με μία ανοδική τάση που παραμένει σταθερή από το 1961 και έπειτα.

Έτσι ενώ το 1961 συμμετέχει κατά 22% το σύνολο του πληθυσμού της επαρχίας, το 1971 φθάνει στο 28,3% το 1981 στο 30,9% και το 1991 στο 32,4%.

Σημαντικότερη μείωση του πληθυσμού (11,35) σημειώθηκε την δεκαετία 1961-1971 και ήταν αποτέλεσμα της μετανάστευσης που παρατηρήθηκε στην επαρχία την δεκαετία αυτή, τόσο προς τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα) όσο και προς το εξωτερικό (Γερμανία).

Εξαίρεση στην πτωτική τάση που ακολουθούν οι Ο.Τ.Α. της επαρχίας αποτελούν εκτός από την πόλη της Σητείας, το Παλαιόκαστρο η έδρα δηλαδή του Δήμου Ιτάνου, το δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Μακρύ Γιαλού ο Άγιος Στέφανος και το δημοτικό διαμέρισμα επίσης του Δήμου Μακρύ Γιαλού Πεύκοι, που παρουσιάζουν μια κυμαινόμενη αύξηση τις δεκαετίες 1971-1981-1991.

Η ραγδαία μείωση του πληθυσμού των οικισμών της ενδοχώρας καθώς και η εγκατάλειψη τους λόγω της μετανάστευσης και της γήρανσης του πληθυσμού είναι ένα σοβαρό πρόβλημα της επαρχίας. Θα πρέπει σύντομα να γίνει κάτι για την επίλυση του προβλήματος.

Οι μεγαλύτεροι Ο.Τ.Α. κατά τάξη μεγέθους είναι το Παλαιόκαστρο με 1347 κατοίκους, το Σταυροχώρι με 976 κατοίκους, η Σκοπή με 938, η Ζάκρος με 914, το Πισκοκέφαλο με 826 και ο Άγιος Στέφανος με 723 κατοίκους.

Συνοψίζοντας την πληθυσμιακή εξέλιξη της Επαρχίας θα μπορούσαμε να πούμε ότι αυτή ακολουθεί την εξέλιξη τόσο του Νομού Λασιθίου όσο και της Κρήτης, η οποία αποτελεί συνάρτηση της φυσικής εξέλιξης του πληθυσμού, της μετακίνησης προς τα αστικά κέντρα, την μετανάστευση και παλιννόστησης, καθώς επίσης και της συνήθειας σύμφωνα με την οποία οι κάτοικοι μετακινούνται για να βρουν απασχόληση, πλην της γεωργίας, για να καλυτερεύσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους.

2.4.2 Μετανάστευση – Παλιννόστηση – Μετακίνηση.

Στις δεκαετίες 1961-1971 και 1971-1981 σημειώθηκε μεγάλη μετανάστευση προς τα μεγάλα αστικά κέντρα και το εξωτερικό.

Σύμφωνα με την απογραφή του 1981 καταγράφεται επιστροφή – μετακίνηση πληθυσμού προς την περιοχή μελέτης που ανέρχεται στο 12,32%.

Από τον πληθυσμό αυτό που μετακινήθηκε προς την επαρχία το 45% προέρχεται από αστικές περιοχές, το 35%, καθώς και το υπόλοιπο 10% από αγροτικές περιοχές.

Μετακινήσεις του πληθυσμού της περιοχής μελέτης έχουμε σε καθημερινή βάση οι οποίες μπορούν να χωρισθούν σε τρεις κατηγορίες :

- Οι μετακινήσεις των κατοίκων της επαρχίας προς τη Σητεία με κύριες αιτίες την υγεία, το εμπόριο, τις δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, την εργασία, την εκπαίδευση, την διασκέδαση.
- Οι μετακινήσεις των κατοίκων των πόλεων (Σητεία) προς τα δημοτικά διαμερίσματα, με κύριες αιτίες την εργασία και τη διασκέδαση.
- Οι μετακινήσεις των κατοίκων της επαρχίας προς την πρωτεύουσα του Νομού ή άλλες πόλεις της Κρήτης κυρίως για λόγους υγείας, εκπαίδευσης και εξυπηρέτησης από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Οι μετακινήσεις αυτές καθώς και οι αιτίες τους, αποτελούν σημαντικά στοιχεία προς έρευνα αφού έχουν επιπτώσεις σε όλο το φάσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας αν και αποτελεί σύνηθες φαινόμενο της ελληνικής επαρχίας.

2.4.3 Ενεργός πληθυσμός – Ανεργία.

Το ποσοστό συμμετοχής του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, είτε ως απασχολούμενοι είτε ως άνεργοι, στο σύνολο του πληθυσμού της περιοχή μελέτης, είναι 39%. (βλέπε πίνακα 1. Παράρτημα Ι)

Υπάρχουν Ο.Τ.Α. που παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού π.χ. Αγ. Γεώργιος 75%, Μητάτο 68% , Κατσιδωνίου

62,5% και άλλοι παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό π.χ. Χρυσοπηγή 27%, Χαμέζι 29%, Σταυροχώρι 30%.

Ο μη ενεργός αποτελείται κυρίως, από μαθητές – σπουδαστές σε ποσοστό 30%, από γυναίκες που ασχολούνται με οικιακές εργασίες σε ποσοστό 50% και από άτομα ηλικίας πάνω των 65 ετών σε ποσοστό 20%.

Ο μη ενεργός πληθυσμός των ανδρών συγκεντρώνεται στην πρώτη και την τελευταία ηλικιακή τάξη, ενώ ο μη ενεργός πληθυσμός των γυναικών στην δεύτερη ηλικιακή τάξη κυρίως, με συνέπεια ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός να αποτελείται στο μεγαλύτερο ποσοστό του από άνδρες και μάλιστα σε ποσοστό 69%.

Το 65% των οικονομικά ενεργών απασχολείται με τον δευτερογενή τομέα με κυμάνσεις, από 13% στο Δήμο Σητείας σε 100% σε πολλές πρώην κοινότητες της επαρχίας.

Το 12% των οικονομικά ενεργών απασχολείται με τον δευτερογενή που κυμαίνεται από 0% σε πολλές κοινότητες ως το 100% στο Δήμο Σητείας και το υπόλοιπο 23% απασχολείται με τον τριτογενή τομέα.

Από το σύνολο του ενεργού πληθυσμού το 57% είναι αυτοαπασχολούμενοι κύρια στον πρωτογενή τομέα, το 28% είναι συμβοηθούντα μέλη με απασχόληση κυρίως στον πρωτογενή τομέα, ενώ το υπόλοιπο 23% απασχολούνται σαν μισθωτοί κυρίως στο εμπόριο και τις υπηρεσίες του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα. (βλέπε πίνακα 2 παράρτημα Ι)

Για την ανεργία στην επαρχία Σητείας δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία και έτσι δεν είναι δυνατό να υπολογισθεί το ποσοστό της .

Από τα στοιχεία που δίδει το τοπικό γραφείο του ΟΑΕΔ βλέπουμε ότι ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων κατά μέσο όρο στη διάρκεια του χρόνου δεν ξεπερνά τα 100 άτομα, ενώ μόνο στη χειμερινή περίοδο όπου εγγράφονται οι εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα προστίθενται άλλα 500 άτομα.

Οι περισσότεροι από τους παραπάνω που εμφανίζονται ως άνεργοι στην ουσία δεν είναι διότι απασχολούνται εποχιακά στη γεωργία ή στα καταστήματα των γονέων τους.

Κάποιοι επίσης άνεργοι δεν γράφονται στις καταστάσεις του ΟΑΕΔ ενώ κάποιοι άλλοι ενώ βρίσκουν εργασία δεν απασχολούνται διότι επιθυμούν να εργασθούν κάπου αλλού κυρίως στο δημόσιο.

Ένα είναι σίγουρο ότι η ανεργία στην επαρχία Σητείας δεν αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα ακόμη , όπως σε άλλες περιοχές της χώρας, Αυτός όμως δεν είναι λόγος για να εφησυχάσουμε και να αφεθούμε στην μοίρα μας.

2.5 Διοικητικά χαρακτηριστικά

Η επαρχία Σητείας, αποτελεί μια ενιαία γεωοικονομική, διοικητική, λειτουργική και κοινωνική αναπτυξιακή ενότητα.

Χωρίζεται σε 5 γεωγραφικές ενότητες. Τη Βόρεια, τη Νότια, την Ανατολική, την Κεντρική και του Οροπεδίου Χανδρά. Η περιοχή αποτελείται από 36 Ο.Τ.Α.

Σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. Αρ. Φύλλου 244 της 4^{ης} Δεκεμβρίου του 1997 και τον υπ' αριθμό 2539 Νόμο «περί συγκροτήσεως της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» στην Επαρχία Σητείας συγκροτούνται οι ακόλουθοι δήμοι:

- **Δήμος Ιτάνου** αποτελούμενος από τις κοινότητες:

1. Ζάκρου
2. Καρυδίου
3. Παλαιοκάστρου

οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιόκαστρο της τέως κοινότητας Παλαιοκάστρου. Ο Δήμος Ιτάνου έχει πληθυσμό 2.448 κατοίκους.

- **Δήμος Λεύκης**, αποτελούμενος από τις κοινότητες:

1. Αγίας Τριάδος
2. Απιδίων
3. Αρμένων
4. Ζίρου
5. Παππαγιαννάδων
6. Χανδρά

οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζήρος της τέως κοινότητας Ζήρου και έχει πληθυσμό 2.435 κατοίκους.

- **Δήμος Μακρύ Γιαλού** αποτελούμενος από τις κοινότητες:

1. Αγίου Στεφάνου.
2. Λιθινών.
3. Ορεινού.
4. Περιβολακίων.
5. Πεύκων.
6. Σταυροχωρίου.
7. Σχινοκαψάλων.
8. Χρυσοπηγής

οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κουτσουράς της τέως κοινότητας Σταυροχωρίου και έχει πληθυσμό 4009 κατοίκους.

- **Δήμος Σητείας** αποτελούμενος από τις κοινότητες:

1. Αγίου Γεωργίου
2. Αχλαδίων
3. Έξω Μουλιανών
4. Κατσιδωνίου
5. Κρυών
6. Λάστρου
7. Μαρωνίας
8. Μέσα Μουλιανών
9. Μυρσίνης
10. Πισκοκεφάλου
11. Πραισού
12. Ρούσσας Εκκλησίας
13. Σκοπής
14. Σταυρωμένου
15. Σφάκας
16. Τουρλωτής
17. Χαμεζίου

οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σητεία του τέως Δήμου Σητείας. Ο νέος δήμος Σητείας έχει 13.701 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.

ΝΗΣΟΣ ΚΡΗΤΗ

	ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ
	ορια επικρατείας
	ορια νομού
	ορια νέου Ο.Τ.Α.
	ορια Δημοτικού/Κοινοτικού διαμερισμάτων
	εδρα νομού
	εδρα νέου Ο.Τ.Α.
	ακτογραμμή
	οδικό δίκτυο
	σιδηροδρομικό δίκτυο
Απ. Γ. Δ.Κ. Αποσπώμενο Τμήμα Δήμου Κοινοτόπος	

Α/Α	ΔΗΜ./ΔΗΜ.ΔΙ	ΟΙΚΙΣΜ	ΠΛ.1981	1991	ΑΡΙΘ. ΚΑΤΟΙ ΚΙΩΝ
1.	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑ ΑΓ.ΦΩΤΙΑ ΠΕΤΡΑΣ	6874 6659 112 66	7340 7028 167 145	2896 2748 91 57
2.	ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑΣ	ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ	183 183	156 156	130 130
3.	ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε.ΕΠΕΣΚΟΠΗ ΣΩΤΗΡΑ	214 117 64 3	248 129 116 3	125 78 35 12
4.	ΑΓ.ΣΤΕΦΑΝΟΥ	ΑΓ.ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΚΡΥ ΓΙΑΛΟΥ	648 383 265	723 256 467	458 290 168
5.	ΑΠΗΔΙΩΝ	ΜΕΣΑ ΑΠΗΔΙ ΓΟΥΔΟΥΡΑΣ ΕΞΩ ΑΠΗΔΙ ΚΑΛΟΣ ΛΑΚΚΟΣ	423 109 256 16 12	397 63 307 25 2	211 66 88 46 11
6.	ΑΡΜΕΝΩΝ	ΑΡΜΕΝΟΙ ΑΣΠΡΟΛΙΘΟΣ ΕΤΙΑ	418 381 29 8	347 323 22 2	272 221 36 15
7.	ΑΧΛΑΔΙΩΝ	ΑΧΛΑΔΙΑ ΚΙΜΟΥΡΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΣΠΟΡΙ	394 311 6 77	401 305 13 83	236 180 12 44
8.	ΕΞΩ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	ΕΞΩ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	508 508	525 525	346 346
9.	ΖΑΚΡΟΥ	ΖΑΚΡΟΣ ΑΔΡΑΒΑΣΤΟΙ ΑΖΟΚΕΡΑΜΟΣ ΚΑΤΩ ΖΑΚΡΟΣ ΚΕΛΛΑΡΙΑ ΚΛΗΣΙΔΙ	966 746 75 58 38 34 15	914 765 56 47 16 25 5	743 558 43 56 51 26 9
10.	ΖΗΡΟΥ	ΖΗΡΟΣ ΑΓ.ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΡΙΑΔΑ ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ ΛΑΜΝΩΝΙ ΞΕΡΟΚΑΜΠΟΣ ΧΑΜΑΠΟΥΛΟ	824 668 3 44 86 23	779 654 4 4 28 68 21	532 335 15 11 21 11 94 25
11.	ΚΑΡΥΔΙ	ΚΑΡΥΔΙ ΚΑΜΑΡΑ ΛΑΓΚΑΔΑ	194 142 9 43	187 67 19 101	181 96 11 74
12.	ΚΑΤΣΙΔΩΝΙΟΥ	ΚΑΤΣΙΔΩΝΙ ΣΑΝΔΑΛΙ ΣΙΤΑΝΟΣ	217 66 42 109	172 47 34 91	136 43 37 56
13.	ΚΡΥΩΝ	ΚΑΤΩ ΚΡΥΑ ΔΑΦΝΗ ΕΠΑΝΩ ΚΡΥΑ ΡΙΖΑ ΣΚΟΡΔΥΛΟ	357 102 153 19 19 64	323 107 146 12 11 47	266 72 84 21 28 61
14.	ΛΑΣΤΡΟΥ	ΛΑΣΤΡΟΣ ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑ	181 181	285 213 72	156 156

A/A	ΔΗΜ./ΔΗΜ.ΔΙΑ	ΟΙΚΙΣΜ.	Πλ.1981	1991	ΑΡΙΘ. ΚΑΤΟΙ ΚΙΩΝ
15.	ΛΙΘΙΝΩΝ	ΛΙΘΙΝΕΣ ΑΖΑΛΙ ΛΑΓΚΑΔΑ	491 456 3 32	481 429 52	305 254 29 22
16.	ΜΑΡΩΝΙΑΣ	ΜΑΡΩΝΙΑ	189 189	201 201	117 117
17.	ΜΕΣΑ ΜΟΥΔΙΑΝΩΝ	ΜΕΣΑ ΜΟΥΔΙΑΝΑ ΚΑΛΑΒΡΟΣ	337 331 6	336 276 60	246 205 41
18.	ΜΗΤΑΤΟΥ	ΜΗΤΑΤΟ ΑΓ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΥΣΙΔΙ ΚΡΥΟΝΕΡΙ ΞΗΡΟΔΙΜΝΗ ΧΩΝΟΣ	63 12 4 7 18 7 15	55 12 11 20 5 7	69 14 7 14 16 11 7
19.	ΜΥΡΣΙΝΗ	ΜΥΡΣΙΝΗ	261 261	196 196	195 195
20.	ΟΡΕΙΝΟΥ	ΟΡΕΙΝΟ ΑΓ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΑΝΑΡΙΑΝΟΣ ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ	371 292 60 13 6	417 238 127 23 29	207 146 28 11 22
21.	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ ΑΓΚΑΘΙΑΣ ΚΥΡΙΑΜΑΔΙ ΛΥΔΙΑ ΜΕΡΤΥΔΙΑ ΤΟΠΛΟΥ ΧΟΧΛΑΚΙΣ	1105 849 124 31 1 4 46 50	1347 1048 173 25 1 59 41	555 396 58 7 8 8 35 43
22.	ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΩΝ	Σ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΕ ΒΟΡΙ ΣΚΛΑΒΟΙ ΣΥΚΕΑ	448 109 40 51 248	359 85 27 38 209	235 60 37 39 99
23.	ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙΑ	Α ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙΑ ΕΠ.ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ ΠΕΖΟΥΛΑΣ	151 72 9 59 4 7	131 44 5 74 2 6	126 44 27 34 8 13
24.	ΠΕΥΚΩΝ	ΠΕΥΚΟΙ ΑΝΑΛΗΨΗ ΑΣΠΡΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ	486 243 176 78	603 367 18 163 55	267 161 106
25.	ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟΥ	ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟ Κ.ΕΠΙΣΚΟΠΗ	828 690 138	826 702 124	476 381 95
26.	ΠΡΑΙΣΣΟΥ	ΑΓ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΛΑΜΑΥΚΙ ΝΕΑ ΠΡΑΙΣΣΟΣ	153 74 3 76	107 52 55	170 54 42 74
27.	ΡΟΥΣΣΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	ΡΟΥΣΣΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ	183 183	175 175	119 119

Α/Α	ΔΗΜ./ΔΗΜ.ΔΙΑ	ΟΙΚΙΣΜ.	Πλ.1981	1991	ΑΡΙΘ. ΚΑΤΟΙ ΚΙΩΝ
28.	ΣΚΟΠΗ	ΣΚΟΠΗ	936	938	474
		ΞΕΡΟΚΑΜΠΟΣ ΠΑΠΑΔΙΟΚΑΜΠ ΟΣ	936	811 45 82	474
29.	ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΥ	ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙ	982	976	622
		ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΣ	329	689	348
		ΛΑΠΙΘΟΣ	580	52	235
		ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ	67	235	35
30.	ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ	ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ	6	4	4
		ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ	307	300	151
		ΑΡΝΙΚΟ	110	122	45
		ΖΟΥ ΚΑΤΩ ΔΡΥΣ	93 51 53	105 38 35	43 37 26
31.	ΣΦΑΚΑΣ	ΣΦΑΚΑ	488	517	327
		ΑΓ.ΑΝΔΡΕΑ	488	385 132	327
32.	ΣΧΙΝΟΚΑΨΑΛΑ	ΣΧΙΝΟΚΑΨΑΛΑ	484	499	283
		ΑΧΛΙΑ	301	187	216
		ΓΑΛΗΝΗ	59	69	27
		ΜΑΥΡΟΣ	65	130	18
		ΚΟΛΥΜΠΟΣ	59	113	22
33.	ΤΟΥΡΑΩΤΗ	ΤΟΥΡΑΩΤΗ	533	502	326
		ΜΟΧΛΟΣ	452	435	262
			101	67	64
34.	ΧΑΜΕΖΙΟΥ	ΧΑΜΕΖΙ	319	309	191
			319	309	191
35.	ΧΑΝΔΡΑ	ΧΑΝΔΡΑΣ	455	397	282
		ΑΓ.ΠΑΝΤΕΛΕΗΜ ΩΝ	455	397	236 19
		ΚΑΤΕΛΩΝΑΣ			
36.	ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ	ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ	192	179	159
		ΜΠΕΝΟΝΑΣ	192	179	112 47

ΣΤΟΙΧΕΙΑ: ΕΣΥΕ

Η επαρχία Σητείας σύμφωνα με την απογραφή της 17^{ης} Μαρτίου του 1991, έχει μόνιμο πληθυσμό 22.593 κατοίκους σε σύνολο 76.301 στο νομό Λασιθίου.

Επαρχία Ιεράπετρας	22.489
Επαρχία Λασιθίου	6.765
Επαρχία Μιρ/λου.	24.454
Επαρχία Σητείας	22.593
Σύνολο	76.301

Όλοι οι Ο.Τ.Α. ανήκουν στην διοικητική δικαιοδοσία της πόλης της Σητείας ως προς τις εξής υπηρεσίες:

Ειρηνοδικείο, Οικονομική Εφορεία, Δημόσιο Ταμείο, Γραφείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης, Υπολιμεναρχείο, Τμήμα Τάξης, κ.λ.π.

Λόγω της αποκεντρωμένης δομής του Νομού Λασιθίου η επαρχία λαμβάνει μόνο διοικητικές υπηρεσίες Νομαρχιακού επιπέδου από την πρωτεύουσα του Νομού Λασιθίου τον Άγιο Νικόλαο, ενώ τριτοβάθμιες υπηρεσίες λαμβάνει κατά κύριο λόγο από το Ηράκλειο και την Αθήνα.

2.6 Παραγωγική δραστηριότητα.

Η παραγωγική δραστηριότητα ή διαδικασία, είναι η προσπάθεια των ανθρώπων να μεταμορφώσουν την ύλη και να της δώσουν μορφές τέτοιες, που να είναι χρήσιμες για τον άνθρωπο και να ικανοποιούν τις ανάγκες του.

Η παραγωγική δραστηριότητα αποτελείται από τους : πρωτογενή, το δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα παραγωγής.

2.6.1 Φυτική – Ζωική παραγωγή.

Γενικά

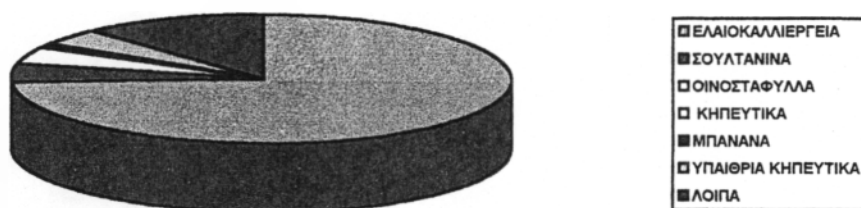
Η κύρια πηγή εισοδήματος της περιοχής μελέτης είναι η γεωργική παραγωγή και συγκεκριμένα οι δύο παραδοσιακές καλλιέργειες που συναντάμε και στην υπόλοιπη Κρήτη, δηλαδή οι ελιές και τα αμπέλια.

Οι καλλιέργειες αυτές (ελιές- αμπέλια) στηρίζονται κυρίως στην ύπαρξη ισχυρών επιδοτήσεων λόγω της κορεσμένης ελληνικής και ευρωπαϊκής αγοράς.

Συνεπώς, ένα σημαντικό ποσοστό του εισοδήματος της περιοχής προέρχεται από τις επιδοτήσεις αυτές, που έχει σαν συνέπεια την τόνωση του ενδιαφέροντος για τις συγκεκριμένες καλλιέργειες.

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΣΤΡΕΜ	ΠΟΣ. ΚΑΛΩΜΗΣ ΓΗΣ
ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	110000	74,00%
ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	7000	4,70%
ΟΙΝΟΣΤΑΦΥΛΛΑ	6100	4,10%
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	1500	1,00%
ΜΠΑΝΑΝΑ	220	0,15%
ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	6000	4,00%
ΛΟΙΠΑ	17980	12,05%
ΣΥΝΟΛΟ	148800	100,00%

ΠΗΓΗ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Παράλληλα με τη φυτική παραγωγή, μεγάλο ποσοστό των κατοίκων της επαρχίας Σητείας ασχολείται με τη ζωική παραγωγή.

2.6.1.1 Ελαιοκαλλιέργεια

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί την κυρίαρχο κλάδο γεωργικής παραγωγής στην επαρχία. Άριστα προσαρμοσμένη στο περιβάλλον, αξιοποιεί τα επικλινή ξηρά εδάφη κατά τρόπο μοναδικό.

Παραδοσιακή καλλιέργεια, εντατικοποιείται και εκσυγχρονίζεται τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε και την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Η καλλιέργεια της ελιάς, αποκλειστικά για την παραγωγή λαδιού καταλαμβάνει έκταση 110.000 στρεμμάτων ή το 74% της συνολικής καλλιεργήσιμης έκτασης της Επαρχίας.

Αποκλειστική ποικιλία η "Κορωνεϊκή" η οποία άριστα προσαρμοσμένη δίδει πολύ καλή ποιότητα λαδιού.

Στον πίνακα 3 (παράρτημα Ι) φαίνεται η πορεία της καλλιέργειας και η τάση αύξησης της τα τελευταία χρόνια, με την είσοδο την καρποφορία ολοένα και μεγαλύτερου αριθμού δένδρων.

Το ελαιόλαδο της επαρχίας χαρακτηρίζεται σαν πολύ υψηλής ποιότητας και από τα καλύτερα της χώρας και της Ε.Ε.

Διαθέτει άριστα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά είναι εύγεστο με το χαρακτηριστικό άρωμα του ελαιολάδου , παχύρρευστο , με πρασινοκίτρινο χρώμα .

Τα τελευταία χρόνια το λάδι της Επαρχίας Σητείας έχει κερδίσει την πρώτη θέση, σε πολλούς το διαγωνισμούς ελαιολάδου τόσο στην Ελληνική αγορά όσο και στην Ευρωπαϊκή. Άλλωστε το χαρακτηριστικό ενδιαφέρον που εμφανίζουν οι Ιταλοί εισαγωγείς για το ελαιόλαδο της Επαρχίας, αποδεικνύει την ποιοτική του ανωτερότητα, αφού το χρησιμοποιούν για την αναβάθμιση της ποιότητας άλλων λαδιών με πρόσμιξη.

Παρά την αδιαμφισβήτητη υπεροχή του, η τοπική Συνεταιριστική Ένωση δεν κατάφερε μέχρι σήμερα να αναπτύξει ένα δίκτυο προώθησης του στην εσωτερική και κυρίως την εξωτερική αγορά.

2.6.1.2. Σουλτανίνα

Παραδοσιακή καλλιέργεια της περιοχής η οποία ξεκίνησε στην Κρήτη από το 1901.

Προπολεμικά αποτελούσε βασικό κλάδο της γεωργικής παραγωγής μαζί με την ελιά και προσέφερε πολλά στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Σήμερα, μετά από ένα αιώνα προσφοράς, η κατάσταση του κλάδου δεν είναι ευσίωνοι.

Το 1962 η Ε.Σ.Υ.Ε. κατέγραφε στο Νομό Λασιθίου 19.700 στρέμματα αμπελώνες σουλτανίνας από τους οποίους το 95% κατανέμονταν στην

επαρχία Σητείας η οποία αναδεικνυόταν στο τέταρτο κέντρο παραγωγής, ύστερα από τους Νομούς Ηρακλείου, Κορινθίας και Ρεθύμνου.

Όπως βλέπουμε και στον πίνακα 4 (παράρτημα Ι) έχουμε μια πτώση τόσο στην καλλιεργήσιμη έκταση κατά 1700 στρέμματα στην εξαετία 1988-1993, όσο και στη μέση απόδοση ανά στρέμμα που από 395 κιλά/στρέμμα την πρώτη τετραετία σε 250 κιλά/στρέμμα τη δεύτερη.

Η εμφανής αυτή μείωση αποδίδεται κυρίως στους εξής λόγους:

- Του γηρασμού των φυτειών, η πλειονότητα των οποίων ξεπερνά τα 50 χρόνια παραγωγικής ζωής, με την συνακόλουθη επέκταση των ασθενειών.
- Την ταυτόχρονη γήρανση του γεωργικού πληθυσμού με την έξοδο από τη γεωργία νεότερων ηλικιών σε άλλες απασχολήσεις σε συνδυασμό με την σχετική ένταση εργασίας που απαιτεί η καλλιέργεια στη παραδοσιακή της μορφή.
- Η στρεμματική αποζημίωση από την Ε.Ε. για την οριστική εγκατάλειψη αμπελώνων την τριετία 1990-1992 ήταν ένας ακόμη λόγος, όχι όμως της ίδιας σπουδαιότητας με τους παραπάνω.

Σήμερα στην επαρχία καλλιεργούνται 7.000 στρέμματα σουλτανίνας με προορισμός την παραγωγή σταφίδας.

2.6.1.3 Οινάμπελα

Παραδοσιακή καλλιέργεια στην επαρχία, με κυρίαρχη θέση της ερυθρής ποικιλίας "Λιάτικο".

Τα οινάμπελα καταλαμβάνουν έκταση 6.100 στρέμματα και αποτελούν το 4606% των αμπελώνων και το 4,1% της καλλιεργημένης γης στην Επαρχία.

Προ 10ετίας καταγράφονταν σαν καλλιεργημένα με οινάμπελα 8.850 στρέμματα. Η τάση μείωσης η οποία είναι φανερή, οφείλετε κυρίως:

Στην αδυναμία στους ορεινούς αμπελώνες με αυτοκίνητο

Στην γήρανση τόσο του αγροτικού πληθυσμού όσο και των φυτειών

2.6.1.4 Μπανανοκαλλιέργεια.

Η μπανανοκαλλιέργεια αρχίζει να καλλιεργείται στην Κρήτη και ειδικότερα στην επαρχία Σητείας σε πολύ περιορισμένη έκταση στις αρχές της δεκαετίας του 1980.

Το 1983-1984 παρατηρείται μια αλματώδη αύξηση των καλλιεργειών μπανάνας που μέσα σε μία 5ετία φθάνουν σε επίπεδο Κρήτης τα 5000 στρέμματα. Απασχολούνται δε σε αυτή, περίπου 4000 οικογένειες και επενδύονται περίπου 10 δις δρχ ενώ σε επίπεδο επαρχίας Σητείας πλησιάζουν τα 1000 στρέμματα.

Στην επαρχία Σητείας την περίοδο 1984-1988 επενδύονται στην μπανανοκαλλιέργεια περίπου 2 δις δρχ και απασχολούνται περίπου 800 οικογένειες.

Παράγονται συνολικά περίπου 4000 τόνους καλής ποιότητας μπανάνας και αποφέρουν για την επαρχία μια ακαθάριστη πρόσοδο περίπου 1 δις δρχ το χρόνο, ενώ την ίδια περίοδο η μέση ακαθάριστη πρόσοδος της ελαιοκαλλιέργειας ήταν περίπου 3 δις δρχ. Είναι λοιπόν φανερό, η οικονομική σπουδαιότητα της μπανανοκαλλιέργειας στην οικονομική ζωή της επαρχίας.

Το 1988 η μπανανοκαλλιέργεια εντάσσεται στις προωθούμενες καλλιέργειες με 55% αφού εντάσσονται στον κανονισμό (797/85).

Η παραγόμενη ποσότητα μπανανών που φθάνει σε επίπεδο Κρήτης τους 20000 τόνους, καλύπτει κατά το μισό τις ανάγκες της ελληνικής ζήτησης σε μπανάνες που είναι 400000-45000 τόνοι.

Το καλοκαίρι του 1988 είναι μια κρίσιμη στιγμή για το προϊόν και την αγορά. Επετράπη η εισαγωγή μπανάνας στην χώρα μας και η ελληνική αγορά κατακλύσθηκε από φθηνές μπανάνες. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή εγκατάλειψη της καλλιέργειας τόσο στην Κρήτη, όσο και στην επαρχία Σητείας.(βλέπε πίνακα 5.παράρτημα I)

Σήμερα η παραγωγή της μπανάνας σε επίπεδο Κρήτης είναι περίπου 3500 τόνοι, ενώ σε επίπεδο Επαρχίας Σητείας 850 τόνοι δηλαδή το 88% του Νομού Λασιθίου και το 21,5% της Κρήτης.

2.6.1.5 Θερμοκήπια.

Οι καλλιέργειες κηπευτικών σε θερμοκήπια στην Επαρχία Σητείας καταλαμβάνουν έκταση 1500 στρεμμάτων και κατανέμονται στα νότια παράλια και στην λεκάνη γύρω από τη Σητεία.

Στα νότια παράλια όπου καλλιεργούνται 1350 στρέμματα με κηπευτικά και αυτό γιατί οι κλιματολογικές συνθήκες ευνοούν την καλλιέργεια κηπευτικών υπό κάλυψη 150 στρέμματα καλλιεργούνται στον κάμπο της Σητείας, του Παλαιοκάστρου και της Ζάκρου.

Την δεκαετία 1976-1986 η καλλιέργεια κηπευτικών έδωσε τις περιοχές αυτές οικονομική ευρωστία με διοχέτευση κεφαλαίων τόσο σε τουριστική υποδομή όσο και σε εκσυγχρονισμό άλλων γεωργικών κλάδων της περιοχής και γενικά άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

Το 1980 στην «επαρχία» Σητείας καλλιεργείται έκταση 1350στρεμμάτων με κηπευτικά υπό κάλυψη ενώ η καταγραφή του 1992 έδωσε 1500 στρέμματα.

Την τελευταία πενταετία παρατηρούμε μια στασιμότητα στην καλλιεργούμενη έκταση καθώς αυξήθηκε κατά το 150 στρέμματα δηλαδή 30 περίπου στρέμματα το χρόνο.(βλέπε πίνακα 6. Παράρτημα Ι)

Η στάσιμη αυτή πορεία στην έκταση με κηπευτικά οφείλεται κυρίως στους παρακάτω λόγους.

- Στο υψηλό κόστος επένδυσης.
- Στο συνεχώς αυξανόμενο κόστος καλλιέργειας.
- Στις χαμηλές τιμές του παραγόμενου προϊόντος.
- Στην κατά έτος μείωση των στρεμμάτων αποδόσεων και κυρίως του αγγουριού, τόσο από τις κακές καιρικές συνθήκες όσο και την εμφάνιση δύσκολα αντιμετωπιζόμενων νόσων των φυτών.

2.6.1.6 Κτηνοτροφία.

Η κτηνοτροφία στην Επαρχία Σητείας περιορίζεται ουσιαστικά στην εκμετάλλευση των βοσκότοπων με την ποιμενική ή οικόσιτη κτηνοτροφία και χαρακτηρίζεται από την απουσία άλλων κλάδων κτηνοτροφικής παραγωγής.

Η κατάσταση αυτή προσδιορίζεται από τις αντικειμενικές συνθήκες που σχετίζονται με τους κλιματολογικούς, εδαφολογικούς και υδρολογικούς παράγοντες που διαμορφώνουν τη φτωχή βλάστηση της αυτοφυούς χλωρίδας και επιβάλλουν τη συγκεκριμένη σύνθεση των καλλιεργειών της περιοχής.

Οι χαμηλές αποδόσεις των ετησίων ξηρικών καλλιεργειών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν το υπόβαθρο για την ανάπτυξη άλλων κτηνοτροφικών κλάδων ή για την εντατικοποίηση των υφιστάμενων, περιορίζονται στο 7,6% των καλλιεργούμενων με σημαντικές διακυμάνσεις από χρόνο σε χρόνο εξαρτώμενη πάντα από το ύψος των βροχοπτώσεων.

Η διεθνοποίηση της αγοράς του κρέατος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων διανομής συντήρησης και τροφοδοσίας, τα τελευταία χρόνια, αποτρέπουν την ανάπτυξη ή διατήρηση κλάδων χωρίς συγκριτικά πλεονεκτήματα και αποτελούν τον κύριο λόγο της εξαφάνισης των 15 περίπου χοιροτροφιών και πτηνοτροφικών μονάδων που υπήρχαν προ δεκαετίας και κάλυπταν τις ανάγκες της τοπικής αγοράς.

➤ Βοσκότοποι

Το 69% της συνολικής έκτασης της Επαρχίας αποτελούν οι βοσκότοποι. Ο κλάδος συντίθεται από 342 εκμεταλλεύσεις με συνολικό πληθυσμό 37500 κεφάλια, με σύνθεση:

Πρόβατα	24000
Αίγες	13500

Το ξηροθερμικό κλίμα, εδαφική διαμόρφωση και η έντονη διάρθρωση της ορεινής ζώνης όπως είπαμε και παραπάνω καθορίζουν τη μικρή «βοσκοϊκανότητα» και επιβάλλουν τον κλάδο σαν μοναδικό τρόπο εκμετάλλευσης αυτών των εκτάσεων.

Οι πυρκαγιές που προκαλούνται από τους ίδιους τους κτηνοτρόφους, για πρόσκαιρη απολαβή περισσότερου χόρτου, έχουν μακροχρόνια εντείνει το πρόβλημα.

Το 10% περίπου των βοσκοτόπων περίπου 4905 χιλ. στρέμματα ανήκουν σε κοινότητες και το 90% δηλαδή σε ιδιώτες.

Ακριβές στοιχεία για την ιδιοεκμετάλλευση βοσκοτόπων από ιδιοκτήτες κτηνοτρόφους, δεν υπάρχουν εκτιμάται όμως ότι το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 15% της εκμεταλλεόμενης έκτασης συνολικά. (βλέπε πίνακα 7. παράρτημα Ι)

Οι βοσκότοποι ενοικιάζονται στο συντριπτικό τους ποσοστό από τους κτηνοτρόφους και εθιμικά το μίσθωμα καταβάλλεται στις περισσότερες περιπτώσεις σε τυροκομικά προϊόντα στους ιδιώτες ιδιοκτήτες.

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων συνιστά το σοβαρότερο διαρθρωτικό πρόβλημα για τον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και την πραγματοποίηση έργων υποδομής για την βελτίωση και ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων.

Η προσπέλαση στους βοσκότοπους είναι δύσκολη εξαιτίας της εδαφικής διαμόρφωσης και της ανεπάρκειας των δικτύων κτηνοτροφικών δρόμων που εξαντλείται στη σύνδεση της βάσης του κοπαδιού με τον τοπικό οικισμό, με δρόμους σε χειρίστη κατάσταση.

Η ύδρευση των κοπαδιών στους ορεινούς βοσκότοπους αποτελεί σημαντικό πρόβλημα τη ξηρή περίοδο που μερικές φορές παρατείνεται μέχρι αργά το φθινόπωρο. Βασίζεται στο βρόχινο που αποθηκεύεται σε πρόχειρες και ανεπαρκείς ομβροδεξαμενές και στην εκμετάλλευση μικροπηγών, ενώ πολλές φορές υπάρχει ανάγκη μεταφοράς νερού με βυτία.

➤ Παραγωγή προϊόντων - Διάθεση.

Η παραγωγή που προορίζεται αποκλειστικά για την αγορά είναι το κρέας, κυρίως αμνοεριφίων γάλακτος και σε μικρότερο ποσοστό κρέας ενήλικων ζώων.

Η μέση παραγωγή υπολογίζεται σε 242 τόνους κρέατος.

Το κύκλωμα εμπορίας - διάθεσης του προϊόντος, από πολύ παλιά, διαμορφώνει εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες για τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι συμπιέζονται από την εποχή τις καταναλωτικές συνήθειες και τις εισαγωγές, εξασφαλίζοντας υψηλή υπεραξία στους εμπόρους και μεταποιητές.

Το γάλα σε ποσοστό μικρότερο του 20% διατίθεται είτε στην τοπική αγορά, είτε σε τυροκομεία άλλων περιοχών μέσω ενός υποτυπώδους δικτύου μικρών σταθμών συγκέντρωσης ή πρόσμειξης.

Το 20% περίπου της παραγωγής τυροκομικών προϊόντων διατίθεται στην αγορά από τους ίδιους τους παραγωγούς κτηνοτρόφους

Το καθεστώς αυτό από τη μια μεριά τείνει να διατηρήσει τις καταναλωτικές προτιμήσεις της τοπικής αγοράς στους παραδοσιακούς τύπους των ντόπιων τυροκομικών προϊόντων ενώ από την άλλη, δεν διαμορφώνει κίνητρα για τυποποίηση και βελτίωση της ποιότητας, που πολλές φορές διακυβεύεται από τις συνθήκες ωρίμανσης.

2.6.1.7 Μελισσοκομία.

Μέχρι πρόσφατα η επαρχία ήταν από τις σημαντικότερες μελισσοκομικές περιοχές. Η παραδοσιακή γνώση της τέχνης του μελισσοκόμου, ενώ στην αρχή λειτουργούσε προς όφελος της ανάπτυξης, τα τελευταία χρόνια στάθηκε τροχοπέδη στην υιοθέτηση νέων τεχνικών και εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων εκμετάλλευσης. Το γεγονός αυτό λόγω του τουρισμού και του περιορισμού της φυτοκάλυψης, όπως επίσης και του εκφυλισμού της Κρητικής μέλισσας έφερε σε στασιμότητα τη μελισσοκομία.

Η μελισσοκομική χλωρίδα από άποψη ποικιλίας και απόδοσης θεωρείται από τις καλύτερες της Ευρώπης. Στην Επαρχία Σητείας το 1992 υπήρχαν περίπου 10000 κυψέλες με ετήσια παραγωγή 100-150 τόνους μέλι.

Οι μελισσοκόμοι στην επαρχία ως επί το πλείστον είναι ερασιτέχνες και αυτό γιατί μόνο 80 είναι επαγγελματίες μελισσοκόμοι σε σύνολο 200 ατόμων.

Οι μελισσοκόμοι στην περιοχή μελέτης ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή μελιού καθώς τα άλλα μελισσοκομικά προϊόντα δεν έχουν προκαλέσει το ενδιαφέρον των παραγωγών. Εξαίρεση ίσως αποτελεί το κερύ η παραγωγή του οποίου έφτασε τους 23 τόνους το 1992.

Η ποικιλία του Σητειακού θυμαρίσιου μελιού είναι περιζήτητη. Η ποιότητα του, το καθιστά μοναδικό στη διεθνή αγορά γι'αυτό και η εξαγωγική του ζήτηση είναι μεγάλη. Λόγω της πλούσιας και ποικίλης βλάστησης και κλιματολογικών συνθηκών, η περιοχή παράγει εξαιρετικής ποιότητας μέλι το οποίο ούτε συσκευάζεται ούτε τυποποιείται από τους παραγωγούς, αλλά αγοράζεται χύμα από εταιρείες.

2.6.1.8 Αλιεία.

Στην Επαρχία Σητείας η αλιεία είναι αρκετά σημαντική σε σχέση με άλλες Επαρχίες της Κρήτης.

Λόγω του ότι στην Σητεία δεν υπάρχει ιχθυόσκαλα, η διακίνηση των αλιευμάτων δεν μπορεί να καταγραφεί, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν καθόλου στοιχεία για την αλιευτική παραγωγή.

Σήμερα υπάρχουν δυο αλιευτικοί σύλλογοι οι οποίοι λειτουργούν σύμφωνα με το νόμο 1361/83. Δυστυχώς η δραστηριότητα τους είναι περιορισμένη στην έκδοση βεβαιώσεων επαγγελματικής απασχόλησης των μελών τους τις οποίες βεβαιώσεις και δίνουν χωρίς κανένα κριτήριο. Έτσι έχουμε επαγγελματίες ψαράδες άτομα, που την πραγματικότητα ασκούν άλλα επαγγέλματα, με αποτέλεσμα ο αριθμός των επαγγελματιών αλιέων να είναι πλαστός.

Ακόμη υπάρχει ένα Υπολιμεναρχείο στη περιοχή της Σητείας και ένας λιμενικός σταθμός στο Δήμο Ιάνου στην περιοχή της Κάτω Ζάκρου, καθώς επίσης και μερικές αλιευτικές εγκαταστάσεις όπως το λιμάνι της Σητείας, αλιευτικά καταφύγια του Παλαιοκάστρου και του Μακρύ Γιαλού, τα φυσικά λιμανάκια που βρίσκονται κατά μήκος της παραλιακής ζώνης της επαρχίας Σητείας από το Γούδουρα στη Κάτω Ζάκρο και την Ερημούπολη στη Φανερωμένη.

Από το λιμάνι της Σητείας αλλά και από τα δύο αλιευτικά καταφύγια λείπουν εντελώς εγκαταστάσεις εξυπηρέτησεως όπως:

- Πάγος
- Νερό
- Καύσιμα
- Ψυκτικές αποθηκευτικές εγκαταστάσεις
- Αποθήκες
- Ανυψωτικά συστήματα
- Μικρά εργαστήρια επισκευής και συντήρησης σκαφών.

Σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ε.Ε 4028/86 και 3944/90 και της αρ.πρωτ. 252239/23-04-90 απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας μπορεί να επιδοτηθεί η κατασκευή των πιο πάνω έργων με ποσοστό 50% από την Ε.Ε και 25% από το Ελληνικό Δημόσιο. Το υπόλοιπο 25% βάση του νόμου πρέπει να είναι ίδια συμμετοχή , πράγμα αδύνατον για ιδιώτη, λόγω του ότι αυτά τα έργα έχουν πιο πολύ κοινωνικό χαρακτήρα παρά κερδοσκοπικό.

Στην περίπτωση αυτή μόνο οι αλιευτικοί συνεταιρισμοί θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία, όμως υπάρχει αντίδραση από τους ψαράδες.

Γενικά η εικόνα που παρουσιάζει η αλιεία στην επαρχία Σητείας είναι πολλά μικρά σκάφη με μικρούς κινητήρες με αποτέλεσμα πολλά από αυτά να εργάζονται περισσότερο ερασιτεχνικά παρά επαγγελματικά.

Συνολικά στην επαρχία υπάρχουν 113 επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη τα οποία κατανέμονται ως εξής:

Σητεία	35
Παλαιόκαστρο	28
Μακρύ Γιαλό	17
Μόχλος	10
Ζάκρος	9
Αθερινόλακος	5
Σκοπή	4
Γούδουρας	2
Ξηρόκαμπος	2
Βάι	1

Σύνολο	113

*Πηγή Γραφείο Αλιείας Νομαρχίας Λασιθίου.

Από τα 113 σκάφη, το 95% είναι κατασκευασμένα από ξύλο ενώ μόλις το 5% από άλλα υλικά και κυρίως πλαστικό.

Το 15% μόλις του αριθμού των σκαφών ανήκουν σε επαγγελματίες αλιείς, ο αριθμός αυτός ίσως είναι λίγο υπερτιμημένος μία και στην πραγματικότητα

αρκετά ερασιτεχνικά δεν έχουν δηλωθεί στο λιμεναρχείο, αλλά και μερικά επαγγελματικά ασκούν ερασιτεχνική αλιεία.

Η ετήσια αλιευτική παραγωγή στο Νομό Λασιθίου για μια σειρά ετών δίνεται πιο κάτω:

ΕΤΟΣ	1984	1987	1990
ΠΑΡΑΓΩΓΗ (σε τόνους)	1062	1953	1947

Σε σύνολο 319 επαγγελματικών σκαφών.

*Γραφείο Αλιείας Νομαρχίας Λασιθίου.

2.6.9 ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Γενικά

Η εξόρυξη και εκμετάλλευση των ορυκτών στην Κρήτη είναι γνωστή από την αρχαιότητα.

Στην επαρχία Σητείας υπάρχουν αξιόλογα ορυκτά αλλά μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα κοιτάσματα Γύψου , Δολομίτη, Ασβεστόλιθου, Αργίλου, Μάργας, Μαρμάρου και Όνυχα.

Σήμερα, λειτουργούν στην επαρχία τρία λατομεία γύψου. Τρία λατομεία αδρανών υλικών και ένα λατομείο μαλτεζόπετρας.

A. Μεταλλικά ορυκτά.

Στην επαρχία Σητείας υπάρχουν εμφανίσεις σιδήρου, χαλκού και μικτών θειούχων μεταλλευμάτων μέσα σε ιζηματογενές ή μεταμορφωσιγενή πετρώματα . Τα μεταλλικά αυτά ορυκτά όμως δεν παρουσιάζουν οικονομική εκμεταλλευσιμότητα.

B. Μη Μεταλλικά Ορυκτά.

1. Η γύψος.

Τα αποθέματα της γύψου που υπήρχαν στην επαρχία της Σητείας, σύμφωνα με αναφορές, ξεπερνούν τους 360.000.000 τόνους, καθιστώντας την έτσι σαν την πιο προνομιούχα επαρχία της Κρήτης. Σήμερα λειτουργούν τρία ορυχεία στο Αλτσί – Μόχλου, που εκμεταλλεύονται την γύψο σε ακατέργαστη μορφή. Οι ετήσιες ποσότητες που εξορύσσονται σε αυτά τα ορυχεία υπολογίζονται σε 500.000 τόνους και χρησιμοποιείται κυρίως από τις βιομηχανίες τσιμέντου.

2. Η Άργιλος.

Άργιλος βρίσκεται σε αρκετά αποθέματα στην επαρχία Σητείας και είναι εκμεταλλεύσιμη. Η άργιλος ανακατεμένη με ανθρακικό ασβέστιο αποτελεί τη μάργα.

3. Ο Δολομίτης.

Δολομίτης με αρκετή περιεκτικότητα μαγνησίου βρίσκεται σε αρκετά κοιτάσματα μέσα σε περιοχές ρηγμάτων και μυλωνοποιημένες ζώνες. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή γυαλιού κ.λ.π.

4. Ο Ασβεστόλιθος.

Ασβεστολιθικά αποθέματα εκατομμυρίων τόνων λατυποπαγών και μικρών ογκόλιθων βρίσκονται σε πολλά βουνά της Σητείας. Αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν αδρανή υλικά στην οικοδομική βιομηχανία.

5. Δευτερογενή κοιτάσματα όνυχα και αλάβαστρου.

Τα κοιτάσματα αυτά βρίσκονται επίσης στην περιοχή Σητείας. Παλαιότερα λειτουργούσε και ένα λατομείο εξόρυξης του όνυχα στην περιοχή Ζήρου. Τα κοιτάσματα αυτά βρίσκονται μέσα σε ασβεστολιθικά ρήγματα καθώς το νερό που κυκλοφορούσε ανάμεσα τους συντέλεσε στον σχηματισμό τους.

6. Μαλτεζόπετρες.

Μαλτεζόπετρες μονωτικές του ήχου και της θερμότητας, υπάρχουν στην περιοχή Σκοπής, τοποθεσία Ψαθάς όπου και γίνεται και η εξόρυξη τους.

7. Κόκκινα μάρμαρα.

Αναξιοποίητα παραμένουν και τα κόκκινα μάρμαρα που βρίσκονται μέσα σε μία σειρά φυλλιτών στην περιοχή Τοπλού – Σητείας .Μια μοναδική στρωματογραφική ενότητα που αποτελείται από ένα λευκό, κρυσταλλικό ασβεστόλιθο και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σαν μάρμαρο, βρίσκεται μεταξύ των περιοχών Χανδρά, Σίτανο, Ζάκαθο και Ζήρο.

8. Ο τάλκης.

Ο τάλκης που βρίσκεται στο όρος Καθαρόν είναι άριστης ποιότητας και οικονομικά εκμεταλλεύσιμος.

9.Ο λιγνίτης.

Ο λιγνίτης εμφανίζεται στην λεκάνη του οροπεδίου Χανδρά στην περιοχή Κατσιδωνίου και Πραισσού και είναι εκμεταλλεύσιμος. Ο λιγνίτης σχηματίζεται κυρίως από τους κορμούς και τα κλαδιά των δένδρων μέσα σε λιμναίες ιζηματογενείς λεκάνες.Χρησιμοποιείται Δε για καύσιμη ύλη.

10. Πετρέλαιο.

Πετρέλαιο αναφέρεται πως η τεκτονική τάφρος της Σητείας και της Ιεράπετρας με προέκταση προς την θάλασσα παρουσιάζουν ενδιαφέρον όσον αφορά το πετρέλαιο.

ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

A/A	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΟΡΥΚΤΟΥ
1	Αλτσι-Μόχλος	Γύψος
2	»	»
3	»	»
4	Παλαιόκαστρο	Αδρανή υλικά
5	Κρυά	»
6	Τουρλωτή	»
7	Σκοπή	Μαλτεζόπετρα

2.6.3 Μεταποίηση - Εμπόριο.

Ο αριθμός των εμπορικών καταστημάτων της επαρχίας το 1988 ήταν 792 σύμφωνα με την απογραφή της ΕΣΥΕ και η απασχόληση έφτασε στα 1543 άτομα. Ο αντίστοιχος αριθμός για το Νομό Λασιθίου την ίδια χρονική περίοδο ήταν 1749 καταστήματα και η απασχόληση 2.666 άτομα.

Παρατηρούμε δηλαδή ότι το εμπόριο της περιοχής μελέτης συμμετέχει κατά 45,2% στα καταστήματα και κατά 57,9% στην απασχόληση του εμπορίου στο Νομό (Στοιχεία Ε.Σ.Υ.Ε. 1988). Το ποσοστό αυτό χαρακτηρίζεται υψηλό και είναι συνάρτηση του γεγονότος ότι η επαρχία Σητείας και ειδικότερα η πόλη της Σητείας που συγκεντρώνει και το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών συναλλαγών βρίσκεται "αποκομμένη" από τις υπόλοιπες πόλεις του Νομού και από μεγάλα αστικά κέντρα (Ηράκλειο) γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την αυτόνομη εμπορική δραστηριότητα της επαρχίας.

Το εμπόριο της περιοχής χαρακτηρίζεται από μικρού μεγέθους καταστήματα τα οποία αυξήθηκαν κατά 74% την περίοδο 1984-1988, ποσοστό αρκετά σημαντικό, που συνοδεύεται από επίσης σημαντική αύξηση

της απασχόλησης, 83%, το γεγονός που αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν λάβουμε υπόψιν ότι η μεταβολή σε επίπεδο Νομού είναι 60,9% και 27,38% αντίστοιχα.

Ο δήμος Σητείας κυριαρχεί στο εμπόριο της επαρχίας συγκεντρώνοντας το 47% των καταστημάτων και της απασχόλησης. (βλέπε πίνακα 8. Παράρτημα Ι)

Μεταποίηση.

Το σύνολο του μεταποιητικού τομέα της Επαρχίας Σητείας αποτελείται από μικρομεσαίες βιοτεχνικές μονάδες. Ο συνολικός αριθμός των μεταποιητικών μονάδων της περιοχής είναι 166. Μόνιμα είναι 450 άτομα περιλαμβανομένων και των ιδιοκτητών, ενώ η εποχιακή απασχόληση είναι 350 άτομα.

Τα χαρακτηριστικά των Μ.Μ.Ε. της Επαρχίας.

Τα χαρακτηριστικά των Μ.Μ.Ε της Επαρχίας Σητείας είναι τα ίδια με τα χαρακτηριστικά των Μ.Μ.Ε των περισσότερων Ελληνικών περιοχών δηλαδή :

- α) η εξειδίκευση σε ορισμένους κλάδους και
- β) το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων.

Μέγεθος των Μ.Μ.Ε.

Ο βιοτεχνικός τομέας της επαρχίας κυριαρχείται από πολύ μικρές επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται 1-2 άτομα κυρίως ιδιοκτήτες.

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που απασχολούν 3-5 άτομα ανέρχεται στο 30%.

Από 5-10 άτομα απασχολεί το 165 των επιχειρήσεων ενώ το ποσοστό επιχειρήσεων που απασχολούν άνω των δέκα ατόμων είναι πολύ μικρό μόλις 8%.

Το κύριο λοιπόν χαρακτηριστικό των Μ.Μ.Ε της επαρχίας είναι το μικρό τους μέγεθος.

Νομική μορφή.

Εκτός από τα συνεταιριστικά ελαιουργεία η συντριπτική πλειοψηφία των βιοτεχνιών της Επαρχίας Σητείας είναι προσωπικές σε ποσοστό 86% περίπου

και ακολουθούν οι Ο.Ε. και Ε.Ε. σε ποσοστό 8% και τέλος οι ανώνυμες εταιρείες σε ποσοστό 6%.

Η ύπαρξη τόσο μεγάλου ποσοστού προσωπικών επιχειρήσεων δείχνει την ατονία στην οικονομική ζωή της περιοχής και το χαμηλό επίπεδο οργάνωσης και δυναμικής των Μ.Μ.Ε. της περιοχής.

Τόπος πωλήσεων

Εκτός από τα ελαιουργεία που διαθέτουν την παραγωγή τους πάντα εκτός Επαρχίας, από τις υπόλοιπες, περίπου το 79%, διαθέτει τα προϊόντα της μόνο στην επαρχία Σητείας, ενώ το 21% των βιοτεχνιών πωλεί εκτός επαρχίας. Από αυτές που πωλούν εκτός επαρχίας 7-8 επιχειρήσεις ή ποσοστό 6% του συνόλου κάνουν και εξαγωγές.

Τα προβλήματα των Μ.Μ.Ε της Επαρχίας.

Τα προβλήματα των βιοτεχνιών της επαρχίας είναι ίδια με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περισσότερες Μ.Μ.Ε της Ελληνικής περιφέρειας. Τα προβλήματα αυτά συνοψίζονται στα εξής:

- Στο πολύ μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη σωστής επιχειρηματικής οργάνωσης και κατά συνέπεια μικρή παραγωγή, το μεγάλο κόστος κατά μονάδα προϊόντος, την αδυναμία για εξεύρεση και προσέλκυση ικανού στελεχιακού δυναμικού και την αδυναμία στην αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων που αφορούν τις βιοτεχνίες.
- Στο χαμηλό επιχειρηματικό επίπεδο των βιοτεχνιών που από τη μια αδυνατούν να διαγνώσουν τα προβλήματα των επιχειρήσεων τους και να προσπαθήσουν να τα επιλύσουν και από την άλλη δείχνουν αδυναμία στο να αυξήσουν τις πωλήσεις τους λόγω των παραπάνω προβλημάτων και του ανταγωνισμού.
- Η αδυναμία να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς καθώς και η έλλειψη από την αγορά εργασίας του κατάλληλα εξειδικευμένου προσωπικού και εξεύρεσης της κατάλληλης επαγγελματικής στέγης. Το μεγάλο μεταφορικό κόστος για τις πρώτες

ύλες καθώς και για τα έτοιμα προϊόντα έχουν ως αποτέλεσμα την διαμόρφωση της τιμής σε υψηλά επίπεδα και την χαμηλή ανταγωνιστικότητα. Η εποχικότητα της παραγωγής πολλών επιχειρήσεων και η έλλειψη ρευστότητας.

- Η έλλειψη σωστής συσκευασίας, ποιοτικού ελέγχου, Μάρκετινγκ και χρημάτων στους Συν/σμούς που ασχολούνται κυρίως με την συσκευασία και προώθηση αγροτικών προϊόντων της περιοχής και παίζουν βασικό ρόλο στην οικονομία.

Κατανομή κατά κλάδο.

Την πρώτη θέση σε αριθμό καταστημάτων την έχουν τα ξυλουργεία τα οποία αποτελούν το 30% του συνόλου των βιοτεχνιών τα οποία όμως δεν δημιουργούν και την ανάλογη απασχόληση η οποία φτάνει το 9% του συνόλου των απασχολούμενων.

Τη δεύτερη θέση σε αριθμό καταστημάτων την έχουν τα ελαιοτριβεία με 20% του συνόλου των βιοτεχνιών με σοβαρή απασχόληση (εποχιακή) η οποία φτάνει το 31% του συνόλου των απασχολούμενων.

Την τρίτη θέση σε αριθμό καταστημάτων έχουν οι σιδηροαλουμινοκατασκευές με 11% ενώ στον τομέα της απασχόλησης έχουμε ποσοστό 7% του συνόλου.

Άλλοι κλάδοι οι οποίοι έχουν ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή είναι, η επεξεργασία και τυποποίηση σταφίδας με απασχόληση 7% του συνόλου, η παραγωγή και τυποποίηση κρασιού και η τυποποίηση λαδιού.

Επίσης ιδιαίτερη σημασία έχουν τα γυψορυχεία της περιοχής που απασχολούν ένα σημαντικό αριθμό εργαζομένων της τάξης του 7%, τα εργαστήρια ζαχαροπλαστικής και παγωτού με 7% και ακολουθούν οι κλάδοι όπως λατομεία αδρανών υλικών, η κατεργασία μαρμάρων, τα μηχανουργεία και οι κατασκευές, τα συσκευαστήρια κηπευτικών, οι βιοτεχνίες αναψυκτικών και άλλοι κλάδοι.

Τόπος εγκατάστασης των Μ.Μ.Ε.

Αν εξαιρέσουμε τα ελαιουργεία που είναι όλα, εκτός από ένα, εγκατεστημένα στα διάφορα Δημοτικά Διαμερίσματα, από τι υπόλοιπες Μ.Μ.Ε. το 53% είναι εγκατεστημένες στην περιοχή του Δήμου Σητείας.

Το 47% είναι εγκατεστημένο στα Δημοτικά Διαμερίσματα καθώς επίσης και στους νεοσύστατους Δήμους της επαρχίας Σητείας.

Οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες όμως βιοτεχνίες της Σητείας βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου Σητείας.

**ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΣΗΤΕΙΑΣ**

1. ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ	11
2. ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΡΜΑΡΩΝ	4
3. ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ	3
4. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ	1
5. ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	1
6. ΕΜΦΙΑΛΩΤΗΡΙΟ ΛΑΔΙΟΥ	1
7. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	7
8. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	2
9. ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΩΛΗΝΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	1
10. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΙΜΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΡΜΑΤΟΣ	2
11. ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	33
12. ΚΩΔΟΝΟΠΟΙΕΙΑ	2
13. ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΥΨΟΥ	3
14. ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	4
15. ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	6
16. ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΑ	49
17. ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ-ΕΜΦΙΑΛΩΤΗΡΙΑ	2
18. ΠΥΝΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	2
19. ΠΛΙΝΘΟΠΟΙΕΙΑ	3
20. ΣΤΑΦΙΔΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ	1
21. ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΑ ΠΡΩΙΜΩΝ ΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ	3

22. ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΑ	3
23. ΣΙΔΗΡΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ-ΑΛΟΥΜΙΝΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	19
24. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΦΥΣΙΓΓΙΩΝ	1

ΣΥΝΟΛΟ	164

2.6.4 Τουρισμός

Πόλοι τουριστικής έλξης

Γεωφυσικά στοιχεία.

Παραλίες

Όπως ήδη έχουμε πει η Σητεία είναι ευνοημένη από άποψη φυσικής ομορφιάς. Υπάρχουν παρά πολλές μικρές και μεγάλες παραλίες με κύριο χαρακτηριστικό τα καθαρά νερά.

Οι σημαντικότερες παραλίες είναι: Το Βαΐ, η Ερημούπολη, ο Κουρεμένος, η Χιόνα, η Κάτω Ζάκρος, ο Μακρύ Γιαλός, ο Ξερόκαμπος και η παραλία της Σητείας.

Σπήλαια

Η επαρχία όπως και η Κρήτη γενικότερα, λόγω εδάφους παρουσιάζει μεγάλο αριθμό σπηλαίων και άλλων καρσικών μορφών. Σε σύνολο 2.908 επίσημων καταγεγραμμένων σπηλαίων, τα 300 βρίσκονται στην Επαρχία Σητείας.

Τα σπουδαιότερα από γεωλογική - ιστορική - αρχαιολογική άποψη είναι:

- Το σπήλαιο Περιστεράς.
- Το μεγάλο Κατωφύγι και το μικρό Κατωφύγι.
- Το σπήλαιο Πελεκητά.
- Το σπήλαιο Όξω Λατσιάδι.

Φαράγγια

Η μορφολογία του εδάφους στην Κρήτη ευνοεί την δημιουργία φαραγγίων.

- Από τα γνωστότερα φαράγγια της Επαρχίας Σητείας είναι το Φαράγγι των Νεκρών που δεσπόζει ανάμεσα στην Πάνω και την Κάτω Ζάκρο.
- Από το χωρίο Χαμαίτουλο ξεκινάει φαράγγι που κατεβαίνει στον Ξερόκαμπο.
- Το φαράγγι των Πεύκων κατεβαίνει προς το χωρίο ΛΑΠΙΘΟΣ και καταλήγει στον Αγ. Στέφανο.
- Το φαράγγι από το Ορεινό προς τον Κουτσουρά.

Οικολογικά στοιχεία.

Χλωρίδα-πανίδα-βιότοποι.

Η βλάστηση της επαρχίας Σητείας, με κύρια χαρακτηριστικά την ελιά και την χαρουπιά , ανήκει στην μεσογειακή ζώνη. Τα δάση έχουν συρρικνωθεί στο ελάχιστο. Παρ' όλα αυτά η χλωρίδα και η πανίδα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Όσον αφορά στη χλωρίδα υπάρχει αφθονία φυτικών ειδών, πολλά από τα οποία είναι ενδημικά υπολογίζεται ότι από τα 1600 είδη φυτών της Κρήτης τα 160 είναι ενδημικά.

Η περιοχή είναι πέρασμα μεταναστευτικών πουλιών, ενώ μεγάλος αριθμός αρπακτικών πουλιών φωλιάζει στην περιοχή.

Στην Επαρχία μας υπάρχουν επίσης σημαντικοί βιότοποι:

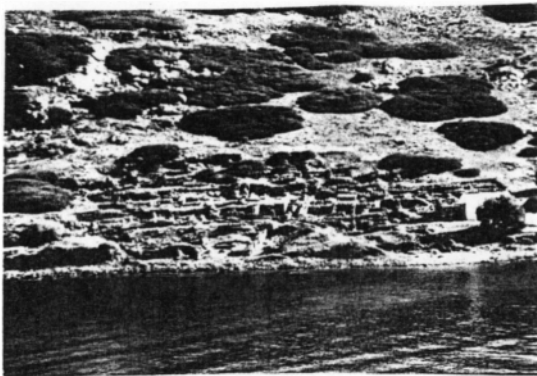
- Βαΐ-Φοινικόδασος
- Διονυσάδες-Σύμπλεγμα 4 νησιών
- Κουφονήσι
- Νήσοι Κάβαλοι
- Αλατσολίμνη
- Ψείρα

Πολιτιστικά – Κοινωνικά Στοιχεία.

Αρχαιολογικά Μνημεία.

Η επαρχία Σητείας παρουσιάζει μεγάλο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, αφού λίγα μόνο μέρη στην Ελλάδα έχουν τέτοιο πλήθος αρχαίων μνημείων.

Σπουδαίοι μινωική αρχαιολογικοί χώροι είναι τα ανάκτορο της Κάτω Ζάκρου, η μινωική πόλη στην παραλία του Παλαιοκάστρου, η Ψείρα , ο Μόχλος.

Μινωικά ευρήματα έχουμε και στις περιοχές Αγίας Φωτιάς, Πέτρας, Αχλαδίων , Μακρύ Γιαλού, Πισκοκεφάλου, Χαμεζίου.

Από την Ελληνική περίοδο έχουμε 3 σημαντικούς οικισμούς:

Της Ιτάνου, της Πραιισσού και της Αμπέλου.

Το πιο σημαντικό ανασκαφικό σύνολο της Ρωμαϊκής εποχής είναι ο οικισμός της αρχαίας Λεύκης το σημερινό Κουφονήσι.

Ιστορικά Μνημεία.

Η μόνη Τοπλού που είναι από τα γνωστότερα μοναστήρια της Κρήτης, μεγάλης ιστορικής σημασίας.

Άλλο σημαντικό μοναστήρι στα Ν.Α της επαρχίας είναι η μονή Καψά. Το σπουδαίο σωζόμενο μνημείο της Ενετικής περιόδου στην επαρχία είναι στην επαρχία η έπαυλη DE MEZZO στην Ετία.

Χαρακτηριστικό είναι και τα φρούρια που έχτισαν οι Ενετοί σε διάφορα στρατηγικά υψώματα όπως το Λιόπετρο, το Monte Forte στα Κρυά, τα οποία επισκέπτονται κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες οι τουρίστες της περιοχής.

Σημαντικό επίσης είναι το μεσαιωνικό χωριό της Βοΐλας. Το πιο επιβλητικό μνημείο του παρελθόντος στην πόλη της Σητείας είναι η CAZA DE ARMA (το σπίτι των όπλων) την γνωστή Καζάρμα.

Λαογραφικά Μουσεία.

Στη Σητεία λειτουργεί λαογραφικό μουσείο, που ανήκει στον πολιτιστικό σύλλογο “ο Βιτσέντζος Κορνάρος”. Εκτίθενται αξιόλογα εκθέματα, προερχόμενα από όλη την επαρχία.

Λαογραφικά μουσεία υπάρχουν επίσης στο Χαμέζι και στις Λιθίνες.

Το Αρχαιολογικό μουσείο.

Είναι ένα από τα σπουδαιότερα επαρχιακά μουσεία λόγω κυρίως των σημαντικών εκθεμάτων του, που καλύπτουν μια περίοδο 4.000 χρόνων περίπου από το 3500 π.Χ. έως 500 μ.Χ.

Παραδοσιακοί οικισμοί.

Στην επαρχία υπάρχουν πολλά όμορφα χωριά, τα περισσότερα από τα οποία έχουν παραδοσιακό χαρακτήρα, μένοντας ανέγγιχτα εξ αιτίας της έλλειψης κάθε είδους ανάπτυξης.

Το πανέμορφο φυσικό τοπίο τα μικρά ασβεστωμένα σπίτια, τα στενά δρομάκια και οι γλάστρες με τα λουλούδια, σε συνδυασμό με μια ευχάριστη αίσθηση φιλοξενίας που είναι διάχυτη αποτελούν πρόκληση για τον τουρίστα.

Καλλιτεχνικές εκδηλώσεις & φεστιβάλ.

Το καλοκαίρι γίνονται στην πόλη της Σητείας πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων όπως τα Κορνάρεια, η Σουλτανίνα και διάφορες εκθέσεις.

2.6.5 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Επενδύσεις ιδιωτικού τομέα.

Οι παραγωγικές επενδύσεις στην επαρχία Σητείας, εξετάζονται από το 1982 και μετά και εντάχθηκαν στους Εθνικούς αναπτυξιακούς νόμους 1262/82 και 1892/90 καθώς και στους κοινοτικούς κανονισμούς 797/85. (βλέπε πίνακα 9.Παράρτημα Ι).

Πρωτογενής τομέας.

Οι επενδύσεις του πρωτογενή τομέα που πραγματοποιήθηκαν μέσω του αναπτυξιακού νόμου 1262/82 ήταν τρεις, συνολικού ύψους επενδύσεις 720.000 επιχορηγήσεις 240.000 και δημιουργία τριών νέων θέσεων εργασίας.

Οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω του Κοινοτικού Κανονισμού 797/85 ήταν συνολικού ύψους 1.327.600.000 δρχ ενώ οι συνολικές επενδύσεις συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έγιναν με αυτοχρηματοδότηση και τραπεζικό δανεισμό ανήλθαν συνολικά στο ποσό των 3.071.987.352. Οι συνολικές επενδύσεις αφορούν κυρίως αγορά εξοπλισμού και εκτέλεση έργων υποδομής με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του πρωτογενή τομέα. (βλέπε πίνακα 10.Παράρτημα Ι).

Δευτερογενής τομέας.

Οι επενδύσεις στον δευτερογενή τομέα εστιάζονται κυρίως στον κλάδο τροφίμων και ποτών και κατόπιν σε επενδύσεις που αφορούν την οικοδομική κ.λ.π. Πραγματοποιήθηκαν δε, μέσω του αναπτυξιακού νόμου 1262/82, 54 επενδύσεις συνολικού ύψους 849.612.760 δρχ. με ύψος επιχορήγησης 282.819.500 δρχ. και δημιουργήθηκαν 286 νέες θέσεις εργασίας. Μέσω του αναπτυξιακού νόμου 1892/90 πραγματοποιήθηκαν πέντε επενδύσεις συνολικού ύψους 355.430.000 δρχ. με ύψος επιχορήγησης 98.795.000 δρχ. και δημιουργήθηκαν τριανταμία νέες θέσεις εργασίας.

Τριτογενής τομέας.

Στο τριτογενή και εδώ αναφερόμαστε κυρίως στον τουρισμό, οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω του αναπτυξιακού νόμου 1262/82 ήταν 26, συνολικού ύψους 2.758.696.570 δρχ. με ύψος επιχορήγησης 936.390.000 δρχ. και δημιουργία 450 νέων εργασίας.

Οι παραπάνω επενδύσεις πραγματοποιήθηκαν το χρονικό διάστημα 1982-1990 ενώ από το 1990 και μετά που ίσχυσε ο Ν.1892/90 πραγματοποιήθηκε μια μόνο επένδυση συνολικού ύψους 66.000.000 δρχ. με ύψος επιχορήγησης 13.200.000 και 4 νέες θέσεις εργασίας.

Δημόσιες επενδύσεις.

Οι δημόσιες επενδύσεις στην περιοχή μελέτης στην δεκαετία 1983-1993 παρουσίασαν ανοδική τάση. Πιο συγκεκριμένα:

Τα γενικά έργα υποδομής της επαρχίας Σητείας παρουσιάζουν αυξομειώσεις ως το έτος 1990 κατά το οποίο παρουσιάζεται και μια σημαντική αύξηση στα έργα αυτά , γεγονός που συνεχίσθηκε και την επόμενη διετία 1991-1992 ενώ το έτος 1993 παρουσίασαν κάμψη. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην ένταξη έργων στα ΜΟΠ, που αφορούσαν την επαρχία και τα οποία χρηματοδοτήθηκαν και υλοποιήθηκαν την τριετία 1990-1992 ενώ το έτος 1993 ήταν έτος ολοκλήρωσης των έργων αυτών.

Τα υπόλοιπα έργα που χρηματοδοτήθηκαν και υλοποιήθηκαν κυρίως από εθνικούς πόρους ακολούθησαν μια σχεδόν σταθερή ανοδική πορεία με κύριο χαρακτηριστικό το γεγονός, ο Δήμος Σητείας να φθάνει και να ξεπερνά σε απορρόφηση κονδυλίων ακόμη και το σύνολο των κοινοτήτων της επαρχίας.

Οι δημόσιες επενδύσεις, όπως φαίνεται και στο σχετικό πίνακα, έφθασαν το 1993 για μεν τα έργα που ανήκαν στην αρμοδιότητα των κοινοτήτων τα 838.319 εκατομμύρια δραχμές για δε τα έργα του Δήμου Σητείας τα 938.117 εκατομμύρια δραχμές ενώ τα έργα που αφορούν γενικά την επαρχία ανήλθαν στο ποσό των 148.082 εκατομμυρίων δρχ. (βλέπε πίνακα 11.Παράρτημα Ι).

Τα πιο σημαντικά έργα που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στην περιοχή μελέτης ήταν, το Νοσοκομείο Σητείας, η μαρίνα, το λιμάνι, τα

αλιευτικά καταφύγια Μακρύ Γιαλού και του Παλαιοκάστρου, η αποχέτευση του Δήμου Σητείας.

Τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν και εκτελέστηκαν από τα Μ.Ο.Π. και Σ.Π.Α. ανά τομέα είναι:

1.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σ.Π.Α. :3 έργα συνολικού προϋπολογισμού 95,5 εκατομμύρια δραχμών.

2. ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Σ.Π.Α. :3 έργα συνολικού προϋπολογισμού 70 εκατομμυρίων δραχμών.

3.ΥΔΡΕΥΣΗ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

Μ.Ο.Π. :3 έργα συνολικού προϋπολογισμού 178 εκατομμυρίων δραχμών

Σ.Π.Α.:23 έργα συνολικού προϋπολογισμού 552,7 εκατομμυρίων δραχμών.

4.ΓΕΩΡΓΙΑ

Μ.Ο.Π. : 2 έργα συνολικού προϋπολογισμού 79 εκατομμυρίων δραχμών.

5.ΑΛΙΕΙΑ

2 έργα συνολικού προϋπολογισμού 240 εκατομμυρίων δραχμών.

6.ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ

Μ.Ο.Π. :5 έργα συνολικού προϋπολογισμού 355,7 εκατομμυρίων δραχμών.

Σ.Π.Α :3 έργα συνολικού προϋπολογισμού 194,9 εκατομμυρίων δραχμών.

7.ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΚΑ

Μ.Ο.Π.:8 έργα συνολικού προϋπολογισμού 107.7 εκατομμυρίων δραχμών.

8.ΔΙΑΦΟΡΑ

Μ.Ο.Π. :3 έργα συνολικού προϋπολογισμού 143 εκατομμυρίων δραχμών.

2.7 ΥΠΟΔΟΜΕΣ

2.7.1 Κοινωνική υποδομή.

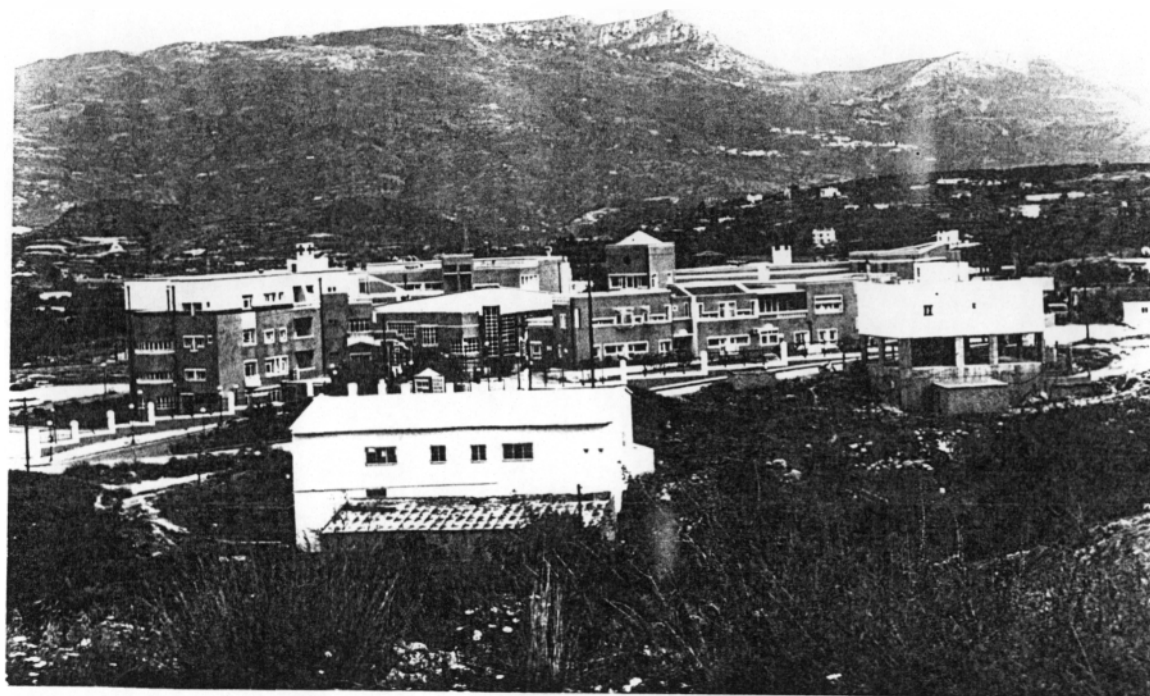
2.7.1.1 Υγεία - Πρόνοια.

Στην επαρχία υπάρχουν ένα Γενικό Νοσοκομείο – Κέντρο Υγείας και 8 αγροτικά ιατρεία. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες ειδικά στην ύπαιθρο δεν επαρκούν για τις ανάγκες των κατοίκων καθώς τα 8 αγροτικά ιατρεία αδυνατούν να καλύψουν τη μεγάλη έκταση που καταλαμβάνει η επαρχία Σητείας και σε συνδυασμό με τις τεράστιες ελλείψεις που υπάρχουν τόσο σε υλικοτεχνική υποδομή όσο και σε προσωπικό.

Χαρακτηρίζεται έτσι ανεπαρκής ο τρόπος αντιμετώπισης της υγείας των κατοίκων, τόσο των κοινοτήτων που διαθέτουν αγροτικό ιατρείο, όσο και εκείνων που δεν διαθέτουν αλλά και εξυπηρετούνται από επισκέψεις, που πολλές φορές δεν είναι ούτε καν σε εβδομαδιαία βάση.

Με βάση λοιπόν τα παραπάνω τα αγροτικά ιατρεία περιορίζονται στην εξυπηρέτηση περιστατικών ρουτίνας και χορήγηση φαρμάκων, ενώ για τα σοβαρότερα περιστατικά υπάρχει στο νοσοκομείο στη Σητεία του οποίου η υποδομή είναι σε θέση (μέχρι ορισμένου σημείου) να τα εξυπηρετήσει.

Το νοσοκομείο της Σητείας στεγάζεται σε έκταση που έχει αγοραστεί από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λασιθίου σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Αποτελεί ένα σύγχρονο, για τα δεδομένα της περιφέρειας, νοσοκομειακό συγκρότημα το οποίο έχει στελεχωθεί με το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό που φτάνει για τους γιατρούς τα 38 άτομα και 135 άτομα λοιπό νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό. Επίσης και ο τεχνικός εξοπλισμός είναι ο κατάλληλος για τις απαιτήσεις της περιοχής.

Το πρόβλημα του νοσοκομείου Σητείας εντοπίζεται κυρίως στην έλλειψη γιατρών για την κάλυψη συγκεκριμένων ειδικοτήτων με αποτέλεσμα τα σοβαρότερα περιστατικά να μεταφέρονται συνήθως στο Ηράκλειο και Άγιο Νικόλαο. Παράλληλα, μέρος των αναγκών σε επίπεδο διάγνωσης κυρίως, καλύπτουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες γιατροί που είναι στην περιοχή της Σητείας με ελλείψεις βέβαια, αφού δεν καλύπτονται και εδώ όλες οι ειδικότητες.

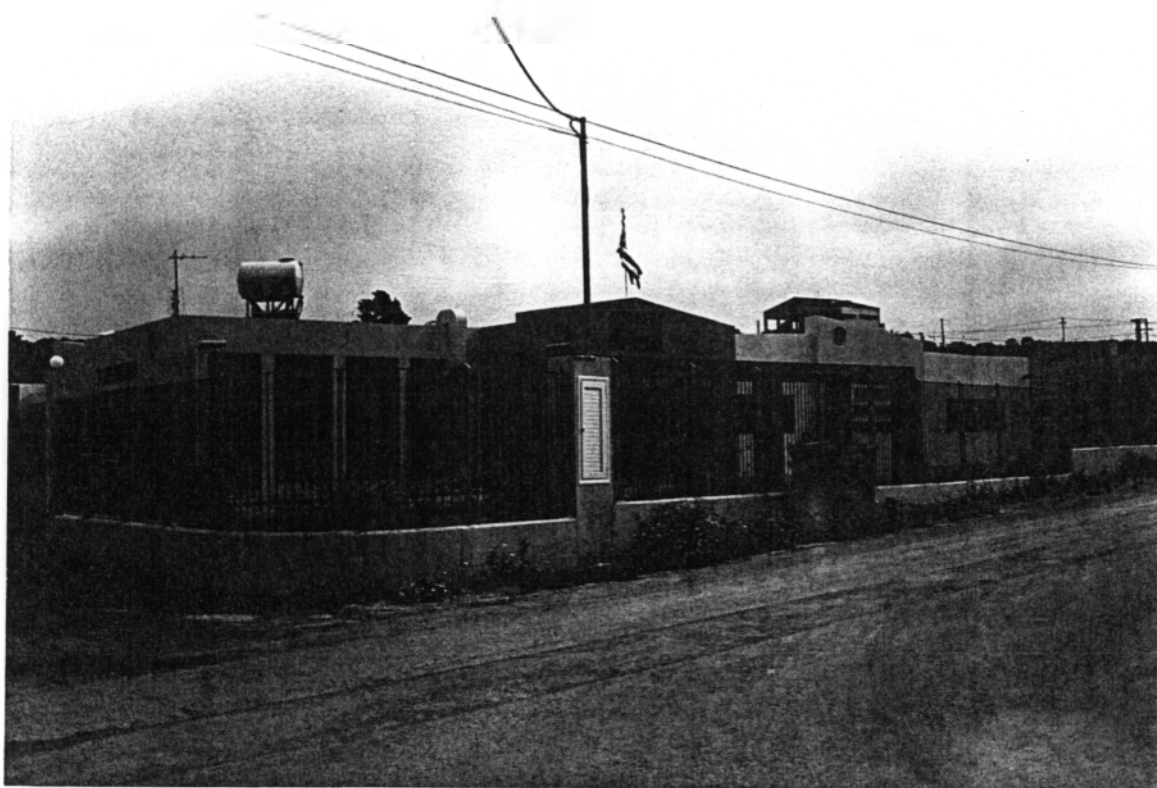
Πρόνοια.

Στην πόλη της Σητείας υπάρχει μαθητική εστία η οποία ανήκει στο Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας και φιλοξενεί παιδιά – μαθητές που κατάγονται από τα χωριά της επαρχίας.

Ο συνολικός αριθμός παιδιών που εξυπηρετούνται από τη μαθητική Εστία είναι 60. Το προσωπικό αποτελείται από 20 συνολικά άτομα.

Στην πόλη της Σητείας υπάρχει ακόμη και το Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) το οποίο αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο από τον Δήμο Σητείας κτήριο στο κέντρο στη πόλη της. Απασχολεί 6 άτομα τα εκ 'των οποίων τα 3 ανήκουν σε πρόγραμμα παροχής υπηρεσιών των ηλικιωμένων στο σπίτι και τα άλλα 3 άτομα είναι μια κοινωνική λειτουργός μια καθαρίστρια και μια διοικητική υπάλληλος. Από ιατρική περίθαλψη εξυπηρετούνται από το νοσοκομείο Σητείας.

Επίσης υπάρχουν 4 παιδικοί σταθμοί δυναμικότητας 280 παιδιών οι οποίοι κατασκευάστηκαν πρόσφατα και εργάζονται σε αυτούς 8 νηπιαγωγοί και 12 λοιπό προσωπικό.

Στην επαρχία υπάρχει ένας Βρεφονηπιακό Παιδικός Σταθμός ο οποίος αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και στεγάζεται σε κτίριο που έχει οικοδομήσει ο Δήμος Σητείας. Απασχολεί 4 άτομα διοικητικό και λοιπό προσωπικό.

Στους νεοσύστατους Δήμους για την ώρα δεν έχουν ιδρυθεί κάποια ιδρύματα από τα παραπάνω.

2.7.1.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται από σχετικά καλή εκπαιδευτική υποδομή με 15 νηπιαγωγεία, 25 δημοτικά σχολεία, 6 γυμνάσια και 2 Λύκεια. (βλέπε πίνακα 12.Παράρτημα Ι).

Τα 15 νηπιαγωγεία έχουν 19 νηπιαγωγούς και φιλοξενούν κάθε χρόνο από 250-350 παιδιά. Τα 4 από τα 15 βρίσκονται στην πόλη της Σητείας και τα υπόλοιπα στις μεγαλύτερες «κοινότητες» της επαρχίας. Τα νηπιαγωγεία από το 1980-81 μέχρι σήμερα έχουν διπλασιασθεί σχεδόν λόγω ίδρυσης νηπιαγωγείων στις έδρες των νεοσύστατων Δήμων.

Δημοτικά σχολεία λειτουργούν στις περισσότερες κοινότητες αλλά οι προοπτικές δεν είναι ενθαρρυντικές αφού χρόνο με τον χρόνο μειώνονται.

Σήμερα λειτουργούν 25 σχολεία με 86 δασκάλους και 1413 μαθητές. Στην πόλη της Σητείας λειτουργούν 4 δημοτικά σχολεία τα οποία φιλοξενούν συνολικά 434 παιδιά. Στην πόλη επίσης λειτουργεί και το ειδικό σχολείο για παιδιά με ειδικές ανάγκες που φιλοξενεί 11 παιδιά.

Από τα 6 Γυμνάσια που υπάρχουν στην επαρχία 2 λειτουργούν στην πόλη της Σητείας και τα υπόλοιπα 4 στις έδρες των Δήμων και 1 στο Δημοτικό Διαμέρισμα της Τουρλωτής, ενώ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση συμπληρώνουν 2 Λύκεια, το Ενιαίο Λύκειο και το Τ.Ε.Ε.

Τα σχολεία της μέσης εκπαίδευσης λειτουργούν με 1307 παιδιά κατά την περίοδο 1993-1994 ενώ σε αυτά απασχολήθηκαν 95 καθηγητές. (βλέπε πίνακα 13.Παράρτημα Ι).

Ο αριθμός των μαθητών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρουσιάζει διακυμάνσεις με τάσεις μείωσης.

Το κυριότερο πρόβλημα των σχολείων της περιοχής μελέτης είναι η συνεχής μείωση των μαθητών ειδικότερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. είτε λόγω της φυσικής κίνησης του πληθυσμού των χωριών, είτε λόγω της μετακίνησης του πληθυσμού προς την πόλη της Σητείας που θεωρείται αστικό κέντρο. Από το 1980-1981 μέχρι και σήμερα τα δημοτικά σχολεία της επαρχία έχουν μειωθεί κατά 36% ενώ οι μαθητές την ίδια περίοδο μειώθηκαν κατά 20%.

Στο παραπάνω πρόβλημα έρχεται να προστεθεί και εκείνο των κτιριακών εγκαταστάσεων που εστιάζεται κυρίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Παράλληλα, υπάρχει πρόβλημα αιθουσών ειδικά στην πόλη της Σητείας όπου όλα τα νηπιαγωγεία και το ειδικό σχολείο στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτίρια.

Τα υπάρχοντα κτίρια του Γυμνασίου δεν επαρκούν για την εξυπηρέτηση των αναγκών των δύο γυμνασίων και του Ενιαίου Λυκείου με αποτέλεσμα να έχουμε και απογευματινά τμήματα σε μερικές περιπτώσεις.

2.7.1.3 Αθλητισμός.

Η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται φτωχή από πλευράς αθλητικών εγκαταστάσεων αφού στις περισσότερες κοινότητες δεν υπάρχουν , ενώ στις υπόλοιπες είτε είναι ημιτελής , είτε είναι σε κακή κατάσταση.

Εξάρτηση των παραπάνω αποτελεί ο Δήμος Σητείας στον οποίο υπάρχουν αθλητικές εγκαταστάσεις τέτοιες, που να καλύπτουν σε γενικές γραμμές τις ανάγκες των αθλητών που υπάρχουν στην πόλη.

Υπάρχει και το Κέντρο Νεότητας με εγκαταστάσεις Μπάσκετ και Βόλεϊ, καθώς και οι εγκαταστάσεις της μαθητικής εστίας και των Λυκείων της πόλης. Πρόσφατα η πόλη της Σητείας απέκτησε δύο γήπεδα του τένις οι εγκαταστάσεις

2.7.1.4. Πολιτιστικά.

➤ Το αρχαιολογικό Μουσείο.

Άρχισε να λειτουργεί το 1984 και οι κτιριακές του εγκαταστάσεις αγγίζουν τα 800 τ.μ., από τα οποία περίπου τα 600 καταλαμβάνουν χώροι γραφείων, αποθηκών, εργαστήριο για συντήρηση, σχεδιαστήριο κ.λ.π.

Η έκθεση περιλαμβάνει ευρήματα από όλη την Επαρχία Σητείας τα οποία καλύπτουν μια περίοδο περίπου 4000 ετών, από το 3500 π.Χ. έως το 500

μ.Χ. Θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικό επαρχιακά μουσεία λόγω των σπουδαίων εκθεμάτων.

Το ίδιο το κτίριο του Μουσείου παρουσιάζει πολλά και σοβαρά προβλήματα. Η ίδια λειτουργία της έκθεσης του Μουσείου εμφανίζει υποτονικότητα, αρχής γενομένης από την χαμηλή κίνηση επισκεπτών όταν το ίδιο χρονικό διάστημα το ανάκτορο της Κάτω Ζάκρου δέχεται περίπου 30000 επισκέπτες και ενώ το Μουσείο Ηρακλείου ξεπερνά τους 5000 επισκέπτες ημερησίως κατά την περίοδο της τουριστικής αιχμής.

Το πρόβλημα είναι γιατί οι επισκέπτες του ανακτόρου της Ζάκρου δεν επισκέπτονται το Μουσείο Σητείας και γενικά γιατί οι οργανωμένες εκδρομές προς την Ανατολική Κρήτη δεν περιλαμβάνουν το Μουσείο Σητείας.

➤Η Καζάρμα.

Η Casa de arma (Καζάρμα) αποτελεί το επιβλητικότερο και πλέον καλά διατηρημένο μνημείο του παρελθόντος στην πόλη της Σητείας. Πρόκειται για το Διοικητήριο της ενετικής Σητείας με το στρατώνα του αλλά φαίνεται ότι η αρχική του κατασκευή θα πρέπει να αναζητηθεί στα χρόνια της δεύτερης βυζαντινής περιόδου στην Κρήτη.

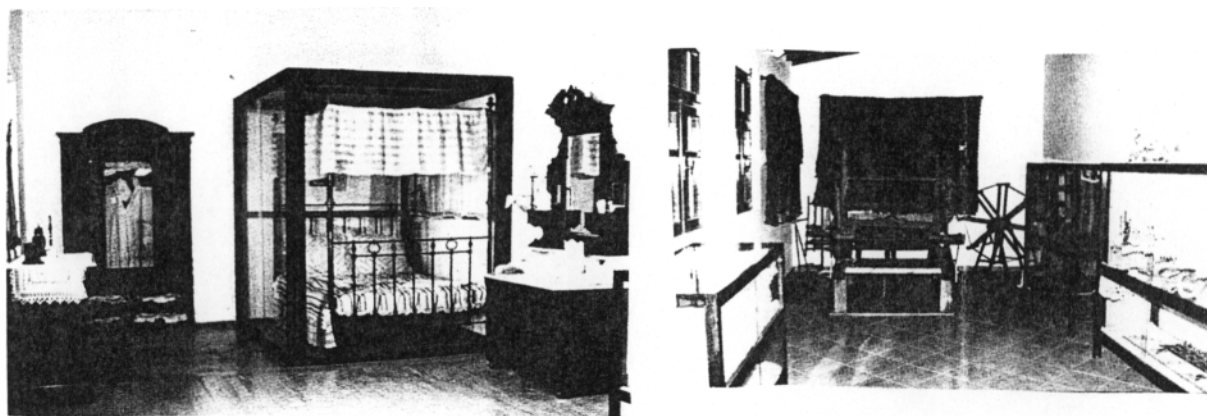
Έχει αναστηλωθεί με προσοχή και σύστημα από την Αρχαιολογική Υπηρεσία αλλά η αποκατάσταση της δεν έχει ολοκληρωθεί. Συχνά γίνονται από τους αρμόδιους φορείς επεμβάσεις και για την πλήρη αποκατάσταση της, αλλά και την προστασία και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

➤ Το Λαογραφικό Μουσείο.

Στην πόλη της Σητείας ιδρύθηκε το 1976 το Λαογραφικό Μουσείο το οποίο ανήκει στον πολιτιστικό σύλλογο «Ο Βιτσέντζος Κορνάρος» και διοικείται από Εφορεία που δημιούργησε ο πιο πάνω σύλλογος . Στο μουσείο εκτίθενται αξιόλογα εκθέματα προερχόμενα από όλη την Επαρχία , κυρίως από δωρεές Σητειακών αλλά και αγορές.

Λαογραφικό Μουσείο λειτουργεί και στο δημοτικό διαμέρισμα Χαμεζίου με την επωνυμία « Η Καμάρα ». Έχει τοπικό κυρίως ενδιαφέρον και είναι μπορεί κάποιος να το επισκεπτεί μόνο μετά από επαφή με κάποιο υπεύθυνο.

Στο Δήμο Ιτάνου το 1998 με την συνένωση των κοινοτήτων δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την δημιουργία του Λαογραφικού Μουσείου του Δήμου. Είναι μια προσπάθεια του Δημοτικού Συμβουλίου για την πολιτιστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

➤ Πνευματικό Κέντρο Δήμου Σητείας.

Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και ιδρύθηκε το 1986 (ΦΕΚ 706 / 22-10-86). Διοικείται από 15 μέλη Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο τα 6 μέλη προέρχονται από το Δήμο , με πρόεδρο τον εκάστοτε Δήμαρχο Σητείας. Επιχορηγείται από το Δήμο αλλά έχει και έσοδα από διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνει , κυρίως καλλιτεχνικές.

Η σημαντικότερη δραστηριότητα του είναι η διοργάνωση των Κορναρειών κατά την καλοκαιρινή περίοδο, ενώ από το 1992 έχει δημιουργήσει θεατρική σκηνή που ανεβάζει έργα ντόπιων συγγραφέων , που αντλούν τα θέματα τους από τη Σητειακή πραγματικότητα και επικαιρότητα.

►Κορνάρεια.

Τα «Κορνάρεια» αποτελούν το σπουδαιότερο, μεγαλύτερο και συνθετότερο σύνολο καλλιτεχνικών και πνευματικών εκδηλώσεων που λαμβάνουν χώρα στην πόλη της Σητείας, κάθε χρόνο τους καλοκαιρινούς μήνες , από το Μάιο ως τέλος Αυγούστου, προκαλώντας το ενδιαφέρον των ντόπιων και αποδήμων Σητειακών αλλά και των αλλοδαπών επισκεπτών.

Ιδρύθηκαν το 1978 και διεξάγονται ανελλιπώς με μεγάλη επιτυχία. Οργανωτικός φορέας είναι ο Δήμος Σητείας ενώ στην αρχή του θεσμού συνδιοργανωτής υπήρξε και ο Προοδευτικός Σύλλογος Σητείας «Ο Βισσέντζος Κορνάρος». Τα τελευταία χρόνια η διοργάνωση έχει αναληφθεί από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Σητείας.

➤ **Δημοτική Μουσική Σχολή (Ωδείο)**

Η Δημοτική Μουσική Σχολή Σητείας « Ο Στρατής Καλογερίδης» είναι τμήμα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου αλλά έχει ίδια νομική υπόσταση. Ιδρύθηκε το 1987 (ΦΕΚ / 708 / 10-12-87) και διοικείται από το συμβούλιο του Πνευματικού Κέντρου.

Λειτουργεί με επιτυχία και συνέπεια. Έχει σήμερα περίπου 200 μαθητές νεαρής κυρίως ηλικίας.

Με πρόσφατη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σητείας η Μουσική Σχολή εντάχθηκε στις δραστηριότητες της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής και Τουριστικής Ανάπτυξης Σητείας.

2.7.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

2.7.2.1 Μετακινήσεις- κυκλοφορία-μεταφοράς.

Γενικά

Η επαρχία Σητείας έχει ένα τεράστιο οδικό δίκτυο η κατάσταση του οποίου δεν είναι καλή για την εσωτερική εξυπηρέτηση της και για την σύνδεση της με την υπόλοιπη Κρήτη.

Οι μεταφορές και οι διακινήσεις των προϊόντων και των εμπορευμάτων της Επαρχίας γίνονται και από το λιμάνι που βρίσκεται στην πόλη της Σητείας.

Επίσης διαθέτει μικρό αεροδρόμιο στην Μπόντα Σητείας που προσγειώνονται μικρά αεροσκάφη των 18 θέσεων

➤ Οδικό δίκτυο.

Υπάρχουν δύο οδικοί άξονες οι οποίοι συνδέουν την επαρχία με την υπόλοιπη Κρήτη.

Ο βόρειος οδικός άξονας που συνδέει τη Σητεία με τον Άγιο Νικόλαο, και το Ηράκλειο και ο οποίος χρειάζεται σημαντικές βελτιώσεις χάραξης σε πολλά τμήματα του ώστε για να γίνει συντομότερος και ασφαλέστερος.

Ο νότιος οδικός άξονας συνδέει τη Σητεία με την Ιεράπετρα και τη Νότια Κρήτη. Χρειάζεται και αυτός αρκετές βελτιώσεις χάραξης για σύντομη και άνετη κυκλοφορία.

Οι δύο αυτοί οδικοί άξονες διέρχονται και ενώνονται μέσα στην πόλη της Σητείας με κόμβο. Είναι φανερό το πρόβλημα που δημιουργείται από αυτή τη κατάσταση.

Το υπόλοιπο επαρχιακό και κοινοτικό δίκτυο είναι ελλιπές και βρίσκεται σε μέτρια ή κακή κατάσταση από πλευράς χάραξης, βατότητας και οδοστρώματος.

➤ **Αγροτικό δίκτυο.**

Όλοι σχεδόν οι αγροτικοί, δασικοί και κτηνοτροφικοί δρόμοι είναι σχεδόν αμμοχαλικοστρωμένοι με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλά προβλήματα κατά τη χειμερινή περίοδο.

Οι δρόμοι αυτοί είναι σημαντικής σημασίας για την οικονομία καθώς χρησιμοποιούνται στην πλειοψηφία τους από τους παραγωγούς για την καλλιέργεια και την διακίνηση των προϊόντων τους. Οι δρόμοι αυτοί για τους παραπάνω λόγους, είναι αναγκαίο να συντηρούνται τακτικά και να βρίσκονται στην όσο δυνατή καλή κατάσταση.

➤ **Εσωτερικό οδικό δίκτυο Δήμων "επαρχίας" Σητείας.**

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Σητείας και ειδικότερα της πόλης αποτελείται από μικρούς σε πλάτος δρόμους στο μεγαλύτερο τμήμα της, με τα γνωστά δυσάρεστα αποτελέσματα κυκλοφορίας. Το πρόβλημα εντείνεται καθώς δεν υπάρχουν αρκετοί κοινόχρηστοι χώροι για στάθμευση.

Βεβαίως στις μέρες μας (2000) με το νέο σχέδιο πόλης πολλά από αυτά τα προβλήματα έχουν βρεί λύσεις.

Σε πολλούς οικισμούς και ειδικότερα στους αναπτυσσόμενους απαιτείται κατασκευή του οδοστρώματος των οδών. Διάνοξη επίσης και κατασκευή νέων οδών απαιτείται και στις επεκτάσεις των ορίων οικισμών, ή εκεί όπου έχουμε πολεοδόμηση. Οι δρόμοι πάντως των κεντρικών τμημάτων των

παλαιών οικισμών του Δήμου Σητεία αλλά και των άλλων νεοσύστατων Δήμων.

➤ Λιμάνια.

Το κυριότερο λιμάνι της Επαρχίας είναι της Σητείας. Τα λιμενικά έργα που υπάρχουν σήμερα, έχουν κατασκευαστεί σε διάφορες χρονικές περιόδους.

Το λιμάνι της Σητείας θεωρείται ασφαλές μέρος για να προστατευτούν πλοία λόγω ισχυρών Βόρειων και Βορειοδυτικών μέχρι και Νότιων ανέμων.

Άλλα δευτερεύοντα μικρά λιμάνια υπάρχουν:

Στον **Δήμο Μακρύ Γιαλού**. Το λιμάνι αυτό είναι ανοικτό προς το Βορά και την Ανατολή και έχει άνοιγμα 2 μιλίων. Τα παράλια του είναι κυρίως αμμώδη και τα βάθη φθάνουν τα 20 μέτρα. Το λιμάνι αυτό παρέχει ευκολίες σε μικρά μόνο πλοία και δεν είναι ασφαλές όταν πνέουν Νότιοι άνεμοι και μελέμια.

Στον όρμο **Κουρεμένου**. Το λιμάνι αυτό είναι ανοικτό προς την Ανατολή με παραλία αμμώδη και βραχώδη. Η ισοβαθής των 10 μέτρων διέρχεται περίπου 0,30 μίλια από την ακτή του. Ο βυθός του είναι αρκετά στερεός και αποτελείται κυρίως από άμμο. Αποτελεί ασφαλές αγκυροβόλιο για μικρά πλοία σε περίπτωση Νοτίων ή Βορείων ανέμων.

Στο όρμο **Ερημούπολης**. Υπάρχει μικρό λιμάνι που είναι ανοικτό προς την Ανατολή και με βυθό από λάσπη, άμμο και φύκια. Σ' αυτό καταφεύγουν μικρά πλοία σε περίπτωση ισχυρών Βορείων ανέμων.

Στον όρμο **Αλτσι**. Είναι το σπουδαιότερο λιμάνι της επαρχίας Σητείας λόγω των μεγάλων φορτίων γύψου που διακινούνται. Είναι ανοικτό προς την Δύση και οι ακτές του είναι γενικώς βραχώδεις με χαρακτηριστικές καταπτώσεις. Υπάρχουν δύο προβλήτες μήκους 10 μέτρων η κάθε μια. Επίσης μια μικρή αποβάθρα και δέστρες βρίσκονται στη Βόρεια παραλία.

➤ **Αεροδρόμιο.**

Στη Σητεία στη θέση Μπόντα, επάνω από την πόλη της Σητείας από το 1985 λειτουργεί ένα μικρό αεροδρόμιο, το οποίο συνδέει τη Σητεία με τα νησιά Κάσο, Κάρπαθο, Ρόδο και την Αθήνα με μικρά αεροσκάφη των 18 θέσεων. Ουσιαστικά η Επαρχία Σητείας εξυπηρετείται από το αεροδρόμιο Ηρακλείου, το οποίο απέχει 140 χλμ. από τη Σητεία, πράγμα που έχει οδηγήσει την περιοχή σε απομόνωση.

Η επέκταση του αεροδρομίου αποτελεί διέξοδο στην κατάσταση αυτή, καθώς θα δώσει τη δυνατότητα στην περιοχή, για απευθείας επικοινωνία με το εσωτερικό και το εξωτερικό, πράγμα που θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής.

2.7.2.2 Υδάτινες εκμεταλλεύσεις.

➤ **Υδρευση.**

Ο Δήμος Σητείας και οι άλλοι Δήμοι της επαρχίας όπως είδαμε στην αρχή αυτού του κεφαλαίου εξυπηρετούνται για την ύδρευση ή την άρδευση τους από φυσικές πηγές, φρέατα ή γεωτρήσεις.

Από τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει το ΙΓΜΕ – Κρήτης από διάφορες υδρογεωλογικές έρευνες και μελέτες που εκπονεί στην περιοχή, δείχνουν αναλυτικά για τις ανάγκες ύδρευσης πως:

- Το 44% των οικισμών καλύπτουν τις ανάγκες τους από τις πηγές και μόνο.
- Το 20% των οικισμών καλύπτουν τις ανάγκες τους μόνο από τις γεωτρήσεις.
- Το 36% των οικισμών συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Σητείας καλύπτουν τις ανάγκες τους από τις πηγές, γεωτρήσεις και φρέατα.

Το σύνολο των Ο.Τ.Α. της επαρχίας έχουν επάρκεια νερού τους χειμερινούς μήνες. 20 Ο.Τ.Α. έχουν έλλειψη νερού το καλοκαίρι, ενώ 16 Ο.Τ.Α. έχουν επάρκεια χειμώνα και καλοκαίρι.

Η ημερήσια κατανάλωση νερού στην Επαρχία ανέρχεται σε 4.203 τόνους ημερησίως . Θεωρείται ημερησία κατανάλωση νερού 260 κιλά ανά κάτοικο στη πόλη της Σητείας και 150 κιλά ανά κάτοικο στις Κοινότητες.

Υπολογίζεται ότι το 50% περίπου των δικτύων ύδρευσης της Επαρχίας, θέλει αντικατάσταση ή βελτίωση. Νέα δίκτυα απαιτούνται και στις επεκτάσεις σχεδίων πόλης και οικισμών.

➤**Άρδευση.**

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει και παραπάνω η ύπαρξη επιφανειακών υδάτων είναι εντοπισμένη σε ορισμένες περιοχές της επαρχίας και η αξιοποίησή τους, εξακολουθεί να γίνεται ακόμα και στις μέρες μας, με μικρά και πεπαλαιωμένα αρδευτικά έργα. Σ' ολόκληρη την επαρχία, δεν υπήρχε κανένα σοβαρό αρδευτικό έργο για ορθολογική αξιοποίηση του διατιθέμενου υδατικού δυναμικού, πλην των έργων δικαιοδοσίας Σητείας – Πισκοκεφάλου, μέχρι τα μέσα της 10ετίας 1980.

Όσα υποτυπώδη αρδευτικά έργα υπήρχαν αναφέρονταν σε μεταφορά νερού άρδευσης μέσω ανοικτών αγωγών, με κακή συντήρηση. Από τα μέσα της 10ετίας του 1980, υπήρξε ώθηση κατασκευής έργων και μελετών και δρομολογήθηκαν διαδικασίες για προώθηση μεγάλων αρδευτικών έργων.

Έτσι σήμερα έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται τέτοια έργα, με αργούς όμως ρυθμούς. Τέτοια είναι τα έργα Κουτσουρά, Αγ. Ιωάννη, Μακρύ Γιαλού τα οποία έχουν ήδη κατασκευαστεί καθώς και τα κατασκευαζόμενα της

Ζάκρου, Παπαγιαννάδων, Μαλαύρας, Παλαιοκάστρου, Μουλιανών, Σφάκας, Χανδρά κλπ.

Παράλληλα στο ίδιο διάστημα υπήρξε έξαρση κατασκευής μικρών αρδευτικών έργων, αξιοποίησης κυρίως υπογείων υδάτων, στα πλαίσια κοινοτικών, συνεταιριστικών ομαδικών ή ατομικών πρωτοβουλιών, τα οποία εντασσόμενα στο γενικότερο πλαίσιο αρδευτικών αναγκών, επιλύουν σε κάποιο βαθμό τις αρδευτικές ανάγκες στην περιοχή.

Η έξαρση δημιουργίας τέτοιων έργων στο πρόσφατο παρελθόν, προήλθε κυρίως από την πρόσκαιρη και υψηλή εισοδηματική αποδοτικότητα βασικών κλάδων γεωργικής παραγωγής της επαρχίας.

Παράλληλα στο ίδιο διάστημα υπήρξε επέκταση αρκετών κλάδων παραγωγής συμπεριλαμβανομένης και της ελαιοκομίας που επέσπευσαν ομοίως την κατασκευή τέτοιων αρδευτικών έργων.

➤ **Αποχέτευση.**

Στη Επαρχία Σητείας οι περισσότεροι οικισμοί έχουν υποτυπώδες αποχετευτικό δίκτυο. Στο Δήμο Σητείας έχουμε αποχετευτικό δίκτυο μέσα στην πόλη με τελικό αποδέκτη μέχρι πριν λίγα χρόνια τη λιμενική λεκάνη με τα γνωστά προβλήματα υγείας και υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Από τους ίδιους αγωγούς των λυμάτων γίνονται μέχρι πρόσφατα και η διοχέτευση των όμβριων με φρεάτια – σχάρες στα χαμηλά σημεία της πόλης που λειτουργούσαν σαν συλλέκτες των νερών της βροχής με τα γνωστά προβλήματα από την ανεπάρκεια αυτών και τα φερτά υλικά.

Το έργο της απομάκρυνσης των λυμάτων από τη λιμενική λεκάνη που είχε αρχίσει το 1985, αποπερατώθηκε πριν από λίγα χρόνια και η διάθεση των λυμάτων γίνεται στα ανοικτά του κόλπου της Σητείας, χωρίς καθαρισμό. το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η πόλη.

Στο κτίριο του Νοσοκομείου Σητείας κατασκευάζεται βιολογικός καθαρισμός και η αποχέτευση των λυμάτων του στο κεντρικό αποχετευτικό δίκτυο της πόλης θα γίνει με ιδιαίτερο αγωγό, αφού ο αγωγός της αποχέτευσης των Ξεροκαμάρων δεν είναι επαρκής.

Η Μαθητική εστία στην εθνική οδό, αποχετεύεται σε αγωγό που συνδέει με το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης.

Τα Λύκεια στον δρόμο προς το Πισκοκέφαλο διαθέτουν βόθρους.

Βιολογικό καθαρισμό διαθέτει και πρέπει να λειτουργεί το μεγάλο ξενοδοχείο SITIA BEACH που βρίσκεται στην παραλία της πόλης.

Στην πόλη έχουν κατασκευαστεί έργα τα οποία προστατεύουν την πόλη από πλημμύρες, καθώς διοχετεύουν τα ύδατα στην θάλασσα .

Με την επέκταση του σχεδίου πόλης θα πρέπει να κατασκευαστεί το αποχετευτικό δίκτυο ακαθάρτων και όμβριων υδάτων. Τα ακάθαρτα έχει προβλεφθεί να απομακρύνονται ανοικτά του κόλπου. Το έργο είναι άμεσης προτεραιότητας και απαιτεί σοβαρές πιστώσεις μέρος των οποίων θα καλυφθεί από τις εισφορές σε χρήμα των ιδιοκτητών που εντάσσονται στο σχέδιο.

Στην υπόλοιπη Επαρχία έχομε αποχέτευση για τα απόνερα των οικιών τα οποία καταλήγουν σε ρυάκια. Τα υπόλοιπα λύματα καταλήγουν σε βόθρους. Ενώ σε μερικούς οικισμούς δεν υπάρχει αποχέτευση όμβριων υδάτων.

2.7.2.3 Ρύπανση.

Η επαρχία Σητείας είναι μια περιοχή αναπτυσσόμενη, που όμως έχει αρκετά προβλήματα ρύπανσης στο φυσικό όσο και στο δομημένο χώρο.

Όπως στις περισσότερες πόλεις της Κρήτης έτσι και στην Επαρχία Σητεία ο πληθυσμός τους καλοκαιρινούς μήνες αυξάνεται σημαντικά με αποτέλεσμα την δημιουργία έντονων προβλημάτων ρύπανσης, σημειωτέον ότι δεν υπάρχει, η απαραίτητα υποδομή.

Όπως ήδη έχει ειπωθεί η κύρια δραστηριότητα στην Επαρχία Σητείας είναι η γεωργία και ιδιαίτερα η καλλιέργεια της ελιάς. Δυστυχώς αυτή η δραστηριότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την παραγωγή αποβλήτων τοξικών στο περιβάλλον. Τα απόβλητα των ελαιουργείων είναι ίσως η σημαντικότερη πηγή ρύπανσης σήμερα στην περιοχή μελέτης.

Εκτός όμως από το κασιόγαρο η εντατική καλλιέργεια ελιάς και ωποροκηπευτικών, έχει ως αποτέλεσμα τη ρύπανση τόσο από την

υπερλίπανση και τα φυτοφάρμακα, όσο και από, τα χρησιμοποιημένα πλαστικά κάλυψης.

➤ Στερεά απορρίμματα.

Σύμφωνα με μελέτη της Νομαρχίας Λασιθίου η ποσότητα των παραγόμενων απορριμμάτων στο Δήμο Σητείας το έτος 1988 ήταν 5.672 κιλά ανά ημέρα. Συνολικά στην Επαρχία Σητείας την ίδια χρονιά παρήχθησαν 15.520 κιλά την ημέρα. Η σημερινή παραγόμενη ποσότητα απορριμμάτων στην Επαρχία Σητείας δίδεται στον πίνακα 14 του παραρτήματος Ι. Οι τιμές στον πίνακα έχουν υπολογισθεί θεωρώντας ως ημερήσια παραγωγή για τους κατοίκους της πόλης της Σητείας το 1 κιλό την ημέρα, ενώ για τα χωριά τα 0,7 κιλά την ημέρα. Έτσι για την πόλη της Σητείας η παραγόμενη ποσότητα απορριμμάτων είναι 7.340 κιλά ημερησίως ενώ για ολόκληρη την Επαρχία 18.057 κιλά.

Συνολικά στην Επαρχία Σητείας οι 24 οικισμοί χρησιμοποιούν σκουπιδότοπους. Με τις συνενώσεις των κοινοτήτων σε Δήμους, ο κάθε Δήμος έχει στη διάθεση του απορριματοφόρα οχήματα τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες των Δημοτικών Διαμερισμάτων του εκάστοτε Δήμου.

Μολονότι υπάρχει άδεια για υγειονομική ταφή, στην πραγματικότητα γίνεται απλή απόρριψη των απορριμμάτων, ενώ μερικές φορές γίνεται καύση των απορριμμάτων δημιουργώντας πρόβλημα ρύπανσης στην πόλη της Σητείας. Λόγω αυτών των προβλημάτων έχει γίνει μελέτη και έχει εγκριθεί η μεταφορά του σκουπιδότοπο στην περιοχή Ανάλουκα.

➤ Υγρά απόβλητα .

Από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Επαρχία, είναι αυτό της διάθεσης των αποβλήτων των ελαιουργείων. Το πρόβλημα της ρύπανσης από τα απόβλητα των ελαιουργείων γίνεται εντονότερο λόγω της αύξησης της παραγωγής του ελαιολάδου, της αύξησης των παραγόμενων αποβλήτων λόγω της διάδοσης των φυγοκεντρικών ελαιουργείων που χρησιμοποιούν πρόσθετες ποσότητες νερού, της μείωσης των βροχοπτώσεων των

τελευταίων ετών και της ανυπαρξίας εγκαταστάσεων που να επιτρέπουν την ελεγχόμενη απόρριψη αποβλήτων.

Ο τρόπος που τα απόβλητα των ελαιουργείων επιδρούν στο περιβάλλον είναι: στο υδάτινο περιβάλλον ευνοούν την ανάπτυξη μικροοργανισμών που καταναλώνουν οξυγόνο δημιουργώντας συνθήκες ασφυξίας ή που παράγουν τοξικές ουσίες για τα υδρόβια ζώα ή που είναι παθογόνοι για υδρόβια ζώα και ανθρώπους. Στο έδαφος προξενούν τοξικότητα σε φυτά που βρίσκονται σε βλαστική δραστηριότητα.

Στην «Επαρχία» Σητείας υπάρχουν σε λειτουργία 33 ελαιουργεία. Τα μεγαλύτερα είναι αυτό της Ζάκρου, των Λιθινών, του Παλαιοκάστρου, των Παπαγιαννάδων, της Σκοπής και της Σητείας. (βλέπε πίνακας 15. Παράρτημα Ι)

Την περίοδο 91-92 τα απόβλητα 15 ελαιουργείων (σε σύνολο 34) ρίχνονταν στα παρακείμενα ρυάκια ενώ τα 2 σε καταβόθρες. Τα υπόλοιπα 17 ρίχνονταν σε δεξαμενές εξάτμισης¹. Οι δεξαμενές εξάτμισης έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια με υπόδειξη του Τμήματος Υγιεινής της Νομαρχίας και αξίζει να σημειωθεί ότι την περίοδο 91-92 ήταν μόνο 9.

Πάντως και ο τρόπος αυτός διάθεσης των αποβλήτων μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα όπως ενόχληση των ιδιοκτητών παρακείμενων χωραφιών από δυσοσμία, διαρροή των δεξαμενών στα διπλανά χωράφια, ρύπανση υδροφόρων οριζόντων. Από τις έρευνες που έχουν γίνει έχει αποδειχθεί ότι τα απόβλητα των ελαιουργείων μπορούν με κάποιες μεθόδους να δώσουν χρήσιμα προϊόντα π.χ. λιπάσματα, χρωστικές, αρωματικές ενώσεις κ.λ.π. Ίσως αυτός να ήταν ένας τρόπος επίλυσης του προβλήματος.

Όσο αφορά τα αστικά λύματα της πόλης της Σητείας η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν, όμως δεν συμβαίνει το ίδιο και με τα χωριά της Επαρχίας όπου στις περισσότερες τα νερά κυρίως της οικιακής χρήσης απορρίπτονται ανεπεξέργαστα στη φύση.

Πρόβλημα υπάρχει και με τα απόβλητα του εργοστάσιου σταφίδας τα οποία υφίστανται κάποια επεξεργασία και στη συνέχεια απορρίπτονται στον ποταμό Παντελή ο οποίος εκβάλλει στον κόλπο της Σητείας.

¹ Οι δεξαμενές αυτές είναι μεγάλης έκτασης και μικρού βάθους (1m) στις οποίες συλλέγονται τα απόβλητα μιας χρονιάς και παραμένουν εκεί για εξάτμιση όλο το καλοκαίρι. Αφού το υγρό έχει εξατμιστεί απομακρύνεται το στερεό υπόλειμμα που έχει απομείνει.

➤Πλαστικά κάλυψης.

Η εντατική καλλιέργεια πρώιμων κηπευτικών και μπανάνας υπό κάλυψη σε μερικές περιοχές της Επαρχίας της δημιουργεί σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα λόγω της ανεξέλεγκτης απόρριψης των πλαστικών κάλυψης των θερμοκηπίων .

Λαμβάνοντας υπόψιν ότι πολλές από αυτές τις περιοχές έχουν αναπτυχθεί σημαντικά σε τουριστικό επίπεδο, μπορεί εύκολα να καταλάβει κανείς το μέγεθος του προβλήματος.

Λόγω του πολυμερισμού του πλαστικού κάλυψης από τον ήλιο, η αλλαγή τους πρέπει να γίνεται κάθε δύο-τρία χρόνια, παράγοντας έτσι περίπου 250 τόνους πλαστικό ετησίως. Μέχρι σήμερα οι ποσότητες αυτές αφήνονταν δίπλα στα θερμοκήπια με αποτέλεσμα να παρασύρονται από τον αέρα στις ακτές και την θάλασσα προκαλώντας σημαντική υποβάθμιση, τόσο οπτική όσο και ποιοτική. Το 1993 αντίθετα με τα άλλα χρόνια στα πλαίσια του προγράμματος LEADER άρχισε η συλλογή των πλαστικών στην περιοχή Κουτσουρά και μεταφορά τους στο εργοστάσιο ανακύκλωσης πλαστικών στην Ιεράπετρα. Το ίδιο πρόγραμμα συνεχίζεται και στις μέρες μας από τους παραγωγούς και τον Συνεταιρισμό Κουτσουρά.

➤Λιπάσματα και φυτοφάρμακα.

Ο τομέας της γεωργικής δραστηριότητας, προκαλεί και αυτός σημαντική περιβαλλοντική υποβάθμιση με χαρακτηριστικό όχι τόσο την ένταση όσο την έκταση και την ποικιλία της .

Η δραστηριότητα αυτή αναπτύσσεται όχι με την συμβολή νέων γνώσεων και τεχνολογιών αλλά και με την χρήση νέων χημικών σκευασμάτων. Τα χημικά αυτά είτε φυτοφάρμακα είτε λιπάσματα παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα δράσης όσο αφορά την μόλυνση την φθορά και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Οι επιπτώσεις φαίνονται στην ατμόσφαιρα, στα φυτά, στα ζώα, στο έδαφος, στα επιφανειακά και υπόγεια νερά και φυσικά στον άνθρωπο, σαν άμεσο δέκτη. Από τα παραπάνω το μεγαλύτερο πρόβλημα στην επαρχία

Σητείας είναι ο εμπλουτισμός των υπόγειων νερών με τα χημικά αυτά, λόγω του ότι το νερό είναι σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης και ζωής.

➤ Ηχορύπανση.

Σοβαρές πηγές ηχορύπανσης είναι οι λοιπές κατασκευαστικές βιοτεχνίες της επαρχίας οι οποίες όμως τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερες μεταφέρονται έξω από την πόλη της Σητείας αλλά και τις άλλες έδρες των Δήμων.

Το ίδιο συμβαίνει και μετά νυχτερινά κέντρα όπου η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν. Το πρόβλημα παρουσιάζεται στην παραλιακή ζώνη και ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η σοβαρότερη ηχορύπανση είναι τα αυτοκίνητα και οι μηχανές κυρίως τις βραδινές ώρες όταν τα επίπεδα ήχου στην πόλη μειώνονται. Στην πόλη της Σητείας ο θόρυβος είναι πολύ μεγαλύτερος λόγω της αμφιθεατρικής της θέσης. Τα παραπάνω προβλήματα είναι ιδιαίτερα οξύ τους καλοκαιρινούς μήνες.

2.7.2.4 Ενέργεια.

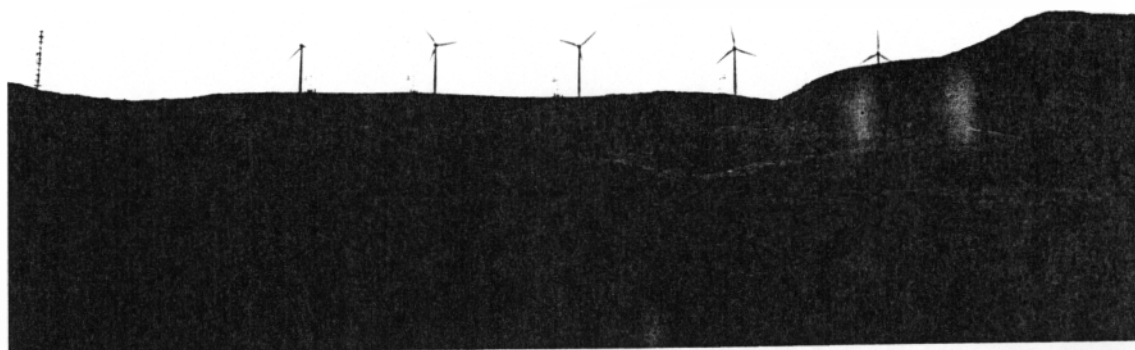
Γενικά στοιχεία.

Το σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της νήσου Κρήτης αποτελείται από δυο σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ένας σταθμός βρίσκεται στην περιοχή των Λινοπεραμάτων κοντά στην πόλη του Ηρακλείου και ο δεύτερος στην περιοχή της πόλης των Χανίων.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των συμβατικών μονάδων παραγωγής ανέρχεται στα 385 MW.

Επιπλέον υπάρχουν δύο μικρά υδροηλεκτρικά συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 600 KW και από την Άνοιξη του 1993 λειτουργεί στη Σητεία το πρώτο Αιολικό Πάρκο της Κρήτης, στην περιοχή Τοπλού, με εγκατεστημένη ισχύ 6,1 MW. Ήδη άρχισε να λειτουργεί στην περιοχή "Μαρέ" Ζήρου Σητείας

ανεμογεννήτρια 500 KW ιδιοκτησίας του Ο.Α.Σ. Α.Ε. Η αιχμή του έτους 1992 έφτασε στα 248 MW.

➤Υφιστάμενη κατάσταση.

Η παροχή Ηλεκτρικής Ενέργειας στην περιοχή της Επαρχίας Σητείας δίδεται από ένα υποσταθμό υψηλής τάσης (150 υν) που βρίσκεται κοντά στην πόλη Σητείας.

Οι απαιτήσεις σε ενέργεια της περιοχής ανήλθαν κατά το έτος 1992 σε 38.200 kWh.

Από το Μάρτιο του 1993 έχει τεθεί σε λειτουργία το Αιολικό Πάρκο της Σητείας, στην περιοχή Τοπλού. Σε διάστημα 8 μηνών έχουν παράγει 10.000 MWh, ενώ στο αμέσως επόμενο έτος η παραγωγή έφθασε τις 15.000 MWh, που αποτελεί ποσοστό 39,3% των αναγκών της Επαρχίας Σητείας.

Το ποσό της παραγωγής των 15.000 MWh αντιστοιχεί:

Σε εξοικονόμηση 4.800 τόνων μαζούτ ή

» » » 7.380 χιλιάδων diesel.

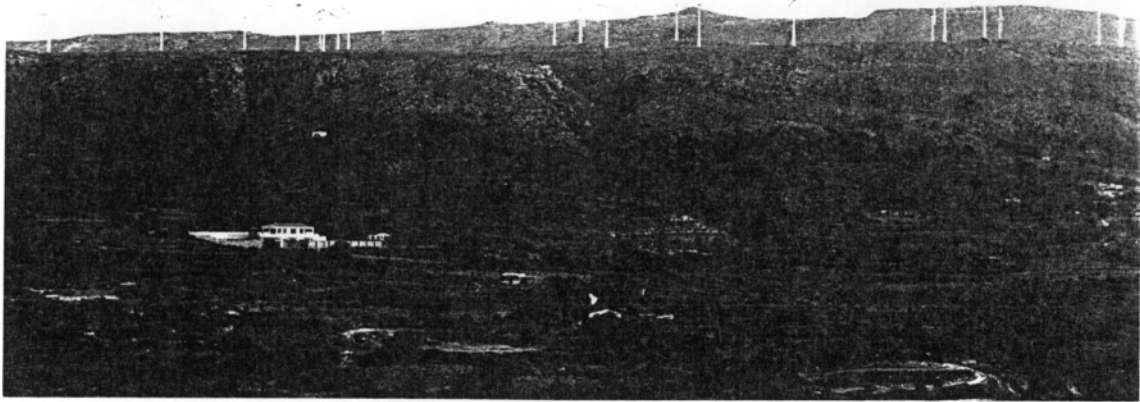
➤ Αιολικό δυναμικό.

Μέχρι σήμερα στην Επαρχία Σητείας έχουν πραγματοποιηθεί σε πολλές περιοχές της μετρήσεις των ταχυτήτων του ανέμου. Η διεξαγωγή των μετρήσεων έχει γίνει από τους παρακάτω φορείς:

- Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας.
- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.
- Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

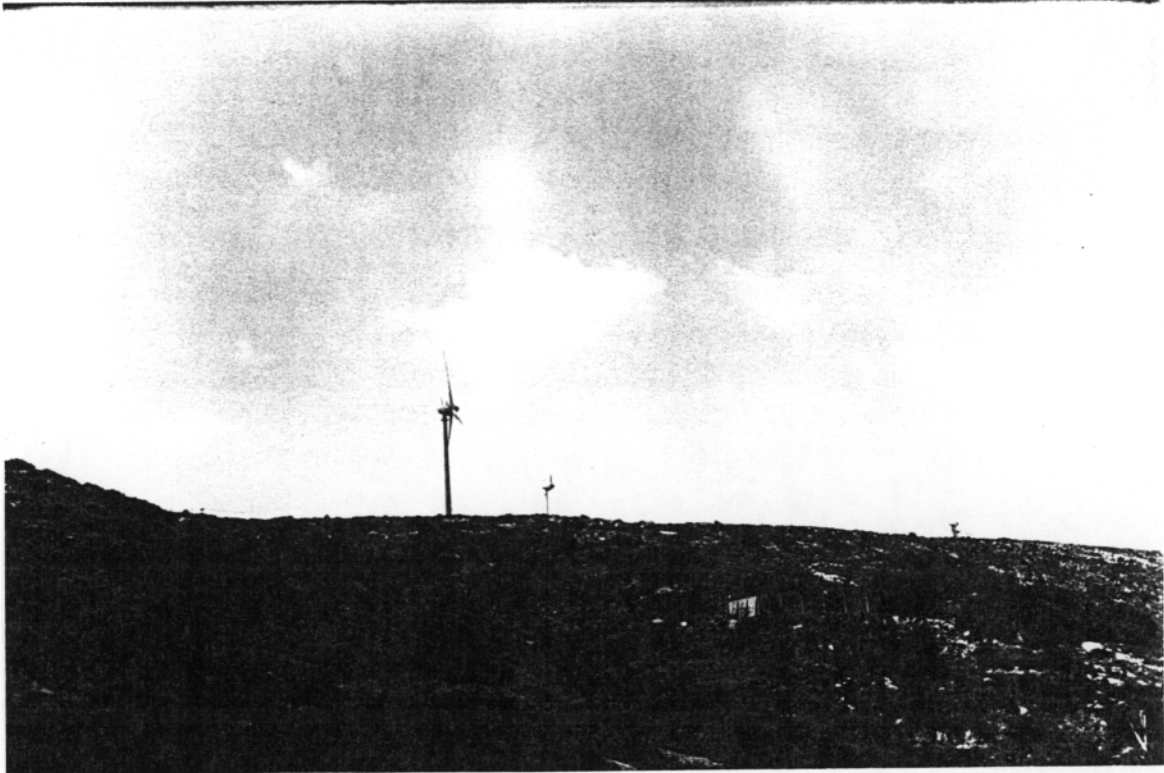
Από τις μετρήσεις των παραπάνω φορέων διαπιστώθηκε ότι οι μέσες ετήσιες τιμές των ταχυτήτων του ανέμου κυμαίνονται μεταξύ των 8 m / sec . Οι τιμές αυτές θεωρούνται με τα διεθνή δεδομένα ως λίαν υψηλές.

➤ **Ηλιακή Ακτινοβολία.**

Είναι γνωστό ότι η Ελλάδα και ιδιαίτερα η Κρήτη είναι περιοχές, όπου οι ώρες ηλιοφάνειας ανά έτος ξεπερνούν τις 2.500 και φθάνουν μέχρι και 2.900 ώρες.

►Υδροηλεκτρική ενέργεια.

Δύο πηγές της Ζάκρου και του Σταυρωμένου υπάρχουν στην Επαρχία όπου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και να κατασκευασθούν μικρά υδροηλεκτρικά.

ΕΤΗ	ΚΑΘΑΡΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ GWh	ΑΥΞΗΣΗ %
1982	559,8	7,1
1983	606,8	8,4
1984	645,0	6,3
1985	703,9	10,9
1986	768,8	9,2
1987	824,6	7,3
1988	907,8	10,1
1989	994,0	9,5
1990	1.068,8	7,5
1991	1.126,8	5,4
1992	1.230,6	9,2

ΠΗΓΗ: ΟΑΣ.ΑΕ

Είναι γεγονός από τα παραπάνω στοιχεία ότι τα τελευταία χρόνια η μέση ετήσια αύξηση της ζήτησης σε ενέργεια στην Κρήτη είναι 8,4%, ποσοστό αρκετά υψηλό αν συγκριθεί με το ποσοστό του 4% που ισχύει για το διασυνδεδεμένο σύστημα της Ελλάδος.

Επίσης προκύπτει ότι μεγάλη συμβολή στην παραγωγή ενέργειας στην Κρήτη έχουν οι ακριβές από άποψη κόστους καυσίμου, αεροστροβλικές μονάδες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εγκατεστημένη ισχύς των μονάδων δεν επαρκεί για την ερχόμενη πενταετία θα πρέπει να υπάρξει ένα πρόγραμμα ανάπτυξης του Συστήματος Ηλεκτρικής Ενέργειας τέτοιο ώστε να αξιοποιεί

κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπο τις ανανεώσιμες πηγές με ιδιαίτερη έμφαση στην Αιολική ενέργεια.

2.8 Αναπτυξιακοί φορείς της «Επαρχίας» Σητείας.

Οι σημαντικότεροι φορείς που υπάρχουν στην περιοχή μελέτης και παρεμβαίνουν άμεσα στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι:

- Ένωση Αγροτικών Συν/σμων Σητείας.
- Αγροτικός Σταφιδικός και Ελαιουργικός Συν/σμος Σητείας.
- Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας.

Άλλοι φορείς που υπάρχουν στην περιοχή και έχουν διαδραματίσει έστω και μικρό ρόλο στην ανάπτυξη της είναι ο Προοδευτικός Σύλλογος Σητείας " Ο Βιτσέντζος Κορνάρος" και η Περιηγητική Λέσχη Σητείας.

Τα τελευταία χρόνια ιδρύθηκε η Δημοτική επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιτάνου και η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Σητείας ο οποίες με την κατάλληλη οργάνωση και προσωπικό θα μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής.

Οι Αγροτικοί Συν/σμοί στους οικισμούς της επαρχίας δεν έχουν παρά ελάχιστες δραστηριότητες ενώ αρκετοί απ'αυτούς έχουν ατονίσει εντελώς.

Επίσης οι υπάρχοντες πολιτιστικοί σύλλογοι σε διάφορους οικισμούς έχουν ατονίσει εντελώς.

2.8.1 Ένωση Αγροτικών Συν/σμων Σητείας.

Η Ένωση Αγροτικών Συν/σμων Σητείας ιδρύθηκε το 1933. Μέλη της είναι οι πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις της επαρχίας.

Κατά τη μακρόχρονη ιστορία της έχει να επιδείξει σπουδαίο έργο και έχει προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στον αγροτικό κόσμο της περιοχής.

Οι δραστηριότητες της Ένωσης είναι:

- Προμηθευτικές. Έχει ιδρύσει Σούπερ Μάρκετ και πρατήριο φυτοφαρμάκων και λοιπών γεωργικών εργαλείων στην Σητεία και στον Κουτσουρά.
- Μεταποιητικές / εμπορικές. Παραλαμβάνει σταφύλια, παράγει και τυποποιεί κρασί.
- Λάδι. Συγκεντρώνει και τυποποιεί λάδι.(ελάχιστες ποσότητες)
- Συγκέντρωση σταφίδας.
- Διαχείριση λιπασμάτων.
- Διάθεση ζωοτροφών και πλήθος άλλες δραστηριότητες.

Η Ένωση Αγροτικών Συν/σμων Σητείας συμμετέχει στο πρόγραμμα LEADER της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού έχει ιδρύσει συσκευαστήριο ρακής και κρασιού , γραφείο προώθησης και εμπορίας λαδιού, κρασιού και ρακής. Έχει πραγματοποιήσει έρευνα αγοράς για την διάθεση των παραπάνω προϊόντων, το σχεδιασμό συσκευασίας και σήματος για τα προϊόντα, θα ιδρύσει εκθετήρια τοπικών προϊόντων και θα υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης αγροτών και άλλα.

2.8.2 Αγροτικός Σταφιδικός Ελαιουργικός Συν/σμός Σητείας.

Ο Αγροτικός Σταφιδικός Ελαιουργικός Συν/σμος Σητείας, είναι ένας αξιόλογος συνεταιρισμός με 12000 περίπου μέλη. Οι σημερινοί τομείς δράσης του είναι:

- Παραγωγή ελαιολάδου.
- Συγκέντρωση σταφίδας.
- Εμπορία αγροτικών φαρμάκων και εφοδίων.
- Πιστωτική πολιτική συνεταιρίων.
- Διάφορες προμηθευτικές εργασίες.

Ο Συνεταιρισμός προκειμένου να αντεπεξέλθει στους στόχους του διαθέτει:

- Σύγχρονο ελαιοτριβείο τριών φυγοκεντρικών συγκροτημάτων.
- Δεξαμενές χώρου 1150 τόνων ελαιολάδου.
- Αποθηκευτικούς χώρους 1000 τ.μ.
- Σύγχρονο πρατήριο γεωργικών εφοδίων.
- Επτά φορτηγά αυτοκίνητα και έναν φορτωτή.
- Ιδιότητα γραφεία.

Απασχολεί μόνιμα οκτώ άτομα. Για τον εκσυγχρονισμό του ελαιουργείου φέτος ο Συν/σμος δαπάνησε με δικά του κεφάλαια περίπου 45.000.000 δρχ. Επίσης αγοράστηκε έκταση προκειμένου να διαμορφωθεί κατάλληλος χώρος για επεξεργασία των αποβλήτων του ελαιουργείου και για την επέκταση του εργοστασιακού κτηρίου. Μελλοντικά έργα η δημιουργία μονάδας τυποποίησης ελαιολάδου η επέκταση των δεξαμενών και αντικατάσταση τους με ανοξειδωτες δεξαμενές. Συνολική αξία επενδύσεων περίπου 100.000.000 δρχ.

2.8.3 Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σητείας “Ο Βιτσέντζος Κορνάρος”.

Ιδρύθηκε το 1993. Εκτός από το Λαογραφικό Μουσείο διατηρεί και τη μοναδική Λαϊκή Βιβλιοθήκη της πόλης, με 7.500 τόμους και η οποία στεγάζεται στο κτήριο του Πολύκεντρου. Επίσης διοργανώνει εκθέσεις ομιλίες, θεατρικές παραστάσεις ενώ έχει και εκδοτική δραστηριότητα.

Το σημαντικότερο του πρόβλημα είναι το οικονομικό, του οποίου η λύση είναι πολύ δύσκολη αφού θεωρείται ιδιωτικής φύσεως Σύλλογος και το οποίο οξύνει η έλλειψη ιδιόκτητης στέγης για να στεγάσει έστω ορισμένες από τις δραστηριότητες του.

2.8.4 Περιηγητική Λέσχη.

Ιδρύθηκε το 1963 και είναι παράρτημα της Ελληνικής Περιηγητικής Λέσχης. Η δράση της κυρίως εξαντλείται στη διοργάνωση της Σουλτανίνας το μήνα Αύγουστο που διαρκεί 3-4 μέρες και αποτελεί σημαντικό γεγονός για τη Σητεία και τους επισκέπτες της, παρουσιάζοντας κυρίως δημοφιλείς καλλιτέχνες από το χώρο του τραγουδιού.

Επίσης διοργανώνει κατά καιρούς εκδρομές στο Εξωτερικό και πρόσφατα εξέδωσε βιβλίο με θέμα τοπικά ιστορικά μνημεία.

Χρειάζεται να διευρύνει τους τομείς της πολιτιστικής της δραστηριότητας και να αποκτήσει ιδιόκτητη στέγη κάτι που εδώ και καιρό προσπαθεί χωρίς όμως αποτέλεσμα αν και διαθέτει κάποιο ακίνητο.

2.8.5 Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε.

Ο Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε ιδρύθηκε το 1988. Μέτοχοι είναι ο Δήμος Σητείας και οι 34 πρώην κοινότητες της Επαρχίας Σητείας.

Πρόκειται για μία ανώνυμη εταιρεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Επαρχίας Σητείας και έχει σαν στόχο την ολοκλήρωση και ισόρροπη ανάπτυξη της Επαρχίας Σητείας. Από την ίδρυση του μέχρι σήμερα, ο ΟΑΣ Α.Ε. έχει προχωρήσει σημαντικά και έχει προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες για την ανάπτυξη της περιοχής αξιοποιώντας τα διάφορα Κοινοτικά Προγράμματα, συνεργαζόμενος με πολλούς ιδιωτικούς και δημόσιους καθώς και κοινωνικούς φορείς. Μέχρι σήμερα ο ΟΑΣ Α.Ε. έχει υλοποιήσει τα παρακάτω έργα:

- Πειραματική μονάδα επεξεργασίας αποβλήτων των ελαιουργείων.
- Πειραματική μονάδα επεξεργασίας αποβλήτων εργαστάσιου σταφίδας.
- Εγκατάσταση ανεμογεννήτριας 500 KW.
- Συντήρηση ιστορικών μνημείων της Επαρχίας.
- Προγράμματα κατάρτισης.

- Δημιουργία τοπικού γραφείου για την απασχόληση (Πρόγραμμα SPEC).
- Πρόγραμμα τεχνικής υποστήριξης Μ.Μ.Ε επαρχίας Σητείας.
- Πρόγραμμα υποστήριξης για την δημιουργία απασχόλησης νέων(Πρόγραμμα SPEC).
- Πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας για την προώθηση τοπικών προϊόντων στις διεθνής αγορές (SAPIC).
- Πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας για την προώθηση προγραμμάτων τουριστικής ανάπτυξης (SAPIC).
- Ευρωπαϊκή ομάδα εργασίας για το περιβάλλον στην Επαρχία.
- Παραγωγή τηλεοπτικής ταινίας για την πολιτιστική και τουριστική προβολή της Επαρχίας Σητείας.
- Πλήθος μελετών.
- Προγράμματα τεχνικής βοήθειας και επαγγελματικής κατάρτισης στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς.
- Προγράμματα Euroform και Now.
- Πρόγραμμα Τοπικής Αγροτικής Ανάπτυξης Επαρχίας Σητείας και Οροπεδίου Λασιθίου (LEADER I).
- Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Επαρχίας Σητείας.
- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και άλλα μικρότερα συνολικού προϋπολογισμού 1.200.000.000 δρχ.

Επίσης συμμετέχει σε διάφορα δίκτυα πόλεων και συνεργάζεται με φορείς και εκτός επαρχίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων και των προγραμμάτων που έχει υλοποίηση ο ΟΑΣ Α.Ε. έχει φθάσει περίπου στο ποσό του 1.500.000.000 δρχ.

Αναμφισβήτητα το μεγαλύτερο έργο που έχει υλοποιήσει μέχρι σήμερα ο ΟΑΣ Α.Ε. είναι το πρόγραμμα Leader των επαρχιών Σητείας και Οροπεδίου και το οποίο περιλαμβάνει:

Μέτρο1°:Τεχνική υποστήριξη στην αγροτική ανάπτυξη. Συνολικό κόστος 68.000.000 δρχ.

Μέτρο 2° :Επαγγελματική κατάρτιση. Συνολικό κόστος 68.000.000 δρχ.

Μέτρο 3^ο :Αγροτουρισμός. Συνολικό κόστος 483.000.000 δρχ.

Μέτρο 4^ο:Μικρές επιχειρήσεις και βιοτεχνία.

Συνολικό κόστος 91.600.000 δρχ.

Μέτρο 5^ο :Αξιοποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων. Συνολικό κόστος 325.000 δρχ.

Μέτρο 6^ο:Άλλα μέτρα. Συνολικού κόστους 20.000.000 δρχ.

Μέτρο 7^ο: Ενισχύσει της ομάδας τοπικής δράσης.

Συνολικό κόστος 109.000.000 δρχ.

Τα προγράμματα που υλοποιεί ο Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε. εντάσσονται στο ευρύτερο αναπτυξιακό πλαίσιο της Επαρχίας και αποτελούν ειδικές πιλοτικές, ως επί το πλείστον παρεμβάσεις σε διάφορους αναπτυξιακούς τομείς όπως το περιβάλλον, ο πολιτισμός, ο τουρισμός, οι ήπιες μορφές ενέργειας, η μεταποίηση, η προώθηση προϊόντων.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το πρόγραμμα Leader λόγω του ολοκληρωμένου και καινοτομικού χαρακτήρα του, της ποικιλίας των παρεμβάσεων. Της έκτασης του και του ευρωπαϊκού δικτύου στο οποίο υπάγεται.

Το πρόγραμμα Leader δεν παρεμβαίνει σε μεγάλη έκταση στον τομέα της τεχνικής υποδομής και των κοινωνικών υπηρεσιών παρεμβαίνει όμως στους τομείς της παραγωγής στην εμπορευματοποίηση και προώθηση των τοπικών προϊόντων , στην ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού και ιδίως αγροτουρισμού και στον χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τομείς στους οποίους υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση χωρίς την ανάπτυξη όμως των οποίων είναι αδύνατη τόσο η αξιοποίηση των υποδομών, όσο και η ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Ιδιαίτερη σημασία επίσης θεωρείται ότι έχει η ίδρυση και λειτουργία του τοπικού αναπτυξιακού φορέα του ΟΑΣ Α.Ε. καθώς επίσης και οι σύγχρονες μέθοδοι υποβοήθησης της ανάπτυξης που προσπαθεί να εφαρμόσει και να διαδώσει στην περιοχή όπως η ενημέρωση, πληροφόρηση, τεχνική υποστήριξη, επαγγελματική κατάρτιση, μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, ανταλλαγή εμπειριών, η συλλογική δράση και συνεργασία, τα δίκτυα κλπ.

Τα αποτελέσματα των δράσεων αυτών αναμένονται με ενδιαφέρον και θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό την παραπέρα πορεία των προσπαθειών για την τοπική ανάπτυξη.

Κεφ.3 Η «Επαρχία» Σητείας στο πλαίσιο της περιφερειακής Οικονομίας της Κρήτης.

3.1 Οικονομική και κοινωνική ανάλυση.

Τα τελευταία χρόνια (1978-1988) η οικονομία της Κρήτης αναπτύχθηκε αισθητά στηριζόμενη κυρίως στη γεωργία και τον τουρισμό. Η αύξηση της γεωργικής παραγωγής προήλθε κατά κύριο λόγο στην αύξηση της παραγωγής των επιτραπέζιων σταφυλιών καθώς και της ελιάς. Εξάλλου στην περίοδο 1973-1978 ο αριθμός των ξενοδοχειακών κλινών στο νησί αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό κατά 24% έναντι 8,2% για του σύνολο της χώρας.

Οι παραπάνω εξελίξεις είχαν ως ευνοϊκό αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της μετανάστευσης. Στο νομό Ηρακλείου όπου και συγκεντρώνετε το μεγαλύτερο μέρος της τουριστικής δραστηριότητας και την μεγαλύτερη ανάπτυξη γενικότερα, ο πληθυσμός της υπόλοιπης περιφέρειας μπόρεσε να ικανοποιήσει την ανάγκη για εργασία, μόρφωση και γενικότερα για την απόκτηση ενός καλλίτερου επιπέδου διαβίωσης.

3.1.1 Εξελίξεις και προβλήματα.

Απασχόληση

Επαρκή στοιχεία για την εκτίμηση της ανεργίας στην περιφέρεια δεν υπάρχουν . Σύμφωνα όμως με όλες τις ενδείξεις, η έκταση της είναι περιορισμένη. Η υποαπασχόληση στη γεωργία είναι ιδιαίτερα σημαντική. Βέβαιο είναι ότι πολλοί από αυτούς που απασχολούνται μερικά στη γεωργία ασκούν και εξωγεωργική δραστηριότητα.

Πρωτογενής τομέας

Εικόνα ερήμωσης θα παρουσιάζει στο μέλλον η ελληνική ύπαιθρος καθώς τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σταθερή μείωση των απασχολούμενων στην ελληνική γεωργία. Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Τρίτη έκθεση του συμβούλου αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανάπτυξη Γεωργίας 1987-1997» τη δεκαετία 1987-1997 η απασχόληση στη γεωργία μειώνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,5%.

Το 1987 οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα παραγωγής από 14 ετών έως και πάνω από 65 ετών έφταναν το 1.332.002 άτομα ενώ το 1997 ήταν μόλις 1.050.654 άτομα. Επομένως από το 1987 έως το 1997 εγκατέλειψαν τη γεωργία 281.348 άτομα, δηλαδή μειώθηκε ο αριθμός των απασχολούμενων κατά 21,12%

$$\text{Ρυθμός μεταβολής} = \frac{1.050.654 - 1.332.002}{1.332.002} \times 100 = -21,12\%$$

Πίνακας 3.1: Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα κατά την περίοδο 1987-1997 στην Περιφέρεια Κρήτης

ΕΤΟΣ	14ετών	15-19	20-24	25-29	30-44	45-64	64 και άνω
1987	3.471	32.533	44.783	52.338	228.069	519.094	90.520
1997	412	18.055	38.542	43.922	184.739	396.313	83.001
Π.ΜΕΤ.	-88,13%	-44,5%	-13,93%	-16,08%	-18,99%	-23,65%	-8,3%

Πηγή: Τρίτη έκθεση επιχειρηματικού προγράμματος "Ανάπτυξη – Γεωργία

Πέρα από τις γενικότερες αδυναμίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γεωργία, σε ολόκληρη τη χώρα, προβλήματα ιδιαίτερα έχουν προσλάβει μεγαλύτερη οξύτητα στην Κρήτη όπως η έλλειψη της αναγκαίας υποδομής για την πλήρη χρησιμοποίηση των υδάτινων πόρων του νησιού για αρδεύσεις. Πρέπει να τονιστεί ότι το κλίμα του νησιού και το είδος των προϊόντων, καθιστούν την άρδευση απαραίτητη προϋπόθεση για την παραπέρα ανάπτυξη του τομέα.

Κτηνοτροφία.

«Ελλειμματική σε όλα τα προϊόντα με μοναδική εξαίρεση το αιγοπρόβειο κρέας είναι η Κρήτη, παρά το γεγονός ότι οι εδαφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες του νησιού αποτελούν ευνοϊκό παράγοντα στην ανάπτυξη μιας υγιούς κτηνοτροφίας». Αυτά επεσήμανε ο γεωπόνος – ζωοτέχνης του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας κ. Μανούσος Βολάνης¹ στο 15^ο ετήσιο επιστημονικό συνέδριο της Ελληνικής Ζωοτεχνικής Εταιρείας, όπου παρουσίασε την εργασία του με θέμα «Κτηνοτροφία στην Κρήτη».

Επίσης επεσήμανε ότι «τα τελευταία χρόνια υπήρξε υστέρηση στην προσαρμογή, ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα στο βαθμό που έπρεπε με αποτέλεσμα να διαφαίνονται πλέον οι οικονομικές συνέπειες στην οικονομία της Κρήτης, πράγμα που σημαίνει ότι οι κοινωνικές συνέπειες δύσκολα θα αποτραπούν».

Τα στοιχεία που παρουσιάζει ο κ. Βολάνης στην εργασία του είναι σημαντικά για το λόγο αυτό τα παραθέτουμε παρακάτω

Η αιγοπροβατοτροφία αποτελεί την κυρία μορφή κτηνοτροφίας στην Κρήτη στον συγκεκριμένο τομέα έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια σημαντικά προβλήματα.

“Ενώ το ζωικό κεφάλαιο στο σύνολο του νησιού μένει σταθερό υπάρχει στην πορεία του χρόνου μια σταδιακή αύξηση της παραγωγής κατά 35% στο κρέας και κατά 8% στο γάλα”. Στους νομούς Ρεθύμνης και Ηρακλείου οι μεταβολές αυτές δεν συνοδεύτηκαν από ανάλογες αυξομειώσεις στα παραγόμενα προϊόντα.

Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι τα εκτακτικά συστήματα εκτροφής καθώς το φαινόμενο της υπερβόσκησης σε συνάρτηση με την κατάρρευση του περιβάλλοντος έχουν συντελέσει σημαντικά στη μείωση της βοσκήσιμης τροφής. Επίσης η συνεχής χορήγηση μεγάλων ποσοτήτων συμπυκνωμένων ζωοτροφών χωρίς συμπλήρωση των απαραίτητων χονδροειδών τροφών

¹ Περιοδικό Ελληνική Περιφέρεια, Νοέμβριος – Δεκέμβριος 1999, τεύχος 19^ο έτος 3^ο έκδοση: πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 1999, τεύχος 18^ο έτος 3^ο

λόγω κόστους έχουν ως αποτέλεσμα πολλά προβλήματα στον τομέα αυτό, = σημαντικές απώλειες και χαμηλές αποδόσεις.

Η παραγωγή κρέατος στη Κρήτη.

Η παραγωγή κρεάτων κατά την περίοδο 1990-1998 σύμφωνα με τα στοιχεία των τεσσάρων Διευθύνσεων Γεωργίας της Κρήτης κυμάνθηκε στα παρακάτω επίπεδα ανά Νομό:

-Ν. Χανίων

χοιρινό:	8.166 τόνοι
πουλερικά:	3.226 »
κουνέλια:	5.084 »
κρ. προβάτων:	33.334 »
κρέας αιγών:	16.908 »

-Ν. Ρεθύμνης

χοιρινό:	21.096 τόνοι
πουλερικά:	3.226 »
κουνέλια:	5.084 »
κρ. προβάτων:	27.732 »
κρ. αιγών:	9.266 »

-Ν. Ηρακλείου

χοιρινό:	9.096 τόνοι
πουλερικά:	29.416 »
κουνέλια:	4.743 »
κρ. προβάτων:	19.835 »
κρ. αιγών:	7.905 »

-Ν. Λασιθίου

χοιρινό:	6.082 τόνοι
πουλερικά:	4.882 »
κουνέλια:	3.034 »

κρ.προβάτων:	3.666	»
κρ.αιγών:	7.533	»

Σημαντικό ρόλο στην πορεία της κτηνοτροφίας της Κρήτης έχουν παίξει μια σειρά από παράγοντες οι πιο σημαντικοί είναι οι εξής:

Η έλλειψη προγραμματισμού που να δίνει μια γραμμή δραστηριότητας της κτηνοτροφίας για τα είδη και την ποσότητα των προϊόντων που μπορούν να παραχθούν καθώς και για το πώς αυτά μπορούν να διοχετευτούν στην αγορά ημεδαπή ή αλλοδαπή.

Η έλλειψη οργάνωσης και παρουσίας στο χώρο των Συνεταιρισμών. Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών που λειτουργούν στην Κρήτη δεν είναι ικανοί για να συντελέσουν στην ανάπτυξη του τομέα.

Η καταστροφή των παραδοσιακών κτηνοτροφικών συστημάτων η οποία οδηγεί στην ανατροπή της ισορροπίας του εύθραυστου Μεσογειακού οικοσυστήματος της περιοχής.

Η ανεξέλεγκτη επέκταση της εκτατικής αιγοπροβατοτροφίας στις κλασικές αιγοπροβατοτροφικές περιοχές της Κρήτης εξαιτίας των εθνικών και κοινοτικών ενισχύσεων.

Χοιροτροφία – Πτηνοτροφία.

Σε ότι αφορά τη χοιροτροφία και την πτηνοτροφία, στην περιοχή της Κρήτης παραμένουν οι εκμεταλλεύσεις εκείνες οι οποίες μπόρεσαν και προσαρμόστηκαν στα δεδομένα και τις απαιτήσεις της εποχής μας.

«Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν επιβιώσει εξαιτίας της εφαρμογής συγχρόνων μεθόδων εκτροφής για την πρόληψη σοβαρών λοιμωδών νοσημάτων εφαρμόζοντας ορθολογικούς τρόπους διατροφής» όπως τόνισε ο κ. Βολάνης.

Η βοοτροφία.

Η βοοτροφία στην Κρήτη δεν αποτελεί πλέον δραστηριότητα ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας, καθώς στο νησί καταγράφονται συνολικά 2.268 ζώα το 1998 από τα οποία τα περισσότερα εισάγονται για πάχυνση σε μικρές μονάδες οικογενειακού τύπου.

Το παραγόμενο γάλα ήταν 956 τόνοι και είχε παραχθεί σε τρεις μονάδες που βρίσκονται στους νόμους Ηρακλείου και Χανίων.

Μελισσοκομία.

Τα τελευταία χρόνια η μελισσοκομία της Κρήτης αναπτύσσεται σε δυναμικό παραγωγικό κλάδο με ετήσια παραγωγή μελιού περίπου 1.300 τόνους. «Στο νησί εκτρέφονται περίπου 120.000 μελισσοσμήνη και η πυκνότητα τους είναι δώδεκα κυψέλες ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Οι ευνοϊκές συνθήκες κλίματος και ανθοφορίας που επικρατούν σε όλη τη Κρήτη στο μεγαλύτερο διάστημα του χρόνου, ιδιαίτερα όμως η αυτοφυής βλάστηση του θυμαρίου και άλλων αρωματικών φυτών, δίνουν τη δυνατότητα ανάπτυξης της μελισσοκομίας και καθιστούν το κρητικό μέλι ένα από τα καλύτερα στον κόσμο με ξεχωριστό άρωμα και γεύση».

Βιοτεχνία.

Η σημασία των παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων, από την πλευρά της παραγωγής και της απασχολήσεως, μειώθηκε στα τελευταία χρόνια ενώ νέοι κλάδοι παρουσίασαν σημαντική ανάπτυξη, με κύριο έναυσμα στις μεταβολές παραγωγής στη γεωργία. Οι μεταβολές αυτές οδήγησαν στην επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης του μεταποιητικού προϊόντος στην Κρήτη σε σχέση με άλλες περιφέρειες.

Τροχοπέδη στην βιομηχανική ανάπτυξη στην Κρήτη αποτελεί η ύπαρξη πολλών γεωργικών, κυρίως μεταποιητικών μονάδων που χρησιμοποιούν

ξεπερασμένη τεχνολογία με αποτέλεσμα χαμηλή παραγωγικότητα. Άλλο ένα εμπόδιο είναι η απορρόφηση των επενδυτικών κεφαλαίων στον τομέα του τουρισμού ο οποίος δεν είναι τόσο επικερδής όσο τα περασμένα χρόνια.

Τουρισμός.

Ο μεγάλος βαθμός συγκέντρωσης τουριστικής δραστηριότητας σε ορισμένες περιοχές του νησιού, αποτελεί ίσως το βασικότερο παράγοντα στην παραπέρα ανάπτυξη του τουρισμού.

Ποσοστό μεγαλύτερο από το 90% της τουριστικής δραστηριότητας συγκεντρώνεται στο βόρειο άξονα και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή Ηρακλείου – Μαλλίων έχουμε ένα ποσοστό 53%, στην περιοχή Αγίου Νικολάου – Ελούντας 15%, στην περιοχή Χανίων 10% και στην περιοχή Ρεθύμνου 10%.

Η παραπάνω εικόνα οξύνει περισσότερο τα προβλήματα που συνδέονται με την έλλειψη στέγης και υποδομής στην περιοχή κάτι που έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα της ζωής καθώς και στον τρόπο ζωής και στα έθιμα του ντόπιου πληθυσμού.

Μεταφορές – Επικοινωνίες.

Η Κρήτη σε σύγκριση με πολλά άλλα νησιά στον τομέα των μεταφορών και επικοινωνιών βρίσκεται σε καλλίτερη κατάσταση. Εντούτοις υπάρχουν σοβαρά προβλήματα και ελλείψεις.

Το οδικό δίκτυο παρουσιάζει βασικές αδυναμίες όπως η κακή βατότητα του επαρχιακού και αγροτικού δικτύου καθώς και ενός μέρους του εθνικού δικτύου κυρίως στην περιοχή του Ν. Λασιθίου.

Η λιμενική υποδομή του νησιού θεωρείται σχετικά ικανοποιητική για την εξυπηρέτηση της σημερινής κινήσεως. Παρόλα αυτά υπάρχουν αδυναμίες και

ανεπάρκειες που δημιουργούν προβλήματα, τόσο στον τουρισμού όσο και στην αλιεία κυρίως στη Νότια Κρήτη.

Αστική Υποδομή.

Τα αστικά κέντρα της Κρήτης πάσχουν από σοβαρές ελλείψεις. Τα προβλήματα αυτά αφορούν κυρίως την αποχέτευση και το βιολογικό καθαρισμό των ακαθάρτων, ενώ σε μερικές περιπτώσεις την ύδρευση, το αστικό οδικό δίκτυο και τους χώρους πρασίνου, αναψυχής και στάθμευσης.

Τα προβλήματα αυτά είναι ιδιαίτερα έντονα στην πόλη του Ηρακλείου. Η έλλειψη υποδομής καθώς και ενός κατάλληλου συστήματος αποχέτευσης και ακαθάρτων στην πόλη επηρεάζει τον τουρισμό της περιοχής και γενικότερα για το ρόλο της πόλεως του Ηρακλείου ως αναπτυξιακού πόλου ολόκληρου του νησιού.

Συλλογικές Υπηρεσίες.

Παρά τη γενική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας στο νησί τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά τις νοσοκομειακές και προνομιακές υπηρεσίες που στις περιοχές του Ν.Λασιθίου είναι σοβαρότερες σε σύγκριση με τις άλλες περιοχές του νησιού.

Αναφορικά με την εκπαίδευση το βασικότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη διδακτηρίων κυρίως για την ανώτατη εκπαίδευση και τα νηπιαγωγεία. Οξύ επίσης πρόβλημα είναι η ύπαρξη μονοθέσιων δημοτικών σε μικρές κοινότητες που αναπόφευκτα προσφέρουν στους μαθητές εκπαίδευση χαμηλής ποιότητας.

Προβληματικές περιοχές.

Οι προβληματικές περιοχές στο νησί καλύπτουν περίπου το 45% της συνολικής του εκτάσεως και περιλαμβάνουν το 25% του πληθυσμού του. Οι σπουδαιότερες από τις περιοχές αυτές είναι ο νομός Ρεθύμνου εκτός από την πόλη του Ρεθύμνου και τη γειτονική παραθαλάσσια πεδινή ζώνη. Η επαρχία Σφακίων καθώς και τα ορεινά της επαρχίας Σελίνου του Νομού Χανίων, οι ορεινές κοινότητες της επαρχίας Λασιθίου, η περιοχή κάτω Μεραμπέλλου και η ορεινή ζώνη της επαρχίας Σητείας του νομού Λασιθίου και τέλος η επαρχία Βιάνου του νομού Ηρακλείου.

Το επίπεδο διαβίωσης στους νομούς Ρεθύμνης και Λασιθίου είναι σημαντικά κατώτερο από το αντίστοιχο επίπεδο στους δύο άλλους νομούς του νησιού. Οι περιοχές αυτές πάσχουν από συγκριτικά χαμηλό επίπεδο διαβίωσης και έλλειψης τεχνικής και κοινωνικής υποδομής.

Περιβάλλον.

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, υπάρχουν ελλείψεις στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού για τα ακάθαρτα των πόλεων καθώς και στα απόβλητα των μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων και των γεωργικών βιομηχανιών. Οι ελλείψεις αυτές δημιουργούν προβλήματα μόλυνσεως για τη θάλασσα και τις ακτές αλλά και των γεωργικών προϊόντος από την εκτεταμένη χρησιμοποίησει φυτοφαρμάκων κ.α.

Τα προβλήματα αυτά αποτελούν αρνητικούς παράγοντες για την βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων της περιοχής, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής τόσο στο τουρισμό όσο και στην γεωργία.

3.2 Η πολιτική για την ανάπτυξη της περιφέρειας και τα αποτελέσματα της.

Στη γεωργία η πολιτική αλλαγής στη σύνθεση της παραγωγής σε συνάρτηση με την προσπάθεια για την αύξηση της παραγωγικότητας οδήγησαν στην ανάπτυξη του τομέα. Στην ανάπτυξη αυτή σημαντικό ρόλο είχε και η πρόσφατη εκτέλεση έργων υποδομής.

Αναφορικά με τη βιομηχανία η περιφέρεια απολαμβάνει περιφερειακά κίνητρα Γ περιοχής, δημιουργήθηκε και λειτουργεί η βιομηχανική περιοχή της πόλεως του Ηρακλείου η οποία έχει πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο σε σχέση με τη βιομηχανική περιοχή της πόλης των Χανίων.

Στον τομέα του τουρισμού η ανάπτυξη στην Κρήτη ευνοήθηκε ιδιαίτερα από τα κίνητρα και τις δανειοδοτήσεις καθώς και τις βελτιώσεις των υποδομών του νησιού.

Η ίδρυση Ανώτερων και Ανώτατων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σε όλους τους νομούς της Κρήτης συνέβαλε γενικότερα στην παραπέρα ανάπτυξη του νησιού.

Παρόλα αυτά οι δυνατότητες για ανάπτυξη είναι πολύ μεγάλες σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Η Κρήτη είναι ένα είδος φυσικού θερμοκηπίου και η θέση της αναφορικά με τις καλλιέργειες αυτές, τόσο στα πλαίσια της χώρας όσο και στα πλαίσια της Ε.Ο.Κ , είναι ιδιαίτερα πλεονεκτική. Το πλεονέκτημα αυτό της Κρήτης τείνει να αποκτήσει όλο και μεγαλύτερη σημασία όσο το κόστος της ενέργειας μεγαλώνει και η χρησιμοποίηση της για θέρμανση θερμοκηπίων σε χώρες με ψυχρότερα κλίματα γίνεται όλο και πιο δαπανηρή.

Οι περιοχές με τις μεγαλύτερες δυνατότητες για επέκταση των αποδοτικών καλλιεργειών με εξαγωγικό προσανατολισμό είναι η Ιεράπετρα και η Σητεία, η πεδιάδα της Μεσσαράς, το βορειοδυτικό τμήμα του νομού Χανίων και τα βόρεια παράλια του νομού Ρεθύμνης.

Στο δευτερογενή τομέα με εξαίρεση το γύψο και το μάρμαρο, δεν υπάρχουν ενθαρρυντικές ενδείξεις για σημαντικά αποθέματα άλλων ορυκτών ή πηγών ενέργειας στο νησί.

Αξιόλογες δυνατότητες υπάρχουν για παραπέρα ανάπτυξη των μεταποιητικών κλάδων επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων και άλλων κεφαλαιουχικών αγαθών. Επίσης φαίνεται να υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες για την ανάπτυξη βιομηχανικών κλάδων εξειδικευμένης εργασίας και ενδιάμεσης τεχνολογίας.

Στο τομέα του τουρισμού η Κρήτη έχει επιβληθεί σαν ένα αξιόλογο διεθνές τουριστικό κέντρο. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την ύπαρξη παρά πολλών φυσικών τουριστικών πόρων, που δεν έχουν ακόμη αξιοποιηθεί, καθιστά ευρύτερες τις δυνατότητες για παραπέρα ανάπτυξη του τομέα. Συγκεκριμένα η περιοχή Σητείας – Κάτω Ζάκρου προσφέρεται για τουριστική ανάπτυξη σε μικρές μονάδες οικογενειακής μορφής. Οι περιοχές Ιεράπετρας – Μακρύ Γιαλού και Μεσσαράς έχουν μεγάλες δυνατότητες τουριστικής αναπτύξεως τουρισμού παραχειμάσεως. Η περιοχή Παλαιοχώρας – Σούγιας – Αγίας Ρούμελης έχει σημαντικούς τουριστικούς πόρους μεταξύ των οποίων και το Φαράγγι της Σαμαράς.

Η ανάπτυξη τους, με βάση κυρίως τις μικρές μονάδες οικογενειακής μορφής, θα συμβάλει όχι μόνο στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στο νησί αλλά και στη γενικότερη ανάπτυξη των προβληματικών αυτών περιοχών και τη συγκράτησης του πληθυσμού τους.

3.2.1 Βασικές επιδιώξεις.

Βασική επιδίωξη είναι η συνέχιση της αναπτύξεως της οικονομίας του νησιού με γρήγορο ρυθμό και η επαρκής αύξηση του αριθμού των θέσεων απασχολήσεως, για να καλυφθούν η αύξηση του εργατικού δυναμικού και η απελευθέρωση ατόμων μέσω της αυξήσεως της παραγωγικότητας από τους παραδοσιακούς τομείς.

Άλλη βασική επιδίωξη είναι η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και η έμφαση στην παραπέρα ανάπτυξη των περιοχών του νησιού που είναι πολύ καθυστερημένες.

3.3 Παρουσίαση των Αναπτυξιακών Στόχων του Π.Ε.Π Κρήτης.

Η Περιφέρεια της Κρήτης όπως έχουμε πει και πιο πάνω , παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα που προσδιορίζεται από το γεγονός ότι είναι:

- Νησί στο κέντρο της Μεσογείου.
- Απομακρυσμένη περιοχή στο νοτιότερο σημείο της Ελλάδας και της Ευρώπης.
- Παρουσιάζει κατακόρυφη αλλά, χωρίς προγραμματισμό, ανάπτυξη σε ορισμένους τομείς παραγωγής.

Η παραπέρα ανάπτυξη της Περιφέρειας αντιμετωπίζει προβλήματα όχι μόνο λόγω των παραπάνω χαρακτηριστικών της περιοχής, αλλά και από το γεγονός ότι εμφανίζει μια χωροταξική ανομοιογένεια στην ανάπτυξη των τομέων παραγωγής με επακόλουθο έντονες συγκρούσεις λειτουργιών και οικονομικών δραστηριοτήτων.

Για την επίλυση των προβλημάτων ανάπτυξη της Περιφέρειας και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού της λειτουργούν Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Π.Δ.Ε., παράλληλες επενδύσεις των Δημοσίων Οργανισμών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και Προγράμματα ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων (Ν 1262/82).

Επιπρόσθετα το ΚΠΣ (1989-1993) που περιελάμβανε το ΜΟΠ Κρήτης χρηματοδότησε έργα και ενέργειες που ενίσχυσαν την Περιφέρεια προκειμένου να αντιμετωπίσει προβλήματα που δημιουργούνται από την ένταξη άλλων Μεσογειακών Χωρών στην Κοινή Αγορά.

Το ΠΕΠ Κρήτης παρέχει τη δυνατότητα παρεμβάσεων που θα λειτουργήσουν ως συμπληρωματικές ή παράλληλες ενέργειες στα άλλα Προγράμματα που υλοποιούνται ήδη στην Περιφέρεια, ολοκληρώνοντας την αποτελεσματικότητα των ενεργειών των προγραμμάτων αυτών. Η βελτίωση των υποδομών στους τομείς παραγωγής που παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα ανάπτυξης αποτελεί το βασικό εργαλείο που χρησιμοποιεί η περιφέρεια για την μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες της χώρας να σταματήσει να είναι ελκυστική για επενδύσεις στους τομείς αυτούς της παραγωγής που ήδη έχουν αναπτυχθεί.

Το αποτέλεσμα της επιλογής αυτής ενδυναμώνει την υπόσταση της Περιφέρειας στον Εθνικό και Ευρωπαϊκό χώρο συμβάλλοντας σημαντικά στην Οικονομική Ανάπτυξη.

Η βασική επιδίωξη που τίθεται σε όλα τα Προγράμματα Ανάπτυξης και η οποία είναι η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού, εξυπηρετείται με τη βελτίωση της τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής και την Προστασία των πλουτοπαραγωγικών πόρων της Περιφέρειας.

3.4 Στρατηγική Ανάπτυξης.

Το ΠΕΠ περιλαμβάνει 8 υποπρογράμματα:

Το υποπρόγραμμα 1 περιέχει ενέργειες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των τομέων παραγωγής. Στο ΜΟΠ ο πρωτογενής τομέας είναι το 25% του όλου προγράμματος και η άρδευση απορροφά το 50% της χρηματοδότησης του τομέα. Επιπλέον οι ανάγκες του πρωτογενή τομέα θα ενισχυθούν με ενέργειες που χρηματοδοτούνται και από άλλα Κοινοτικά Ταμεία (F.E.O.G.A., Ε.Κ.Τ. κλπ). Στο υποπρόγραμμα περιλαμβάνονται οι μελέτες και οι έρευνες που αποτελούν την υποδομή για όλους τους τομείς της παραγωγής και ενέργειας για την βελτίωση των συνθηκών εμπορίας των τοπικών προϊόντων. Το ποσοστό συμμετοχής του στην όλη χρηματοδότηση ανέρχεται σε 4% περίπου.

Πιο συγκεκριμένα περιέχει μέτρα που αφορούν την μελέτη και έρευνα για τον εντοπισμό των φυσικών πόρων της Κρήτης την προώθηση της εμπορίας των προϊόντων των διαφόρων τομέων παραγωγής.

Παράλληλα προβλέπει το μέτρο για την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων (συγχρηματοδοτήσει). Στόχος του υποπρογράμματος είναι η βελτίωση και η ενίσχυση της ενδογενούς ανάπτυξης της Κρήτης η οποία θα επιτευχθεί με τον εντοπισμό και την αξιοποίηση εκμεταλλεύσιμων φυσικών πόρων, καθώς και με την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κυρίως στο δευτερογενή τομέα. Στόχος επίσης του υποπρογράμματος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τομέων της οικονομίας με την ενίσχυση των δραστηριοτήτων **MARKETING** και την προώθηση της εμπορίας των προϊόντων της Κρήτης.

Το υποπρόγραμμα 2 των μεταφορών θα απορροφήσει το 31% της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ δεδομένου ότι ο κανονισμός του ταμείου αυτού κατά κύριο λόγο προβλέπει τέτοιες ενέργειες και δεδομένης της ιδιαιτερότητας της Περιφέρειας της γεωργικής θέσης της αλλά και των μεγάλων ελλείψεως σε υποδομές μεταφορών της Κρήτης. Ειδικότερα το υποπρόγραμμα 2 περιέχει μέτρα τα οποία την ανάπτυξη η οποία θα διευκολύνει:

- Την διασύνδεση της περιφέρειας με τον υπόλοιπο εθνικό χώρο για την εισαγωγή – εξαγωγή προϊόντων και την διακίνηση του πληθυσμού.
- Την διασύνδεση της περιφέρειας με τον διεθνή Ευρωπαϊκό χώρο μέσω του υπόλοιπου εθνικού χώρου.
- Την μετακίνηση των προϊόντων και των εργαζομένων στο εσωτερικό του νησιού στην διάχυση του τουρισμού και στην άρση της απομόνωσης της ενδοχώρας.

Στόχος του υποπρογράμματος η αποσυμφόρηση των αστικών κέντρων και των ζωνών μεγάλης τουριστικής συγκέντρωσης στις βόρειες ακτές.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της Κρήτης μειώνοντας σημαντικά το κόστος μεταφοράς καθώς και η ενίσχυση της ενδογενούς ανάπτυξης της περιφέρειας διευκολύνοντας την αξιοποίηση φυσικών και ανθρώπινων πόρων της Κρήτης.

Το υποπρόγραμμα 3 αποσκοπεί κυρίως στην εξυπηρέτηση της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής. Από αυτή την άποψη ο στόχος αυτός που είναι βασική παράμετρος ανάπτυξης μιας Περιφέρειας θα πρέπει να έχει σημαντικό ποσοστό συμμετοχής.

Επιπλέον το υποπρόγραμμα περιέχει ενέργειες που κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Παράλληλα ο στόχος της προστασίας του περιβάλλοντος τίθεται πλέον ως πρωταρχική επιδίωξη των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τα χρόνια που ακολουθούν θα θεωρηθεί ως πρώτης προτεραιότητας ανάγκης.

Το ποσοστό συμμετοχής μπορεί να ανέλθει στο 55,5% δεδομένου ότι πολλά σημαντικά έργα όπως είναι αποχετεύσεις οικισμών θα περιληφθούν σ' αυτό.

Το υποπρόγραμμα 4 συμμετέχει κατά ποσοστό 7% περίπου στο όλο πρόγραμμα υποδομής για όλους τους τομείς παραγωγής αλλά και για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Επίσης περιλαμβάνει προγράμματα ανέγερσης κτιρίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εξοπλισμού Πανεπιστημιακών και Τεχνολογικών Σχολών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένα τμήματα του προγράμματος μπορούν να εξυπηρετηθούν από το ΕΚΤ ενώ εξελίσσονται ανάλογα προγράμματα και δια μέσου του ΜΟΠ.

Το υποπρόγραμμα 5 αναφέρεται στην εφαρμογή – τεχνική βοήθεια και είναι ένα πρόγραμμα μικρό σε ποσοστό χρηματοδότησης υποπρόγραμμα, μπορεί να ανέλθει στο 2,5% μόνο του όλου χρηματοδοτικού σχεδίου θα περιέχει ενέργειες που θα αποσκοπούν στην γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος καθώς και άμεσες υποβοηθητικές παρεμβάσεις για την υλοποίηση μέτρων των άλλων υποπρογραμμάτων που παρουσιάζουν δυσκολίες κατά την πορεία του Προγράμματος. Παράλληλα το

υποπρόγραμμα 5 μπορεί να χρηματοδοτήσει ενέργειες στήριξης των μηχανισμών τοπικού και περιφερειακού προγραμματισμού.

Τέλος τα υποπρογράμματα 6,7 και 8 αναφέρονται στην υλοποίηση προγραμμάτων όπως το Ε.Α.Π.Τ.Α, την ολοκλήρωση ημιτελών έργων του Α'ΚΠΣ και την εφαρμογή των παραπάνω έργων (βλέπε πίνακα 3.4.1).

3.5 Σχέδιο χρηματοδότησης του προγράμματος.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος αποτελεί το εργαλείο εφαρμογής συγκεκριμένης αναπτυξιακής πολιτικής παρεμβάσεων για την υλοποίηση των στόχων που έχουν ήδη επιλέγει να υλοποιηθούν μέσω αυτού. Το μοντέλο Περιφερειακής Ανάπτυξης για την Κρήτη έτσι όπως περιγράφεται στο 5ετές πρόγραμμα 1989 – 1993 αποτελεί το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται το Σ.Π.Α.

Το σχέδιο χρηματοδότησης του προγράμματος προβλέπει συμμετοχή του ΕΤΠΑ στο λειτουργικό πρόγραμμα Κρήτης ύψους 70 εκατ. ECU που με ισοτιμία 180 δρχ./ ECU αντιστοιχεί σε κοινοτική συνδρομή 12,6 δις δρχ για ένα σύνολο προγράμματος προϋπολογισμού 21,9 δις δρχ. Το 45% του διατιθέμενου ποσού που θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ δηλαδή 5,67 δις δρχ. αφορά έργα που χρηματοδοτούνται από τις ΣΑΝΤ των Νομαρχιών της Κρήτης και κατανέμονται σύμφωνα με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ως εξής:

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Νομός	Ποσοστό	Ύψος Προϋπολογισμού
Νομός Ηρακλείου	34%	3.400 (σε εκατ. δρχ.)
Νομός Χανίων	26%	2.600 »» »»
Νομός Ρεθύμνης	20%	2.000 »» »»
Νομός Λασιθίου	20%	2.000 »» »»
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΩΝ	100%	10.000

Τα ποσά αυτά θα κατανεμηθούν σε ενέργειες και έργα όπως αναφέρονται και περιγράφονται στο πρόγραμμα κατά υποπρόγραμμα και μέτρο. Ποσοστό 55% του προγράμματος που θα έχει την Επιχορήγηση του ΕΤΠΑ δηλ δαπάνες ύψους 6,93 δις δρχ θα αφορά έργα ΣΑΕ και κατανέμονται κατά υποπρόγραμμα, μέτρο και έργο.

3.6 Πορεία υλοποίησης του Π.Ε.Π Κρήτης 1994-1999.

Το Π.Ε.Π Κρήτης έχει συνολικό κόστος 435.713 χιλ. ECU και για την τετραετία 1994-1999 272.264 χιλ. ECU.

Μέχρι την 31-03-1997 έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές 171.286 χιλ ECU που καλύπτουν το 39,31% της συνολικής δέσμευσης και το 62,91% της δέσμευσης της τετραετίας 1994-1997.

Οι πληρωμές του Α' τριμήνου 1997 ανέρχονται στο ποσό των 8.784 χιλ. ECU που καλύπτουν το 12% της ετήσιας δέσμευσης (73.682 χιλ. ECU). Οι πληρωμές του παραπάνω τριμήνου του 1997, είναι κατά 425 υψηλότερες του Α' τριμήνου του 1996(6.157 χιλ. ECU) στοιχείο που δείχνει ότι το πρόγραμμα για το 1997 ξεκίνησε με καλύτερους ρυθμούς απορρόφησης, αν λάβουμε υπόψιν ότι αν και το υποπρόγραμμα 7 έχει πάψει από το προηγούμενο έτος

να εμφανίζει πληρωμές, έχουν ενεργοποιηθεί νέα έργα μέσα στο 1996 τα οποία άρχισαν να εμφανίζουν τις πρώτες τους πληρωμές.

Στοιχεία για τα έτη 1998 και 1999 δεν τέθηκαν στην διάθεση μας από την Περιφέρεια Κρήτης.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
1994-1999**

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1

**ΕΙΔΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΡΗΤΗ: ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΣΤΗΝ Ν.Α ΜΕΣΟΓΕΙΟ.**

ΜΕΤΡΟ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ Ε.& Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
1	
ΜΕΤΡΟ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΑΓΟΡΩΝ
2	
ΜΕΤΡΟ	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
3	

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2**ΕΙΔΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΜΕΤΡΟ1	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΡΟ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ(ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)
2	
ΜΕΤΡΟ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
3	
ΜΕΤΡΟ	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
4	

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3**ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ****ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

1	ΜΕΤΡΟ	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
2	ΜΕΤΡΟ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
3	ΜΕΤΡΟ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
4	ΜΕΤΡΟ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1	ΜΕΤΡΟ	ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
2	ΜΕΤΡΟ	ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ
3	ΜΕΤΡΟ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
4	ΜΕΤΡΟ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ
5	ΜΕΤΡΟ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
6	ΜΕΤΡΟ	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

<p>ΜΕΤΡΟ 1</p>	<p>ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΡΧΙΚΗΣ & ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ</p>
<p>ΜΕΤΡΟ 2</p>	<p>ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ</p>
<p>ΜΕΤΡΟ 3</p>	<p>ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ</p>

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

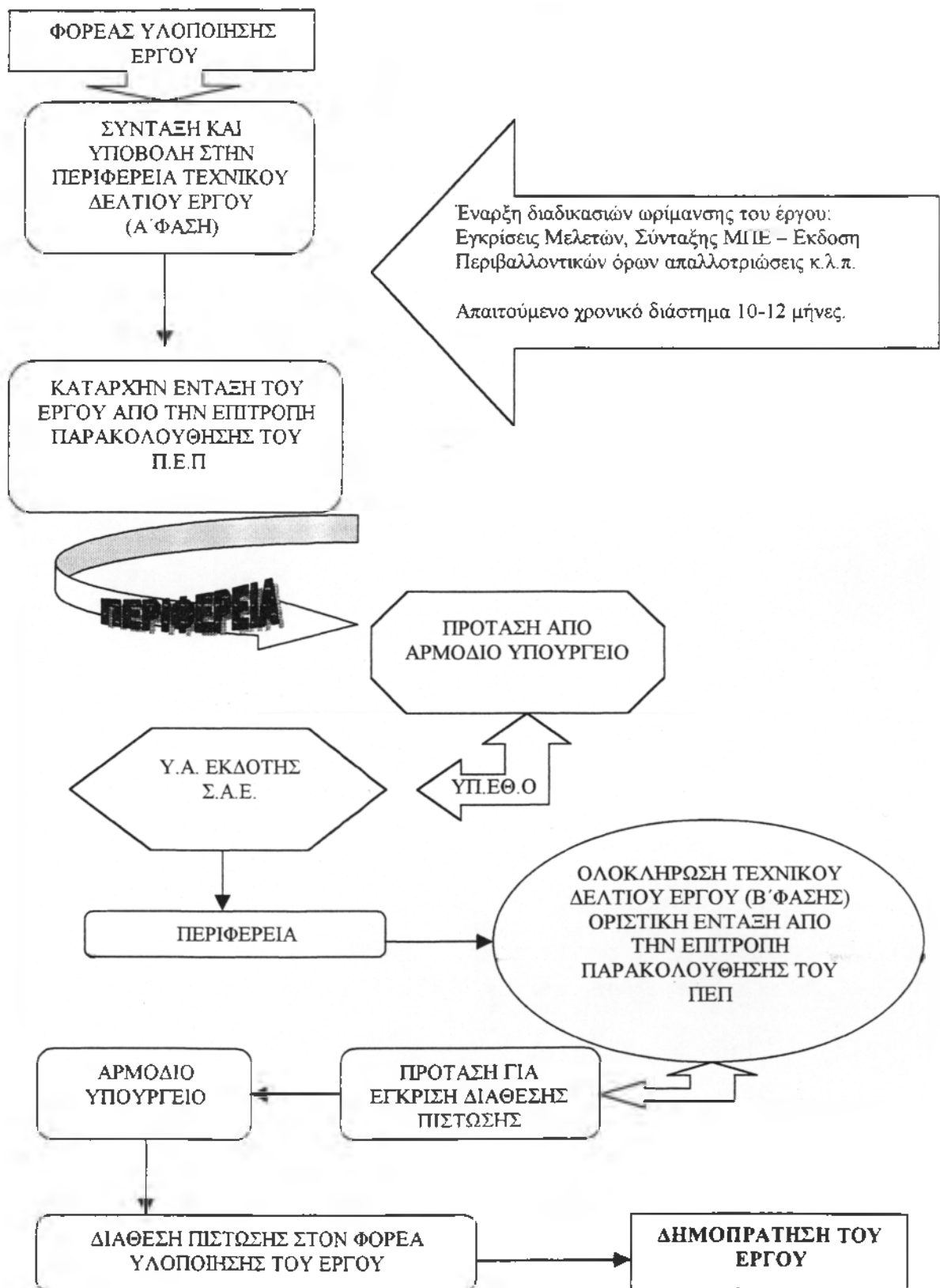
**ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Α.Π.Τ.Α.)**

1	ΜΕΤΡΟ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
2	ΜΕΤΡΟ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
3	ΜΕΤΡΟ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

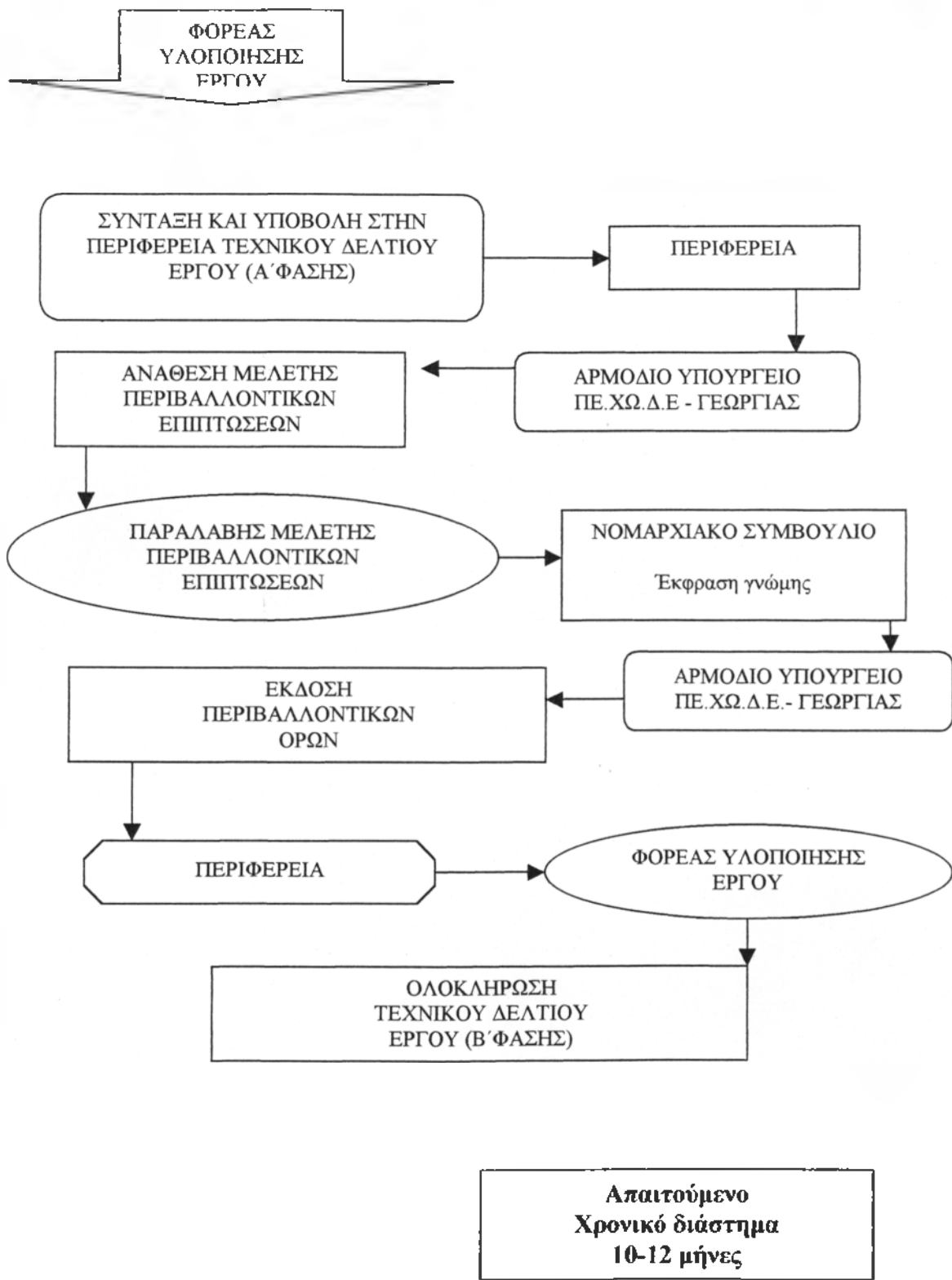
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΤΟΥ Α' ΚΠΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ■	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ	
ΜΕΤΡΟ1	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΤΠΑ
ΜΕΤΡΟ 2	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΚΤ

**ΠΙΝΑΚΑΣ Ι
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΕΡΓΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΟΥ ΣΤΟ Π.Ε.Π.**

ΠΙΝΑΚΑΣ II
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΝΤΕΤΑΓΜΕΝΟΥ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ (Ποσά σε εκατ. Δρχ)

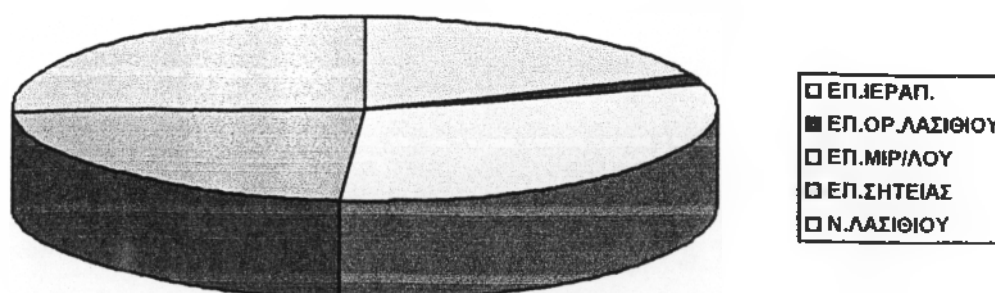
	ΤΟΜΕΑΣ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ	ΠΕΠ 1994-1999	ΚΟΙΝ.ΠΡΩΤΟ ΒΟΥΛΙΕΣ INTERREG Μ.Μ.Ε.	ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
A.	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	0	3700	8180	1300	6478	19658
B.	ΥΔΡΕΥΣΕΙΣ-ΑΠΟΧΥΣΕΙΣ- ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ	2190	942	3697	0	699	7528
Γ.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	0	425	20	0	0	445
Δ.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΤΟΠΩΝ	0	0	315	0	0	315
Ε.	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΕΩΝ- ΟΙΚΙΣΜΩΝ	0	254	380	0	01085	1719
ΣΤ.	ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	0	390	0	0	0	390
Z.	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	0	27	187	0	542	756
H.	ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	0	0	468	0	0	468
Θ.	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	0	11748	4675	2337	786	19546
Ι.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ	0	441	832	250	21480	23003
Ι.Α.	ΕΡΕΥΝΑ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	0	0	0	0	0	0
Ι.Β.	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	0	2863	1285	1375	50	5573
Ι.Γ.	ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΝΟΙΑ	0	0	797	0	70	867
Ι.Δ.	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	0	1096	2978	0	175	4249
	ΣΥΝΟΛΟ	2190	21886	23814	5262	31365	84517

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας Κρήτης για την περίοδο 1994-1999, το ποσό χρηματοδότησης του Π.Ε.Π Κρήτης για το Νομό Λασιθίου ανέρχεται στο ποσό των 23.814.000.000 δρχ.

Το παραπάνω ποσό, σύμφωνα με τους πίνακες που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ, διανέμονται στις επαρχίες του νομού έτσι όπως περιγράφει ο πίνακας 3.1 και το σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

Πίνακας 3.1

	ΠΟΣΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΕΠ(σε εκατ. δρχ.) 1994-1999	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΠ.ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	4520	19%
ΕΠ.ΟΡ.ΛΑΣΙΘΙΟΥ	374	1,57%
ΕΠ. ΜΙΡΙ/ΛΟΥ	7248	30,4%
ΕΠ.ΣΗΤΕΙΑΣ	5572	23,3%
Ν.ΛΑΣΙΘΙΟΥ	6100	25,7%
ΣΥΝΟΛΟ	23814	100

σχήμα 3.1

3.7 Συμπεράσματα για την ένταξη της Επαρχίας Σητείας στο ΠΕΠ.

Από τα στοιχεία που έχουμε και που παρουσιάζονται στο παράρτημα ΙΙ, μπορούμε να διακρίνουμε τα εξής συμπεράσματα:

Το 34,3% του ποσού χρηματοδότησης του ΠΕΠ πηγαίνει για τις υποδομές μεταφορών ενώ για τον Αγροτικό τομέα το αντίστοιχο ποσό είναι 19,6% και το ποσό τη βιομηχανία – ενέργεια φτάνει μόλις το 3,4%. Βλέπουμε από τα παραπάνω μια στροφή της Περιφέρειας για βελτίωση του επιπέδου στις μεταφορές καθώς με αυτόν τον τρόπο μπορεί να γίνει καλύτερη διακίνηση των ανθρώπων και των αγαθών τόσο στον εσωτερικό χώρο της Κρήτης αλλά και στον έξω από αυτήν κόσμο (υπόλοιπη Ελλάδα, Αίγυπτο, Λιβύη κ.α.).

Στον τομέα του περιβάλλοντος και της αναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου έχουμε ένα ποσοστό της τάξεως των 22,3% στο σύνολο του ποσού χρηματοδότησης. Ενώ στον τομέα του περιβάλλοντος και της αναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου έχουμε ανά ποσοστό της τάξεως των 22,35 στο σύνολο του ποσού χρηματοδότησης. Ενώ στο τομέα της οικονομικής ανάπτυξης αντιστοιχεί ποσοστό 60% το τριπλάσιο δηλαδή από εκείνο που χορηγείτε για τον πολιτισμό, το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Όμως πρέπει να τονίσουμε ότι χωρίς της επενδύσεις αυτές στον οικονομικό τομέα δεν θ ήταν δυνατόν να επιτευχθεί η βελτίωση του επιπέδου ζωής των ανθρώπων καθώς κοινωνία και οικονομία είναι έννοιες εξαρτημένες σε μεγάλο βαθμό, καθώς όπως αναφέρει και ο Marx τα θεμέλια του οικοδομήματος της κοινωνίας αποτελεί η οικονομία.

Αξιοσημείωτο είναι ότι για το Εθνικό Κτηματολόγιο το μεγάλο αυτό αναπτυξιακό έργο της χώρας μας το ποσό χρηματοδότησης είναι μηδενικό και μάλιστα σε περιοχή που όπως έχουμε τονίσει στο Κεφ.2 έχει ανάγκη την καταγραφή της περιουσίας των πολιτών και τους κράτους. Θα ήταν λύση για πολλά προβλήματα που ήδη έχουμε αναφέρει.

Μπορούμε να δούμε από τα παραπάνω ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί στην Επαρχία Σητείας σε ότι αφορά τα παραπάνω θέματα. Το 37,85 του ποσού χρηματοδότησης για τις υποδομές μεταφορών πηγαίνει στην επαρχία Σητείας ενώ το αντίστοιχο ποσό για την Επαρχία Ιεράπετρας 13,7%

ενώ για την Επαρχία Μιρ/λου είναι 29,8% και για την επαρχία Οροπ. Λασιθίου το ποσοστό ανέρχεται μόλις το 2,3% και ένα 16,4% για έργα που ανήκουν σε όλο το νόμο Λασιθίου.

ΕΠΑΡΧΙΑ	Π. Χρηματοδοτήσεις ΠΕΠ (σε εκατ. δρχ.) 1194-1999	Ποσοστό
Ιεράπετρας	4520	19%
Ορ.Λασιθίου	374	1,57%
Μιρ/λου	7248	30,4%
Σητείας	5572	23,3%
Λασιθι	6100	25,7%
Σύνολο	23814	100

Στον πίνακα που ακολουθεί μπορούμε να δούμε πως έχει κατανεμηθεί το ποσό χρηματοδότησης του ΠΕΠ για κάθε κατηγορία έργων σε όλες τις επαρχίες του Νομού Λασιθίου.

ΕΡΓΑ	ΕΠ. ΣΗΤΕΙ ΑΣ	ΕΠ. ΜΙΡ/Λ ΟΥ	ΕΠ. ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ Σ	ΕΠ. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	37,8%	29,8%	13,7%	2,3%	16,4%
ΥΔΡΕΥΣΗ-ΑΠΟΧ- ΒΙΟΛΟ	20,3%	21,04%	52,04%	1,4%	5,22%
ΔΙΑΧ. ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ			100		
ΔΙΑΧ. ΒΙΟΤΟΠΩΝ	68,2%		31,74%		
ΑΝΑΠΛ. ΠΟΛ. ΟΙΚ.	16,31%	73,15%	10,52%		
ΕΘΝ. ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ					
ΧΩΡ. ΠΟΛ. ΣΧΕΔ.	4,2%	42,24%	5,3%		48,12%
ΤΟΠ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	8,9%	13,88%	49,14%	27,9%	
ΑΓΡΟ. ΤΟΜΕΑΣ	6,7%	31,72%	2,86%		58,67%
ΒΙΟΜ. ΕΝΕΡΓΕΙΑ		60,09%			39,9%
ΕΡΕΥ. ΤΕΧΝ.					
ΤΟΥΡ. ΠΟΛΙ.	15,56%	39,29%	17,12%		28,01%
ΥΓΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ	19,07%	80,9%			
ΑΝΘΡΩ. ΠΟΡ	16,3%	12,7%	32%		39%

3.8 Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της «Επαρχίας» Σητείας.

Αναγκαιότητα των Τ.Α.Π.

Στην Επαρχία Σητείας έχει αναπτυχθεί την τελευταία 20ετία μια πλούσια δραστηριοποίηση και εμπειρία για τα θέματα της Τοπικής Ανάπτυξης. Σταθμοί για τη διαδικασία αυτή υπήρξαν τα Α΄ και Β΄ Συνέδριο Ανάπτυξης της Επαρχίας Σητείας που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία του Δήμου Σητείας το 1976 και 1978 αντίστοιχα. Πρέπει στο σημείο αυτό να τονιστεί ότι ήταν από τα πρώτα Τοπικά Αναπτυξιακά Συνέδρια στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η εφαρμογή διαδικασιών συμμετοχής στα θέματα της Τοπικής Ανάπτυξης, υπήρξε η ένταξη της Επαρχίας Σητείας στα Προγράμματα ΙΛΕ του ΟΟΣΑ και αργότερα LEDA της Ε.Ε.. Τα συνέδρια της "Ελληνογαλλικής Αντιπαράθεσης", το Γ΄ Συνέδριο Ανάπτυξης της Επαρχίας Σητείας 1986, η Ίδρυση του Οργανισμού Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε (ΟΑΣ.Α.Ε.) το 1988 η ένταξη της Επαρχίας Σητείας στο Πρόγραμμα LEADER I της Ε.Ε κ.α.

Η ανάγκη Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Τοπικών Αναπτυξιακών θεσμών ως απαραίτητων εργαλείων της Τοπικής Ανάπτυξης προέκυψε από τα πρώτα βήματα των παραπάνω διαδικασιών.

Μάλιστα προέκυψε με τη γόνιμη ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών διαφόρων περιοχών της Ευρώπης, πλούσιο υλικό γύρω από τα θέματα της Τοπικής Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και οι απόψεις, οι στόχοι και η μεθολογία των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΤΑΠ).

ΤΑΠ στη χώρα μας θεωρούνται τα προγράμματα που αφορούν μια σχετικά μικρή περιοχή όπως είναι ένας Δήμος, μια γεωγραφική ενότητα Αναπτυξιακού Συνδέσμου, μια επαρχία και μια ευρύτερη περιοχή μικρότερη του Νομού.

Τα ΤΑΠ υπηρετούν εκφράζουν και προδιαγράφουν μια "μέθοδο επίτευξης ταχείας προόδου" κατά τρόπο ορθολογικό και συγκεκριμένο στην εκάστοτε περιοχή. Το ΤΑΠ διατυπώνει ένα ολοκληρωμένο και συναρθρωμένο σύνολο

έργων, ενεργειών και παρεμβάσεων που αφορούν όλους τους τομείς οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και όλα τα επίπεδα και τρόπους διαρκούς ενημέρωσης και συμμετοχής των πολιτών.

Τέλος τα ΤΑΠ πρέπει να αποτελούν πρόταση της Τοπικής Κοινωνίας επιστημονικά επεξεργασμένη, ικανή να εμπλουτίζεται συνεχώς και να αναθεωρείται όταν αυτό απαιτείται με επαρκή επιστημονική τεκμηρίωση, ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών. Μόνο έτσι τα ΤΑΠ μπορούν να εκφράζουν τη Τοπική Κοινωνία και τη δυναμική της και τη υλοποίηση τους θα αποτελεί διαρκή υπόθεση των κατοίκων ατομικά και συλλογικά.

Τέτοια προγράμματα μπορούν να προκύψουν μόνο από τις διαδικασίες του Δημοκρατικού Προγραμματισμού. Σ'αυτόν οι συντελεστές του Προγραμματισμού είναι τρεις:

- Οι πολίτες.
- Οι επιστήμονες.
- Τα αποφασιστικά όργανα.

3.9 Βασικοί στόχοι του ΤΑΠ.

Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της επαρχίας και η ορθολογική αξιοποίηση και προστασία των φυσικών πόρων της, είναι οι βασικοί στόχοι του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος.

Οι στόχοι αυτοί είναι συμβατοί και ο ένας συμπληρώνει τον άλλο, ενώ παράλληλα η ύπαρξη του ενός αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη του άλλου.

Προκειμένου να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της περιοχής, απαιτείται η ύπαρξη ικανοποιητικού βαθμού τεχνικής υποδομής, κοινωνικών υπηρεσιών, πολιτιστικής ζωής και φυσικού περιβάλλοντος, ενώ η ορθολογική αξιοποίηση και προστασία των φυσικών πόρων συναρτάται με την ανάλογη

αξιοποίηση και ανάπτυξη του πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα της παραγωγής.

Όπως ήδη έχουμε τονίσει σε προηγούμενο κεφάλαιο, οι αστικές – τεχνικές υποδομές χρειάζονται επί πλέον βελτιώσεις και συμπληρώσεις παρά τα έργα που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.

Ανάλογες είναι οι ανάγκες και στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών αν και έγιναν σημαντικά έργα τα τελευταία χρόνια όπως, το νέο Νοσοκομείο, νέες αίθουσες διδασκαλίας, νέες εργατικές κατοικίες.

Ευρύτατα περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης έχει ο τομέας του πολιτισμού. Ο τομέας αυτός έχει για την επαρχία ξεχωριστή σημασία αφού είναι στενά συνδεδεμένος με την ιστορία της που καλύπτει μια περίοδο 5.600 χρόνων.

Το ανθρωπογενές περιβάλλον της επαρχίας, παρά τις κατά περίπτωση μικρές ή μεγάλες αλλοιώσεις που έχει υποστεί, βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Απαιτείται όμως άμεση λήψη και εφαρμογή ριζικών μέτρων και παρεμβάσεων ικανά να εμποδίσουν τις καταστροφές που συνεπάγεται η άναρχη δόμηση και η έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον.

Εκτός των παραπάνω θεωρείται δεδομένο ότι για να υπάρξει βελτίωση της ποιότητας ζωής απαιτείται ο εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των υπηρεσιών που αφορούν την κοινωνία, το πολιτισμό, το περιβάλλον και ταυτόχρονα η ορθολογική διαχείριση, η συντήρηση και η ανάθεση όλων εκείνων που χάριν συντομίας ονομάζονται τεχνικές υποδομές, οι περισσότερες των οποίων ανήκουν ήδη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Είναι φανερό ότι μόνο ισχυροί και καλά οργανωμένοι φορείς της Τ.Α. μπορούν να αναλάβουν και να υλοποιήσουν αποτελεσματικά το σημαντικό έργο της διαχείρισης, συντήρησης και εκσυγχρονισμού της υλικοτεχνικής υποδομής ιδιαίτερα μάλιστα όταν εξασφαλισθούν οι οικονομικοί πόροι και προσδιορισθούν οι αρμοδιότητες των φορέων.

Τέλος προς την ίδια κατεύθυνση μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά, θεσμοί και υπηρεσίες με κοινωνική και πολιτιστική διάσταση οι οποίοι αξιοποιώντας τη δυναμική που αναπτύσσουν μπορούν να αποκτήσουν ταυτόχρονα και αναπτυξιακή διάσταση.

3.10 Σχέδιο ανάπτυξης του ΤΑΠ.

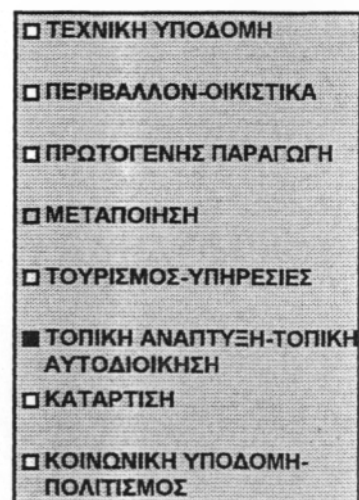
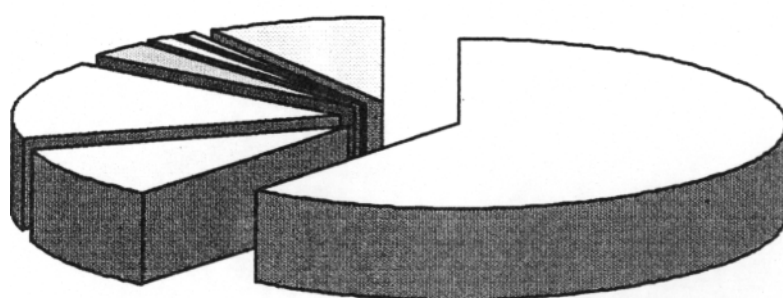
Το προτεινόμενο σχέδιο ανάπτυξης για την «Επαρχία» Σητείας κινείται στους ακόλουθους άξονες:

- Δημιουργία και ολοκλήρωση έργων και λειτουργιών γενικής και αστικής υποδομής.
- Δημιουργία και ανάπτυξη έργων και υπηρεσιών κοινωνικού τομέα.
- Προστασία και Ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και του Φυσικού Περιβάλλοντος.
- Εκσυγχρονισμός, διαφοροποίηση και ανάπτυξη του τομέα της παραγωγής και ιδίως της γεωργίας, του τουρισμού και της βιοτεχνίας – χειροτεχνίας, ενίσχυση της υφιστάμενης μικρής κλίμακας παραγωγής.
- Δημιουργία και στήριξη τοπικών δομών διαχείρισης και ανάπτυξης.
- Παρακολούθηση και αξιοποίηση Ευρωπαϊκών και Προγραμμάτων.

Το προτεινόμενο σχέδιο παρουσιάζεται συνοπτικά στους παρακάτω πίνακες.

Κεφ.3 Η επαρχία Σητείας στο πλαίσιο της Περιφερειακής Οικονομίας της Κρήτης

Α/Α	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε χιλ. δρχ)	ΠΟΣΟΣΤΟ
1.	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	19.950.000	60,8
2.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	2.920.000	8,9
3.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ	3.316.000	10,1
4.	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	4.780.000	14,6
5.	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	1.000.000	3,0
6.	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	512.000	1,6
7.	ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – Τ.Α.	65.000	0,2
8	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	250.000	0,8
	ΣΥΝΟΛΟ	32.793.000	100,0

ΤΟΠΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠ. ΣΗΤΕΙΑΣ

(1994 – 1999)

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΤΡΟ	ΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΟ	
1				ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ
1	1			ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
1	1	1		Βόρειος Οδικός Άξονας.
1	1	2		Νότιος Οδικός Άξονας.
1	1	3		Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο.
1	1	5		Επέκταση Αεροδρομίου Σητείας.
1	1	6		Βελτίωση Εγκαταστάσεων Λιμανιού Σητείας.
1	2			ΥΔΡΕΥΣΗ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ
1	2	1		Δίκτυα Ύδρευσης Οικισμών.
2				ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
2	1			ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
2	1	1		Μελέτη και κατασκευή διδακτηρίου Γ. Κουτσουρά.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΤΡΟ	ΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
2	1	2		Πολυκλαδικό Λύκειο Σητείας.
2	2			ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
2	2	1		Μελέτη και κατασκευή αθλητικού κέντρου Σητείας.
2	3			ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
2	3	1		Δημιουργία μιας ολοκληρωμένης πολιτιστικής διαδρομής στην Επ. Σητείας.
2	3	2		Δημιουργία κέντρων μορφωτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων νέων.
2	3	3		Οριοθετήσεις αρχαιολογικών χώρων.
3				ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ
3	1			ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
3	1	1		Μελέτες και έργα συστημάτων βιολογικού καθαρισμού οικισμών.
3	1	1	1	Μελέτη και κατασκευή βιολογικού καθαρισμού λυμάτων της ευρύτερης περιοχής της πόλης.
3	1	1	2	Μελέτη και κατασκευή βιολογικού καθαρισμού λυμάτων από Γαλήνη έως Πιλαλήματα.
3	1	1	3	Κατασκευή βιολογικού καθαρισμού λυμάτων Σκοπής – Χαμεζίου.
3	1	1	4	Μελέτες και κατασκευές βιολογικών καθαρισμών λυμάτων και λοιπών οικισμών.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΤΡΟ	ΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
3	2			ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
3	2	1		Διαχείριση απορριμμάτων Επαρχίας Σητείας.
3	2	1	1	Υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων των Ο.Τ.Α. της περιοχής Σητείας.
3	2	1	2	Υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων του Δ.Δ Σφάκας.
3	2	1	3	Υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων των Ο.Τ.Α. Ζάκρου.
3	2	1	4	Υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων νότιας περιοχής Επ. Σητείας.
3	2	1	5	Υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων των Ο.Τ.Α. Οροπεδίου Χαμεζίου.
3	3			ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
3	3	1		Προστασία – επέκταση – διαχείριση Φοινικοδάσους Βαί.
3	3	2		Αναδάσωση, ανάπλαση,αξιοποίηση του πάρκου Κουτσουρά και της ευρύτερης παραλιακής ζώνης των Κοινοτήτων Ορεινού-Σταυροχωρίου-Αγίου Στέφανου – Πεύκων.
3	4			ΜΕΛΕΤΕΣ
3	4	1		Ειδική περιβαλλοντική μελέτη.
4				ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΤΡΟ	ΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
4	1			ΓΕΩΡΓΙΑ
4	1	1		Μελέτη διαχείρισης υδάτινων πόρων.
4	1	2		Αξιοποίηση Μαλαύρας.
4	1	3		Κατασκευή λιμνοδεξαμενής στην περιοχή Πρ. Ηλίας Πισκοκεφάλου Σητείας.
4	1	4		Κατασκευή λιμνοδεξαμενής στη θέση Αρχές της Κοινότητας Σταυροχωρίου.
4	1	5		Μελέτη και κατασκευή λιμνοδεξαμενής στην κοινότητα Κρυών.
4	1	6		Ανόρυξη και αξιοποίηση γεωτρήσεων στην επαρχία Σητείας.
4	1	7		Εμπλουτισμός Καρστικού υδροφόρου ορίζοντα ευρύτερης περιοχής Σητείας.
4	1	8		Μελέτη αξιοποίηση και ανάπτυξη των ορεινών περιοχών της Επαρχίας Σητείας.
5				ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
5	1			ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
5	1	1		Μελέτη και κατασκευή ΒΙΟ.ΠΑ Σητείας.
6				ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
6	1			ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ
6	1	1		Μελέτες και έργα ολοκληρωμένης αξιοποίησης των ακτών της επαρχίας.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΜΕΤΡΟ	ΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
6	1	2		Μελέτη σκοπιμότητας και χωροθέτηση Μαρinas.
7				ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - Τ.Α.
7				ΜΕΛΕΤΕΣ
7	1	1		Μελέτη οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των φορέων της στην Επαρχία Σητείας.
7	1	2		Μελέτη επενδυτικών ευκαιριών στην Επαρχία Σητείας.
8				ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Κεφ.4 Η υλοποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

4.1 Μηχανισμοί στήριξης της Αναπτυξιακής διαδικασίας

Για την υποστήριξη, προώθηση και υλοποίηση των παρακάτω προτάσεων του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος, απαιτείται η ύπαρξη ενός μηχανισμού με την ανάλογη υποδομή ο οποίος θα βοηθήσει αποτελεσματικά τις συγκεκριμένες προσπάθειες τόσο στην φάση του σχεδιασμού όσο και στην φάση της υλοποίησης.

Το ρόλο αυτό είναι σε θέση να διαδραματίσει κατά κύριο λόγο ο Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας (ΟΑΣ Α.Ε.) καθώς του το επιτρέπουν, οι καταστατικές του διατάξεις, οι σκοποί του, η στελέχωση του, και προ πάντων, η μεγάλη εμπειρία σε θέματα ανάπτυξης αφού λειτουργεί από το 1988 και στο διάστημα αυτό έχει εκπονήσει μια σειρά από μελέτες και προτάσεις προς και για λογαριασμό εθνικών και κοινοτικών φορέων, του έχουν ανατεθεί προς υλοποίηση μια σειρά από έργα που αφορούν την επαρχία μερικά από τα οποία χαρακτηρίστηκαν πιλοτικά, έχει αναλάβει μεμονωμένα ή σε συνεργασία με άλλους εταίρους σειρά επιχειρηματικών δράσεων και έχει υλοποιήσει προγράμματα τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης. Συμμετέχει σε δίκτυο για την προώθηση του τουρισμού της επαρχίας και σε κοινή πρωτοβουλία για την προώθηση Τοπικών Αγροτικών Προϊόντων και ακόμη διατηρεί γραφείο υποστήριξης των Μ.Μ.Ε. και Αγροτουρισμού.

Με βάση τα παραπάνω είναι χωρίς αμφιβολία ο φορέας εκείνος ο οποίος είναι σε θέση να παρέμβει αποτελεσματικά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της επαρχίας και να υλοποιήσει σχέδια και προτάσεις του ΤΑΠ με μεγάλη επιτυχία είτε μόνος του είτε σε συνεργασία με άλλους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Τέτοιοι φορείς είναι: α) η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας που εκπροσωπεί όλους τους πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς της

επαρχίας μεταξύ των οποίων υπάρχουν και μερικοί που παρουσιάζουν αξιόλογη δραστηριότητα. Ο ρόλος του Ε.Α.Σ. Σητείας μπορεί και πρέπει να είναι κύρια επιτελικός αλλά και υποστηρικτικός έτσι ώστε ο πρωτογενής τομέα της επαρχίας να βρει μέσα από τις δράσεις της διέξοδο και προοπτική. β) η Κοινοτική επιχείρηση όπως εκείνη του Δήμου Ιτάνου που δραστηριοποιείται έντονα και αποτελεσματικά τα τελευταία χρόνια και έχει συμβάλλει θετικά με τις παρεμβάσεις της σε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε περιοχές ευθύνης της.

Όλοι οι παραπάνω φορείς, με τον Ο.Α.Σ. σε ρόλο συντονιστικό, θα πρέπει να οργανώσουν, να αναπτύξουν και να δυναμώσουν περισσότερο υπηρεσίες και δραστηριότητες που η διάγνωση των προβλημάτων και των δυνατοτήτων της επαρχίας έχει αποδείξει ότι αποτελούν τα κανάλια μέσα από τα οποία περνά κάθε αναπτυξιακή διαδικασία. Τέτοιες δραστηριότητες και υπηρεσίες είναι:

- **ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ**

Η ενέργεια αυτή θα περιλαμβάνει τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας και της τυποποίησης με σύγχρονες μεθόδους των αγροτικών προϊόντων, την προβολή και προώθηση με αποτελεσματικότερο τρόπο των υψηλής ποιότητας τοπικών προϊόντων μέσα από την συμμετοχή σε εκθέσεις διαφήμισης και προώθησης, την διεύρυνση της δυνατότητας παραγωγής βιολογικών προϊόντων στα οποία στρέφεται σιγά-σιγά η αγορά, την δημιουργία οικολογικής συνείδησης με την κατάρτιση και τεχνική στήριξη προς τους αγρότες για περιορισμό της χρήσης φυτοφαρμάκων, ανάπτυξης κοινών υπηρεσιών και δράσεων που θα βοηθήσουν στην οικονομικότερη και αποτελεσματικότερη καλλιέργεια και παραγωγή.

- **ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ**

Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν στην παροχή πληροφοριών για κίνητρα επενδύσεων, νέες τεχνολογίες, νέα προϊόντα και ένταξη τους σε ειδικά προγράμματα, ανάπτυξη κοινών υπηρεσιών προμήθειας πρώτων και βοηθητικών υλών, παρακολούθηση και εκπόνηση επενδυτικών σχεδίων

εκσυγχρονισμού και επέκτασης επιχειρήσεων, συμμετοχή σε εκθέσεις, ενθάρρυνση στη δημιουργία επώνυμων και παραδοσιακού χαρακτήρα προϊόντων.

- **ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ**

Προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να αναπτυχθούν δραστηριότητες που θα αφορούν την πληροφόρηση και υποστήριξη άλλων φορέων για την αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών Προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος, την ευαισθητοποίηση των κατοίκων της επαρχίας για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, την ανάληψη έργων περιβαλλοντικής προστασίας και βελτίωσης του φυσικού και ιστορικού περιβάλλοντος της επαρχίας.

- **ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Στον τομέα αυτό μπορούν να βοηθήσουν ενέργειες όπως η ανάληψη πρωτοβουλιών για την αξιοποίηση των φυσικών, ιστορικών και αρχαιολογικών πόρων της επαρχίας, η προβολή του τουριστικού προϊόντος και η παράλληλη υποστήριξη των εμπλεκομένων με τον τουρισμό, για την αναβάθμιση της υποδομής και των υπηρεσιών που προσφέρουν και περαιτέρω ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού οι οποίες μπορούν να ευδοκιμήσουν στην επαρχία, η ευαισθητοποίηση των κατοίκων για την προστασία του περιβάλλοντος σαν αναπόσπαστο κομμάτι της τουριστικής ανάπτυξης της επαρχίας.

- **ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ**

Η δραστηριότητα αυτή περιλαμβάνει, την πληροφόρηση και την τεχνική στήριξη των Ο.Τ.Α. και των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., για την ένταξη σε κοινοτικά ή εθνικά προγράμματα, την συμβουλευτική υποστήριξη για ορθολογική οργάνωση και λειτουργία κάθε ΟΤΑ, την συμβουλευτική υποστήριξη για την διαχείριση και αξιοποίηση πόρων. Άες οι παραπάνω ενέργειες και δράσεις που αναφέρθηκαν έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα και είναι αποτέλεσμα της ανάλυσης και σύνδεσης των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών

και δυνατοτήτων της επαρχίας. Θεωρείται δεδομένο ότι μπορούν να αναληφθούν και πλήθος άλλων παρόμοιων πρωτοβουλιών, το χαρακτήρα και το μέγεθος των οποίων πρέπει και είναι σε θέση να προσδιορίσει ο Ο.Α.Σ. Α.Ε. σε συνεργασία με τους άλλους αναπτυξιακού χαρακτήρα φορείς και κάθε άλλο σχετικά εμπλεκόμενο.

Για την ενδυνάμωση του ρόλου που καλείται να παίξει ο ΟΑΣ Α.Ε. πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα επαναπροσδιορισμού των δράσεων του μέσα από την διερεύνηση των κατευθύνσεων και των ενεργειών που πρέπει να ακολουθηθούν μετά από προσεκτικό σχεδιασμό και ιεράρχηση των. Μέρους των εξόδων που θα χρειασθούν για την παροχή νέων υπηρεσιών από μέρους του ΟΑΣ, μπορούν να χρηματοδοτηθούν από ανάλογα μέτρα του ΠΕΠ Κρήτης και από την ένταξη τους σε Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη (LEADER II, INTERREG II κλπ.)

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Οδικό δίκτυο – Λιμάνι - Αεροδρόμιο.

Η τεχνική υποδομή της Επαρχίας όπως έχουμε ήδη επισημάνει, παρά της σημαντικές προόδους που έχουν γίνει σε πολλούς τομείς τα τελευταία χρόνια δεν βρίσκετε ακόμη σε ικανοποιητικό επίπεδο, αλλά και όπου υπάρχουν τα απαιτούμενα έργα, δεν είναι πάγια ικανοποιητική η λειτουργία και η απόδοση τους διότι συχνά υπάρχουν προβλήματα διαχείρισης, συντήρησης, επισκευών και εκσυγχρονισμού.

Σχετικά με το οδικό δίκτυο της Επαρχίας αυτό είναι μεγάλης έκτασης και κακής ποιότητας τόσο ο Βόρειος και ο Νότιος οδικός άξονας όσο και το επαρχιακό και κοινοτικό δίκτυο. Κακή επίσης είναι η κατάσταση του αγροτικού δικτύου.

Όσον αφορά το λιμάνι υπάρχει έλλειψη έργων ανάπτυξης. Το μικρό αεροδρόμιο της Σητείας δεν εξυπηρετεί την επαρχία.

Κρίνονται απαραίτητα τα έργα για βελτίωση του Βόρειου και Νότιου οδικού άξονα, οι βελτιώσεις και ασφαλτοστρώσεις του επαρχιακού δικτύου, οι συντηρήσεις και διανοίξεις νέου αγροτικού δικτύου, η επέκταση του αεροδρομίου, η βελτίωση των εγκαταστάσεων του λιμανιού.

Ύδρευση.

Τα προβλήματα στον τομέα αυτό οι ελλείψεις παρουσιάζονται στο δίκτυο των οικισμών και της πόλης καθώς και έλλειψη νερού τους καλοκαιρινούς μήνες. Κρίνεται απαραίτητη η βελτιωση, συντήρηση και κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης σε οικισμούς και στην πόλη της Σητείας.

Αποχέτευση.

Προβλήματα υπάρχουν στην πόλη της Σητείας όπου δεν υπάρχει αποχέτευση όμβριων και βιολογικός καθαρισμός. Επίσης ελλείψεις δικτύων

γίνεται συνήθως στο ύπαιθρο. Ανεπάρκεια επίσης παρουσιάζεται και στα αντιπλημμυρικά έργα. Απαραίτητη είναι κατασκευή του δικτύου όμβριων Σητείας, η κατασκευή νέων δικτύων αποχέτευσης στους οικισμούς καθώς και μελέτες και νέα έργα συστημάτων βιολογικών καθαρισμών.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΜΕΤΡΟ 1 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΕΡΓΟ 1 ΒΟΡΕΙΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.1.1 ΒΟΡΕΙΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΜΕΧΡΙ ΖΑΚΡΟ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ: Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Δ/ση Συγκοινωνιακών Έργων
 Περιφέρειας Κρήτης.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: ΠΕΠ Κρήτης, Interreg II
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.): 1994-1999 5000000
 2000-2004 5000000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.**1)Αυχένας Αγκαθιάς – Σητείας και παράκαμψη πόλης Σητείας**

Υπάρχει τεχνική μελέτη. Δεν έχει εγκριθεί η μελέτη περβ/κών επιπτώσεων. Δεν έχουν γίνει απαλλοτριώσεις ούτε προβλέπεται δημοπράτηση σύντομα. (προϋπολογισμός 5 δις).

2)Δυτική είσοδος Σητείας και σύνδεση με λιμάνι, Βί.ΠΑ και αεροδρόμιο. Υπάρχει τεχνική μελέτη, έχουν γίνει οι απαλλοτριώσεις και έχει δημοπρατηθεί (προϋπολογισμός 1,3 δις).

3) Βελτίωση χάραξης και διαπλάτυνση δρόμου από Σητεία προς Ζάκρο-παράκαμψη οικισμού Γιαλαιόκαστρου. Παράκαμψη πόλης Σητείας ανατολικά από γκέλα μέχρι πίσω από το ξενοδοχείο SITIA BEACH - Πετρά και μετατροπή του υπάρχοντος σε πεζόδρομο. Δεν υπάρχει τεχνική μελέτη. Δεν έχει χρηματοδοτηθεί το έργο (προϋπολογισμός 2,7 δις).

4)Δεν έχει προϋπολογισθεί το τμήμα της εθνικής οδού από Αυχένα Αγκαθιά, μέχρι Καβούσι που πρέπει να μελετηθεί στα πλαίσια νέας χάραξης με δρόμο πιο άνετο και ασφαλέστερο.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΚΡΑΤΟΣ	25	1250000
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ	75	3750000
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
	INTERREG II	
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	5000000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	-	-	-
Μελέτη τεχνική	•	-	-
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	-	-	-
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	-	-	-

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου

Παραλαβή έργου.

*

*

*

*

*

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Με το έργο αυτό επιλύονται πολλά κυκλοφοριακά προβλήματα της πόλης και της Επαρχίας, βοηθά δε στις μεταφορές ντόπιων και ξένων, των προϊόντων και εμπορευμάτων, τονώνει την ύπαιθρο και βελτιώνει αισθητά την προσπέλαση της πόλης και μεγάλου μέρους της επαρχίας.

Ειδικά η βελτίωση του δρόμου από Σητεία προς Ζάκρο γίνεται κάθε μέρα πιο αναγκαία με τη μεγάλη κυκλοφορία που δέχεται, ειδικά τους θερινούς μήνες, με την επίσκεψη του Βαΐ, των Αρχαιολογικών χώρων, της Μονής Τοπλού και των παραλιών της ανατολικής Επαρχίας.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΜΕΤΡΟ	1	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
ΕΡΓΟ	2	ΝΟΤΙΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ**1.1.2 ΝΟΤΙΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Γεν. Δ/ση Συγκών Έργων Περιφέρειας Κρήτης.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, Interreg II ΥΠΕΧΩΔΕ.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	1994-1999 5000000 2000-2004 5000000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η βελτίωση του Νότιου Οδικού Άξονα και η παράκαμψη Μακρύ Γιαλού-Κουτσουρά, θα ενώσει ουσιαστικά την Σητεία με τους απομακρυσμένους οικισμούς και θα βελτιώσει την προσπέλαση και διακίνηση ντόπιων και ξένων καθώς και αγροτικών προϊόντων και εμπορευμάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει η προμελέτη βελτίωσης του Νότιου Οδικού Άξονα Κρήτης στα τμήματα εντός της Επαρχίας Σητείας.

Πισκοκέφαλο – Μαρωνιά – Επισκοπή.

Σελί Συκιά – Πιλαλήματα.

Πιλαλήματα – Μακρύ Γιαλού – Κουτσουράς.

Η παράκαμψη Μακρύ Γιαλού και Κουτσουρά πρέπει άμεσα να μελετηθεί και να υλοποιηθεί. Με την οικοδομική ανάπτυξη, της περιοχής το έργο καθημερινά γίνεται δυσκολότερο.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει μελέτη σκοπιμότητας ενώ εκπονείται η τελική μελέτη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		25
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Γ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		75
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ	INTERREG II	
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	5000000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε	*		

προγράμματα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και
εγκρίσεων.

Διαδικασίες αμειψιμότητας.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΜΕΤΡΟ 1 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΕΡΓΟ 3 ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.1.3 ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ: Επαρχία Σητείας
 ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 1994-1999
 ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών.
 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2
 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δραχ.): 1994-1999 1500000
 2000-2004 1500000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ:

Η κατασκευή επαρχιακών δρόμων καθώς και η βελτίωση και συντήρηση του υπόλοιπου δικτύου της επαρχίας, θα δώσει ανάπτυξη στις περιοχές της Επαρχίας Σητείας και θα βελτιώσει τις συνθήκες κυκλοφορίας και μεταφοράς προϊόντων και εμπορευμάτων. Για την υλοποίηση του έργου απαιτείται ο χαρακτηρισμός ορισμένων δρόμων από αγροτικοί σε επαρχιακούς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Ήδη έχουν χρηματοδοτηθεί οι δρόμοι, Ζήρος – Ξερόκαμπος – Ζάκρος, Ρούσσα Εκκλησιά – Σητεία, Σητεία – Παλαιόκαστρο – Ζάκρος, Ανάληψη – Πεύκοι – Άγιος Στέφανος, Πιλαλήματα – Γούδουρας, Ζήρος – Αγία Τριάδα, Απίδια – Γούδουρας, Πισκοκέφαλο – Καρύδι και Πισκοκέφαλο – Σκορδύλο, Πάνω Επισκοπή – Χανδράς.

Εκτός από τους παραπάνω δρόμους που έχουν χρηματοδοτηθεί για την πενταετία 1994 – 1999, υπάρχουν αρκετοί ακόμα, οι οποίοι χρειάζονται είτε ασφαλτοστρώσεις, είτε διανοίξεις, βελτιώσεις, συντήρηση, ασφαλτοτάπητα, κατασκευή τεχνικών κ.α όπως π.χ. Μόχλος – Σχινοσέλι, Λιθίνες – Περβολάκια, Σταυροχώρι – Ορεινό, Καρύδι – Μητάτο κ.λ.π.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	375000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	1125000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	1500000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΜΕΤΡΟ	1	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
ΕΡΓΟ	4	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.1.4 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Ο.Τ.Α – Συμβούλια Περιοχής
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΣΑΝΤ 2
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	1994-1999 500000
	2000-2004 1000000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Εξυπηρέτηση των καλλιεργειών, μεταφορά των προϊόντων, αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους. Η απόσβεση τους από την μείωση του κόστους και την εξυπηρέτηση των καλλιεργειών είναι άμεση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αυτό της βελτίωσης και διάνοιξης, αγροτικών δρόμων αυξάνει την παραγωγή, μειώνει το κόστος και η απόσβεση της είναι άμεση.

Υπάρχει μεγάλο αγροτικό δίκτυο σε όλη την επαρχία που το περισσότερο δεν είναι σε καλή κατάσταση. Απαιτούνται δε να διανοίγουν και άλλοι δρόμοι για την καλλίτερη εξυπηρέτηση των καλλιεργειών. Επίσης σε πολλούς απαιτείται διαπλάτυνση και βελτίωση του οδοστρώματος.

Από το νομικό καθεστώς πολλές φορές εμποδίζεται η βελτιωση χάραξης και η διάνοιξη νέων δρόμων. Ορισμένοι δρόμοι που παλαιότερα είχαν χαρακτηριστεί επαρχιακοί πρέπει να μετονομασθούν σε αγροτικούς.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	125000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	375000
ΤΑΜΕΙΟ	ΣΑΝΤ 2	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		

ΣΥΝΟΛΟ	100	500000
--------	-----	--------

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1.**ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ**

ΜΕΤΡΟ	1	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
--------------	----------	---------------------

ΕΡΓΟ	5	ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ
-------------	----------	-------------------------------------

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.1.5	ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ
--------------	-------------------------------------

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Δήμος Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Περιφέρεια Κρήτης-Δήμος Σητείας
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, INTERREG II. Παραχώρηση στην Υ.Π.Α ώστε να μπορεί να χρηματοδοτηθεί με πόρους από το Σπατόσημο

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):6000000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η επέκταση του Δημοτικού αεροδρομίου Σητείας θα δώσει τεράστια ώθηση στην ανάπτυξη της Επαρχίας και γενικότερα του Νομού.

Με τα έργα που σχεδιάζονται στην γύρω περιοχή και τις δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού και την γεωργία που έχει η επαρχία μας και ο Νομός το έργο αυτό απαραίτητο να λειτουργήσει σύντομα και αν μπορεί να δέχεται μεγάλα αεροσκάφη που σήμερα προσγιώνονται στο μικρό διάδρομο δεν μπορούν να εξυπηρετούν την ανάπτυξη της περιοχής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο θα ξεκινήσει με την απαλλοτρίωση των απαραίτητων εκτάσεων (έχει ήδη διατεθεί ποσό 500 εκατ. και στη συνέχεια θα ακολουθήσει τις εξής φάσεις:

1^η φάση - Κατασκευή διαδρόμου μήκους 1200 μ και πλάτους 45 μ.

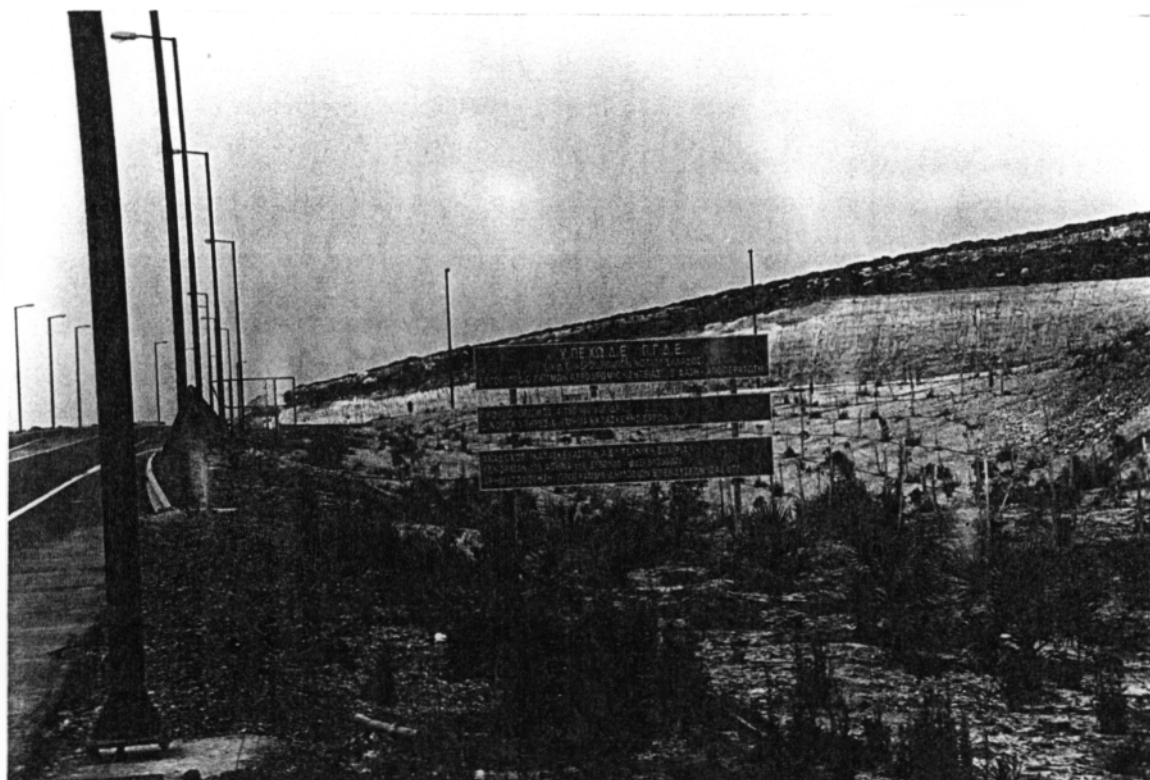
2^η φάση - Επέκταση διαδρόμου μέχρι μήκους 2100 μέτρων.

3^η φάση - Κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων αεροσταθμός και εξοπλισμός.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ - ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχουν οι μελέτες σκοπιμότητας, βιωσιμότητας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ενώ η τεχνική μελέτη είναι υπό εξέλιξη και παραδίδεται σύντομα. Επίσης υπάρχουν οι σχετικές άδειες και εγκρίσεις, η προέγκριση χωροθέτηση και η καταλληλότητα της θέσης.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	1500000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Γ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	4500000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ Κρήτης	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	INTERREG II	
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	600000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1.**ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ**

ΜΕΤΡΟ 1 **ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ**

ΕΡΓΟ 6 **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ**

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.1.6 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Δήμος Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1998
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Λιμενικό Ταμείο Λασιθίου – Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	950000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Με το έργο αυτό των δυο φάσεων θα αναβαθμιστεί ο χώρος του λιμανιού, η περιοχή και θα αναδειχθούν και προστατευθούν οι αρχαιολογικοί χώροι (ενετικό τείχος-ιχθυοπαγίδες). Εκτός του ότι το παραλιακό κρηπίδωμα θα δώσει χώρους περιπάτου αναψυχής, θα αυξήσει την χωρητικότητα του λιμανιού σε μικρά σκάφη, η δε διαπλάτυνση του προσκείμενου μώλου και του ακρομήλιου, καθώς και η κατασκευή του νέου προβλήτα θα δημιουργήσει άριστες συνθήκες εξυπηρέτησης των πλοίων και επιβατών και φορτοεκφόρτωσης, των εμπορευμάτων, δημιουργεί δε άλλο ένα λιμανάκι για σκάφη και προστασία του Καρνάγιου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο έχει σχεδιασθεί να γίνει σε δύο φάσεις:

1) Α΄ Φάση: Κατασκευή παραλιακού κρηπιδώματος σύνθεση των δύο λιμανιών (προσκείμενοι μήλοι) από τελωνείο – κόκκινα μήκους περίπου 500 μ. Τα πρώτα 200 μ. θα είναι πεζόδρομοι σε απόσταση από το ενετικό τείχος και τις ιχθυοπαγίδες. Τα υπόλοιπα 300 μ. θα είναι με κατακόρυφο μέτωπο (κρηπιδότοιχος). Προϋπολογισμός 550.000.000 δρχ.

2) Β΄ Φάση: Διαπλάτυνση του προσκείμενου μώλου και ακρομωλίου στα Κόκκινα και κατασκευή προβλήτας μήκους περί τα 60 μ για την βελτίωση των συνθηκών Προστασίας του Καρνάγιου – Βελτίωση της λειτουργίας συνολικά του λιμανιού. Προϋπολογισμός 400.000.000 δρχ.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχουν οι μελέτες και οι σχετικές άδειες και εγκρίσεις.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	237500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	712500
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	950000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

**ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΑ**

1.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΜΕΤΡΟ

2

ΥΔΡΕΥΣΗ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

ΕΡΓΟ

1

**ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ
ΟΙΚΙΣΜΩΝ**

ΥΠΟΕΡΓΟ

1.2.1 ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Οικισμοί Επ. Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-2004
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:
	Δ.Ε.Υ.Α. Σητείας – Κοινότητες- Συμβούλια Περιοχής.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΕΑΠΤΑ, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	1994-1999 1000000
	2000-2004 3000000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ:

Με την κατασκευή νέων και την βελτίωση των υπαρχόντων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης των οικισμών, θα έχουμε επάρκεια νερού, χωρίς κίνδυνο μόλυνσης και τα λύματα θα αποχετεύονται σε αποδέκτη ώστε να προστατευθεί η δημόσια υγεία.

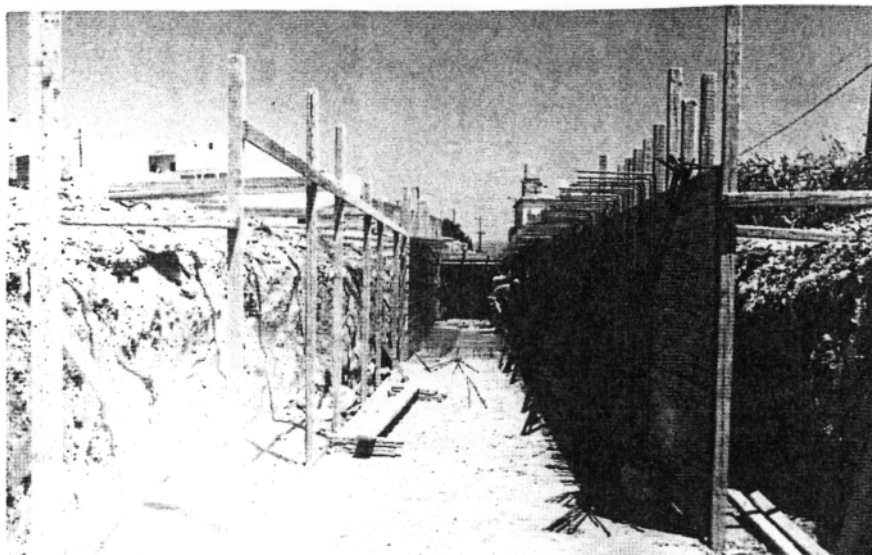
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

1) Τα δίκτυα ύδρευσης σε πολλούς οικισμούς είναι παλαιά με σημαντικές απώλειες επικινδυνότητα στην υγεία των κατοίκων. Απαιτείται μελέτη από την υπηρεσία για την άμεση αντικατάστασή τους. Σε μερικούς οικισμούς υπάρχει ακόμη ανάγκη εξεύρεση κατάλληλου νερού για ύδρευση.

2) Το ίδιο ισχύει και για τα δίκτυα αποχέτευσης οικισμών. Ειδικά πάσχουν στον τελικό αποδέκτη. Απαιτείται μελέτη αποχέτευσης των οικισμών. Στην πόλη της Σητείας έχουν δημοπρατηθεί τελευταία δύο σημαντικά έργα:

- Αποχέτευση όμβριων υδάτων (διαχωρισμός δικτύου από τα ακάθαρτα) προϋπολογισμού 500 εκατ.
- Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης υπάρχοντος δικτύου προϋπολογισμού 110.000.000 δρχ.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η μελέτη του έργου Ύδρευσης – Αποχέτευσης στις περιοχές επέκτασης του Σχεδίου πόλης Σητείας, 1,2 δρχ.

Κατασκευή αγωγού όμβριων Νέου Σχεδίου πόλης

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	250000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
ΟΤΑ		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	750000
ΤΑΜΕΙΟ	ΕΑΙΠΑ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	1000000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία εκδόσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

ΥΓΕΙΑ – ΠΡΟΝΟΙΑ.

Πρόσφατα στην Επαρχία λειτούργησε το νέο σύγχρονο Νοσοκομείο το οποίο όμως στερείται προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής.

Υπάρχει πρόβλημα στην λειτουργία των αγροτικών ιατρειών λόγω έλλειψης και αραιών επισκευών τους στα χωριά.

Δεν υπάρχουν επίσης βρεφονηπιακοί σταθμοί. Κρίνεται απαραίτητη η στελέχωση, ο εξοπλισμός και η λειτουργική αναβάθμιση του νέου νοσοκομείου της Επαρχίας και των αγροτικών ιατρειών. Επίσης πρέπει να δημιουργηθούν νέοι βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί.

Απαραίτητη επίσης κρίνεται η δημιουργία μονάδας περίθαλψης ηλικιωμένων στην επαρχία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Το επίπεδο της εκπαίδευσης στην επαρχία βρίσκεται σε σχετικά ικανοποιητικά επίπεδο. Παρουσιάζονται όμως αρκετά προβλήματα όπως η συνεχής μείωση των μαθητών και το κλείσιμο των σχολείων σε πολλά χωριά.

Η κακή κατάσταση κάποιων σχολικών κτιρίων η στέγαση νηπιαγωγείων σε ενοικιαζόμενα κτίρια, η συστέγαση σχολείων , η έλλειψη μέσων και αθλητικών εγκαταστάσεων κ.α.

Πρέπει να προχωρήσει η μελέτη και κατασκευή του Πολυκλαδικού Λυκείου, η κατασκευή νέου Γυμνασίου στον Κουτσουρά και ο εξοπλισμός του Γυμνασίου Παλαιοκάστρου, η κατασκευή 3^{ου} Δημοτικού στη Σητεία και επίσης η συντήρηση και ο εξοπλισμός των σχολείων και η δημιουργία αθλητικών χώρων.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.

Παρουσιάζονται γενικά ελλείψεις στις Κοινότητες και στην πόλη σε αθλητικές εγκαταστάσεις και σε εξοπλισμό των υπαρχουσών. Οπωσδήποτε χρειάζεται ένα αθλητικό κέντρο στη Σητεία καθώς και η βελτίωση και συμπλήρωση όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων της Επαρχίας.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

Στον τομέα του πολιτισμού η κατάσταση στην οποία ευρίσκονται οι αρχαιολογικοί χώροι και η προστασίας τους δεν είναι ικανοποιητική.

Οι ανασκαφές στην Επαρχία προχωρούν αργά, δεν υπάρχει χώρος στο μουσείο Σητείας, οι επισκέπτες δεν εξυπηρετούνται καλά, ο χώρος γύρω από το μουσείο είναι υποβαθμισμένος. Οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία χρειάζονται συντήρηση, ανάδειξη, αξιοποίηση και προβολή.

Επίσης είναι ανάγκη να επεκταθεί το μουσείο Σητείας και να αναβαθμιστεί η γύρω περιοχή, να στελεχωθεί το αρχαιολογικό μουσείο να επιστραφούν Σητειακές αρχαιότητες από άλλα μουσεία, να προσληφθεί φύλακας για την Καζάρμα.

Να ιδρυθεί ιστορικό μουσείο στην Καζάρμα, επίσης να γίνει ίδρυμα Β. Κορνάρου. Να δημιουργηθεί παιδική σκηνή στο θεατρικό εργαστήρι, να συνεχιστούν οι πολιτιστικές ανταλλαγές νέων με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αξιοποιηθούν οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα κτίσματα της Επαρχίας, να λειτουργήσει σύντομα το Πολύκεντρο του Δήμου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ -
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ****ΜΕΤΡΟ****1****ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ****ΕΡΓΟ****1****ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΟΥΤΣΟΥΡΑ****ΥΠΟΕΡΓΟ****2.1.1 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΟΥΤΣΟΥΡΑ****ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:**

Κουτσουράς Σητείας.

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1996-1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών

Δημοτικού Διαμερ. Σταυροχωρίου.

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:

ΣΑΝΤ 2

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):450.000**ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ:**

Σκοπός του έργου είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος στέγασης του Γυμνασίου Κουτσουρά το οποίο σήμερα στεγάζεται σε μετασκευασμένη αποθήκη δωρεά της Κοινότητας. Το έργο είναι απαραίτητο επίσης λόγω του

συνεχώς αυξανόμενου αριθμού μαθητών, εξαιτίας της αύξησης των κατοίκων της περιοχής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά στην κατασκευή Γυμνασίου στον Κουτσουρά και σε οικόπεδο που ήδη υπάρχει στην τοποθεσία "Απηγανιάς".

Σύμφωνα με το κτιριολογικό πρόγραμμα του Ο.Σ.Κ. για "ανοικτό σχολείο" με εκπαιδευτικό, κοινωνικό και διοικητικό τομέα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής για ένα γυμνάσιο δυναμικότητας 240 μαθητών η συνολική απαιτούμενη επιφάνεια είναι 3.360 m². Το οικόπεδο που διαθέτει το Δημ. Διαμ. Σταυροχωρίου στη παραπάνω θέση είναι πολύ μεγαλύτερης έκτασης.

Για τον παραπάνω αριθμό μαθητών η συνολική επιφάνεια κτιριακών εγκαταστάσεων προβλέπεται να είναι 1.710 m².

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει το οικόπεδο.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	112.500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	337500
ΤΑΜΕΙΟ	ΣΑΝΤ 2	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	450000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ -
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ**

ΜΕΤΡΟ 1 **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΕΡΓΟ 1 **ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΗΤΕΙΑΣ**

ΥΠΟΕΡΓΟ

2.1.2 ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1995-1999
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:
	Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
	Δήμος Σητείας.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΣΑΝΤ 2
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	350.000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ:

Με βάση τις υπάρχουσες ανάγκες στέγασης του Γενικού Λυκείου της Επαρχίας Σητείας απ' τη μια και τις οικονομικές δυνατότητες απ' την άλλη κρίνεται αναγκαία η προσθήκη 10 αιθουσών διδασκαλίας στο ήδη ανακαινισμένο κτίριο του τεχνικού Λυκείου.

Το συστεγαζόμενο με άλλα δύο Γυμνάσια Γενικό Λύκειο αποτελείται από 278 μαθητές . Οι μαθητές αυτοί, με πιθανή μελλοντική αύξηση 15% στον καινούργιο χώρο χρειάζονται 4.091 m² γηπέδου περίπου 13 m² γηπέδου ανά μαθητή άρα η προτεινόμενη συνολική επιφάνεια του γηπέδου θα πρέπει να είναι περίπου 4.095 m² που υπάρχει στην προέκταση του γηπέδου του τεχνικού Λυκείου. Στο χώρο αυτό το κτίριο πρέπει να καλύπτει συνολική επιφάνεια και χώρους κυκλοφορίας 2145 m² που αναλογεί σε 6,80 m² ανά μαθητή. Τα ποσοστά % των τομέων επί της συνολικής επιφάνειας των χώρων είναι : εκπαιδευτικός – κοινωνικός 37,07% διοικητικός 10,25%.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

1. Η δημιουργία προϋποθέσεων στέγασης για την λειτουργία του κλασσικού Λυκείου Σητείας, το οποίο διαθέτει μέχρι σήμερα δικές του κτιριακές εγκαταστάσεις.
2. Η απελευθέρωση αιθουσών διδασκαλίας και η δημιουργία προϋποθέσεων ευρύθμου λειτουργίας των 2 Γυμνασίων Σητείας, τα οποία συστεγάζονται και στα οποία φιλοξενείται μέχρι σήμερα το Γενικό κλασσικό Λύκειο.
3. Ο λειτουργικός διαχωρισμός των Γυμνασίων από τα λύκεια στην πόλη της Σητείας.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	87500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	262500
ΤΑΜΕΙΟ	ΣΑΝΤ 2	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		

ΣΥΝΟΛΟ

100

350000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ

Α ΦΑΣΗ Β ΦΑΣΗ Γ ΦΑΣΗ

Μελέτη Σκοπιμότητας *

Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική) *

Μελέτη τεχνική και εφαρμογες *

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα. *

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων. *

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων. *

Διαδικασίες ανάθεσης έργου. *

Εκτέλεση έργου. *

Παραλαβή έργου. *

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ -
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ****ΜΕΤΡΟ****2****ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ****ΕΡΓΟ****1****ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ****ΥΠΟΕΡΓΟ**

2.1.1 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Δήμος Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	1200000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στην Επαρχία ο κλασσικός αθλητισμός έχει γνωρίσει μεγάλη πρόοδο τα τελευταία χρόνια χάρη στο σωματείο του Σητειακού Αθλητικού Ομίλου (Σ.Α.Ο.).

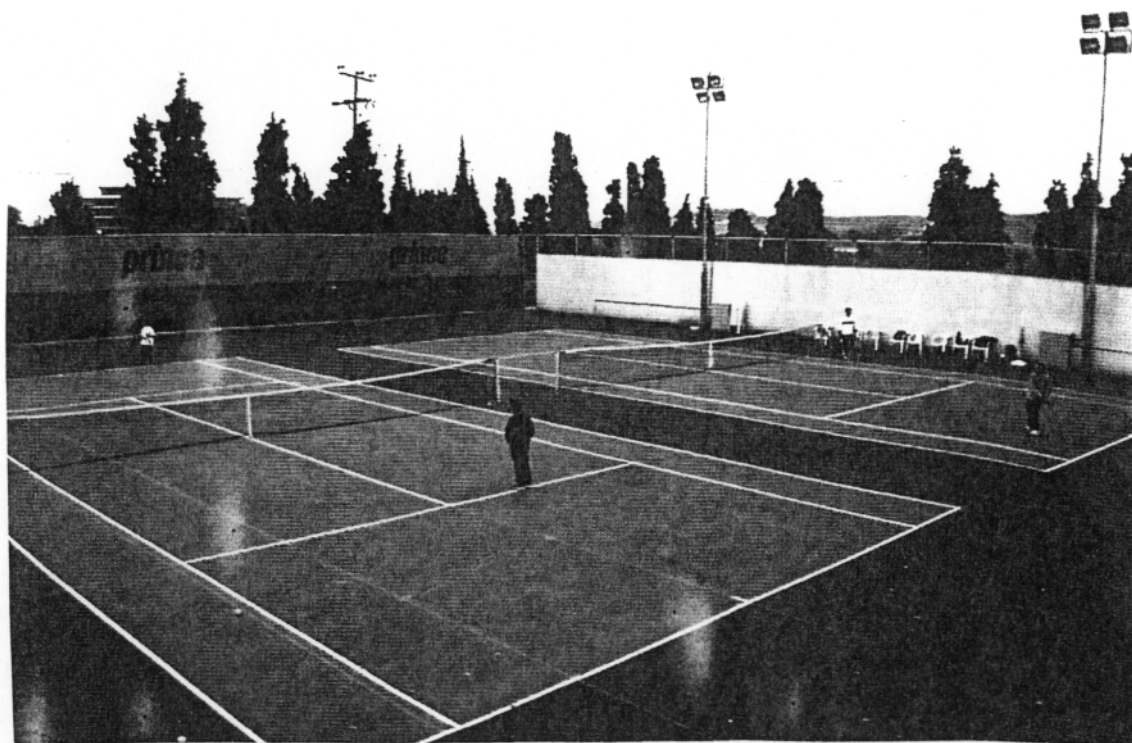
Δεν υπάρχει όμως κάποιο κλειστό γυμναστήριο στην επαρχία ενώ στην Ιεράπετρα έχει ήδη δημοπρατηθεί η κατασκευή του και στον Άγιο Νικόλαο ο οποίος διαθέτει και κολυμβητήριο έχει ήδη εξαγγελθεί η κατασκευή του.

Η ανοδική πορεία όμως του κλασσικού αθλητισμού στην Επαρχία καθώς και των αθλημάτων βόλεϊ, μπάσκετ, τένις κάνουν αναγκαία την κατασκευή ενός αθλητικού κέντρου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά στην κατασκευή αθλητικού κέντρου στη θέση Λιβιάδια του Δήμου Σητείας και σε οικόπεδο που έχει παραχωρηθεί για το σκοπό αυτό από τον Α.Ο.Ε.Κ στο Δήμο Σητείας. Στο συγκεκριμένο χώρο έχουν κατασκευασθεί δύο γήπεδα τένις από το Δήμο, ενώ ο υπόλοιπος χώρος μένει ανεκμετάλλετος.

Το έργο περιλαμβάνει α) την κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου 1000 θεατών, προϋπολογισμού 400 εκατ. περίπου β) κολυμβητήριο προϋπολογισμού περίπου 350 εκατ. γ) ανοικτά γήπεδα βόλεϊ, μπάσκετ κ.λ.π.

Δημοτικά γήπεδα Τέννις στην περιοχή Αγ. Κωνσταντίνου

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει το οικόπεδο.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	1200000
ΚΡΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		

ΣΥΝΟΛΟ

100

12000000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ -
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ****ΜΕΤΡΟ****3****ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ****ΕΡΓΟ****1****ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΣΗΤΕΙΑΣ**

ΥΠΟΕΡΓΟ**2.3.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ-ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Ο.Α.Σ. Α.Ε.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	INTEGER II
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	400000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία μιας πολιτιστικής διαδρομής στην Επαρχία Σητείας. Η πρόταση για την πολιτιστική διαδρομή στηρίζεται στην ύπαρξη πλήθους σημαντικών αρχαιολογικών χώρων όλων των περιόδων, μεσαιωνικού και βυζαντινών μνημείων, μοναδικών φυσικών τοπίων καθώς και ενός πλούσιου σύγχρονου λαϊκού πολιτισμού.

Μια τέτοια διαδρομή δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ανακάλυψη της περιοχής συνδέοντας διαφορετικές ιστορικές στιγμές. Ιστορικούς και πολιτιστικούς χώρους και καθημερινές ανθρώπινες δραστηριότητες και ασχολίες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η πολιτιστική διαδρομή που προτείνεται είναι:

ΣΗΤΕΙΑ-ΜΟΝΗ, ΤΟΠΛΟΥ – ΙΤΑΝΟΣ - ΦΟΙΝΙΚΟΔΑΣΟΣ ΒΑΪ – ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ – ΖΑΚΡΟΣ – ΞΕΡΟΚΑΜΠΟΣ – ΖΗΡΟΣ – ΧΑΝΔΡΑΣ – ΑΡΜΕΝΟΙ – ΕΤΙΑ – ΒΟΙΛΑ – ΠΡΑΙΣΣΟΣ – ΚΑΤΕΛΩΝΑΣ – ΣΙΤΑΝΟΣ –

ΖΑΚΑΘΑΣ – ΚΑΤΣΙΔΩΝΙ – ΣΑΝΔΑΛΙ –ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ – ΖΟΥ – ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟ - ΣΗΤΕΙΑ.

Κατά μήκος της διαδρομής αυτής χρίζονται πλήθος από επεμβάσεις σε αρχαιολογικούς χώρους ιστορικά μνημεία, φυσικά τοπία, μουσεία, βελτίωση προσπελάσεων, καθαρισμοί, περιφράξεις, σημαντικές κ.λ.π.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ-ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο έχει ήδη προταθεί στο πρόγραμμα INTERREG II και αναμένεται η έγκριση του.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	100000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	300000
ΤΑΜΕΙΟ	INTERREG II	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	400000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ Α ΦΑΣΗ Β ΦΑΣΗ Γ ΦΑΣΗ

Μελέτη Σκοπιμότητας

Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)

Μελέτη τεχνική και εφαρμογές

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου. *

Εκτέλεση έργου. *

Παραλαβή έργου. *

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΜΕΤΡΟ 3 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

**ΕΡΓΟ 2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΝΕΩΝ.**

ΥΠΟΕΡΓΟ

2.3.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΝΕΩΝ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ: Επαρχία Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 1995-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Ελληνική Περιγηγητική Λέσχη
 Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Ο.Α.Σ.Α.Ε
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: ΠΕΠ Κρήτης, INTERREG II.
 Υφυπουργείο Νέας Γενιάς.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):400000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία υποδομής για α) οργάνωση φιλολογικών συναντήσεων, καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, μουσικών και πολιτιστικών ανταλλαγών, β) δημιουργία υποδομής για φιλοξενία και υποδοχή νέων που θα συμμετέχουν σε συναντήσεις συνέδρια κ.τ.λ γ) η δημιουργία κατάλληλου χώρου που θα χρησιμοποιείται σαν αίθουσα συνεδριάσεων γ) η δημιουργία ακαδημαϊκού χωριού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά α) την ίδρυση ακαδημαϊκού χωριού σε παραδοσιακού οικισμό της επαρχίας β) ίδρυση κέντρου πολιτιστικών δραστηριοτήτων από την Ελληνική περιηγητική λέσχη Σητείας γ) δημιουργία συνεδριακών και κέντρων και διαμόρφωση χώρων της μαθητικής Εστίας Σητείας από το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας.

Συγκεκριμένα το έργο ίδρυσης ακαδημαϊκού χωριού αφορά την διαμόρφωση κάποιου παραδοσιακού οικισμού της Επαρχίας όπως π.χ. Ετία, Βοΐλα ή άλλο οικισμό και δημιουργία χώρων φιλοξενίας, σεμιναρίων, συναντήσεων εργασίας επιστημόνων φοιτητών κ.λ.π.

Το έργο κέντρο πολιτιστικών δραστηριοτήτων αφορά την ολοκλήρωση κτιριακών εγκαταστάσεων, διαμορφώσεις χώρων κ.λ.π. αίθουσας της περιηγητικής λέσχης Σητείας.

Το έργο δημιουργίας συνεδριακού κέντρου αφορά την ολοκλήρωση κτιριακών εγκαταστάσεων, διαμορφώσεις χώρων κ.λ.π. αίθουσας της περιηγητικής λέσχης Σητείας.

Το έργο δημιουργία συνεδριακού κέντρου αφορά την ανακαίνιση και αναδιαρρυθμίσει των χώρων και των εγκαταστάσεων της Μαθητικής Εστίας ώστε να φιλοξενεί με άνεση άτομα, δραστηριότητες.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	375000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ Κρήτης	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	INTERREG-Π	
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	125000
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	500000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ-ΕΡΓΟΥ	Α-ΦΑΣΗ	Β-ΦΑΣΗ	Γ-ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΜΕΤΡΟ 3 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΡΓΟ 3 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.

ΥΠΟΕΡΓΟ

2.3.3 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ: Επαρχία Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 1996-1997
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Τ.Α.Π.Α – ΚΔ' Εφορεία Αρχαιοτήτων.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: Υπουργείο Πολιτισμού.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.): 20000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η Επαρχία Σητείας η αρχαιοβριθέστερη της Κρήτης. Επιβάλλεται η συνύπαρξη των αρχαιοτήτων με τη καλώς εννοούμενη ανάπτυξη. Η ύπαρξη ονομαστικών καταλόγων με αρχαιολογικές θέσεις χωρίς οριοθέτηση έχει δημιουργήσει οξύτατο κοινωνικό πρόβλημα στην Επαρχία αφού τα μη καθορισμένα επί χάρτου ή επί εδάφους όρια ελαστικοποιούνται κατά την κρίση των εκάστοτε αρχαιολογικών αλλά και του Υπουργείου που κρίνει σε β' βαθμό.

Για την εξάλειψη όλων αυτών των ασαφειών που οδηγούν σε αυθαιρεσίες και ακρότητες πρέπει να υπάρξουν οριοθετήσεις των αρχαιολογικών χώρων.

Μόνο έτσι όχι μόνο θα υπάρξει αντικειμενικότητα στις αποφάσεις της Διοίκησης, αλλά θα υπάρξουν αντικειμενικότητα στις αποφάσεις της Διοίκησης, αλλά θα υπάρξουν αντικειμενικά δεδομένα στην αναπτυξιακή και κοινωνική πολιτική του κράτους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Οι κατάλογοι των κηρυγμένων με ΦΕΚ αρχαιολογικών χώρων της Επαρχίας Σητείας είναι απλώς ονομαστικοί. Μόνο ορισμένοι μείζονος σημασίας αρχαιολογικοί χώροι ρυθμιστικά δηλ. οριοθέτηση με ζώνες . Τα ρυθμιστικά αυτά σχέδια αφορούν εκτεταμένους χώρους, εκτός από την ιδιαίτερη αρχαιολογική τους σημασία. Επιβάλλεται όμως και η οριοθέτηση των υπόλοιπων αρχαιολογικών χώρων.

Αυτό θα γίνει με την συνεργασία των αρχαιολογικών θα χαραχτούν τα όρια σε χάρτες της κλίμακας 1:5000 τους οποίους απαιτεί το ΥΠ.Π. για να προωθήσει σε ΦΕΚ την οριοθέτηση. Οι εργασίες επομένως θα ακολουθήσουν την ακόλουθη πορεία α) εργασία στο ύπαιθρο β) εργασία στο σχεδιαστήριο γ) τεκμηρίωση και εισαγωγή της πρότασης στο Τοπικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΤΑΣ) δ) προώθηση της απόφασης στο ΥΠ.Π. ε) Δημοσίευση σε ΦΕΚ.

Ειδικότερα στις εργασίες υπαίθρου περιλαμβάνονται ίδρυση τριγωνομετρικού και πολυγωνικού δικτύου, μόνιμη σήμανση των τριγωνομετρικών και πολυγωνικών σημείων.

Στις εργασίες γραφείου: Αποτύπωση χώρου εξαρτημένου σε χαρτογραφική προβολή, πλήρης τεχνική έκθεση για κάθε χώρο, πλήρης αρχαιολογική τεκμηρίωση.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		20000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	20000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρτική)			
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές			
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.			
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.			
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.			
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:

Το φυσικό περιβάλλον στην Επαρχία Σητείας ευρίσκεται σε καλή κατάσταση συγκρινόμενο με το περιβάλλον άλλων περιοχών.

Κυριότερα αίτια που επιδρούν αρνητικά πάνω στο περιβάλλον της επαρχίας είναι η άναρχη ανάπτυξη των παραδοσιακών κυρίως οικισμών, η ρύπανση από απορρίμματα και απόβλητα των λίγων δασών, η μείωση της πανίδας, η αισθητική αλλοίωση των τοπίων, η έλλειψη προστασίας και αξιοποίησης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων καθώς και η έλλειψη προστασίας σε χώρους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ:

Όσον αφορά τα οικιστικά υπάρχει μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας ή και αναστολή της για λόγους πολεοδόμησης σε παραλιακούς οικισμούς. Σε πολλές περιοχές κυρίως παραθαλάσσιες υπάρχει άναρχη δόμηση με δυσάρεστες επιπτώσεις. Τα σχέδια πόλης των παραθαλάσσιων οικισμών πρέπει να προχωρήσουν γρήγορα. Το περιβάλλον σε πολλά σημεία έχει υποβαθμισθεί όπως και οι συνθήκες διαβίωσης λόγω της ανάμιξης ανομοιογενών χρήσεων επειδή δεν έχουν καθορισθεί οι χρήσεις γης.

Υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στην ανάπτυξη περιοχών λόγω της απαγόρευσης δραστηριοτήτων εξαιτίας της ύπαρξης αρχαιολογικών χώρων.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ
ΜΕΤΡΟ	1	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΕΡΓΟ	1	ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ.
ΥΠΟΕΡΓΟ	1	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ.

3.1.1. ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ.

1.ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ: Σητεία
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: 1996-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Δήμος Σητείας – Τεχνική Υπηρεσία
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: ΠΕΠ Κρήτης.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):350000

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ:

- Προτείνεται η μελέτη και κατασκευή μονάδας δευτεροβάθμιας επεξεργασίας για την επεξεργασία των λυμάτων της ευρύτερης περιοχής

της πόλης της Σητείας δηλ. για τα λύματα της Σητείας, των οικισμών Πετρά, Αγ. Φωτιάς και του Δημ. διαμ. Πισκοκεφάλου.

- Ο ισοδύναμος πληθυσμός για τον σχεδιασμό της μονάδας είναι 20000. Η μέθοδος δευτεροβάθμιας επεξεργασίας θα προταθεί από τη μελέτη, ενώ θα πρέπει να προηγηθεί μελέτη σκοπιμότητας του έργου που στην περίπτωση αυτή θα είναι μια ωκεανογραφική μελέτη η οποία θα καθορίσει και τον απαιτούμενο βαθμό καθορισμού των λυμάτων.
- Μετά την επεξεργασία τους στη μονάδα θα οδηγούνται μέσω υποβρύχιου αγωγού ανοικτά στον κόλπο της Σητείας.
- Έχει γίνει προμελέτη του έργου και έχει προταθεί ως θέση της εγκατάστασης η περιοχή "Έξω Φανάρι" για την οποία υπάρχει προέγκριση χωροθέτησης και στην οποία βρίσκεται ο υποβρύχιος αγωγός.
- Το κόστος του έργου υπολογίζεται σε 350 εκατ. χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η αγορά του οικοπέδου.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	87500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	262500
ΤΑΜΕΙΟ	Ταμείο Συνοχής	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	350000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ
ΜΕΤΡΟ	1	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΕΡΓΟ	1	ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΥΠΟΕΡΓΟ	2	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΓΑΛΗΝΗ ΕΩΣ ΠΙΛΑΛΗΜΑΤΑ.

**2. ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΓΑΛΗΝΗ ΕΩΣ ΠΙΛΑΛΗΜΑΤΑ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Από Γαλήνη έως Πιλαλήματα.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-2004
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών ΟΤΑ της περιοχής.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, Ταμείο Συνοχής.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	1994-1999 1500000 2000-2004 1000000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Προτείνεται η μελέτη και κατασκευή μονάδας δευτεροβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων της νοτιοδυτικής παράκτιας περιοχής της

Επαρχίας Σητείας δηλαδή η περιοχή από τον οικισμό Πιλαλήματα μέχρι και τον οικισμό Γαλήνη.

Ο ισοδύναμος πληθυσμός για τον οποίο σχεδιάζεται η μονάδα είναι 10000 προτείνεται είναι αυτή που παρατεταμένου αερισμού με νιτροποίηση – απονιτροποίηση. Το κόστος κατασκευής υπολογίζεται σε 2,5 δις.

Έχει γίνει ήδη η προμελέτη του έργου και προτείνεται δύο βιολογικοί στην αρχή και στο τέλος του αγωγού. Σύντομα θα προχωρήσουν και οι διαδικασίες των εγκρίσεων.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει προμελέτη του έργου.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	375000
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	1125000
ΤΑΜΕΙΟ	Ταμείο Συνοχής	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	1500000

ΧΡΟΝΟΛΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε	*		

προγράμματα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και
εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΡΟ

1

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΕΡΓΟ

1

**ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ
ΟΙΚΙΣΜΩΝ**

ΥΠΟΕΡΓΟ

3

**ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ
ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΚΟΠΗΣ - ΧΑΜΕΖΙΟΥ**

3. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΚΟΠΗΣ- ΧΑΜΕΖΙΟΥ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Σκοπή Σητείας.

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1994-1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Δημ. διαμ. Σκοπής –
Δημ. Διαμ. Χαμεζίου

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:

Ε.Α.Π.Τ.Α

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):55000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Προτείνεται η κατασκευή μονάδας δευτεροβάθμιας επεξεργασίας για τον καθορισμό των λυμάτων της περιοχής Σκοπής και Χαμεζίου.

Ο ισοδύναμος πληθυσμός που θα εξυπηρετείται από τη μονάδα είναι 2000. Η μέθοδος της επεξεργασίας είναι αυτή του παρατεταμένου αερισμού και τελικά τα καθαρισμένα λύματα θα απορρίπτονται στο ποταμό Παντελή.

Η θέση του έργου ευρίσκεται σε απόσταση περίπου 500 μ από τον οικισμό Σκοπής ενώ το οικόπεδο έχει ήδη αγορασθεί.

Το κόστος του έργου ανέρχεται σε 55 εκατ. δρχ συμπεριλαμβάνονται του αγωγού μεταφοράς λυμάτων από το Χαμέζι στη μονάδα επεξεργασίας.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει τεχνική μελέτη μόνο για τη Σκοπή. Υπάρχει επίσης και το οικόπεδο.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	13750
ΚΡΑΤΟΣ	Υπουργείο Εσωτερικών	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	Δημ. Διαμ. Σκοπής και	
Ο.Τ.Α.	Χαμεζίου.	
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	41250
ΤΑΜΕΙΟ	Ταμείο Συνοχής	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	55000

ΧΡΟΝΟΛΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ **Α ΦΑΣΗ** **Β ΦΑΣΗ** **Γ ΦΑΣΗ**

Μελέτη Σκοπιμότητας.	*	
Μελέτη τεχνική(προκαταρτική)	*	
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*	
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*	
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.	*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.	*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.	*	
Εκτέλεση έργου.	*	*
Παραλαβή έργου.	*	*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ**

ΜΕΤΡΟ	1	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΕΡΓΟ	1	ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΥΠΟΕΡΓΟ	4	ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

4. ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχίας Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	5 ^ο και 6 ^ο Συμβούλιο Περιοχής-ΟΤΑ
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	Ε.Α.Π.Τ.Α, ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ, ΣΑΝΤ 2 ΣΑΝΤ 1
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	200000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Προτείνεται η μελέτη διάθεσης λυμάτων λοιπών οικισμών. Στη μελέτη αφού διερευνηθούν ο σημερινός τρόπος διάθεσης των, λυμάτων των οικισμών που δεν διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό και ούτε προτείνεται η κατασκευή του από το ΤΑΠ, τα τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται από τον τρόπο διάθεσης την επιβάρυνση που υφίσταται το περιβάλλον και την αναγκαιότητα προστασίας του, θα εξετασθεί η δυνατότητα ομαδοποίησης οικισμών για την κοινή επεξεργασία των λυμάτων τους όπως και ο βαθμός το είδος και το κόστος της επεξεργασίας που απαιτείται και θα προταθούν λύσεις για τις περιπτώσεις οικισμών που ούτε η ομαδοποίηση είναι εφικτή αλλά ούτε η μεμονωμένη επεξεργασία λόγω απαγορευτικού κόστους και που ωστόσο αποδεικνύεται ότι η διάθεση των λυμάτων τους συνιστά επιβάρυνση για το περιβάλλον που πρέπει να αντιμετωπισθεί.

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η σκοπιμότητα των έργων που προτείνεται καταδεικνύεται από το γεγονός ότι αυτά αποτελούν έργα που επιβάλλονται από τις κανονιστικές διατάξεις που ισχύουν για την επεξεργασία των λυμάτων (91/271/ΕΟΚ, 21/5/91).

Στόχοι των έργων είναι:

- Εξασφάλιση της δημόσιας υγείας.
- Δημιουργία κοινωνικών συνθηκών άνετης διαβίωσης των κατοίκων- ποιότητα ζωής.
- Προστασία περιβάλλοντος.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	50000
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	150000
ΤΑΜΕΙΟ	ΣΑΝΤ 2	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	200000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Λιαιδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ
ΜΕΤΡΟ	2	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΕΡΓΟ	1	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ
ΥΠΟΕΡΓΟ	1	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

3.2.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

1. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Β.Α Περιοχή Επ. Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	5 ^ο Συμβούλιο Περιοχής – Δ. Σητείας
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	Ταμείο Συνοχής, ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, ΕΑΠΤΑ.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	350000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στη " Μελέτη οργάνωσης, συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης απορριμμάτων ΟΤΑ Ν. Λασιθίου" που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΤΥΔΚ Νομαρχίας Λασιθίου κατά το 1988 προβλέπεται η υλοποίηση. Η περιοχή ΟΤΑ Σητείας θα περιλαμβάνει το Δήμο και τα Δημοτικά διαμερίσματα Αγ. Γεωργίου, Αχλαδίων, Κρυών, Μαρωνίας, Πισκοκεφάλου, Ρούσσας Εκκλησίας, Σταυρωμένου, Σκοπής, Χαμεζίου καθώς και η έδρα του Δήμου Ιτάνου το Παλαιόκαστρο.

Επίσης προτείνεται να ενταχθούν και τα Δημοτικά διαμερίσματα Κατσιδωνίου, Πραισσού καθώς υπάρχει η κατάλληλη οδική σύνδεση.

Επειδή το πληθυσμιακό μέγεθος των ΟΤΑ που προτείνονται να συμμετάσχουν στο Σύνδεσμο, δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά από τότε που έγινε η μελέτη, ισχύουν αυτά που είχε προτείνει όσον αφορά την συχνότητα συλλογής και τις ανάγκες σε κάδους.

Όσον αφορά τις ανάγκες σε απορριμματοφόρα εξαιτίας του γεγονότος ότι ο χώρος διάθεσης που έχει επιλεγεί και αγορασθεί δεν βρίσκεται σε κεντρική θέση και επειδή η οδική σύνδεση είναι τέτοια που εξαναγκάζει σε μεγάλες διαδρομές του απορριμματοφόρου από το σημείο συλλογής μέχρι αυτό της διάθεσης, προτείνεται η αγορά δύο ακόμη απορριμματοφόρων των 8m³ (4,5tn) το καθένα ή εναλλακτικά να εξεταστεί η περίπτωση ενός απορριμματοφόρου 12m³ (6,5tn) και ενός άλλου 4m³ (2,5tn).

Για τις ανάγκες σε εξοπλισμό θα πρέπει να αγορασθεί και εκσκαφέας για την απόληψη χώματος από το χώρο διάθεσης και τη χρησιμοποίηση του στην υγειονομική ταφή.

Σχετικά με το χώρο διάθεσης αυτός ήδη έχει αγορασθεί είναι περίπου 45 στρέμματα που σημαίνει ότι μπορεί να εξυπηρετήσει το Σύνδεσμο και για μελλοντικές ανάγκες αφού γενικά ισχύει ότι μια πόλη 20 χιλ. κατοίκων μπορεί να εξυπηρετηθεί για τουλάχιστον 10 χρόνια από μια έκταση 20 στρεμμάτων.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει ο χώρος, υπάρχει η τεχνική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων οι σχετικές άδειες και εγκρίσεις.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	87500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	262500
ΤΑΜΕΙΟ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	350000

ΧΡΟΝΟΛΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΡΟ 2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

**ΕΡΓΟ 1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ**

**ΥΠΟΕΡΓΟ 2 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ ΣΦΑΚΑΣ**

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ ΣΦΑΚΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Β.Δ. Περιοχής Επαρχίας Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	5 ^ο Συμβούλιο Περιοχής-Δ.δ Σφακάς
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, Ε.Α.Π.Τ.Α

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):40000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Σύμφωνα με την υπάρχουσα τεχνική μελέτη της ΤΥΔΚ, Νομαρχίας Λασιθίου,η συγκεκριμένη περιοχή ΟΤΑ σητείας περιλαμβάνει τα Δημοτικά διαμερίσματα: Έξω Μουλιανά, Λάστρος, Μέσα Μουλιανά, Μυρσίνη, Σφάκα, Τουρλωτή(πλυθησμ. Απογραφής 1991, 2318).

Για την υλοποίηση του συστήματος του συστήματος απαιτούνται 40 κάδοι των 1100 lt. και 1 απορριματοφόρο των 4m3. Η συχνότητα συλλογής θα είναι 2 φορές την εβδομάδα. Ως όχημα πλύσεως των κάδων θα χρησιμοποιείται αυτό της περιοχής Σητείας.

Για το χώρο της υγειονομικής ταφής είναι απαραίτητο ένας γεωργικός ελκυστήρας εφοδιασμένος με κάδο φορτωτή για τη συμπίεση και την ταφή των απορριμμάτων και που θα μπορεί σε έκτατες περιπτώσεις να χρησιμοποιείται ως εφεδρικό όχημα συλλογής – μεταφοράς απορριμμάτων.

Ο χώρος διάθεσης των απορριμμάτων για υγειονομική ταφή που προτείνεται βρίσκεται 2 χλμ. Βόρεια της Σφάκας και είναι 3-4 στρέμματα ενώ έχει έγκριση από το Τμήμα Υγιεινής και την ΤΥΔΚ της Νομαρχίας και επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες της περιοχής για μια δεκαετία κατά συνέπεια πρέπει και μπορεί η μελέτη να μπει τάχιστα σε εφαρμογή.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει η τεχνική μελέτη, άδειες, εγκρίσεις, καθώς και ο χώρος.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	10000
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	30000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ Κρήτης	

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΣΥΝΟΛΟ

100

40000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ

Α ΦΑΣΗ

Β ΦΑΣΗ

Γ ΦΑΣΗ

Μελέτη Σκοπιμότητας

•

Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)

•

Μελέτη τεχνική και εφαρμογές

•

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.

•

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

•

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

•

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

•

Εκτέλεση έργου.

•

Παραλαβή έργου.

•

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΡΟ 2

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΟ 1

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ 3

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ ΖΑΚΡΟΥ**

**3. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ
ΖΑΚΡΟΥ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Ανατολική Περιοχή Επ. Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δημ.διαμ. Ζάκρου
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, Ε.Α.Π.Τ.Α
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):	35000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Σύμφωνα με την υπάρχουσα τεχνική μελέτη της ΤΥΔΚ, Νομαρχίας Λασιθίου η συγκεκριμένη περιοχή ΟΤΑ περιλαμβάνει τις Κοινότητες: Ζάκρο, Καρύδι, Μητάτο, Κατσιδώνι. Για τις δύο τελευταίες όμως όπως αναφέραμε και παραπάνω επειδή δεν υπάρχει κατάλληλη οδική σύνδεση με τη Ζάκρος και το Καρύδι. Για την υλοποίηση του συστήματος απαιτούνται 30 κάδοι των 1.100 lt. και 1 απορριμματοφόρο των 4m³. Η συχνότητα συλλογής θα είναι 2 φορές / εβδομάδα για τη Ζάκρο και 1 για το Καρύδι. Ως όχημα πλύσεως των κάδων θα χρησιμοποιείται αυτό της περιοχής Σητείας.

Για το χώρο της υγειονομικής ταφής είναι απαραίτητος ένας γεωργικός ελκυστήρας εφοδιασμένος με κάδο φορτωτή. Ο σημερινός χώρος διάθεσης των απορριμμάτων για υγειονομική ταφή δεν επαρκεί και η κοινότητα προσανατολίζεται στη αγορά άλλου οικοπέδου κοντά στο σημερινό. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι για μια δεκαετία επαρκεί έκταση του χώρου διάθεσης περίπου 2 στρέμματα.

βδομάδα για τη Ζάκρο και 1 για το Καρύδι. Ως όχημα πλύσεως των κάδων θα χρησιμοποιείται αυτό της περιοχής Σητείας.

Για το χώρο της υγειονομικής ταφής είναι απαραίτητος ένας γεωργικός ελκυστήρας εφοδιασμένος με κάδο φορτωτή. Ο σημερινός χώρος διάθεσης των απορριμμάτων για υγειονομική ταφή δεν επαρκεί και η κοινότητα προσανατολίζεται στη αγορά άλλου οικοπέδου κοντά στο σημερινό. Γενικά μπορούμε να πούμε ότι για μια δεκαετία επαρκεί έκταση του χώρου διάθεσης περίπου 2 στρέμματα.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει τεχνική μελέτη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	8750
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	26250
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	35000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΡΟ

2

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΟ

1

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ

4

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΝΟΤΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠ. ΣΗΤΕΙΑΣ

4. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΝΟΤΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠ. ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Ν.Δ. Περιοχής Επαρχίας
Σητείας

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1996-1997

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

6^ο Συμβούλιο Περιοχής

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ: ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, Ε.Α.Π.Τ.Α

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):130000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Προτείνεται η δημιουργία μιας ακόμη περιοχής στην οποία θα γίνετε ενιαία διαχείριση των απορριμμάτων και θα χρησιμοποιείται κοινός χώρος διάθεσης τους.

Στην περιοχή αυτή εντάσσονται τα Δημοτικά διαμερίσματα:Αγ. Στεφάνου, Λιθίνες, Ορεινό, Γιαπαγιαννάδες, Περιβολάκια, Πεύκοι, Σταυροχώρι, Σχινοκάψαλα, Χρυσοπηγή (απογραφ.1991, 4556 κάτοικοι).

Η έδρα για την περιοχή μπορεί να είναι οι Λιθίνες ή και οποίο άλλο Δημοτικό διαμέρισμα κριθεί κατάλληλο.

Η συχνότητα συλλογής θα πρέπει να είναι γενικά για τις παραλιακές περιοχές 4 φορές / βδομάδα και για τις υπόλοιπες περιοχές 2 με 3 φορές την εβδομάδα.

Οι ανάγκες σε κάδους υπολογίζονται σε 110 των 1100 lt. Οι ανάγκες σε απορριματοφόρα εκτός αυτού των αυτού των 16m³ (9ίη) που ήδη υπάρχει είναι ένα ακόμη των 4 m³ . Επίσης πρέπει να αγορασθεί και όχημα πλύσεως κάδων, το οποίο θα καλύπτει και τις ανάγκες της περιοχής Ζήρου. Για το χώρο της υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων ο εξοπλισμός που απαιτείται είναι 1 γεωργικός ελκυστήρας με κάδο φορτωτή για τη συμπίεση και την ταφή των απορριμμάτων. Ένα φορτηγό αυτοκίνητο για τη χρήση του στη μεταφορά χώματος για την υγειονομική ταφή και που θα εξυπηρετεί και τις ανάγκες για τη συλλογή των πλαστικών των θερμοκηπίων και τη μεταφορά τους στο εργοστάσιο ανακύκλωσης στην Ιεράπετρα.

Η έκταση του χώρου διάθεσης των απορριμμάτων πρέπει να είναι περί τα 10 στρέμματα. Δύο θέσεις οι οποίες είναι καταρχήν κατάλληλες είναι κοινοτική έκταση των Πεύκων 4 χλμ. στο δρόμο προς Λιθίνες ή έκταση κοντά στην περιοχή Βορεινό Σπήλιο ή Ρίζα. Βέβαια οι προϋποθέσεις που πρέπει να

πληρεί ένας τέτοιος χώρος είναι πολλές γι' αυτό και η επιλογή του πρέπει να γίνει μετά από προσεκτική μελέτη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	32500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	97500
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	130000

ΧΡΟΝΟΛΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ

ΜΕΤΡΟ	2	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΕΡΓΟ	1	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ
ΥΠΟΕΡΓΟ	5	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ ΖΗΡΟΥ-ΧΑΝΔΡΑ

**5. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΤΑ ΖΗΡΟΥ- ΧΑΝΔΡΑ.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Οροπέδιο Χανδρά.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Αναπτυξιακός Σύνδεσμος.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, Ε.Α.Π.Τ.Α

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ(σε χιλιάδες δρχ.):16000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στην περιοχή Δήμου Λευκής έχει υλοποιηθεί ως ένα βαθμό σύστημα διαχείρισης των απορριμμάτων της περιοχής. Σ'αυτό έχουν ενταχθεί τα Απίδια, οι Αρμένιοι, η Ζήρος και ο Χανδράς ενώ πρόκειται να ενταχθεί και η Αγ. Τριάδα(πληθ. απογραφ. 1991, 1958 κάτοικοι).

Για την συμπλήρωση του συστήματος διαχείρισης μένει να τοποθετηθούν στην Κοινότητα Αγ. Τριάδας ακόμη 5 κάδοι των 1,1 m³ με συχνότητα συλλογής 1 φορά / βδομάδα. Το απορριμματοφόρο των 6 m³ που έχει

αγορασθεί ήδη, μπορεί να εξυπηρετήσει και αυτή την Κοινότητα. Ως όχημα πλύσεως των κάδων θα χρησιμοποιείται αυτό της νότιας περιοχής.

Για το χώρο της υγειονομικής ταφής είναι απαραίτητος γεωργικός ελκυστήρας εφοδιασμένος με κάδο φορτωτή για τη συμπίεση έχει βρεθεί και μένουν να δοθούν οι απαραίτητες εγκρίσεις.

Η υλοποίηση ενός συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων όπως αυτό που προτείνεται θα προστατέψει το περιβάλλον από τα απορρίμματα κατά τον καλύτερο τεχνικά και οικονομικά τρόπο και εξυπηρετώντας τις κατευθύνσεις και τους στόχους ανάπτυξης στη συγκεκριμένη περιοχή.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
	25	4000
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α.		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
	75	12000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	16000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α ΦΑΣΗ	Β ΦΑΣΗ	Γ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη τεχνική και εφαρμογες	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε προγράμματα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ**ΜΕΤΡΟ 3 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ****ΕΡΓΟ 1 ΕΠΕΚΤΑΣΗ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΦΟΙΝΙΚΟΔΑΣΟΣ ΒΑΪ****ΥΠΟΕΡΓΟ****3.3.1 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ – ΕΠΕΚΤΑΣΗ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΦΟΙΝΙΚΟΔΑΣΟΥΣ ΒΑΪ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Βαΐ - Παλαιοκάστρου
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/νση Δασών – Μονή Τοπλού Δήμου Ιτάνου.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Δήμος Ιτάνου.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	200000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το φοινικόδασος Βαΐ αποτελεί το μοναδικό στο είδος του δάσος στον κόσμο και το μόνο στην Ευρώπη δάσος Φοινίκων. Ως εκ τούτου συγκεντρώνει το μέγιστο επιστημονικό ενδιαφέρον και έχει σημαντική οικολογική αξία.

Πέραν τούτου η αισθητική του όλου τοπίου συμβάλλει στην προσέλκυση του τουριστικού ρεύματος το οποίο ανέρχεται στις 200000 άτομα ετησίως και αποτελεί τον ένα από τους βασικούς πόλους τουριστικής δραστηριότητας της Νήσου Κρήτης όσον αφορά τη φυσική υποδομή μαζί με το φαράγγι της Σαμαριάς. Επομένως η σκοπιμότητα των προτάσεων είναι αυτονόητη όπως είναι και αυτόνομη η μέχρι τώρα δυσφήμιση του τόπου που προκαλείται από την εγκατάλειψη του στοιχείου αυτού φυσικής υποδομής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά την προστασία του υφιστάμενου σήμερα φοινικοδάσους Βαΐ από βλαπτικές επεμβάσεις και λειτουργίες καθώς και την ανάπτυξη περιπονητικών εργασιών ανάπλασης, πύκνωσης και αισθητικής βελτίωσης, την παρακολούθηση του οικοσυστήματος την προστασία της πανίδας κ.τ.λ. Επίσης αφορά την επέκταση του φοινικοδάσους επί 400 στρέμματα ως άμεση προτεραιότητας και την άμεση δημιουργία προστατευτικού οικότοπου συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλόντων χώρων συνολικής έκτασης 1200 στρεμμάτων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού επιβάλλεται η έγκριση χωροθέτησης επί της λεκάνης Βαΐ συνολικής έκτασης 6800 στρεμμάτων.

Στα πλαίσια του παραπάνω στόχου προβλέπεται η έναρξη επί μέρους έργων που αναφέρονται:

- α) στην περίφραξη των 1200 στρεμμάτων (υπάρχουν μελέτες).
- β) στη συνέχιση του καθαρισμού του δάσους (μελέτη από σύνταξη).
- γ) στην αναδάσωση των 400 στρεμμάτων (αναγκαία σύνταξη μελέτης).
- δ) στην απομάκρυνση δραστηριοτήτων, κατασκευών και τη δημιουργία νέας λειτουργικής υποδομής για την εξυπηρέτηση του τουρισμού.
- ε) στην αποκατάσταση του παραλιακού τμήματος του δάσους.
- στ) στην εξασφάλιση αρδευτικού δικτύου.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ :

Υπάρχουν τεχνικές μελέτες – προτάσεις - σχέδια που όμως πρέπει να γίνουν αποδεκτά.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	50000
ΚΡΑΤΟΣ	Υπ. Γεωργίας	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	150000
TAMEIO	ΠΕΠ Κρήτης.	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	200000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες υπαλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ
ΜΕΤΡΟ	3	ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΕΡΓΟ	2	ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ – ΑΝΑΠΛΑΣΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΡΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΟΡΕΙΝΟΥ – ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΥ – ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ – ΠΕΥΚΩΝ.

ΥΠΟΕΡΓΟ

3.3.2 ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ – ΑΝΑΠΛΑΣΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΡΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΟΡΕΙΝΟΥ – ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΥ – ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ – ΠΕΥΚΩΝ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Κουτσουράς Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/νση Δασών – 6 ^ο Συμβούλιο Περιοχής
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΠΕΠ Κρήτης, Υπουργείο Γεωργίας
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	400000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η υπό αναδάσωση έκταση αποτελούσε το μοναδικό σε έκταση και λειτουργικότητα παραλιακό πάρκο της Κρήτης.

Η ανάπλαση που επιβάλλεται για λόγους:

- Προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης του μετά την καταστροφή της πυρκαγιάς του 1993.
- Αισθητική – λειτουργική βελτίωση του τοπίου.
- Ανάπτυξη εκ νέου των αναψυχτικών και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.
- Δημιουργία αναπτυξιακών δυνατοτήτων στον τουριστικό τομέα που δεν είναι δυνατόν να λάβουν χώρα την ανάπλαση του περιβάλλοντος.

Τις αναπτυξιακές αυτές δραστηριότητες προτείνουμε διότι θεωρούμε πως είναι ο μόνος τρόπος μελλοντικές προστασίας του δάσους από τις πυρκαγιές και την εγκατάλειψη, τις καταπατήσεις κ.τ.λ. Εφ' όσον ο στόχος αυτός τεθεί εξ' αρχής μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία άμεσης χρηματοδότησης και γρήγορης ανάπλασης του περιβάλλοντος αυτού που αποτελούσε το μοναδικό παραλιακό πάρκο. Ως αναπτυξιακές δραστηριότητες μπορούν να εννοηθούν η δημιουργία κάμπινγκ ή κατασκήνωσης, λιμενικά έργα, έργα πλαζ, λειτουργία μονοπατιού προς Ορεινό αναψυκτήριο, έκθεση διαφήμισης ή πώληση οικολογικών γεωργικών προϊόντων του Νομού λειτουργία βοτανικού κήπου με εκπαιδευτικό χαρακτήρα εκτροφή θηραμάτων – εμπλουτισμός πανίδας, ίδρυση δασικού φυτωρίου κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά σε πρώτη φάση την προετοιμασία του εδάφους και γενικώς της τεχνικής υποδομής που απαιτείται για την ανάπτυξη εργασιών αναδάσωση των καμένων επιφανειών της περιοχής του πάρκου του Κουτσουρά συνολικής έκτασης 4000 στρεμμάτων η οποία στο παρελθόν είχε χαρακτηριστεί ως Δημόσιο Δάσος και τώρα μετά την πυρκαγιά του 1993 έχει κηρυχθεί ως αναδασωτέα.

Οι ως άνω εργασίες αφορούν : καλλιέργεια εδάφους, βαθμιδώσεις, βαθιές αρρώσεις, δρόμοι προσπέλασης, δεξαμενές νερού κ.τ.λ.

Μετά την ολοκλήρωση κατά τμήματα ή επί του συνόλου της έκτασης των ως άνω έργων, θα λάβουν χώρα σε δεύτερη φάση εργασίες δάσωσης που περιλαμβάνουν : φυτεύσεις και σε τρίτη φάση ποτίσματα – περιποιήσεις των φυτών μέχρι βιολογικής αυτονομήσεως τους. Το σύνολο των φυτών που προβλέπονται για φύτευση είναι 400000 στρέμματα και των δεξαμενών νερού 2 των 500 κ.μ. (ανοικτές).

Αλλά μέτρα μπορούν να αποτελέσουν η εξασφάλιση επαναλειτουργίας του πάρκου αναψυχής και η περίφραξη και προστασία της όλης έκτασης από καταπατήσεις.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Εκ μέρους της Δίσης Δασών υφίστανται ήδη αποσπασματικές μελέτες και εκτελείται μέρος του έργου με αργούς ρυθμούς, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Η σκοπιμότητα είναι αυτονόητη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	400000
ΚΡΑΤΟΣ	Υπ. Γεωργίας.	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	200000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και	*		

εφαρμογές

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.

*

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

*

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

*

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

*

Εκτέλεση έργου.

*

Παραλαβή έργου.

*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ**ΜΕΤΡΟ 4 ΜΕΛΕΤΕΣ****ΕΡΓΟ 1 ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ****ΥΠΟΕΡΓΟ****3.4.1 ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Επαρχία Σητείας

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1996-1998

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

ΥΠΕΧΩΔΕ – Νομαρχιακή

Αυτοδιοίκηση

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:

ΠΕΠ Κρήτης, ΥΠΕΧΩΔΕ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :

40000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στόχοι της μελέτης αυτής είναι:

- 1) Η καταγραφή και προστασία όλων των ευαίσθητων και ενδιαφερόντων περιοχών του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος όπως:
 - Περιοχές γύρω από αρχαιολογικούς χώρους.
 - Ιστορικοί χώροι και μνημεία καθώς και παραδοσιακοί οικισμοί ή τμήματα αυτών.
 - Χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές με οικολογικό, αισθητικό και επιστημονικό ενδιαφέρον όπως φαράγγια, καταρράκτες, πηγές παράκτιες περιοχές που προσφέρονται για γεωργική, τουριστική ή άλλου είδους ανάπτυξη.
- 2) Η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματικότερη προστασία αυτών των περιοχών καθώς και προτάσεις διαχείρισης.
- 3) Η θέσπιση χρήσεων γης και όρων δόμησης που θα γίνει βέβαια από το προβλεπόμενο, στο άρθρο 21 παργ.1 του Ν1650/86.

Η εκπόνηση της μελέτης για ολόκληρη την επαρχία Σητείας κρίνεται σκόπιμη για τους εξής λόγους :

- οι περιοχές αυτές που αναφέρονται παραπάνω δεν έχουν πλήρως καταγραφεί για την επαρχία Σητείας. Κάποιοι από αυτές προστατεύονται ή «προστατεύονται» από μία ή και περισσότερες Υπηρεσίες, αλλά γενικά επικρατεί αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων ή ασάφεια που ευνοεί και κάνει πιθανό τον κίνδυνο καταστροφής και αλλοιώσεις τέτοιων ευαίσθητων περιοχών όσο καθυστερεί η θεσμοθέτηση της προστασίας τους.
- ο προγραμματισμός και η εκτέλεση έργων θα είναι ευκολότερος και θα γίνεται με την βεβαιότητα ότι δεν θα καταστρέφεται το περιβάλλον ή θα λαμβάνονται τα προβλεπόμενα από την μελέτη μέτρα.
- Οι διαδικασίες έγκρισης των επιστημονικών αυτών μελετών δεν είναι τόσο χρονοβόρες όσο μα την διαδικασία των ΖΟΕ (αρθ. 29 Ν1337/83), ενώ αυτές οι μελέτες δεν καταντούν ξεροί όροι δόμησης και περιορισμοί αλλά

μπορεί να συνδεθούν με διαχειριστικές και οικονομικές ρυθμίσεις (αρθ. 22,23 και 24 Ν1650/86).

- Επειδή μπορεί να εκπονηθούν μελλοντικά από διάφορους φορείς αλλά και από ιδιώτες μελέτες τέτοιου είδους, αλλά και Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για διάφορα έργα, κρίνεται απαραίτητο να προηγηθεί μία πλήρης και ενιαία μελέτη για όλη την Επαρχία Σητείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο περιλαμβάνει την εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης σύμφωνα με τον Ν1650/15. 16-10-86 (ΦΕΚ 160 Α) όπως έχει καθορισθεί με την Υπουργική Απόφαση 69269/25-10-90 (ΦΕΚ 678 8') και ιδιαίτερα τα άρθρα 11 μέχρι και 15.

Η μελέτη θα εξετάζει ολόκληρη την επαρχία Σητείας εκτός από την ευρύτερη περιοχή του πολεοδομικού συγκροτήματος της Σητείας όπου έχει εκπονηθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) καθώς και τυχόν άλλες περιοχές της Επαρχίας που περιλαμβάνονται σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) στις οποίες η διαδικασία θα αναφέρεται στο άρθρο 29 του Ν 1337/85 (όπως άλλωστε αναφέρεται στο άρθρο 21 παρ. 1 του Ν1650/86). Πάντως και μέσα στις τελευταίες αυτές περιοχές δύναται να κηρυχθούν προστατευόμενα τοπία, φυσικού σχηματισμοί και μνημεία(άρθρο 18 και 19 Ν1650/86).

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	40000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΕΧΩΔΕ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		

ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ**ΣΥΝΟΛΟ**

100

40000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ**Α' ΦΑΣΗ****Β' ΦΑΣΗ****Γ' ΦΑΣΗ**

Μελέτη Σκοπιμότητας

Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)

Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες
υπαγωγής σε πρόγραμμα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

*

*

*

4. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Βασικό χαρακτηριστικό του πρωτογενή τομέα όπως ήδη έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο κεφάλαιο, αποτελεί η κυριαρχία των δύο βασικών καλλιεργειών, ελιάς και αμπελιού, οι οποίες καλλιεργούνται στο 83% της γεωργικής γης και απορροφούν το μεγαλύτερο τμήμα της παραγωγικής δραστηριότητας της περιοχής με τα γνωστά προβλήματα παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων στην αγορά.

Οι υπόλοιπες καλλιέργειες αποσκοπούν στην ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων με εξαίρεση τα πρώιμα κηπευτικά που έχουν εξαγωγικό χαρακτήρα στο μεγαλύτερο ποσοστό τους.

Η κτηνοτροφική παραγωγή έχει παραδοσιακό χαρακτήρα και τα παραγόμενα προϊόντα διατίθενται στο μεγαλύτερο μέρος τους εκτός επαρχίας.

Αύξηση της καλλιέργειας της ελιάς.

Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στις επιδοτήσεις της κοινότητας την περασμένη δεκαετία σε συνάρτηση με την αυξημένη απόδοση που παρουσιάζει στην περιοχή και τον χρόνο που μαζεύεται ώστε να λειτουργεί συμπληρωματικά με πολλές άλλες οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων και ακόμη το χαμηλό καλλιεργητικά κόστη σε συνάρτηση με άλλες καλλιέργειες.

Μείωση της καλλιέργειας του αμπελιού.

Βασικό ρόλο στη μείωση της καλλιέργειας του αμπελιού έπαιξε η χαμηλή τιμή διάθεσης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια σε συνάρτηση με την αύξηση του κόστους παραγωγής αλλά και την φύλαξη που μαστίζει το σύνολο σχεδόν της καλλιέργειας.

Στην μείωση επίσης συνέβαλαν και τα προγράμματα εγκατάλειψης με τις γενναίες επιδοτήσεις που τα συνόδεψαν.

Μείωση της μπανανοκαλλιέργειας.

Η μείωση της μπανανοκαλλιέργειας οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στον ισχυρό ανταγωνισμό από τις εισαγωγές οι οποίες επιτράπησαν από το 1988 και μετά με αποτέλεσμα η υποχρεωτική μείωση της τιμής πώλησης να μην καλύπτει μερικές φορές ούτε το καλλιεργητικό κόστος, ποσό μάλλον το κόστος κατασκευής των θερμοκηπίων που είναι αρκετά υψηλό.

Μείωση των τιμών στα πρώιμα κηπευτικά.

Παρά το γεγονός ότι ο κλάδος των πρώιμων κηπευτικών βρίσκεται σε ανθηρή κατάσταση από πλευράς παραγωγής υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στην διάθεση, αλλά κυρίως στην τιμή πώλησης. Το γεγονός αυτό είναι αποτέλεσμα της έλλειψη ενός σοβαρού σχεδιασμού και μιας πολιτικής ανταγωνισμού απέναντι στις άλλες παραγωγές χώρες, γεγονός που συνοδεύτηκε από την σταδιακή υποβάθμιση της θέσης των προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

Αύξηση των αρδευτικών αναγκών.

Η αύξηση των καλλιεργειών που παρατηρήθηκε τα προηγούμενα χρόνια σε συνάρτηση με την φύση των καλλιεργειών και η ανάγκη βελτίωσης της παραγωγής και της ποιότητας είχαν σαν αποτέλεσμα την αδυναμία κάλυψης των αρδευτικών αναγκών από την μέχρι τώρα εκμετάλλευση των πηγών, γεωτρήσεων και φρεάτων της περιοχής.

Αρνητική εξέλιξη των επιδοτήσεων.

Είναι γνωστό ότι μεγάλο μέρος του εισοδήματος των δύο βασικών καλλιεργειών της επαρχίας στηρίχθηκαν στο παρελθόν αλλά και σήμερα στις επιδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες όμως τα τελευταία χρόνια μειώθηκαν σημαντικά λόγω της πολιτικής που ακολουθείται και έχει σαν στόχο να αποθαρρύνει την επέκταση των καλλιεργειών αυτών αλλά και αν δώσει κίνητρα για την μείωση των ήδη υπαρχόντων.

Έλλειψη έργων υποδομής στην γεωργία.

Η έλλειψη αυτή κυρίως παρατηρείται κυρίως στην αγροτική οδοποιία αλλά και στον εξηλεκτρισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων γεγονός που εμποδίζει την αύξηση της παραγωγής όσο και την βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και την μείωση του κόστους. Παράλληλα είναι εμφανής η έλλειψη εργαστηρίων έρευνας και ποιοτικού ελέγχου που θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην βελτίωση των μεθόδων καλλιέργειας και παραγωγής και ακόμη στην διάθεσης και αγορά προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Έλλειψη σύγχρονων κτηνοτροφικών μονάδων.

Η κτηνοτροφία της επαρχίας περιορίζεται στην ποιμενική και οικόσιτη αιγοπροβατοτροφία, διάσπαρτη σε όλη την επαρχία. Το γεγονός αυτό σε συνάρτηση με το χαμηλό μορφωτικό και επαγγελματικό επίπεδο των κτηνοτρόφων αλλά και την απουσία σύγχρονων κτηνοτροφικών μονάδων.

Ερήμωση της υπαίθρου.

Η επαρχία Σητείας δυστυχώς δεν ξέφυγε από την μοίρα της Ελληνικής επαρχίας όπου ο αγροτικός πληθυσμός μετακινείται προς τα αστικά και ημιαστικά κέντρα, γεγονός που έχει καθοριστική επίδραση μείωσης του γεωργικού εισοδήματος αλλά και στην ευρύτερη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική διάρθρωση του πληθυσμού της επαρχίας.

Τα έργα που προτείνονται, κρίνονται απαραίτητα και ικανά να μειώσουν την φθίνουσα πορεία του πρωτογενή τομέα, αλλά και να συμβάλλουν στην βελτίωση της σημερινής του κατάστασης.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ****ΕΡΓΟ 1 ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ****ΥΠΟΕΡΓΟ****4.1.1 ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	5 ^ο και 6 ^ο Συμβούλιο Περιοχής
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΕΑΠΤΑ, ΣΑΝΤ 2, ΠΕΠ Κρήτης.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	20000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- Η άμβλυνση των προβλημάτων που δημιουργούνται, από την ανεπάρκεια νερού άρδευσης της περιοχής.
- Η ορθολογική διαχείριση υπαρχόντων ποσοτήτων νερού για καλύτερη αξιοποίηση τους.
- Η πρόβλεψη των αναγκών σε νερό άρδευσης της επαρχίας με την αναμενόμενη αύξηση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων και την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.
- Η πρόβλεψη των αναγκών σε νερό ύδρευσης με την προοπτική της τουριστικής ανάπτυξης και τη δημιουργία ζωνών τουριστικών υποδομών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

- Συγκέντρωση και αξιοποίησης υπάρχουσων μελετών που έχουν εκπονηθεί κατά καιρούς στην Επαρχία Σητείας.
- Καταγραφή γεωτρήσεων - πηγαδιών – πηγών – και ο καθαρισμός της παροχής τους.
- Απεικόνιση τους σε χάρτη για να μελετηθεί ο βαθμός αλληλοεπικάλυψης τους.
- Ποιοτική κατάταξη των νερών κατά πηγή – γεωτρήσεων – πηγάδι .
- Υπολογισμός των στρεμμάτων που καλλιεργούνται στην επαρχία και των αναγκών τους σε νερό άρδευσης.
- Πρόβλεψη της δυναμικής της περιοχής ως προς την επέκταση των καλλιεργειών και προσδιορισμό των μελλοντικών αναγκών σε νερό, κατά περιοχή.
- Καταγραφή των περιοχών που παρουσιάζουν περίσσεια ή έλλειψη νερού άρδευσης εποχιακά ή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.
- Εκπόνηση προγράμματος διαχείρισης παρεχόμενων ποσοτήτων νερού, ώστε να καταστεί δυνατή ή ορθολογική αξιοποίηση του, για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής σε νερό άρδευσης.
- Πρόβλεψη ποσοτήτων νερού που θα προέλθει από τα νερά αρδευτικά έργα που θα προταθούν και ενσωμάτωση των προβλεπόμενων ποσοτήτων στο πρόγραμμα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.
- Εξέλιξη του προγράμματος της εκτέλεση των ερμηνευτικών γεωτρήσεων κατά προτεραιότητα στις ζώνες του ειδικού ενδιαφέροντος με αντικειμενικά σκοπό τον εντοπισμό και τη μελέτη των υπόγειων υδροφορικών της περιοχής.
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων των θερμογραφημάτων που κάλυψαν, όλη την Κρήτη. Η αξιοποίηση έγκειται στην εκτέλεση ερευνητικών γεωτρήσεων.
- Παρακολούθηση των παροχών και των πηγών και των επιφανειακών απορροών της περιοχής σε μακροχρόνια βάση. Τα στοιχεία, αυτά μαζί με εκείνα της περιοχής σε μακροχρόνια βάση. Τα στοιχεία, αυτά μαζί με εκείνα της βροχής να βοηθήσουν στην

προσέγγιση του υδάτινου δυναμικού της περιοχής και ειδικά στον υπολογισμό των διαθέσιμων για εκμετάλλευση υδάτινων πόρων.

- Παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα των υπόγειων υδροφοριών της περιοχής. Με τη συστηματική αυτή εργασία θα υπολογισθούν τα ανανεώσιμα και τα δυνατά εκμεταλλεύσιμα υδάτινα αποθέματα με αποτέλεσμα να είναι δυνατή κατ' αρχάς η ποσοτική προστασία των υπόγειων νερών. Η ποιοτική προστασίας έγκειται στο γεγονός των υπερεκμεταλλεύσιμων ή της ύπαρξης ρυπαντικών και μολυσματικών εστιών στην περιοχή.
- Δημιουργία φορέα – συστήματος διαχείρισης.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	5000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	15000
ΤΑΜΕΙΟ	ΕΑΠΤΑ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	20000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές			

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.				
Λιαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.				
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.				
Λιαδικασίες ανάθεσης έργου.			*	
Εκτέλεση έργου.				*
Παραλαβή έργου.				*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΡΓΟ 2 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΗΓΩΝ ΜΑΛΑΥΡΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ

4.1.2 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΗΓΩΝ ΜΑΛΑΥΡΑΣ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Βορειοδυτική Περιοχή Επαρχίας Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996-2004
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Υπουργείο Γεωργίας
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Υπουργείο Γεωργίας, 2 ^ο Κ.Π.Σ.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	1994-1999 1500000 2000 – 2004 1500000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Άρδευση περιοχών Επαρχίας Σητείας (Λάστρου – Σφάκας – Τουρλωτής – Μυρσίνης – κ.λ.π.) που τόση ανάγκη το έχουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ :

Με την αξιοποίηση των πηγών Μαλαύρας έχει γίνει ένα τμήμα ενίσχυσης με νερό άρδευσης του φράγματος Μπραμιανών Ιεράπετρας και εξυπηρέτησης αρδευτικών αναγκών ενδιάμεσα στην περιοχή Ιεράπετρας.

Με την κατασκευή αρδεύσεων έργων στην επαρχία Σητείας με τροφοδοσία από τις πηγές Μαλαύρας θα εξυπηρετήσουν τις περιοχές της επαρχίας Λάστρου – Σφάκας – Τουρλωτής κ.λ.π. που τόσο , ανάγκη έχουν το έργο αυτό δεν έχει μελετηθεί ακόμη, ούτε έχει χρηματοδοτηθεί.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	1500000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑΣ	
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	1500000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Λαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Λαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παράληψη έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΡΓΟ 3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΥΠΟΕΡΓΟ

4.1.3 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Πισκοκέφαλο Σητείας

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1994-1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

ΤΟΕΒ Σητείας – Πισκοκέφαλο
–Υπ.Γεωργίας

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:

Εθνικοί Πόροι – Υπ. Γεωργίας.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :

1050000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο θα συγκρατήσει τις πλεονάζουσες ποσότητες νερού που χύνονται στη θάλασσα μέσω του ποταμού Παντελή. Οι ποσότητες αυτές προέρχονται από τις βροχοπτώσεις και από την εκβολή των διαφόρων πηγών στην κήτη του Παντελή ποταμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Κατασκευή λιμνοδεξαμενής στη θέση προφήτης Ηλίας δημοτικού διαμερίσματος Πισκοκεφάλου για περισυλλογής 500000 m³ νερού το χρόνο, τα οποία κατά τους χειμερινούς μήνες μέσω του Παντελή ποταμού, χύνονται στη θάλασσα.

Απαιτείται απαλλοτρίωση έκτασης 108 περίπου στρεμμάτων στο χώρο εγκατάστασης.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχουν οι μελέτες σκοπιμότητας – βιωσιμότητας και η τεχνική μελέτη , ένα είναι υπό εξέλιξη οι υπόλοιπες μελέτες και οι άδειες.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	1050000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑΣ	
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	1050000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΡΓΟ 4 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΘΕΣΗ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΥ.

ΥΠΟΕΡΓΟ

4.1.4 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΑΡΧΕΣ" ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Δημ.διαμερ. Σταυροχωρίου

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1996-1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών – Τμήμα Εγγειοβελτιωτικών Έργων – ΤΟΕΒ Σταυροχωρίου.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Εθνικοί Πόροι – Υπ. Γεωργίας
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	200000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- Εξοικονόμηση περίπου 200000 m³ νερών σε μια περιοχή με 1500 στρέμματα θερμοκηπίων και 20000 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης.
- Αξιοποίηση των 250 m³/h νερού της πηγής Σταυροχωρίου που χάνονται στη θάλασσα.
- Λύνονται τα προβλήματα άρδευσης μιας περιοχής που είναι ελλειμματική σε νερό άρδευσης κατά τους θερινούς μήνες αν και θεωρείται από τις πλέον δυναμικές περιοχές της Επαρχίας Σητείας ως προς την παραγωγή πρώιμων κηπευτικών υπό κάλυψη και ελαιολάδου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Κατασκευή φράγματος και δημιουργία λιμνοδεξαμενής στην τοποθεσία Αρχές της Κοινότητας Σταυροχωρίου για την συγκέντρωση περίπου 200000 m³ όμβριων νερών.

Σε περιόδους με χαμηλή βροχόπτωσης η λιμνοδεξαμενή θα εμπλουτίζεται με άντληση των νερών από την παραπλεύρως ευρισκόμενη πηγή του Σταυροχωρίου η οποία είναι παροχής 250 m³/h από την οποία, ποσότητα 200 m³ χάνονταν στη θάλασσα κατά την χειμερινή περίοδο.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	200000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑΣ	
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΕΡΩΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	200000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου			*
Παραλαβή έργου			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ****ΕΡΓΟ 5 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΩΝ****ΥΠΟΕΡΓΟ****4.1.5 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΩΝ.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Κοινότητα Κρυών.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1995-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Εγγειοβελτιωτικών Έργων.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Υπουργείο Γεωργίας.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες):	700000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Οι κοινότητες Κρυών – Δάφνης – Σκορδύλλου στερούνται υπόγειων υδάτων τα οποία μπορούσαν να αξιοποιηθούν με ανόρυξη γεωτρήσεων και αν αρδεύσουν τις ελαιοκαλλιέργειες των κοινοτήτων.

Η μόνη λύση για την συγκέντρωση νερού άρδευσης είναι η δημιουργία φράγματος για την συγκράτηση των όμβριων υδάτων και των πηγών της περιοχής που έχουν μια αξιόλογη παροχή νερού κατά τους χειμερινούς μήνες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Κατασκευή φράγματος και δημιουργία λιμνοδεξαμενής για την αποταμίευση κατά τους χειμερινούς μήνες των νερών πέντε πηγών που

ευρίσκονται στην περιοχή της κοινότητας Κρυών αλλά και των όμβριων νερών που θα συγκεντρώνει.

Η λιμνοδεξαμενή θα είναι χωρητικότητας 500000 m³ το οποίο θα χρησιμοποιείται κατά τους θερινούς μήνες για την άρδευση των ελαιοκαλλιεργειών της περιοχής και συγκεκριμένα των οικισμών Κρυών – Δάφνης αλλά και Σκορδύλλου και Ρίζας αν δεν μπορέσουν οι περιοχές αυτές να καλύψουν τις αρδευτικές τους ανάγκες με τις προβλεπόμενες γεωτρήσεις στην περιοχή της Ρίζας.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Υπάρχει τεχνική μελέτη, όλες οι υπόλοιπες είναι υπό εξέλιξη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	700000
ΚΡΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑΣ	
ΟΤΑ		
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	700000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ****ΕΡΓΟ 6 ΑΝΟΡΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ****ΥΠΟΕΡΓΟ****4.1.6 ΑΝΟΡΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Εγγειοβελτιωτικών Έργων – ΟΤΑ.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΣΑΝΤ 1, ΣΑΝΤ 2, ΕΑΠΤΑ.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	600000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Εξασφάλιση των αναγκαίων ποσοτήτων νερού άρδευσης κυρίως σε περιοχές που το νερό άρδευσης είναι λίγο ή τελείως ανύπαρκτο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- Ανόρυξη 50 γεωτρήσεων.
- Κατασκευή 30 δεξαμενών σε κατάλληλες θέσεις ώστε να αποθηκεύονται οι ποσότητες των αντλούμενων ποσοτήτων νερού για συνεχή παροχή νερού άρδευσης.

- Κεντρικά δίκτυα μεταφοράς νερού από τις γεωτρήσεις στις περιοχές κατανάλωσης με κλειστούς αγωγούς πολυαιθυλενίου.
- Για κάθε δεξαμενή, υπολογίζονται περίπου 5000 μέτρα κλειστών αγωγών.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	150000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	450000
ΤΑΜΕΙΟ	ΣΑΝΤ 2	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	600000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Δ' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ****ΕΡΓΟ 7 ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ****ΥΠΟΕΡΓΟ****4.1.7 ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΡΣΤΙΚΟΥ ΥΔΡΟΦΟΡΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ
ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Περιοχή Αχλαδιών Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Υπουργείο Γεωργίας
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Υπουργείο Γεωργίας, Υπ. Εθνικής Οικονομίας
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	700000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- 1) Από το προγραμματιζόμενο έργο αναμένεται η εξασφάλιση τουλάχιστον 4000000 m³/έτος νερού που θα διατίθεται για ύδρευση και άρδευση της γύρω περιοχής της Ευρώπης. Είναι απαραίτητο έργο υποδομής για την οικιστική, γεωργική, τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.
- 2) Δεδομένου ότι τέτοιου είδους έργο για πρώτη φορά γίνεται στην Κρήτη, θα συλλεχθούν γνώσεις και εμπειρίες που θα συλλεχθούν γνώσεις και εμπειρίες που θα βοηθήσουν στην κατασκευή ανάλογων έργων και σε άλλες περιοχές της Κρήτης. Οι προαναφερόμενες γνώσεις και εμπειρίες θα αφορούν τόσο το

επιστημονικό μέρος του έργου, όσο και τις διαδικασίες εκτέλεσης του. Μετά Δε την αποπεράτωση του κατά τη διάρκεια της λειτουργίας που θα αποκτηθεί σημαντική εμπειρία για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να διοικούνται τέτοια έργα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Θα γίνει τεχνητός εμπλουτισμός ενός σημαντικού καρστικού υδροφόρου ορίζοντα που βρίσκεται στην περιοχή Αχλαδίων Σητείας με τα νερά του παρακείμενου χειμάρρου Παντελή.

Θα απαιτηθούν ερευνητικές γεωτρήσεις, γεωτρήσεις εκμετάλλευσης και εμπλουτισμού έργα σύλληψης του νερού του χειμάρρου και μηχανολογικός εξοπλισμός για την ανάληψη των νερών του χειμάρρου προς το υδροφόρο ορίζοντα και εγκατάσταση ανεμογεννήτριας για την παραγωγή της απαιτούμενης ηλεκτρικής ενέργειας για την άντληση του νερού.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100	700000
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΤΑΜΕΙΟ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	700000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α΄ ΦΑΣΗ	Β΄ ΦΑΣΗ	Γ΄ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.

Λιαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Λιαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΜΕΤΡΟ 1 ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΡΓΟ 8 ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ.

ΥΠΟΕΡΓΟ

4.1.8 ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ .

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Επαρχία Σητείας

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1996

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

ΟΑΣ Ο.Ε. 5^ο και 6^ο Συμβούλιο Περιοχής.

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:

ΕΑΠΤΑ – LEADER II

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :

10000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η γεωγραφική θέση, η μορφολογία του εδάφους και η κοινωνικοοικονομική διάρθρωση της επαρχίας την κατατάσσουν σε μια από τις πολύ φτωχές και απομονωμένες της Κρήτης. Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές, η ανάπτυξη της επαρχίας και προπάντων των ορεινών περιοχών κρίνεται επιτακτική.

Στόχος της μελέτης θα είναι, η διάγνωση των προβλημάτων, ο εντοπισμός των τάσεων και προοπτικών και η μεθοδευση υλοποίησης των προτάσεων που θα προκύψουν από την ανάλυση αυτή.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Αντικείμενο της μελέτης θα είναι ο προσδιορισμός των υποδομών, μέτρων και δράσεων που απαιτούνται ούτως ώστε οι ορεινές περιοχές της επαρχίας να τεθούν σε τροχιά ισόρροπης ανάπτυξης.

Η ανάπτυξη αυτή θα είναι σαν βασικός άξονας της αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού της επαρχίας, την εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τη και προπάντων την ανάδειξη και προστασία του περιβάλλοντος.

Η μελέτη θα εξετάσει τις περιοχές εκείνες των οποίων το υψόμετρο είναι από 400 μέτρα και άνω, πιο συγκεκριμένα θα εξετάσει:

- Την υφιστάμενη κατάσταση.
- Τα υπάρχοντα προβλήματα.
- Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις προοπτικές ανάπτυξης.
- Τις προτεινόμενες υποδομές, μέτρα και δράση για την επιδιωκόμενη ανάπτυξη.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	17,5	1750
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	52,5	5250
ΤΑΜΕΙΟ	LEADER II	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	30	3000
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	10000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α΄ ΦΑΣΗ	Β΄ ΦΑΣΗ	Γ΄ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές			
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.			
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.			
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.			
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

5. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ.

Κύριο χαρακτηριστικό των μεταποιητικών επιχειρήσεων της περιοχής είναι το μικρό τους μέγεθος ενώ από τα σημαντικά προβλήματα τους είναι η έλλειψη οργάνωσης, η μικρή παραγωγή το υψηλό κόστος του προϊόντος, η έλλειψη ειδικευμένων στελεχών. Επίσης η αδυναμία αξιοποίησης των εθνικών και Κοινοτικών Προγραμμάτων, το χαμηλό επίπεδο των επιχειρηματιών, το υψηλό κόστος μεταφοράς των πρώτων υλών και προϊόντων, το χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και τα τέλος η έλλειψη ενός Βιοτεχνικού Πάρκου είναι από προβλήματα που συμβάλλουν στην συρρίκνωση μεγάλου αριθμού ΜΜΕ της επαρχίας.

Τα παραπάνω έχουν στενή σχέση με την στάθμη της τοπικής οικονομίας αλλά και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής αλλά προπάντων λόγω της έντονης διασύνδεσης του δευτερογενή τομέα με τους δύο άλλους τομείς, πρωτογενή και τριτογενή. Οι τάσεις που διαμορφώνονται σήμερα στη μεταποίηση της Επαρχίας Σητείας είναι οι εξής:

Εσωστρέφεια:

Που χαρακτηρίζει το σύνολο σχεδόν των ΜΜΕ με βασικό γνώρισμα την έντονη απομόνωση της κάθε μιας από τον υπόλοιπο επιχειρηματικό χώρο με συνέπεια την μείωση της δυνατότητας συνεργασίας με ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών και μηχανισμών στήριξης τους.

Κλαδική εξειδίκευση:

Η κλαδική εξειδίκευση που παρατηρείται στις ΜΜΕ της Επαρχίας αφορά κύρια τρόφιμα, ποτά και τις κατασκευές. Είναι συνάρτηση του γεωργικού χαρακτήρα της επαρχίας και της γενικής παραδοχής ότι οι υποδομές γενικά, παρά τις πρόσκαιρες κρίσεις εξακολουθούν να αποτελούν τον κινητήριο μοχλό της αγοράς γενικά.

Απομόνωση:

Λόγω της γεωμετρικής θέσης αλλά και τις έλλειψης μεγάλης αγοράς σε μικρή απόσταση τόσο για την προμήθεια όσο και για την πώληση των προϊόντων αποδυναμώνει αισθητά τις επιχειρήσεις της επαρχίας και τις οδηγεί σε απομόνωση.

Σε απομόνωση οδηγεί τις επιχειρήσεις και η απόσταση από τα κέντρα πληροφόρησης και αποφάσεων που συμβάλλουν στην υποβάθμιση της επικοινωνίας των σχέσεων κάθε είδους με την υπόλοιπη Ελλάδα.

Ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων:

Τα τελευταία χρόνια και με την βοήθεια Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και Προγραμμάτων παρατηρείται μια κινητικότητα σε επιχειρήσεις που έχουν να κάνουν με την παράδοση κυρίως της επαρχίας και ακόμη με προϊόντα που έχουν ξεχωρίσει λόγω ποιότητας και αποτελούν σημαιοφόρο του κλάδου δημιουργώντας έτσι ή αλλιώς συγκριτικό πλεονέκτημα ομοειδών προϊόντων άλλων περιοχών.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5 ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ**ΜΕΤΡΟ 1 ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ****ΕΡΓΟ 1 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΙΟ. ΠΑ. ΣΗΤΕΙΑΣ.****ΥΠΟΕΡΓΟ****5.1.1. Μελέτη και κατασκευή Βιοτεχνικού Πάρκου Σητείας.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Τοπ. " ΝΤΑΟΥΣΟ ΣΗΤΕΙΑΣ"
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1995 - 1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	ΟΑΣ Α.Ε. ΕΟΜΜΕΧ, Ιδιώτες – Τοπική Αυτοδιοίκηση.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΠΕΠ Κρήτης
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	1000000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορά την εγκατάσταση βιοτεχνικού πάρκου στην θέση "Νταούσο" του Δήμου Σητείας και σε δημόσια οικοπεδική έκταση 700 στρεμμάτων των οποίων η χρήση θα παραχωρηθεί από το Δημόσιο. Η παραπάνω θέση ευρίσκεται σε απόσταση 1,5 χιλιομ. Από την Εθνική οδό Σητείας – Ηρακλείου και πολύ κοντά στο αεροδρόμιο Σητείας. Το Βί.ΠΑ θα προβλέπει υποδομή για στέγαση 30 επιχειρήσεων.

Πολύ κοντά από τον τόπο εγκατάστασης διέρχονται τα δίκτυα ΔΕΗ και ΟΤΕ. Επίσης στην περιοχή υπάρχει άφθονο νερό από γεωτρήσεις. Η αποχέτευση είναι επίσης εύκολη διότι η περιοχή είναι κοντά στη θάλασσα.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στόχοι του παραπάνω έργου είναι η βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη της επαρχίας η επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων της πόλης, η επίλυση των προβλημάτων ρύπανσης, κυκλοφοριακής συμφόρησης κ.α.

Με την ίδρυση του ΒΙ.ΠΑ μια σειρά ρυπογόνων βιοτεχνικών θα μεταφερθούν και θα εγκατασταθεί εκεί.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- Το γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Σητείας, που έχει εγκριθεί από το 1987 προβλέπει Βιομηχανική – Βιοτεχνική περιοχή στη θέση αυτή Νταούσο. Ανταλλάξιμο κτήμα του Υπουργείου Γεωργίας.
- Υπάρχει μελέτη σκοπιμότητας και περιβαλλοντική μελέτη που εκπόνησε η ΕΤΒΑ.
- Υπάρχει οριοθέτηση της θέσης από την ΕΤΒΑ.
- Υπάρχει μελέτη οδού προσπέλασης στη θέση αυτή.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	250000
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	750000
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	10000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Ληξίληψη χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία εκδόσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

6. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

Η τουριστική κίνηση της Επαρχίας είναι αρκετά περιορισμένη σε σχέση με άλλες περιοχές της Κρήτης παρά την ύπαρξη πλούσιας πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, από τις πιο αξιόλογες στον Ελλαδικό χώρο αλλά και πλήθους φυσικών θέλητρων.

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την πορεία του τουρισμού στην επαρχία είναι:

Έλλειψη βασικών υποδομών.

Η μεγάλη απόσταση της επαρχίας από τις πύλες εισόδου στο νησί είναι από τις βασικές αιτίες της μειωμένης τουριστικής κίνησης γεγονός που δεν προβλέπεται να βελτιωθεί αφού δεν υπάρχουν έργα που θα βοηθήσουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.

Η έλλειψη ελέγχου σε ότι αφορά τις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης και του καθορισμού ζωνών σε συνάρτηση με την άναρχη άκομψη επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική ανάπτυξη της επαρχίας.

Έλλειψη οικονομικών πόρων.

Η εξεύρεση πόρων που οφείλεται κυρίως στο κεντροφατικό χαρακτήρα και σχεδιασμό των Υπ. Πο. κυρίως εμποδίζει την βελτίωση ή ανάδειξη κατά περίπτωση των αρχαιολογικών χώρων των ιστορικών μνημείων και των πολιτιστικών δεδομένων της περιοχής η οποία θα βοηθήσει στην προσέλκυση.

Χαμηλό επίπεδο, παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η έλλειψη οργάνωσης των επιχειρηματιών που ασχολούνται με τον τουρισμό και η έλλειψη παιδείας από τους εργαζομένους σ' αυτήν στερεί την

επαρχία από την προβολή και ανάδειξη της παραδοσιακής φιλοξενίας και ταυτόχρονο επιδρά αρνητικά στο τουρισμό του συνόλου της χώρας.

Με βάση τα παραπάνω αλλά και την μέχρι τώρα εμπειρία και πρακτική η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής πρέπει να στηριχθεί κυρίως στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού την στιγμή που υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις και ταυτόχρονα υπάρχει ο μηχανισμός υποστήριξης μέσω του Γραφείου Τουρισμού του Οργανισμού Ανάπτυξης Σητείας.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ****ΕΡΓΟ 1 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΚΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ****ΥΠΟΕΡΓΟ****ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:**

Επαρχία Σητείας

ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

1995 - 1999

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

ΟΤΑ στα όρια των οποίων ανήκουν οι παραλίες.

ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:

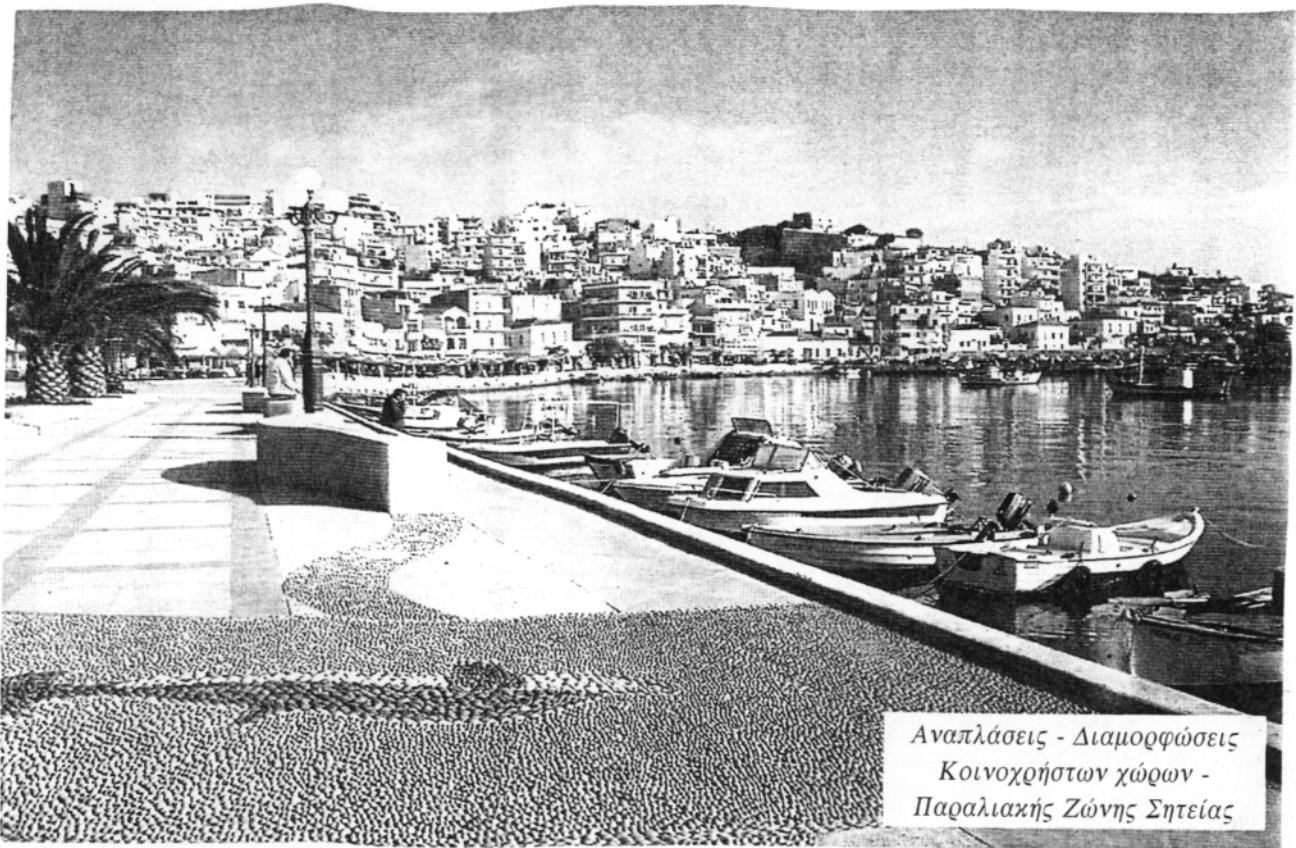
INTERREG II, ΠΕΠ Κρήτης

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :

500000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Αντικειμενικός στόχος των μελετών και έργων είναι η παρουσίαση προτάσεων για την καλύτερη αξιοποίηση της κάθε επιμέρους παραλίας, καθώς και τρόπους εκμετάλλευσης που αποδίδουν οικονομικά οφέλη, χωρίς να θίγεται ή να μειώνονται το φυσικό και οικολογικό και περιβαλλοντικά στις τοπικές κοινωνίες που δυστυχώς μέχρι σήμερα απλώς παρακολουθούνται και συμβάλλουν στην υποβάθμιση τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ:

Εκπόνηση μελετών και κατασκευή τεχνικών έργων, ολοκληρωμένης αξιοποίησης των παραλιών Σητείας Παλαιοκάστρου (Βαΐ, Ερημούπολης, Κουρεμένου, Χιόνας) Μακρύ Γαλού, Κουτσουρά, Ζάκρου, Ξερόκαμπου και Μόχλου.

Το μέτρο θα αποβλέπει στην βελτίωση – αξιοποίησης των προαναφερόμενων παραλιών οι οποίες αποτελούν το δυναμικότερο τμήμα των φυσικών θέλγητρων της επαρχίας. Η μέχρι τώρα εκμετάλλευση και χρήση τους κρίνεται αντικειμενικά στοιχειώδης, σε ορισμένες περιπτώσεις έχει

συμβάλλει στην υποβάθμιση τους, με δραματικές συνέπειες στο ευρύτερο οικολογικό περιβάλλον της περιοχής.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	125000
ΚΡΑΤΟΣ	ΟΤΑ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	375000
ΤΑΜΕΙΟ	INTERREG II	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	500000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	- Α' ΦΑΣΗ	- Β' ΦΑΣΗ	- Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας	*		
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)	*		
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές	*		
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.	*		
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.		*	
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.		*	
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**ΜΕΤΡΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ****ΕΡΓΟ 2 ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ****ΥΠΟΕΡΓΟ****6.1.2 Μελέτη σκοπιμότητα και χωροθέτησης μαρίνας.**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχίας Σητείας.
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	ΟΑΣ Α.Ε.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΕΑΠΤΑ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	12000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Υπάρχει εξαιρετικά υψηλή ζήτηση στη Μεσόγειο για μαρίνες υψηλών προδιαγραφών. Οι Μεσογειακές Ευρωπαϊκές χώρες αδυνατούν να καλύψουν την ζήτηση αυτή. Η Τουρκία και η Αίγυπτος από πολύ νωρίς υλοποιούν σοβαρό πρόγραμμα επενδύσεων σε μαρίνες υψηλών προδιαγραφών. Η Τουρκία ήδη διαθέτει περίπου 3 τέτοιες μαρίνες στο Αιγαίο. Η Ελλάδα καμία. Τα οφέλη από τη λειτουργία μιας τέτοιας μαρίνας είναι τεράστια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας και βιωσιμότητας ίδρυσης μαρίνας υψηλών προδιαγραφών δυναμικότητας 1000 σκαφών στη θάλασσα και 400 σκαφών σε ειδικές χερσαίες εγκαταστάσεις.

Η παραπάνω μαρίνα θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτός των κλασικών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης των σκαφών, ναυπηγοεπισκευαστική μονάδα και πλήρες τουριστικό σκυρόδεμα.

Η μελέτη θα περιλαμβάνει:

1. Μελέτη αγοράς
2. Αξιοποίηση περιοχής
3. Εκτίμηση των απαιτούμενων πάγιων κεφαλαίων και του τρόπου κάλυψής τους.
4. Προσδιορισμός του προβλεπόμενου ετήσιου κύκλου εργασιών
5. Προσδιορισμός των προβλεπόμενων ετήσιων δαπανών
6. Προσδιορισμός των προβλεπόμενων ετήσιων καθαρών κερδών
7. Προσδιορισμός της απόδοσης κεφαλαίων
8. Πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της μαρίνας
9. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	3000
ΚΡΑΤΟΣ	ΟΤΑ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	9000
ΤΑΜΕΙΟ	ΕΑΠΤΑ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	12000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α΄ ΦΑΣΗ	Β΄ ΦΑΣΗ	Γ΄ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές			
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.			
Διαδικασία εκδόσης αδειών και εγκρίσεων.			
Διαδικασίες ωαλλοτριώσεων.			
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

7. ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7 ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.

ΜΕΤΡΟ 1 ΜΕΛΕΤΕΣ

ΕΡΓΟ 1 ΜΕΛΕΤΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Σητεία
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	ΟΑΣ Α.Ε.
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	Υπ. Εσωτερικών, Νομαρχιακό Ταμείο, ΕΑΠΤΑ.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	25000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Στόχος είναι η βέλτιστη αυτοδιοικητική – αυτοδιαχειριστική λειτουργία και ανάπτυξη των υποδομών και πόρων των περιοχών μέσω ευέλικτων και αποτελεσματικών θεσμών – μηχανισμών για την επίτευξη υψηλότερου βιοτικού επιπέδου και κοινωνικής ευημερίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η μελέτη θα καταγράψει και θα αναλύσει την υφιστάμενη κατάσταση και τις ανάγκες σε Τεχνική – Αστική Υποδομή και κοινωνικές υπηρεσίες και εξοπλισμό στη βάση των Συμβουλίων περιοχής στο χώρο της Επ. Σητείας και στη συνέχεια θα καταρτίσει πρόταση οργάνωσης και λειτουργίας του κοινού φορέα μελέτης κατασκευής, διαχείρισης συντήρησης και ανάπτυξης των υποδομών και υπηρεσιών.

Παρόμοια εργασία πρέπει να γίνει και για τον τομέα της ανάπτυξης στη βάση των Συμβουλίων περιοχής ή γεωγραφικών ενοτήτων και τελικά κατάρτιση πρότασης για το πώς πρέπει να αναβαθμιστεί και να λειτουργεί ο ΟΑΣ και ποιοι άλλοι αναπτυξιακοί φορείς ή αναπτυξιακές δομές απαιτούνται στο χώρο της επαρχίας με ειδικότερη μελέτη για το καθένα μεταξύ τους.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	6250
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	18750
ΤΑΜΕΙΟ	ΕΛΠΤΑ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	25000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και			

εφαρμογές

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου. *

Εκτέλεση έργου. *

Παραλαβή έργου. *

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7 ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΜΕΤΡΟ 1 ΜΕΛΕΤΕΣ

ΕΡΓΟ 2 ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ

7.1.2 ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1996
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	ΟΑΣ Α.Ε
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΕΑΠΤΑ, LEADER II
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	40000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η Επαρχία Σητείας λόγω της γεωγραφικής της θέσης ευρίσκεται απομονωμένη και μακριά από τα μεγάλα αστικά κέντρα και τα κέντρα λήψης των αποφάσεων.

Η απομόνωση αυτή έχει όπως είναι αναμενόμενο και επιπτώσεις στις επενδύσεις στην περιοχή διότι όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν σημαντική υστέρηση. Σκοπός της μελέτης είναι η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της Επαρχίας, οι δυνατότητες και οι προοπτικές της και στη συνέχεια η καταγραφή των επενδυτικών ευκαιριών στην Επαρχία .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Με τον όρο επενδυτικές προτάσεις εννοούμε τομείς δραστηριότητας στους οποίους διαφαίνεται προοπτική και ταυτόχρονα υπάρχει αναπτυξιακή δυνατότητα με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η περιοχή αλλά και τις ευρύτερες δυνατότητες που υπάρχουν στην αγορά στην οποία πρέπει να γίνει διερεύνηση σε βάθος.

I. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- Η διερεύνηση και ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών της παραγωγικής δομής της επαρχίας
- Ο εντοπισμός επενδυτικών ευκαιριών και ιδεών.
- Η επεξεργασία συγκεκριμένων προτάσεων για ανάπτυξη επενδυτικών δραστηριοτήτων στην επαρχία.

II. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.

1. Στο πρώτο μέρος της μελέτης θα γίνει αποτύπωση των δεδομένων και χαρακτηριστικών που συνθέτουν την υφιστάμενη κατάσταση στην επαρχία. Πιο συγκεκριμένα:

- Γενική επισκόπηση της Επαρχίας.

- Παραγωγικοί πόροι – παραγωγική δομή.
 - Παραγωγικοί φορείς.
 - Υποδομές.
 - Διαχρονική εξέλιξη, ορισμένων μακροοικονομικών μεγεθών.
2. Στο δεύτερο μέρος θα παρουσιασθούν οι επενδυτικές ιδέες και προτάσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια που έχουν έμμεση σχέση με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω.
3. Στο τρίτο μέρος της μελέτης εξετάζονται και αναλύονται οι υποστηρικτικοί μηχανισμοί των επενδυτικών πρωτοβουλιών που θα υπάρξουν. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται: το θεσμικό πλαίσιο, οι αναπτυξιακοί νόμοι, οι πηγές χρηματοδότησης και οι μορφές χρηματοδοτήσεων και οι φορείς τεχνικής στήριξης που υπάρχουν.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	21	8400
ΚΡΑΤΟΣ		
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Τ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	49	19600
ΤΑΜΕΙΟ	LEADER II	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	30	12000
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	40000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α΄ ΦΑΣΗ	Β΄ ΦΑΣΗ	Γ΄ ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			

Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές

Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.

Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.

Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Διαδικασίες ανάθεσης έργου.

Εκτέλεση έργου.

Παραλαβή έργου.

8. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ.

Η απομόνωση της Επαρχίας Σητείας εκτός άλλων προβλημάτων έχει σοβαρές επιπτώσεις και στο εργατικό δυναμικό της περιοχής όπου η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και στελεχών είναι εμφανής.

Ανάγκες σε κατάρτιση εντοπίζονται στον πρωτογενή τομέα και συγκεκριμένα στις βιολογικές καλλιέργειες και στις καλλιέργειες με ολοκληρωμένη καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών.

Στο δευτερογενή τομέα ανάγκες κατάρτισης υπάρχουν και αφορούν την εκπαίδευση των επιχειρηματιών και των στελεχών επιχειρήσεων.

Στις παραδοσιακές τέχνες υπάρχει ανάγκη κατάρτισης στην κεραμική, ξυλογλυπτική, υφαντική κ.λ.π.

Στον τομέα του τουρισμού υπάρχουν ανάγκες κατάρτισης τόσο των επιχειρηματιών όσο και των στελεχών επιχειρήσεων. Υπάρχουν επίσης ανάγκες κατάρτισης σε νέες μορφές τουρισμού. Ανάγκες κατάρτισης εντοπίζονται και σε άλλα θέματα όπως παραδοσιακή κουζίνα, ζαχαροπλαστικής, επίσης στην χρήση Η / Υ κ.λ.π.

Εκτός όμως από τα προγράμματα κατάρτισης είναι ανάγκη να γίνουν προγράμματα βραχυχρόνιας επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας λίγων ημερών όπως και προγραμμάτων κατάρτισης , εντός των επιχειρήσεων. Θα πρέπει επίσης να διοργανωθούν σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες με στόχο την ενημέρωση και καλλίτερη εκπαίδευση των εργαζομένων ή όχι στις επιχειρήσεις.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ**ΜΕΤΡΟ****ΕΡΓΟ****ΥΠΟΕΡΓΟ****ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ**

ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:	Επαρχία Σητείας
ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	1994-1999
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:	Διάφορα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Σε χιλιάδες) :	250000

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Σκοπός του έργου είναι η κατάρτιση νέων εργαζομένων και μη, ώστε να δημιουργηθεί στην περιοχή το απαιτούμενο εξειδικευμένο δυναμικό που τόσο ανάγκη έχει η περιοχή και τόσα προβλήματα δημιουργεί η έλλειψη του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Η πρόταση του έργου είναι η κατάρτιση νέων εργαζομένων και επίσης αφορά την διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων, σεμιναρίων, προγραμμάτων βραχυχρόνιας εκπαίδευσης και προγραμμάτων εκπαίδευσης εντός των επιχειρήσεων.

Η κατάρτιση θα γίνει στους παρακάτω τομείς:

- Παραγωγή βιολογικών προϊόντων.
- Παραγωγή πρώιμων κηπευτικών και μπανάνας με ολοκληρωμένη καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών.
- Σύγχρονες μέθοδοι καλλιέργειας.
- Κατάρτιση στην κεραμική, ξυλογλυπτική, υφαντική, χειροποίητο κόσμημα, κατεργασία πέτρας, κατασκευή κουδουνιών.
- Κατάρτιση στην παραδοσιακή κουζίνας και ζαχαροπλαστική.
- Κατάρτιση επιχειρηματιών ιδιοκτητών μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Κατάρτιση επιχειρηματιών του τουριστικού κλάδου.
- Κατάρτιση στελεχών μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Κατάρτιση στελεχών μεταποιητικών επιχειρήσεων
- Κατάρτιση στελεχών τουριστικών επιχειρήσεων.
- Κατάρτιση εξειδικευμένων τεχνιτών για το μεταποιητικό τομέα.
- Κατάρτιση του προσωπικού τουριστικών επιχειρήσεων για αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Κατάρτιση στην χρήση Η / Υ.

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟ (σε χιλιάδες)
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	25	62500
ΚΡΑΤΟΣ	ΚΡΑΤΟΣ	
ΝΟΜΑΡΧΙΑ		
Ο.Γ.Α		
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	75	187500
ΤΑΜΕΙΟ	ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		
ΣΥΝΟΛΟ	100	250000

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΥ	Α' ΦΑΣΗ	Β' ΦΑΣΗ	Γ' ΦΑΣΗ
Μελέτη Σκοπιμότητας			
Μελέτη τεχνική(προκαταρκτική)			
Μελέτη Τεχνική(οριστική) και εφαρμογές			
Αναζήτηση χρηματοδότησης και διαδικασίες υπαγωγής σε πρόγραμμα.			
Διαδικασία έκδοσης αδειών και εγκρίσεων.			
Διαδικασίες απαλλοτριώσεων.			
Διαδικασίες ανάθεσης έργου.		*	
Εκτέλεση έργου.			*
Παραλαβή έργου.			*

4.4 Στάδιο εφαρμογής των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

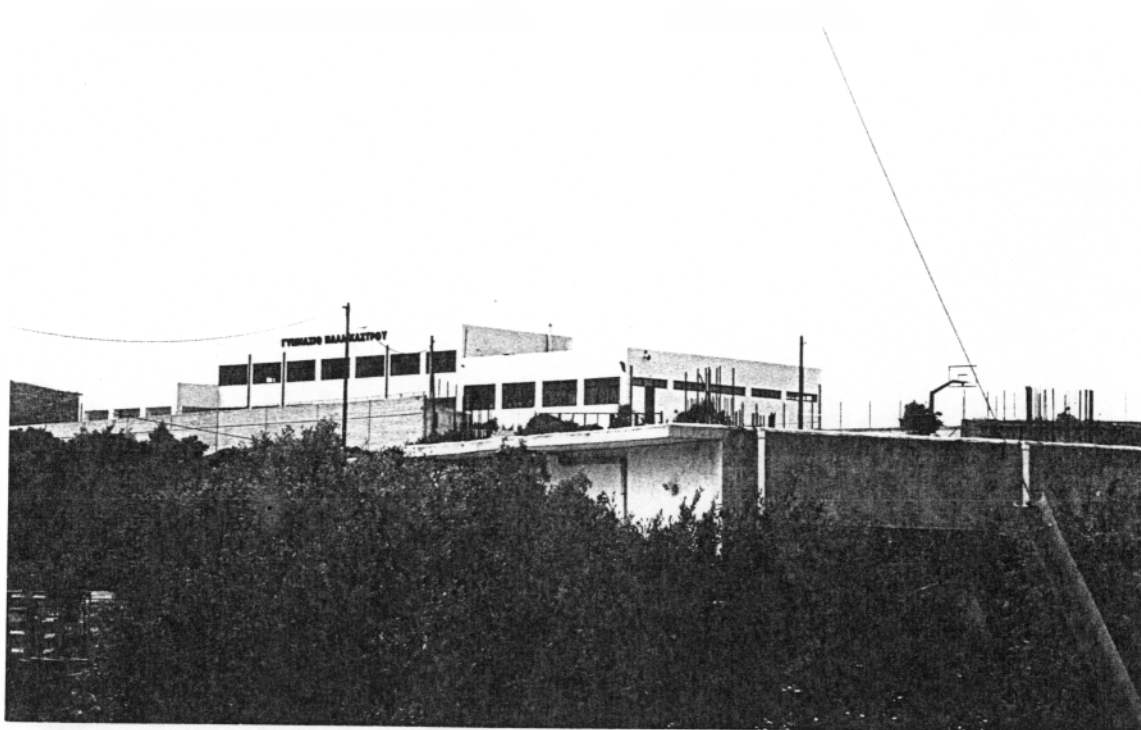
Μετά από την παρουσίαση των έργων που αναγράφονται στο Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Επαρχίας Σητείας (1994 -1999), θεωρείται σκόπιμο να γίνει αναφορά στο στάδιο εφαρμογής τους όπου βρίσκονται σήμερα.

Το ενθαρρυντικό είναι ότι πολλά από τα έργα αυτά έχουν ήδη ολοκληρωθεί και λειτουργούν. Μερικά από αυτά είναι:

Στον **τομέα των Συγκοινωνιών** η βελτίωση εγκαταστάσεων του Λιμανιού Σητείας καθώς και ένα μέρος του Βόρειου Οδικού Άξονα. Το πιο σημαντικό όμως είναι η παράκαμψη στην πόλη της Σητείας καθώς και η Δυτική Είσοδος Σητείας και σύνδεση με Λιμάνι, ΒΙ.ΠΑ, και Αεροδρόμιο, έργα που οδηγούν σε μείωση του κυκλοφοριακού προβλήματος της πόλης.

Στον **τομέα της Ύδρευσης και Αποχέτευσης** έχουν ολοκληρωθεί τα δίκτυα κάπτοιων οικισμών όπως του Πισκοκεφάλου, της Σφάκας κ.α. Μετά έργα αυτά επιβλέπονται βασικά προβλήματα των οικισμών και προστατεύεται το περιβάλλον.

Στον **τομέα της Εκπαίδευσης** η κατάσταση είναι ικανοποιητική καθώς έχουν κατασκευασθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα το Γυμνάσιο Κουτσουρά, το Πολυκλαδικό Λύκειο Σητείας, το Γυμνάσιο Παλαιοκάστρου και το νέο Σχολικό Συγκρότημα στην πόλη της Σητείας όπου θα στεγαστούν, το 3^ο Δημοτικό Σχολείο και το 4^ο και 5^ο Νηπιαγωγείο της πόλης. Φέτος άρχισε να λειτουργεί και ο νέος βρεφονηπιακός σταθμός του Δήμου Σητείας όπως επίσης και του Δήμου Μακρύ Γιαλού στην περιοχή Αχλιά.

Στον τομέα του **Αθλητισμού** λειτουργούν ήδη τα γήπεδα τένις, ενώ έχουν αρχίσει οι διαδικασίες για την κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου και κολυμβητηρίου. Το έργο βρίσκεται στη διαδικασία ανάθεσης έργου.

Στον τομέα του **Πολιτισμού** έχει αρχίσει να λειτουργεί στο Πολύκεντρο του Δήμου Σητείας, σχολή μορφωτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων νέων καθώς και ο θεσμός του Δημοτικού Συμβουλίου. Στο Δήμο Ιτάνου λειτουργεί μετά από πρωτοβουλία του Δημοτικού Συμβουλίου Λαογραφικό Μουσείο και το οποίο θεωρείτε αξιόλογο από τους γνώστες του αντικείμενου.

Στον τομέα **Διαχείρισης Αποβλήτων** έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες και κάποια έργα συστημάτων βιολογικού καθαρισμού όπως της πόλης της Σητείας, Παλαιοκάστρου, Ζήρου, Μακρύ Γιαλού, Γαλήνη έως Πιλαλήματα. Για τη διαχείριση απορριμμάτων έχει κατασκευαστεί η νέα μονάδα διαχείρισης

απορριμμάτων των ΟΤΑ της Περιφέρειας Σητείας όμως δεν έχει τεθεί ακόμη σε λειτουργία. Ολοκληρωμένα είναι επίσης και τα έργα στις περιοχές των ΟΤΑ Σφάκας, Ζήρου. Βέβαια για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των τμημάτων καθαριότητας των ΟΤΑ της επαρχίας έχουν αγορασθεί νέα μηχανήματα καθώς και επίσης έχουν προσληφθεί ικανά άτομα να στελεχώσουν την υπηρεσία την υπηρεσία αυτή.

Στον τομέα **Περιβάλλοντος** η επέκταση – διαχείριση - προστασία του Φοινικόδασους Βαΐ έχει ήδη αρχίσει χωρίς όμως να είναι ορατά τα αποτελέσματα. Στο Δήμο Μακρύ Γιαλού έχει ολοκληρωθεί η αναδάσωση – ανάπλαση και αξιοποίηση του πάρκου Κουτσουρά και της ευρύτερης παραλιακής ζώνης και ο χώρος χρησιμοποιείται για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου.

Στον τομέα της **Γεωργίας** έχουν γίνει αρκετά έργα ενώ άλλα βρίσκονται σε εξέλιξη. Έχει γίνει ανόρυξη και αξιοποίηση πολλών Γεωτρήσεων στην Επαρχία Σητείας. Το αγροτικό οδικό δίκτυο, διαρκώς βελτιώνετε.

Στον τομέα του τουρισμού έχει οργανωθεί και λειτουργεί σε συνεργασία με το Δήμο Σητείας και τη ΔΕΠΟΤΑΣ, Τουριστικό Περίπτερο για την καλλίτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών της περιοχής.

Γραφείο Πληροφοριών

Βλέπουμε από τα παραπάνω ότι το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη της περιοχής έχει ήδη γίνει. Όταν ολοκληρωθούν και τα υπόλοιπα έργα όπως το Αεροδρόμιο το οποίο βρίσκεται στην τρίτη φάση του την επέκταση του διαδρόμου σε 2100 μ. και υπολογίζετε ότι μέσα στο 2001 θα δοθεί στο κοινό της Επαρχίας Σητείας, ο Νότιος Οδικός άξονας ο οποίος θα βοηθήσει στην ευκολότερη επικοινωνία της περιοχής μελέτης με εκείνη της Ν. Κρήτης καθώς και η ολοκλήρωση το Βόρειο Οδικού Άξονα που θα ενώσει χωρίς δυσκολίες όλη τη Β. Κρήτη, τότε θα μπορούμε να πούμε ότι έχουν τεθεί οι βάσεις για την ανάπτυξη της Επαρχίας Σητείας αλλά και ολόκληρου Ν. Λασιθίου καθώς τα παραπάνω έργα είναι προς το συμφέρον όλου του νόμου και της Κρήτης γενικότερα.

Ας δούμε όμως στο σημείο αυτό ποια τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν κατά την υλοποίηση των έργων και που σε κάποια από αυτά, αποτέλεσαν τροχοπέδη για την περαιτέρω κατασκευή τους.

Το σημαντικότερο πρόβλημα είναι το εδαφολογικό. Όπως είδαμε και στην παρουσία της επαρχίας Σητείας στο κεφ. 2 το μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα προκειμένου να γίνει ο Βόρειος Οδικός Άξονας να κατασκευαστούν σήραγγες με κίνδυνο για τα δημοτικά διαμερίσματα που είναι, αν όχι όλα τα περισσότερα, κτισμένα στις πλαγίες των βουνών αυτών. Πέρα όμως από το κίνδυνο για κατεδάφιση των χωριών υπάρχει και το πρόβλημα του χρόνου. Για να γίνουν οι σήραγγες, οι γέφυρες χρειάζεται εκτός από πολύ χρήμα και αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η καθυστέρηση των κονδυλίων αποτελεί ένα ακόμη πρόβλημα. Ενώ τα έργα βρίσκονται στα στάδια της υλοποίησης, κάποιες φορές τα χρήματα λόγω γραφειοκρατίας δεν βρίσκονται εγκαίρως στα χέρια των εργολάβων, με αποτέλεσμα να έχουμε μεγάλη καθυστέρησης, όπως με το Αεροδρόμιο Σητείας και την ανάπλαση της πόλης της Σητείας. Βέβαια γίνονται προσπάθειες να περιοριστεί αυτό το πρόβλημα και σε συνεργασία με το Τ.Π & Δ. έχει ευοδωθεί η προσπάθεια αυτή.

Τέλος οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που κάποια έργα μπορεί να έχουν, οδηγούν στην ευαισθητοποίηση των δημοτών με αποτέλεσμα να προβούν σε ενέργειες για την «παγίωση» των έργων.

Τέτοια παραδείγματα είναι το καρνάγιο, που ο Δήμος Σητείας έχει προγραμματίσει προκειμένου να λυθούν σημαντικά προβλήματα στον κλάδο των Αλιέων της Επαρχίας. Η οικολογική ομάδα σε συνεργασία με τους κατοίκους της περιοχής όπου πρόκειται να κατασκευαστεί το καρνάγιο είχαν προβάλει ένσταση καθώς θα δημιουργηθούν μόλυνση στην περιοχή και η ηχορύπανση θα ήταν μεγάλη.

Βέβαια στην προσπάθεια του Δημάρχου Σητείας κ. Νικόλαο Κουρουπάκη για επίλυση του προβλήματος, βρέθηκαν μετά από κάλεσμα του, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς. Αν και το αποτέλεσμα ήταν θετικό για την κατασκευή του έργου, μέχρι σήμερα έχει μείνει στάσιμο.

Το ίδιο πρόβλημα υφίσταται και για την λειτουργία της υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων του Δήμου Σητείας στην περιοχή Ανάλουκα. Αυτή τη φορά υπάρχει ένσταση από το Δήμο Ιτάνου, όπου προβάλλει ως επιχείρημα τη μόλυνση του περιβάλλοντος της περιοχής του. Η κατάσταση αυτή δεν έχει βελτιωθεί και οι δύο πλευρές συζητούν, προκειμένου να βρουν λύση. Το έργο πάντως είναι έτοιμο για να λειτουργήσει.

4.5 Επιπτώσεις στην περιοχή από την υλοποίηση των Αναπτυξιακών Έργων.

Όπως είδαμε και παραπάνω τα έργα αυτά που είτε έχουν ολοκληρωθεί είτε βρίσκονται στην τελευταία φάση για την πραγματοποίησή τους στοχεύουν στην Ανάπτυξη της Επαρχίας Σητείας.

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου (4.5) είναι να παρουσιάσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα που θα αποφέρουν τα αναπτυξιακά έργα, στην ευρύτερη περιοχή της Σητείας.

Ο Βόρειος Οδικός Άξονας μέχρι Ζάκρο.

Το έργο θα συμβάλλει στην ευκολότερη πρόσβαση στην ανατολική πλευρά της επαρχίας η οποία παρουσιάζει έντονες αναπτυξιακές δυνατότητες στο πρωτογενή και τριτογενή τομέα κυρίως καθώς επίσης θα οδηγήσει στη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και άνεσης τόσο των κατοίκων της επαρχίας αλλά και των επισκεπτών.

Το έργο αυτό της οδοποιίας του Β. Οδικού άξονα από αυχένα Αγκαθιά Σητείας μέχρι την Ζάκρο είναι ένα έργο που έχει ανάγκη η Επαρχία εδώ και πολλά χρόνια.

Ειδικά η Δυτική Είσοδος της πόλης και η σύνδεση του Εθνικού δρόμου Με Λιμάνι, ΒΙ.ΠΕ και αεροδρόμιο θα λύσει πολλά κυκλοφοριακά προβλήματα και αποσυμφόρηση της πόλης.

Η βελτίωση και διαπλάτυνση του δρόμου προς το Παλαιόκαστρο είναι ένα έργο που κάνει πιο ασφαλή και εύκολη την πρόσβαση στην περιοχή γύρω από αυτό καθώς εκεί βρίσκονται πολλοί χώροι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος αλλά και όμορφες παραλίες και το ξακουστό Βαϊ.

Ο Νότιος Οδικός Άξονας.

Με αυτό το έργο θα εξυπηρετηθεί η συγκοινωνία και η προσπέλαση στο Νότιο τμήμα της Επαρχίας, όπου μέχρι σήμερα ο οδικός άξονας ήταν στενός γεμάτος κινδύνους για του οδηγούς. Αλλά και το γεγονός ότι είναι υποχρεωτική η προσπέλαση των οχημάτων μέσα από όλες τις τουριστικές περιοχές π.χ. Μακρύ Γιαλός, Κουτσουράς δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την μετακίνηση τόσο των ανθρώπων και των προϊόντων. Επομένως η διακίνηση των προϊόντων και ανθρώπων θα γίνεται με πιο μεγάλη άνεση και ασφάλεια και θα περιοριστεί και το κόστος.

Θα τονώσει τη ζωή στην ύπαιθρο και θα αναβαθμίσει την περιοχή με την παράκαμψη των οικισμών Ανάληψης, Μακρύ Γιαλού, Κουτσουρά, όμως και ο τομέας του τουρισμού θα βελτιωθεί σημαντικά με την ολοκλήρωση του έργου αυτού.

Επαρχιακό και Αγροτικό Οδικό δίκτυο.

Όπως έχουμε τονίσει και σε άλλο σημείο αυτής της μελέτης, το επαρχιακό και αγροτικό δίκτυο αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την οικονομική και όχι μόνο ζωή της Επαρχίας.

Η μεταφορά των αγροτικών προϊόντων συντελείτε σε μεγάλο βαθμό χάρη σε αυτό, ενώ πολλοί από τους επαρχιακούς αυτούς οδούς, οδηγούν σε αρχαιολογικά μνημεία, όμορφα γραφικά χωριουδάκια και καταγάλανες παραλίες.

Πέρα όμως από τα παραπάνω που αφορούν την οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη της περιοχής, θα πρέπει να συλλογισθούμε και την ανθρώπινη πλευρά που εξυπηρετούν οι δρόμοι αυτοί.

Η μετακίνηση μαθητών από τα απομακρυσμένα χωριά στα Σχολεία και Γυμνάσια της Σητείας, του Χανδρά, του Παλαιοκάστρου κ.α. είναι δύσκολη και επικίνδυνη με το υπάρχων οδικό δίκτυο.

Η προσπέλαση στην ενδοχώρα της επαρχίας Σητείας σε ώρα ανάγκης π.χ. πυρκαγιά, πρώτων βοηθειών κ.τ.λ. από τα οχήματα του Πυροσβεστικού Σώματος , Νοσοκομείου είναι μερικές φορές δύσκολη έως αδύνατη.

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι ανάγκες της υπαίθρου είναι πολλές και ένα βελτιωμένο επαρχιακό και αγροτικό δίκτυο θα μπορέσει να αξιοποιήσει τουριστικά τις περιοχές αυτές, θα συντελέσει στη μείωση του κόστους μεταφορά των προϊόντων, θα τονώσει την ύπαιθρο αυξάνοντας το εισόδημα των κατοίκων και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας.

Επέκταση Αεροδρομίου Σητείας και βελτίωση εγκαταστάσεων Λιμανιού της πόλης.

Με την κατασκευή των έργων αυτών δημιουργούνται θέσεις εργασίας τόσο κατά την διάρκεια υλοποίησης τους όσο και μετά από αυτήν. Οι θέσεις αυτές θα είναι αποτέλεσμα της αναπτυξιακής διαδικασίας και των επενδύσεων που θα φέρουν στην περιοχή τα έργα αυτά. Θα βγάλει από την απομόνωση την επαρχία και θα τονώσει την οικονομία ολόκληρου του Νομού.

Με την βελτίωση στις εγκαταστάσεις του λιμανιού οι συνέπειες είναι λίγο πολύ ίδιες με το παραπάνω έργο. Απασχόληση – ανάδειξη και προστασία Αρχαιολογικών χώρων (ενετικό τείχος- ιχθυοπαγίδες) – αναψυχή – δημιουργία και προσπέλαση κοινόχρηστων χώρων – επίλυση προβλημάτων εξυπηρέτησης εμπορίου, F/B , πλοίων, αλιευτικών και τουριστικών σκαφών, προστασία μαρίνας.

Δίκτυα Ύδρευσης – Αποχέτευσης οικισμών.

Με τα έργα αυτά επιλύονται βασικά προβλήματα των οικισμών και προστατεύεται ο περιβάλλον.

Η επίδραση της ύδρευσης στη δημόσια υγεία είναι άμεση. Το απροστάτευτο νερό ρυπαίνεται και μολύνεται ενώ μπορεί να μεταφέρει με το σύστημα υδρεύσεως τους νοσογόνους παράγοντες σε μεγάλο αριθμό καταναλωτών. Από την άλλη το νερό είναι απαραίτητο για επιβίωση του ανθρώπινου οργανισμού. Για τους παραπάνω λόγους είναι σημαντικό το δίκτυο ύδρευσης να είναι το κατάλληλο είτε αυτό είναι πηγάδι, είτε γεώτρηση, είτε πηγή, ενώ θα πρέπει να αποτελέσει από συστατικά τα οποία είναι αβλαβή για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Η αποχέτευση αποτελεί στην πράξη συνέχεια της ύδρευσης. Τα δύο συστήματα έχουν πολλά κοινά τεχνικά λειτουργικά κι διοικητικά χαρακτηριστικά και οπωσδήποτε τον ίδιο βασικό σκοπό, να προστατεύσουν την δημόσια υγεία και την ποιότητα ζωής του ανθρώπου.

Εκπαίδευση – Αθλητισμός.

Το μέλλον κάθε περιοχής χωρίς αμφιβολία ανήκει στην νεολαία της και όσο πιο υγιείς είναι και δυναμική είναι οι νέοι, τόσο το μέλλον της περιοχής κρίνεται αισιόδοξο και γεμάτο υποσχέσεις για τους κατοίκους της.

Καθήκον λοιπόν της κοινωνίας είναι να δώσει τους νέους τα εφόδια εκείνα που θα τους βοηθήσουν στο να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της ζωής αλλά και να συντελέσουν στην ανάπτυξη και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής. Ένα μέσο για να πραγματοποιηθούν τα παραπάνω είναι η εκπαίδευση.

Για τους παραπάνω λόγους οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της επαρχίας Σητείας έχουν δώσει μεγάλη βαρύτητα στον τομέα της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Απόδειξη για όλα αυτά αποτελείτο γεγονός ότι μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα στην επαρχία έχουν ολοκληρωθεί και τεθεί σε λειτουργία 7 Δημοτικά Σχολεία, 4 Βρεφονηπιακοί σταθμοί, 3 Λύκεια λύνοντας έτσι ο ήδη χρονίζον πρόβλημα της κτιριακής υποδομής.

Στον Αθλητισμό η κατασκευή του αθλητικού κέντρου, προβλέπεται να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στην τόνωση του, αλλά και στην ανάπτυξη του ενδιαφέροντος της νεολαίας για αυτόν, ενώ από την άλλη θα οδηγήσει

στην αύξηση της απασχόλησης τόσο κατά την διάρκεια κατασκευής του όσο και κατά το χρόνο λειτουργίας του.

Πολιτισμός.

Ο πολιτισμός όπως έχουμε δει και στο ιστορικό περίγραμμα (2.2), αποτελούσε και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας της επαρχίας. Για να μπορέσουν λοιπόν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αναδείξουν την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου, υλοποίησαν τα έργα που αναφέραμε παραπάνω.

Με την δημιουργία μιας ολοκληρωμένης πολιτιστικής διαδρομής ην περιοχή μελέτης θα επιτευχθεί ο προσδιορισμός , η προστασία, η ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου της.

Με το κέντρο μορφωτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων δημιουργούνται χώροι κατάλληλοι για συνέδρια συναντήσεις εκπαιδευτικά προγράμματα, καλλιτεχνικές και άλλες εκδηλώσεις. Δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη δικτύου πολιτιστικών και τουριστικών σχέσεων στο χώρο των νέων. Δημιουργία πόλων έλξης πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τις οριοθετήσεις των αρχαιολογικών χώρων θα είναι σημαντικά και πολλαπλά. Βασικά βέβαια το έργο φαίνεται να καλύπτει την πολιτιστική ανάπτυξη με την προστασία και προβολή μνημείων, είναι όμως σαφές ότι παράλληλα προστατεύεται το περιβάλλον με τον έλεγχο της δόμησης, επιλύει βασικά προβλήματα αναπτυξιακών σχεδίων όπως π.χ. οικιστικές χωροθετήσεις ζωνών ανάπτυξης όπως π.χ. λατομικοί χώροι, χώροι εγκαταστάσεις βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων, λιμενικά έργα, οδικά έργα κ.τ.λ. χωρίς τον κίνδυνο εμπλοκής των έργων σε αρχαιολογικές δεσμεύσεις και καταστροφή των μνημείων.

Είναι σαφές ότι με την πλήρη οριοθέτηση των αρχαιολογικών χώρων ανοίγεται ο δρόμος για τον σαφή και ασφαλή προγραμματισμό των έργων ανάπτυξης από τους φορείς και τους ιδιώτες.

Περιβάλλον – Οικιστικά.

Στον τομέα του περιβάλλοντος και των οικιστικών από την υλοποίηση των έργων, προκύπτει ως άμεσο αποτέλεσμα, η προστασία του περιβάλλοντος και ως έμμεσα αποτελέσματα τα εξής:

Αξιοποίηση τοπικών πόρων π.χ. καθαρή θάλασσα για τη αλιεία και τον τουρισμό.

Αύξηση εισοδήματος π.χ. αγρότες που συμπληρώνουν το εισόδημα τους ασχολούμενοι το καλοκαίρι με δραστηριότητες εξυπηρέτησης του τουρισμού. Συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι άλλων περιοχών όπως Γαλάζια σημαία κ.α.

Προστασία και ανάπτυξη του μοναδικού αυτού οικότοπου (ΒΑΙ) που τώρα οδεύει σε κατάρρευση .

Ανάπλαση του υποβαθμισμένου περιβάλλοντος της νότιας παραλιακής ζώνης λόγω των πυρκαγιών και της αναρχίας της ανάπτυξης με άμεσα αποτελέσματα στην προστασία της φύσης την ικανοποίηση των αναγκών στον τουρισμό και στην κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα του ντόπιου πληθυσμού.

Δημιουργία υποδομής στην ανάπτυξη αναψυχικών και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων. Αύξηση της απασχόλησης λόγω των υπό εκτέλεση έργων που προβλέπονται, αύξηση εισοδημάτων από την δημιουργία νέων δραστηριοτήτων με οικονομικό αποτέλεσμα. Προστασία της κοινόχρηστης γης από καταπατήσεις.

Τα άμεσα αποτελέσματα από την υλοποίηση του συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων στην Επαρχία, είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας από τα προβλήματα που δημιουργούνται με την ανεξέλεγκτη απόρριψη ή με την απόθεση των απορριμμάτων σε χώρους χωρίς την κατάλληλη υποδομή και σωστή λειτουργία, όπως την παραγωγή στραγγισμάτων την παραγωγή αερίων, τις αναφλέξεις, τη δυσσομία, την αντικαισθητική θέα και τη διασπορά ελαφρών αντικειμένων σε μεγάλη έκταση.

Τα έμμεσα αποτελέσματα όμως είναι πολύ περισσότερα και αφορούν τόσο την εθνική οικονομία, όσο και την ποιότητα ζωής, την τοπική ανάπτυξη τον τουρισμό και τον πολιτισμό.

Βέβαια εκτός από τα έργα συνεχίζετε και η ειδική περιβαλλοντική μελέτη τα αποτελέσματα της οποίας είναι καθοριστικά για την μελλοντική ανάπτυξη της Επαρχίας Σητείας.

Η προστασία των περιοχών του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος θα γίνει με γρήγορο, πλήρη και αποτελεσματικό τρόπο. Η απόδοση μακροπρόθεσμα και στον οικονομικό και τουριστικό τομέα. Οι περιοχές θα εμποττεύονται από τον Ενιαίο Φορέα Περιβάλλοντος (ΕΦΟΠ) (άρθρο 25 Ν1650 / 86). Έτσι θα έκλειψη το φαινόμενο να προγραμματίζονται μεγάλα έργα και εκ των υστέρων να αποκαλύπτονται δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον με συνέπεια καθυστερήσεις ακυρώσεις και τροχοπέδηση στην ανάπτυξη.

Πρωτογενής τομέας.

Στον πρωτογενή τομέα τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι πολλά όπως και τα έργα άλλωστε. Με την υλοποίησή τους θα γίνει μια πιο ορθολογική αξιοποίηση των επιφανειακών και υπόγειων νερών της περιοχής. Αύξηση αγροτικού εισοδήματος λόγω της παροχής περισσότερων ποσοτήτων νερού άρδευσης που θα προέλθει από την σωστή διαχείριση του.

Αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων. Προστασία υδροφόρων λεκανών της περιοχής με την αποφυγή των υπερβολικών αντλήσεων. Διατήρηση των υπαρχουσών πηγών με τη μη εξάντληση των νερών που τις τροφοδοτούν με συνέπεια τη μη διαταραχή του φυσικού περιβάλλοντος. Αξιοποίηση υδάτινων πόρων που χάνονται στη θάλασσα. Παροχή φτηνού νερού στους παραγωγούς και σε ποσότητες που θα καλύπτουν όλες τις ανάγκες του.

Αύξηση της απασχόλησης τόσο κατά τη φάση της κατασκευής όσο και κατά τη φάση της λειτουργίας με αποτέλεσμα συγκράτηση των νέων στην περιοχή.

Μεταποίηση.

Αν και τομέας αυτός της οικονομίας, την περιοχή μελέτης βρίσκετε σε νηπιακό στάδιο, η κατασκευή του Βιοτεχνικού Πάρκου στην επαρχία Σητείας θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της βιοτεχνίας και κατά συνέπεια στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Επίσης θα οδηγήσει σε αύξηση τόσο της άμεσης όσο και της έμμεσης απασχόλησης.

Την προστασία του περιβάλλοντος της πόλης και στην αναβάθμιση της. Στην αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων και γενικά των τοπικών πόρων

Τουρισμός – Υπηρεσίες.

Επειδή η επαρχία Σητείας έρχεται στην τελευταία θέση στο νομό Λασιθίου οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχουν την υποχρέωση να πάρουν κάποιες αποφάσεις και να τις υλοποιήσουν. Είδαμε από τα παραπάνω ότι τα περισσότερα έργα στοχεύουν στην δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω η μελέτη και τα έργα ολοκληρωμένης αξιοποίησης των ακτών της επαρχίας Σητείας θα έχουν ως αποτέλεσμα την προστασία των παραλιών από την συνεχιζόμενη ρύπανση και οικολογική τους υποβάθμιση.

Δημιουργία τοπικών φορέων – επιχειρήσεων που αναλαμβάνοντας την διαχείριση και εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων θα δημιουργήσουν σημαντικά οικονομικά οφέλη για την τόνωση της ντόπιας οικονομίας. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ιδίως στο χώρο παροχής υπηρεσιών εστίασεως άθλησης ψυχαγωγικών κ.τ.λ.

Τοπική Ανάπτυξη – Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Τα αποτελέσματα από τη μελέτη οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των φορέων της επαρχίας Σητείας είναι κυρίως η δημιουργία των θέσεων εργασίας στους νέους θεσμούς ευρείας έκτασης, αξιοποίηση τοπικών πόρων και μεγαλύτερη αύξηση της έμμεσης απασχόλησης από την ανάπτυξη που θα προωθηθεί.

Αύξηση εισοδήματος και τόνωση της υπαίθρου από την ανάπτυξη. Επίλυση του μεγάλου κοινωνικού προβλήματος της συντήρησης και διαχείρισης εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αστικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών. Μεγάλη πολιτιστική ανάπτυξη με τα έργα και τα προγράμματα που θα υλοποιηθούν. Προστασία του περιβάλλοντος εφόσον ο προσανατολισμό της ανάπτυξης είναι οικολογικός.

Κατάρτιση.

Είδαμε λοιπόν πως γίνονται προσπάθειες για την ανάπτυξη της επαρχίας Σητείας. Για να γίνουν όμως τα παραπάνω πραγματικότητα θα πρέπει να υπάρχουν και τα κατάλληλα άτομα που θα συντελέσουν στην υλοποίηση τους. Υπάρχει δηλαδή το θέμα της κατάρτισης. Αυτό το πρόβλημα προσπαθεί να λύσει το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης με το οποίο αναμένεται να καταρτισθούν 400 – 500 άτομα.

Από τα παραπάνω άτομα, το 50% περίπου είναι άνεργοι νέοι και νέες, το 40% γυναίκες, ενώ μόλις το 10% είναι άνδρες. Στο σύνολο τους το 50% είναι ήδη εργαζόμενοι.

Με τα προγράμματα κατάρτισης θα δημιουργηθεί το απαιτούμενο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που έχει τόσο πολύ ανάγκη περιοχή.

Θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας με αποτέλεσμα να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στην ύπαιθρο, ενώ θα αξιοποιηθούν τα τοπικά προϊόντα και θα διατηρηθεί η τοπική παράδοση.

Κεφ. 5 Γενικά Συμπεράσματα και προτάσεις.

5.1 Συμπεράσματα.

Γεγονός είναι ότι η Ελληνική Περιφέρεια αποτελείται από περιοχές με πολλά προβλήματα τα οποία τις οδηγούν στην αποξένωση και μερικές φορές στην ερήμωσή τους.

Η Κεντρική Διοίκηση προκειμένου να αντιμετωπίσει την παραπάνω κατάσταση και ακολουθώντας το παράδειγμα της Γερμανίας και άλλων ευρωπαϊκών κρατών έθεσε σε εφαρμογή το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μετά από μια σειρά νομοθετημάτων και αγώνες, η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα απόκτησε «φωνή» για ό,τι συμβαίνει στο χώρο της.

Ο νόμος Καποδίστριας αν και έχει αντιμετωπισθεί από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με ποικίλες αντιδράσεις, θεωρείται ευνοϊκός, τόσο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση όσο και για την Τοπική Ανάπτυξη η οποία είναι και το ζητούμενο.

Η επαρχία Σητείας είναι μια από τις περιοχές που προαναφέραμε. Απομονωμένη από την υπόλοιπη Κρήτη, αλλά και από την Ελλάδα γενικότερα, προσπαθεί να αναπτυχθεί και να αντιμετωπίσει τα διάφορα προβλήματα.

Οι παραγωγικές δομές και δραστηριότητες της επαρχίας είναι κατά κύριο λόγο παραδοσιακές με ανεπτυγμένο τον πρωτογενή τομέα στον οποίο τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα. Στους υπόλοιπους τομείς - μεταποίηση και τουρισμό - παρατηρείται στασιμότητα με βασική αιτία την έλλειψη υποδομών.

Το φυσικό περιβάλλον της επαρχίας παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τόσο από άποψη γεωμορφολογική, όσο και από άποψη οικοσυστημάτων, ενώ το κλίμα της χαρακτηρίζεται από τα πλέον ήπια.

Οι συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων κρίνονται αρκετά ικανοποιητικές, ενώ

μεγάλη είναι η ανάγκη διάσωσης, ανάδειξης και αξιοποίησης της παράδοσης των μνημείων καθώς και του οικιστικού πλούτου της επαρχίας και η αντιμετώπιση του θέματος της αισθητικής, τόσο, όσο και των οικισμών τους.

Η κατάσταση του επαρχιακού οδικού δικτύου δεν είναι ικανοποιητική, γεγονός που δυσκολεύει, τόσο την εσωτερική συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση όσο και την ανάπτυξη των επί μέρους περιοχών της επαρχίας και ιδιαίτερα των πιο απομακρυσμένων.

Οι κοινωνικές υπηρεσίες βρίσκονται σχεδόν σε ικανοποιητικό επίπεδο αλλά είναι αναγκαίο να υπάρχει μια συνεχής αναβάθμιση, επέκταση και ολοκλήρωση των υπηρεσιών αυτών. Βασικός ανασταλτικός παράγοντας για την ανάπτυξη της περιοχής είναι η απομόνωσή της, λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα η περιοχή να βρίσκεται μακριά από τις μεγάλες αγορές και τα κέντρα λήψης αποφάσεων και παροχής υπηρεσιών. Η δύσκολη και μαζί επίπονη πρόσβασή της εμποδίζει, τόσο την τουριστική, όσο και την γενικότερη ανάπτυξη.

Άλλος ένας ανασταλτικός παράγοντας είναι το οριακό πληθυσμιακό μέγεθος και η διοικητική εξάρτηση και δυσλειτουργία, γεγονότα που συχνά συμβάλλουν στην απόρριψη ή τη συρρίκνωση προτάσεων για αναπτυξιακά έργα, χωρίς τα οποία, η οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη δεν μπορεί να προχωρήσει.

Τροχοπέδη για την ανάπτυξη της επαρχίας αποτελεί και ο έντονα γεωργικός χαρακτήρας της. Η εθνική και κυρίως η κοινοτική γεωργική πολιτική αποτέλεσε την τελευταία 15ετία σημαντικό παράγοντα για το γεωργικό πληθυσμό της περιοχής, λόγω των επιδοτήσεων που τους απέδιδε σημαντικό εισόδημα με συνέπεια την επανάπαυση των κατοίκων και την εμμονή τους στις συγκεκριμένες παραδοσιακές καλλιέργειες. Η έλλειψη παράλληλα επαρκούς πληροφόρησης και ικανών μηχανισμών στήριξης των αγροτών, δημιούργησαν την απουσία πρόγνωσης και διάγνωσης της πραγματικότητας και της εξέλιξης των πραγμάτων με αποτέλεσμα οι αγρότες της επαρχίας να αντιμετωπίζουν σήμερα έντονα προβλήματα τιμής και διάθεσης των προϊόντων τους με προοπτικές μάλιστα οι οποίες δεν είναι συνάρτηση της πολιτικής της κοινότητας και για τα συγκεκριμένα προϊόντα δεν είναι καθόλου

ενθαρρυντική και επιπλέον ο τρόπος διαχείρισης των προϊόντων αυτών από τους αγρότες της περιοχής, αν και δεν είναι ο πλέον αποτελεσματικός, εξακολουθεί να κινείται στην ίδια κατεύθυνση. Οι αρνητικές αυτές τάσεις της γεωργικής παραγωγής έχουν άμεση επίπτωση στον περιορισμένο μεταποιητικό τομέα της επαρχίας ο οποίος κατά κύριο λόγο στηρίζει και στηρίζεται από την γεωργία.

Λόγω της σχέσης εξάρτησης των δύο αυτών τομέων, η μεταποίηση αποκτά ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή, αφού η πορεία του γεωργικού τομέα σύμφωνα με τις τωρινές συνθήκες εξαρτάται από την ανάπτυξη της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων, τομείς που δεν αναπτύχθηκαν όσο έπρεπε για να εξυπηρετήσουν του αναπτυξιακού στόχους της περιοχής.

Σήμερα η μεταποίηση στην επαρχία εκφράζεται από τα διάσπαρτα ελαιουργεία, κυρίως συνεταιριστικά, από ένα εργοστάσιο επεξεργασίας και τυποποίησης σταφίδας, από εγκαταστάσεις μεταποίησης και τυποποίησης λαδιού και κρασιού της Ε.Α.Σ. Σητείας από συσκευαστήρια πρώιμων κηπευτικών και τέλος από μονάδες που έχουν να κάνουν με προϊόντα που αφορούν τις οικοδομικές κατασκευές.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε το πόσο σημαντικός και απαραίτητος παράγοντας στήριξης όλων των παραγωγικών τομέων της οικονομίας είναι η εμπορία των προϊόντων του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα η οποία όμως βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα οργάνωσης και δεν έχει μέχρι σήμερα την υποδομή που απαιτεί η αγορά. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας που εκ των πραγμάτων έχει αναλάβει το κύριο βάρος της μεταποίησης και εμπορίας για λογαριασμό των παραγωγών, παίζει σημαντικό ρόλο για εμπόριο. Τα διάφορα όμως προβλήματα που κατά καιρούς εμφανίζονται, εμπόδισαν μέχρι σήμερα να παίξει τον απαιτούμενο αναπτυξιακό ρόλο της στην επαρχία Σητείας, γεγονός που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψιν προκειμένου να στηριχθεί για να συμβάλει τον δυνατόν περισσότερο στη μεταστροφή της φθίνουσας πορείας του πρωτογενούς τομέα της.

Στις παραπάνω διαπιστώσεις πρέπει να προστεθεί η περιορισμένη τουριστική κίνηση στη περιοχή, αποτέλεσμα της γεωγραφικής θέσης της

επαρχίας και της συγκοινωνιακής απομόνωσης της σε συνδυασμό με την εξέλιξη της τοπικής τουριστικής υποδομής.

Η περιοχή μελέτης διαθέτει, ιδιαίτερα σπουδαία αρχαιολογικό ιστορικό πλούτο, ελκυστικό πλούσιο φυσικό περιβάλλον και ήπιο μεσογειακό κλίμα, με λίγα λόγια διαθέτει όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία για την ανάπτυξη τόσο κλασσικής όσο και εναλλακτικής μορφής τουρισμού και μάλιστα διαφορετικού πρότυπου σε σχέση με το υπόλοιπο Νομό.

Η άποψη αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι μεγάλο τμήμα της τουριστικής αγοράς στα οποία πρέπει να στοχεύει η περιοχή έχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις σχετικά με την καθημερινή τους δραστηριότητα (διαμονή, διατροφή, ψυχαγωγία, πολιτιστικές εκδηλώσεις, κ.λ.π.)

Αυτή την διαφορετικότητα είναι σε θέση να την παράσχει η περιοχή μαζί με την εξαιρετικής φήμης φιλοξενία και την άριστη ποιότητα των τοπικών προϊόντων στοιχεία που αποτελούν πρότυπο σε σχέση με τις σημερινές απαιτήσεις των τουριστών.

Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται ταυτόχρονα και μια σίγουρη αγορά για τα τοπικά προϊόντα του γεωργικού και κτηνοτροφικού τομέα της περιοχής γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν αφού θα απαιτήσει επενδύσεις μικρής κλίμακας.

Όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν φυσικά ύπαρξη αναλόγων υποδομών που πρέπει να είναι σε θέση να καλύψουν όχι μόνο τις παρούσες ανάγκες αλλά και τις παρούσες ανάγκες αλλά και τις μελλοντικές, λαμβάνοντας υπόψιν τα σημερινά αυξημένα προβλήματα αλλά και εκείνα που θα προκύψουν από την πραγματοποίηση και την επιτυχή πορεία του συγκεκριμένου σχεδίου ανάπτυξης που προτείνεται.

Η παρούσα εργασία στηρίχθηκε στην ανάλυση των προβλημάτων των δυνατοτήτων και των προοπτικών της περιοχής σε συνδυασμό με τις απόψεις των τοπικών φορέων, αναφορικά με το μέγεθος, το βάρος και τον τρόπο αντιμετώπισης των αναπτυξιακών προβλημάτων αλλά και της στρατηγικής ανάπτυξης της Επαρχίας.

Ο τρόπος υλοποίησης της αναπτυξιακής στρατηγικής της επαρχίας Σητείας σε βραχυπρόθεσμα διάστημα, καταγράφεται μέσα από τα έργα / ενέργειες του

ΤΑΠ. Παράλληλα όμως στοχεύουν στην δημιουργία προϋποθέσεων για μια μακροπρόθεσμη προοπτική ανάπτυξης μέσα από την παρακολούθηση και την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχουν οι τοπικές, εθνικές και κοινοτικές εξελίξεις και οι οποίες είναι σε θέση να επηρεάσουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την αναπτυξιακή πορεία της περιοχής. Το γεγονός αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα πως οι αναπτυξιακοί μηχανισμοί σε τοπικό τουλάχιστον επίπεδο, θα πρέπει να παρακολουθούν τις εξελίξεις αυτές και είναι σε θέση αν χρειασθεί, να τροποποιήσουν τόσο την αναπτυξιακή στρατηγική όσο και τον τρόπο παρέμβασης στην περιοχή.

Σε κάθε προτεινόμενο έργο γίνεται σύντομη περιγραφή του και αναφορά στην σκοπιμότητα του, στο φορέα διαχείρισης και υλοποίησης του, στην ωριμότητα / ετοιμότητα του, στο προεκτιμώμενο κόστος και στις πιθανές πηγές χρηματοδότησης του.

Τα έργα / ενέργειες αναφέρονται σε όλους τους τομείς και δράσεις της περιοχής από την οδοποιία και το αεροδρόμιο (σημαντικά έργα για την μεταφορά ανθρώπων και προϊόντων), ως των πολιτισμό και την κατάρτιση των νέων της περιοχής. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μια ισομερή ανάπτυξη σε όλους τους τομείς δράσης της περιοχής, καθώς η ανάπτυξη δεν λογίζεται μόνο σε οικονομικά μεγέθη αλλά και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Η πορεία ανάπτυξης της Επαρχίας Σητείας αν και έχει να αντιμετωπίσει κατά καιρούς πολλά προβλήματα, δεν έμεινε στάσιμη. Η πορεία των έργων της περιοχής είναι ενθαρρυντική καθώς πολλά από αυτά έχουν δοθεί σε λειτουργία. Οι συνέπειες των έργων αυτών στην περιοχή μελέτης όπως βλέπουμε και από το κεφάλαιο 4, είναι θετικές κατά κύριο λόγο. Ο Βόρειος Οδικός άξονας σε συνάρτηση με το Αεροδρόμιο και το Λιμάνι, θα διευκολύνουν τις μεταφορές και θα τονώσουν την οικονομία της περιοχής. Οι κοινωνικές Υπηρεσίες θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων και σε συνάρτηση με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, θα αναβαθμίσουν και τον πνευματικό τους επίπεδο. Όλα αυτά θα αποτελέσουν την αρχή για την ΑΝΑΠΤΥΞΗ της περιοχής και την καλύτερευση της ζωής των κατοίκων της επαρχίας Σητείας.

Προτάσεις.

Στο σημείο αυτό, ως νέος δημότης και κάτοικος της Επαρχίας Σητείας αλλά και ως απόφοιτη της σχολής Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θα ήθελα να καταγράψω κάποιες ενέργειες που κατά την άποψη μου θα συντελέσουν, σε ένα ίσως μικρό βαθμό στην Ανάπτυξη αυτού του τόπου.

➤ Τοπική Αυτοδιοίκηση:

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αρχίζει να αποκτά το πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ανάπτυξη της περιφέρειας. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος ύπαρξης αυτού του θεσμού. Οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι οι καταλληλότεροι και οι γνώστες των αναγκών αλλά και των δυνατοτήτων της περιοχής τους.

Για να έχουν όμως τα επιθυμητά αποτελέσματα θα πρέπει να συμβούν τα εξής:

Να στελεχωθούν από ικανά στελέχη, εξειδικευμένα στο αντικείμενο της Αυτοδιοίκησης όπως απόφοιτους της σχολής Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της σχολής Δημόσιας Διοίκησης.

Επίσης οι λειτουργίες που έχουν τεθεί στη δικαιοδοσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από την Κεντρική Διοίκηση, θα ήταν πιο πρακτικό από τη μία να εφαρμόζονταν και συγχρόνως να της δίδονταν και άλλες πιο ουσιαστικές, ώστε να μπορεί να εκπλήρωση το έργο της, ενώ από την άλλη με την σχετική νομοθεσία να της δοθούν μεγαλύτερα περιθώρια οικονομικής ευελιξίας και πρωτοβουλίας. Ο νόμος Καποδίστριας μέσα σε αυτό το σκεπτικό σχεδιάστηκε, η υλοποίηση του όμως απέχει πολύ από την παραπάνω θέση.

Αυτό που πρέπει να γίνει κάποια στιγμή στην Ελλάδα, είναι να λειτουργήσει ο θεσμός της Τ.Α χωρίς την κηδεμονία της Κεντρικής Διοίκησης. Τότε ίσως θα μπορούμε να πούμε ότι ο θεσμός υπάρχει και λειτουργεί.

➤ Δημιουργία δικτύου πολιτιστικού τουρισμού.

Σκοπός του έργου, η ανάπτυξη συνεργασίας στον τομέα του πολιτιστικού

τουρισμού μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., της Κρήτης, της Κύπρου και των χωρών της Μέσης Ανατολής. Με την προβολή των πολιτιστικών ενδιαφερόντων κάθε περιοχής θα οδηγηθούμε στην σύσφιξη των λαών αλλά και στην ανάπτυξη του τουρισμού.

➤ **Δημιουργία διαδρόμων με αξιόλογο φυσικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον.**

Όπως είδαμε η επαρχία Σητείας όπως άλλωστε και άλλα μέρη της ελληνικής υπαίθρου, έχει πολλές αλλά άγνωστες ομορφιές, ακόμη και για τους κατοίκους της ίδια στους της περιοχής. Η ανάδειξη αυτών των διαδρομών θα συντελέσει στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού, στην αύξηση των τουριστών και την αναζωογόνηση της υπαίθρου.

➤ **Δημιουργία και στήριξη μηχανισμών παραγωγής και εμπορίας ελαιολάδου.**

Όπως τονίσαμε και παραπάνω, το πρόβλημα του ελαιολάδου είναι σημαντικό για την περιοχή, όχι μονάχα της Σητείας και της Κρήτης αλλά και άλλων περιοχών που φημίζονται για το προϊόν αυτό.

Με την υλοποίηση του έργου θα γίνει μια προσπάθεια να τυποποιηθούν τοπικά προϊόντα όπως λάδι, μέλι κ.α. στο μέρος παραγωγής και να διοχετευτούν στην αγορά χωρίς την παρέμβαση μεσαζόντων.

Τα παραπάνω (αναπτυξιακά έργα) μπορούν να δώσουν τρία πολύ σημαντικά εφόδια στους κατοίκους της περιοχής.

Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Μ Ο - Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α - Π Ε Ρ Ι Β Α Λ Λ Ο Ν

Χωρίς αυτά δεν μπορεί να υπάρξει **Α Ν Α Π Τ Υ Ξ Η**.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ♦ **Βήκα- Μπεσίλα Ευρυδίκη** : *Το συνταγματικό πλαίσιο του Θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα, Εκδόσεις Αφοί Π. Σάκκουλα, 1995.
- ♦ **ΕΕΤΑΑ** : ΕΑΠΤΑ – 1, επιμέλεια Σκουμπούρης Ι, Αθήνα Νοέμβριος 1992.
- ♦ **ΕΕΤΑΑ** : *Θέματα περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης*, επιμέλεια Ν.Τάτσος, Αθήνα, 1989.
- ♦ **Ελληνική Περιφέρεια** : Περιοδικό Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 1999, τεύχος 18^ο έτος 3^ο Εκδόσεις Πολιτικού και Κοινωνικού Προβληματισμού.
- ♦ **Ελληνική Περιφέρεια** : Περιοδικό Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1999, τεύχος 19^ο έτος 3^ο Εκδόσεις Πολιτικού και Κοινωνικού Προβληματισμού.
- ♦ **Καβαδιά Π.Α.** : *Δείκτες Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ελλάδας*, Αθήνα, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1980.
- ♦ **Κονσόλας Νικ. Ι** : *Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 1983.
- ♦ **Κόντης Θεμιστοκλής** : *Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ.

- ❖ **Νεγρεπόντη – Δελιβάνη Μ.** : *Η Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα στα πλαίσια της ΕΟΚ*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Παρατηρητής, 1986.

- ❖ **ΟΑΣ ΑΕ** : *ΤΑΠ Επαρχίας Σητείας*, Σητεία 1994.

- ❖ **Περιφέρεια Κρήτης** : *ΠΕΠ Κρήτης, 1994-1999*. Ηράκλειο, 1999.

- ❖ **Σαπουνάκης Τ.** : *Σημειώσεις για το μάθημα «Δημοτική και Κοινωνική Ανάπτυξη»*, ΤΕΙ Καλαμάτας, Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, 1997.

- ❖ **Σκαγιάννης Παντελής** : *Πολιτική Προγραμματισμού των Υποδομών*, Αθήνα –Πειραιάς, Εκδόσεις Α.Σταμούλης, 1994.

- ❖ **Τσενές Γ. Ηλίας** : *Τοπική Αυτοδιοίκηση: Θεωρεία και πράξη*, Αθήνα, Εκδόσεις Φοίβος, 1986.

Παράρτημα Ι

πίνακες
και
σχεδιαγράμματα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός (1981)

Πίνακας 2: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός κατά φύλλο, ηλικία, θέση στο επάγγελμα και τομέα δραστηριότητας (1981)

Πίνακας 3: Ελαιοκαλλιέργεια

Πίνακας 4: Καλλιέργειες επαρχίας Σητείας

Πίνακας 5: Ρυθμός αυξομείωσης της μπανανοκαλλιέργειας στην επαρχία Σητείας (84-93)

Πίνακας 6: Κατανομή θερμοκηπίων επαρχίας Σητείας (1992-1993)

Πίνακας 7: Κτηνοτροφική παραγωγή (1992-1993)

Πίνακας 8: Εμπόριο

Πίνακας 9: Επενδύσεις στην επαρχία Σητείας Ν. 1262/82 και 1892/90

Πίνακας 10: Συγκεντρωτικός πίνακας των επενδύσεων στην επαρχία Σητείας 1988-1992

Πίνακας 11: Συνολικό ύψος επενδύσεων στην επαρχία Σητείας ανάλογα με την πηγή προέλευσης 1988-1992

Πίνακας 12: Συνολικές επενδύσεις

Πίνακας 13: Δημόσιες επενδύσεις στην επαρχία Σητείας

Πίνακας 14: Νηπιαγωγεία-Δημοτικά σχολεία-Μαθητές 1980-1994

Πίνακας 15: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην επαρχία Σητείας

Πίνακας 16: Διαχείριση στερεών απορριμμάτων στην επαρχία Σητείας

Πίνακας 17: Ρύπανση από τα υγρά απόβλητα των ελαιοτριβείων

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (1981)

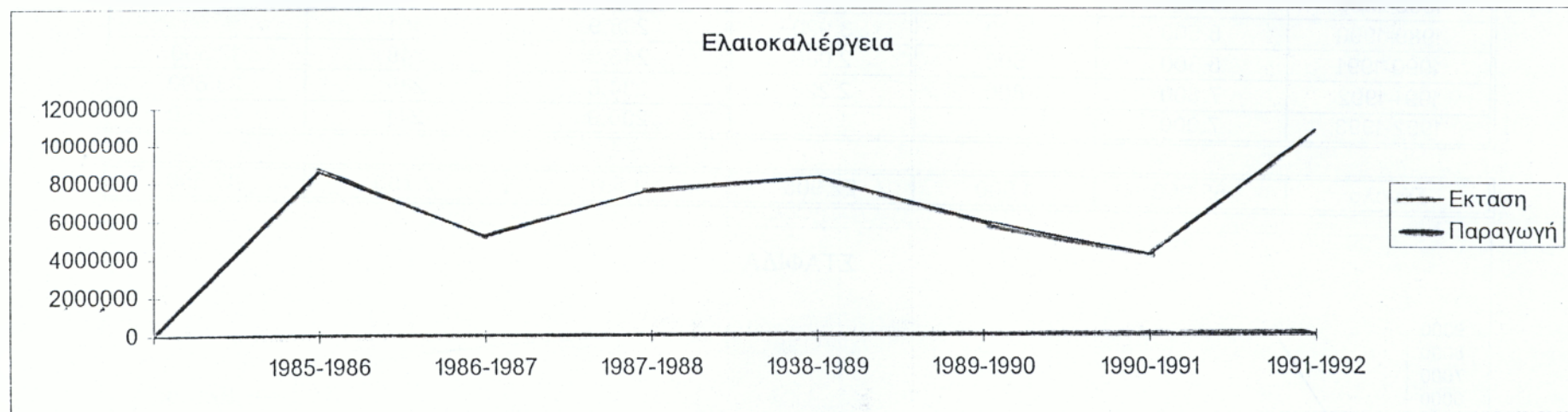
Ο.Τ.Α.	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Δ.ΣΗΤΕΙΑΣ	6.764	2.210	32,67%
ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	170	100	58,82%
ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	160	120	75,00%
ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ	670	320	47,76%
ΑΠΙΔΙΑ	490	270	55,10%
ΑΡΜΕΝΟΙ	420	210	50,00%
ΑΧΛΑΔΙΑ	380	120	31,58%
ΕΞΩ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	530	240	45,28%
ΖΑΚΡΟΣ	969	453	46,75%
ΖΗΡΟΣ	934	473	50,64%
ΚΑΡΥΔΙ	191	111	58,12%
ΚΑΤΣΙΔΩΝΙ	160	100	62,50%
ΚΡΥΑ	320	150	46,88%
ΛΑΣΤΡΟΣ	210	110	52,38%
ΛΙΘΙΝΕΣ	591	211	35,70%
ΜΑΡΩΝΙΑ	120	40	33,33%
ΜΕΣΑ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	340	160	47,06%
ΜΗΤΑΤΟ	74	50	67,57%
ΜΥΡΣΙΝΗ	180	70	38,89%
ΟΡΕΙΝΟ	390	230	58,97%
ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟ	1.102	377	34,21%
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΕΣ	330	150	45,45%
ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙΑ	282	152	53,90%
ΠΕΥΚΟΙ	451	170	37,69%
ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟ	1.050	360	34,29%
ΠΡΑΙΣΣΟΣ	130	60	46,15%
ΡΟΥΣΣΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ	160	90	56,25%
ΣΚΟΠΗ	860	310	36,05%
ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙ	875	261	29,83%
ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ	250	140	56,00%
ΣΦΑΚΑ	520	210	40,38%
ΣΧΙΝΟΚΑΨΑΛΑ	600	220	36,67%
ΤΟΥΡΛΩΤΗ	433	167	38,57%
ΧΑΜΕΖΙ	420	120	28,57%
ΧΑΝΔΡΑΣ	450	120	26,67%
ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ	180	70	38,89%
ΣΥΝΟΛΟ	22.156	8.725	39,38%

ΠΗΓΗ : Ε.Σ.Υ.Ε - Ε.ΚΕ.Κ./Ι.Μ.Υ.

Ο.Τ.Α.	ΦΥΛΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ			ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ			ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ως 18	20 ως 64	65 και άνω	ΑΥΤΟΑΠΑ- ΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΣΥΜΒΟΗΘΟΥΝΤΑ ΜΕΛΗ	ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ
ΤΕΙΑΣ	1.797	413	122	252	42	886	135	1.072	277	596	1.337
ΡΙΑΔΑ	80	90	30	70	70	50	50	0	100	0	0
ΕΩΡΓΙΟΣ	100	60	40	120	0	40	80	0	120	0	0
ΤΕΦΑΝΟΣ	320	350	220	320	130	140	130	50	240	20	60
ΙΑ	280	210	120	240	130	150	100	20	250	0	20
ΕΝΟΙ	200	220	110	210	100	120	70	10	170	0	30
ΑΔΙΑ	200	180	110	160	110	120	0	0	110	0	0
ΜΟΥΛΙΑΝΑ	280	250	120	230	180	170	30	40	200	20	20
ΡΟΣ	521	448	240	529	200	250	140	51	360	20	61
ΟΣ	263	210	137	144	90	250	160	63	410	0	63
ΥΔΙ	81	30	10	10	20	50	20	41	70	10	31
ΣΙΔΩΝΙ	50	50	0	30	10	40	40	0	90	0	0
Α	80	70	30	30	80	70	70	0	150	0	0
ΤΡΟΣ	80	30	20	20	60	70	40	0	100	0	10
ΙΝΕΣ	181	30	40	120	100	120	30	41	150	10	31
ΡΩΝΙΑ	30	10	0	20	60	30	10	0	40	0	0
ΣΑ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	100	60	0	70	90	100	40	10	140	10	0
ΓΑΤΟ	40	10	0	24	0	40	10	0	50	0	0
ΡΣΙΝΗ	60	10	20	20	60	40	30	0	70	0	0
ΕΙΝΟ	170	60	40	40	30	170	30	30	190	20	20
ΛΑΙΚΑΣΤΡΟ	337	40	120	254	151	260	80	37	300	20	47
ΠΑΓΙΑΝΝΑΔΕΣ	130	20	40	80	50	100	30	10	140	10	0
ΡΙΒΟΛΑΚΙΑ	81	71	30	40	20	70	81	1	150	0	2
ΥΚΟΙ	160	10	20	146	40	130	10	20	120	30	10
ΚΟΚΕΦΑΛΟ	300	60	200	200	110	200	70	80	240	40	70
ΑΙΣΣΟΣ	60	0	20	30	20	50	0	0	50	0	0
ΥΣΣΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ	50	40	10	30	30	60	30	0	90	0	0
ΟΠΗ	260	50	40	230	130	200	80	10	290	20	0
ΑΥΡΟΧΩΡΙ	241	20	120	293	110	210	20	31	220	10	31
ΑΥΡΩΜΕΝΟΣ	90	50	20	30	30	80	30	0	120	0	0
ΑΚΑ	150	60	50	90	150	90	50	70	110	70	30
ΟΙΝΟΚΑΨΑΛΑ	180	40	90	130	60	140	40	40	160	50	10
ΟΥΡΛΩΤΗ	150	17	71	94	90	53	14	79	50	40	45
ΑΜΕΣΙ	110	10	60	100	70	110	0	10	90	20	0
ΑΝΔΡΑΣ	90	30	50	100	110	90	10	20	100	10	10
ΡΥΣΟΠΗΓΗ	50	20	0	60	50	60	10	0	70	0	0
			2.350	4.566	2.783	4.809	1.770	1.836	5.587	1.026	1.938

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Περίοδος	ΕΛΑΙΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ					
	Εκταση στρέμματα	Συγκομισ. ελαιολ.	Παραγόμενη ποσ. ελαιολ.	Τιμή/κιλό	Επιδότηση/κιλό	Συνολική τιμή
1985-1986	100.000	1.949.884	8.588.132	315	73,25	388,25
1986-1987	100.000	1.880.905	5.247.959	335	85,28	420,28
1987-1988	103.000	2.006.868	7.668.889	355	69,34	424,34
1988-1989	105.000	2.121.521	8.314.107	420	118,55	538,55
1989-1990	108.000	2.165.143	6.005.213	500	137,75	637,75
1990-1991	108.000	2.067.875	4.242.706	1.100	167,13	1.267,13
1991-1992	110.000	2.288.253	10.766.272	600	170	770
Σύνολο	734.000	14.480.449	50.833.278	3.625	821	4.446

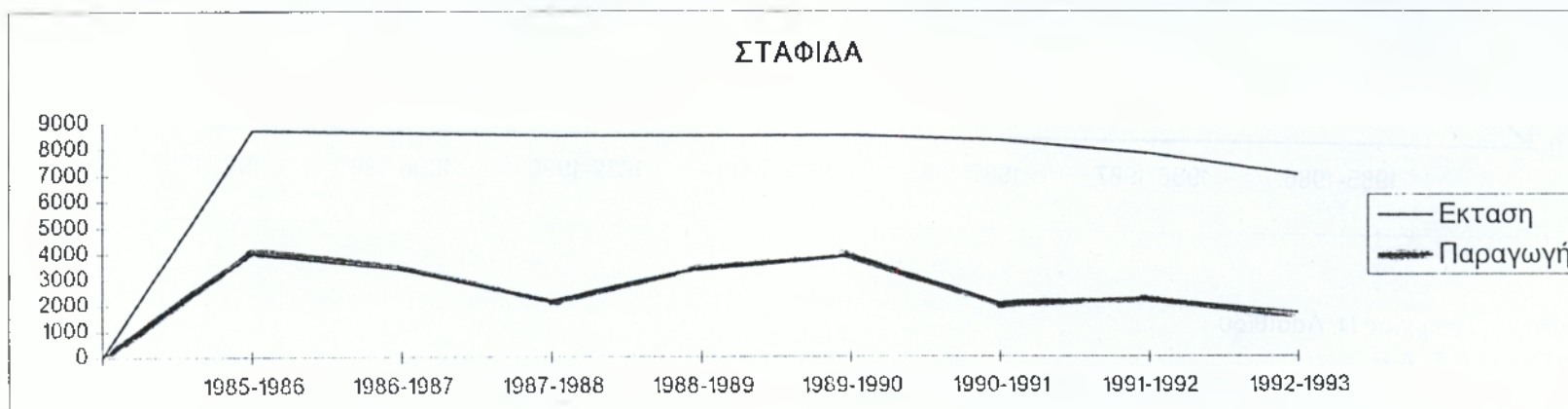

ΠΗΓΗ: Διεύθυνση Γεωργίας Ν. Λασιθίου
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ: Ο.Α.Σ. Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ

Σταφίδα Σουλτανίνα						
Περίοδος	Εκταση στρέμματα	Ορ. εγκατάλ.	Παραγωγή τόννους	Τιμή/κιλό	Μέση στρεμ. απόδοση	Στρ. ενίσχυση δρχ/στρ.
1985-1986	8.700		4.006	136,3	460	
1986-1987	8.600		3.390	155,4	394	
1987-1988	8.500		2.159	170,9	254	
1988-1989	8.500		3.460	198,2	107	
1989-1990	8.500	200	3.920	238,9	461	
1990-1991	8.300	500	2.060	245,6	248	12.800
1991-1992	7.800	800	2.220	234,6	285	28.600
1992-1993	7.000		1.690	200,8	241	48.250
Σύνολο	65.900	1.500	22.905	1.581	2.750	89.650

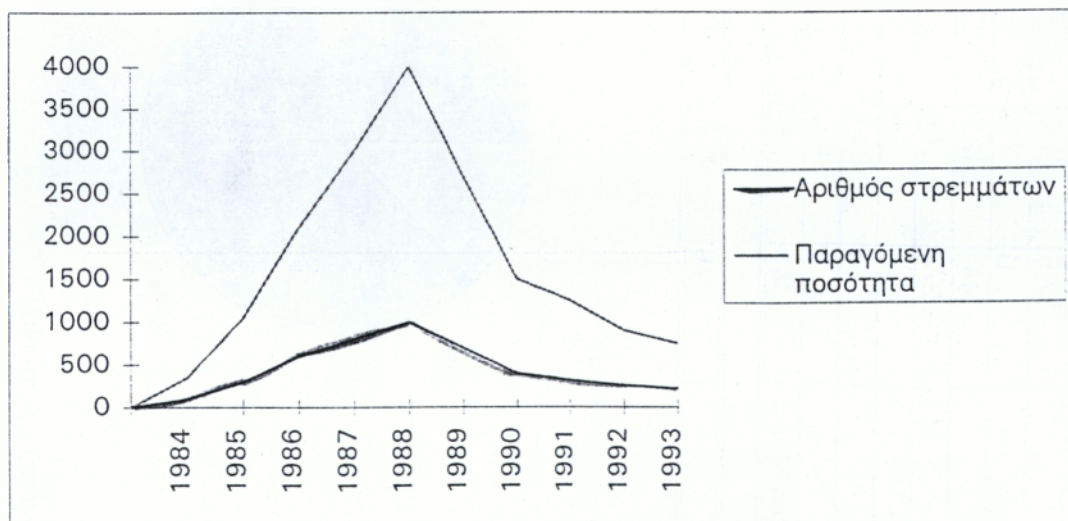
ΠΗΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. Διεύθυνση Γεωργίας Νομού Λασιθίου
2. Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας
3. Σταφιδικός Συνεταιρισμός Σητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

ΡΥΘΜΟΣ ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΠΑΝΑΝΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ (84 -93)

Καλλιεργητική χρονιά	Αριθμός στρεμμάτων	Παραγόμενη ποσότητα (τόνοι)	Μέση τιμή πωλήσεων
1984	100	350	220
1985	300	1050	250
1986	600	2100	270
1987	800	3000	300
1988	1000	4000	350
1989	700	2700	250
1990	400	1500	200
1991	320	1250	170
1992	260	900	160
1993	220	750	180
Σύνολο	4700	17600	2350

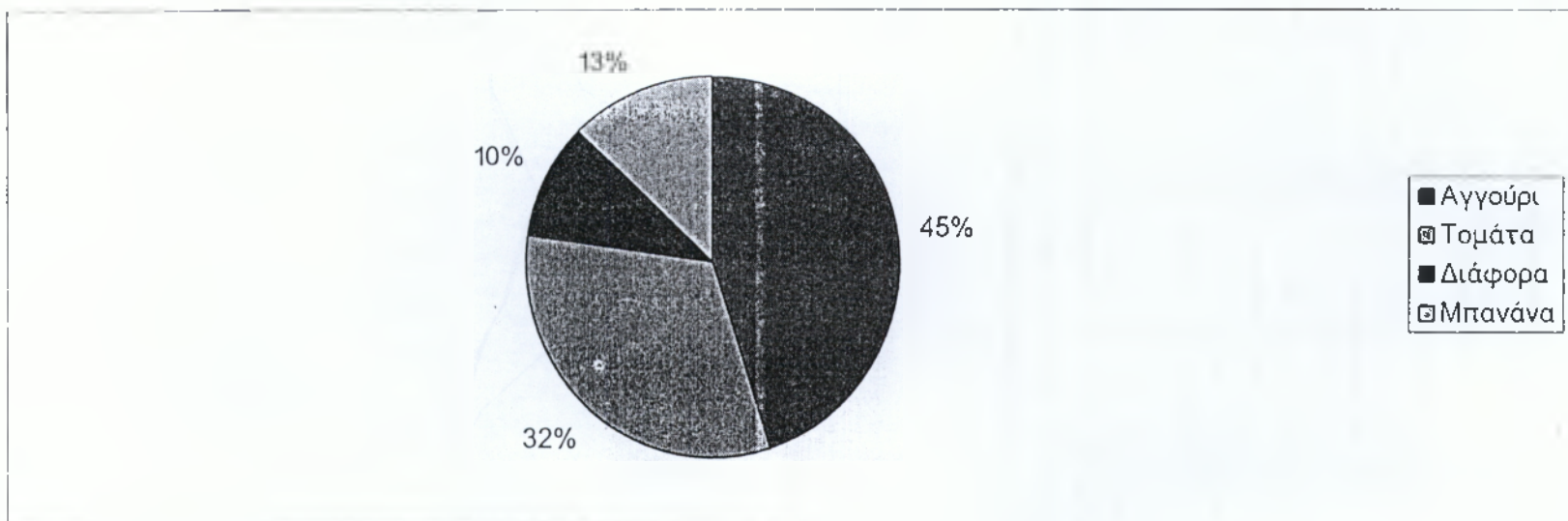

ΠΗΓΗ : Ο.Α.Σ.Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ (1992-1993)

Τοποθεσία	Αγγούρι στρέμ.	Τομάτα στρέμ.	Διάφορα στρέμ.	Μπανάνα στρέμ.	Σύνολο στρεμ.	Ποσοστό %	Μέση ιδιοκτησία ανά παραγωγό στρ.
Λαγκάδα-Σώπατα	37,5	27,6	1		66,1	3,84%	3,4
Καλό νερό	11	7,5			18,5	1,07%	2,6
Κουτσοράς-Μακρυγιαλός	441	342,4	121,2	5	909,6	52,89%	3,2
Γούδουρας	272	68	15		355	20,64%	2,5
Ανάλουκας		6	4	6	16	0,93%	2,2
Παλαίκαστρο	1	38,8	4	19,9	63,7	3,70%	3,1
Ζάκρος	4	18,7	4,8	61,2	88,7	5,15%	2,1
Σητεία-Πισκοκέφαλο-Αχλαδιά-Μαρω	9,5	41	24	127,9	202,4	11,78%	2,4
Σύνολο	776	550	174	220	1720	100,00%	21,5

ΠΗΓΗ : 1. Διεύθυνση Γεωργίας Ν. Λασηθίου
 2. Αγροτική Τράπεζα,κατ. Σητείας
 3. Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 23
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (1992-1993)

Αριθμός κεφαλών	Ποσότητες Κρέατος kg	Ποσότητες Γάλακτος kg	Ποσότητες Τυροομικών
--------------------	-------------------------	--------------------------	-------------------------

Α. Ποιμεν. και Ημιοικουσ.				
Αιγοπροβατοτροφία				
1. Αίγες	13.500	88.000	190.000	120.000
2. Πρόβατα	24.000	154.000	210.000	170.000
Β. Επιδοτήσεις				
Γ. Χωρικού τύπου κτηνοτ.				
Αιγοπρ/τα-Πουλερικά				
Χοιροτ/φία-Γάλα				
Σύνολο	37.500	242.000	400.000	290.000

ΠΗΓΗ : 1. Διεύθυνση Γεωργίας
2. Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης Σητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 24
ΕΜΠΟΡΙΟ

Χωριά	1984		1988		Μεταβολή 84 -88 Καταστήματα	Ποσ. μεταβολής %	Μεταβολή 84 -88 Απασχολούμενοι	Ποσ. μεταβολής %
	Καταστήματα	Απασχολούμενοι	Καταστήματα	Απασχολούμενοι				
Δ. ΣΗΤΕΙΑΣ	272	360	375	732	103	37,87%	372	103,33%
ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	3	3	5	5	2	66,67%	2	66,67%
ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1	1	6	8	5	500,00%	7	700,00%
ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ	9	9	30	46	21	233,33%	37	411,11%
ΑΠΙΔΙΑ	4	4	7	8	3	75,00%	4	100,00%
ΑΡΜΕΝΟΙ	8	8	10	18	2	25,00%	10	125,00%
ΑΧΛΑΔΙΑ	6	6	7	7	1	16,67%	1	16,67%
ΕΞΩ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	9	9	11	17	2	22,22%	8	88,89%
ΖΑΚΡΟΣ	16	17	34	59	18	112,50%	42	247,06%
ΖΗΡΟΣ	16	16	25	28	9	56,25%	12	75,00%
ΚΑΡΥΔΙ	2	2	7	8	5	250,00%	6	300,00%
ΚΑΤΣΙΔΩΝΙ	2	2	4	6	2	100,00%	4	200,00%
ΚΡΥΑ	1	1	7	7	6	600,00%	6	600,00%
ΛΑΣΤΡΟΣ	1	1	6	10	5	500,00%	9	900,00%
ΛΙΘΙΝΕΣ	4	4	7	14	3	75,00%	10	250,00%
ΜΑΡΩΝΙΑ	3	3	3	4	0	0,00%	1	33,33%
ΜΕΣΑ ΜΟΥΛΙΑΝΑ	6	6	12	14	6	100,00%	8	133,33%
ΜΗΤΑΤΟ					0		0	
ΜΥΡΣΙΝΗ	4	4	8	14	4	100,00%	10	250,00%
ΟΡΕΙΝΟ	4	4	9	14	5	125,00%	10	250,00%
ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟ	14	14	49	84	35	250,00%	70	500,00%
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΕΣ			3	6	3		6	
ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙΑ	1	1	4	7	3	300,00%	6	600,00%
ΠΕΥΚΟΙ	2	2	32	178	30	1500,00%	176	8800,00%
ΠΙΣΚΟΚΕΦΑΛΟ	9	9	17	32	8	88,89%	23	255,56%
ΠΡΑΙΣΣΟΣ			3	5	3		5	
ΡΟΥΣΣΑ ΕΚΚΑΗΣΙΑ	2	2	5	8	3	150,00%	6	300,00%
ΣΚΟΠΗ	10	10	15	21	5	50,00%	11	110,00%
ΣΤΑΥΡΟΧΩΡΙ	12	12	34	52	22	183,33%	40	333,33%
ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ	2	2	5	7	3	150,00%	5	250,00%
ΣΦΑΚΑ	7	8	9	60	2	28,57%	52	650,00%
ΣΧΙΝΟΚΑΨΑΛΑ	5	5	11	18	6	120,00%	13	260,00%
ΤΟΥΡΛΩΤΗ	8	8	12	21	4	50,00%	13	162,50%
ΧΑΜΕΖΙ	5	5	10	10	5	100,00%	5	100,00%
ΧΑΝΔΡΑΣ	5	5	4	8	-1	-20,00%	3	60,00%
ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ	2	2	6	7	4	200,00%	5	250,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	455	545	792	1543	337	74,07%	998	183,12%
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ	1636	2093	1749	2666	113	6,91%	573	27,38%

ΠΙΝΑΚΑΣ 31
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Ν. 1262/82 ΚΑΙ 1892/90 ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

N. 1262/82

Τομέας	Αριθμός επενδύσεων	Ύψος επενδύσεων	Επιχορήγηση	Νέες θέσεις εργασίας
Πρωτογενής	3	720.000	240.000	3
Δευτερογενής	54	849.612.760	282.819.500	286
Τριτογενής	26	2.758.696.570	936.390.000	450
Σύνολο	83	3.609.029.330	1.219.449.500	739

N.1892/90

Τομέας	Αριθμός επενδύσεων	Ύψος επενδύσεων	Επιχορήγηση	Νέες θέσεις εργασίας
Πρωτογενής				
Δευτερογενής	5	355.430.000	98.795.000	31
Τριτογενής	1	66.000.000	13.200.000	4
Σύνολο	6	421.430.000	111.995.000	35
Γενικό Σύνολο	89	4.030.459.330	1.331.444.500	774

ΠΗΓΗ : ΥΠΕΘΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 32

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1988 - 1992

Χρονική Περίοδος / Πηγή προέλευσης (πενταετία 1988 - 1992)	Συνολικό ύψος Επενδύσεων	Συνολικό ύψος Δανείων	Συνολικό ύψος επιδότησεων	Συνολικό ύψος ιδίας συμμετοχής
Δάνεια από Α.Τ.Ε. μέσω αναπτυξιακών νόμων (επενδύσεις με επιδότηση)	1.327.600.000	398.642.000	464.580.000	464.378.000
Δάνεια από Α.Τ.Ε. χωρίς ένταξη σε αναπτυξιακούς νόμους (επενδύσεις με επιδότηση)	443.536.164	369.613.470		73.922.694
Επενδύσεις μέσω αναπτυξιακών νόμων χωρίς δάνειο (ιδία συμμετοχή και επιδότηση)	300.000.000		102.000.000	198.000.000
Επενδύσεις που αυτοχρηματοδοτούνται από τον παραγωγό	1.000.000.000			1.000.000.000
Βραχυπρόθεσμα δάνεια από Α.Τ.Ε.	851.188	851.188		851.188
Σύνολο	3.071.987.352	769.106.658	566.580.000	1.737.151.882

ΠΗΓΗ : Α.Τ.Ε. Κατάστημα Σητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 36

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (1988 -1992)

Χρόνος επένδυσης	Συνολικό ύψος επενδύσης	Δάνεια απο Α.Τ.Ε.	Σύνολο επιδοτήσεων απο Α.Τ.Ε.	Σύνολο αυτοχρηματοδότησης
1988	968.245.486	282.967.000	187.510.000	497.768.486
1989	611.178.314	93.392.470	133.800.000	383.985.844
1990	618.684.996	164.765.000	108.500.000	345.419.996
1991	385.194.930	110.353.000	515.000.000	223.321.930
1992	488.499.600	116.758.000	85.270.000	286.655.626
Σύνολο	3.071.803.326	768.235.470	1.030.080.000	1.737.151.882

ΠΗΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ : Κατάστημα Α.Τ.Ε. Σητείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 37
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Κρήτη

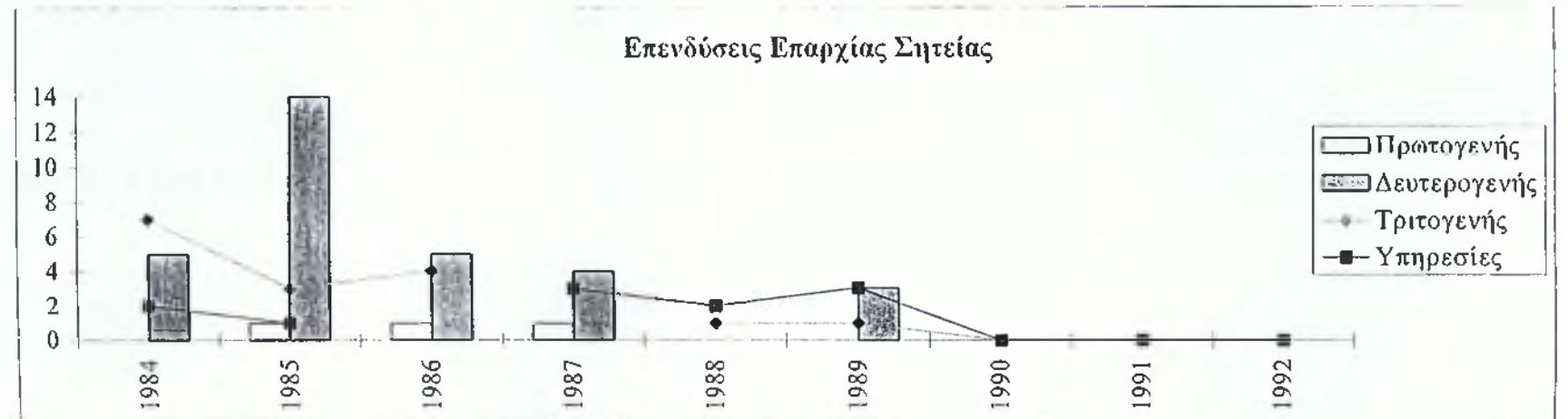
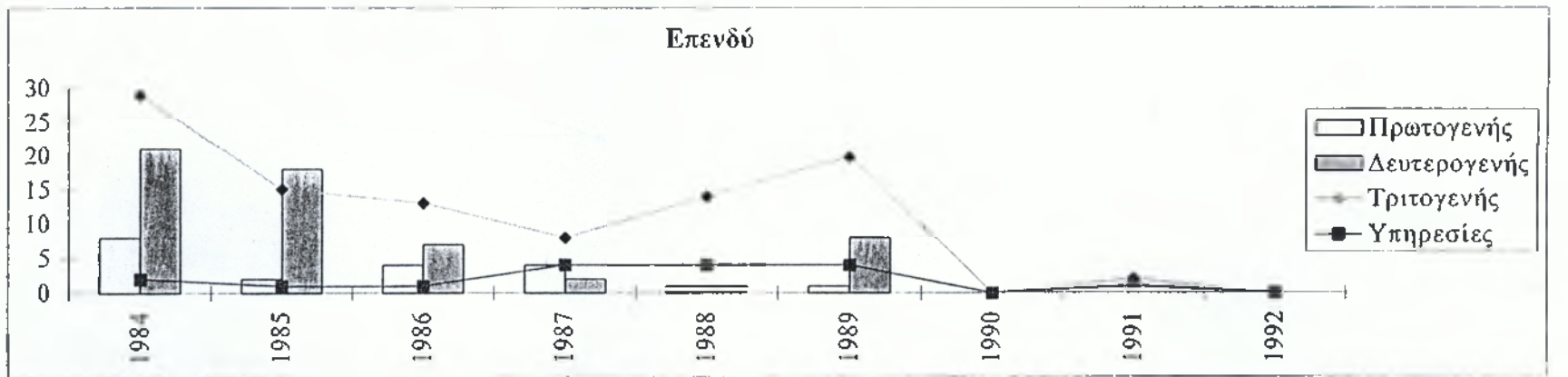
ΕΤΗ	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Υπηρεσίες	Υψος Επενδύσεων
1984	42	127	126	6	13.357.681
1985	15	67	67	12	5.882.966
1986	31	40	80	33	8.494.171
1987	25	20	101	11	10.301.476
1988	5	14	111	23	12.112.577
1989	5	39	119	15	24.214.547
1990	0	1	9	4	1.628.805
1991					
1992					2.919.857
Σύνολο	123	308	613	104	78.912.080

Νομός Λασιθίου

ΕΤΗ	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Υπηρεσίες	Υψος Επενδύσεων
1984	8	21	29	2	5.076.107
1985	2	18	15	1	1.195.101
1986	4	7	13	1	1.835.079
1987	4	2	8	4	753.910
1988	1	1	14	4	1.715.552
1989	1	8	20	4	5.194.796
1990	0	0	0	0	0
1991	0	0	2	1	616.000
1992	0	0	0	0	0
Σύνολο	20	57	101	17	16.386.545

Επαρχία Σητείας

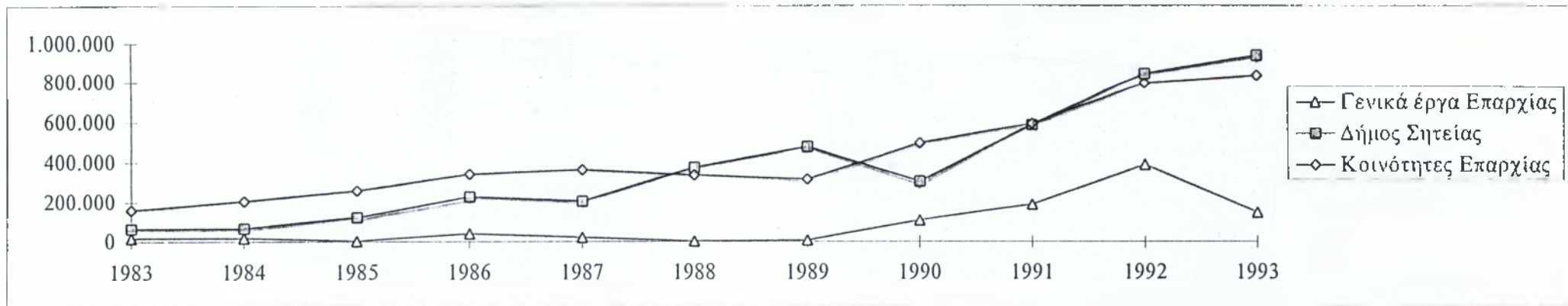
ΕΤΗ	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Υπηρεσίες	Υψος Επενδύσεων
1984		5	7	2	667.044
1985	1	14	3	1	388.522
1986	1	5	4		722.151
1987	1	4		3	113.451
1988	0	0	1	2	41.131
1989	0	3	1	3	421.550
1990	0	0	0	0	0
1991	0	0	0	0	0
1992	0	0	0	0	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 38

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ (σε χιλ. δρχ.)

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Γενικά έργα Επαρχίας	17.864	19.314	3.250	40.916	23.000	2.000	8.061	109.721	189.826	388.778	148.082
Δήμος Σητείας	65.456	67.672	123.652	228.317	205.956	373.871	477.060	304.937	586.522	845.533	938.117
Κοινότητες Επαρχίας	159.017	205.782	258.963	341.360	363.554	336.042	317.252	495.375	592.272	796.000	838.319

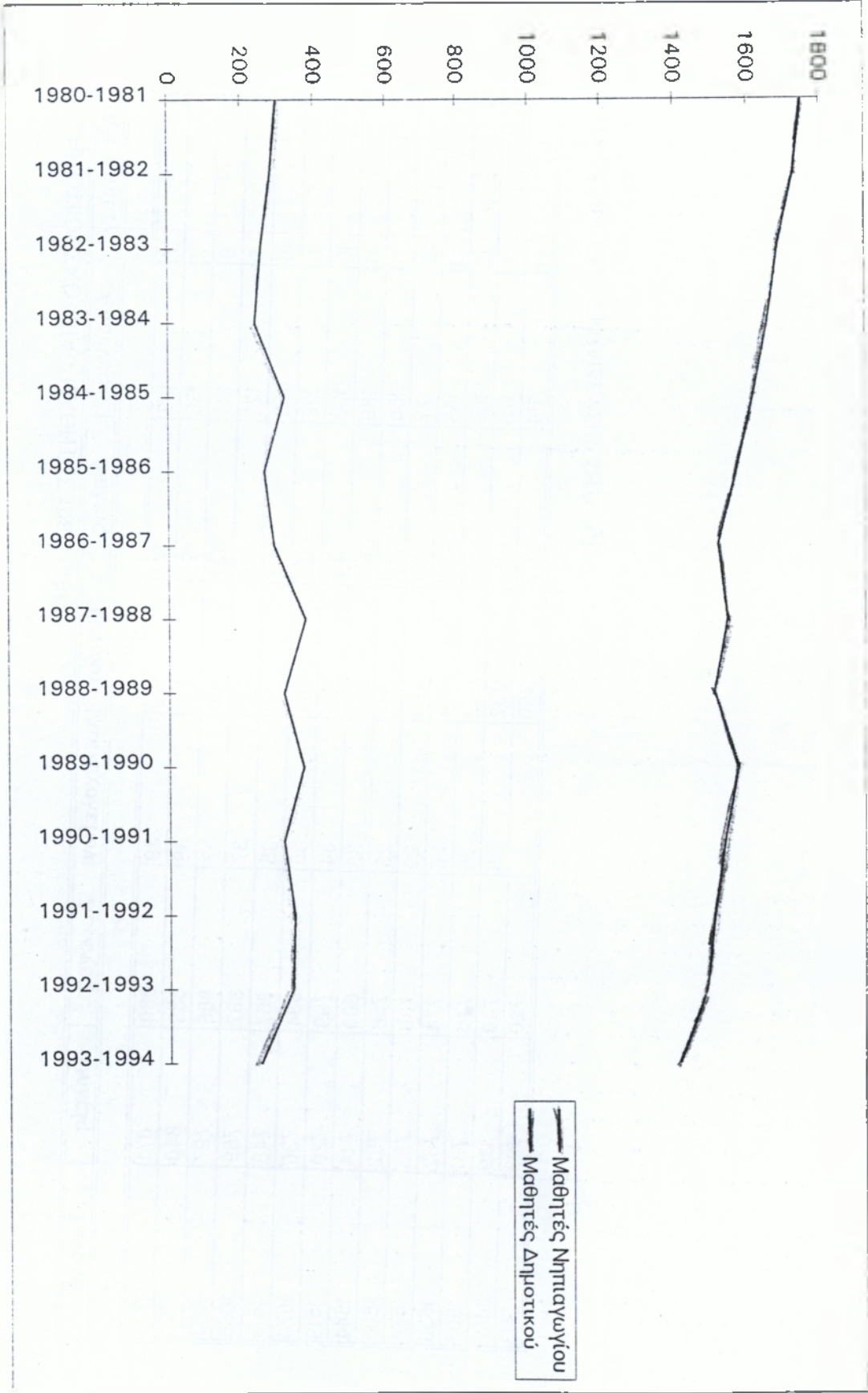
ΠΗΓΗ : Νομαρχία Λασιθίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 39

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ - ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ - ΜΑΘΗΤΕΣ 1980-1994

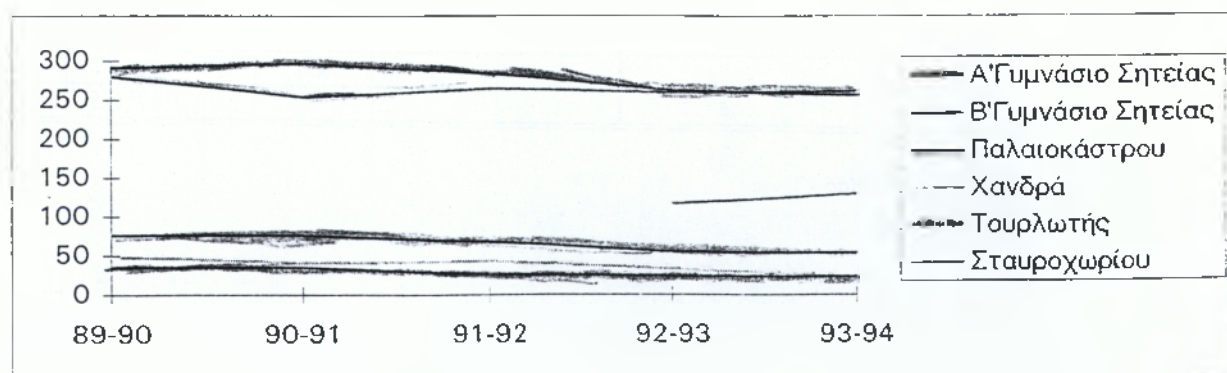
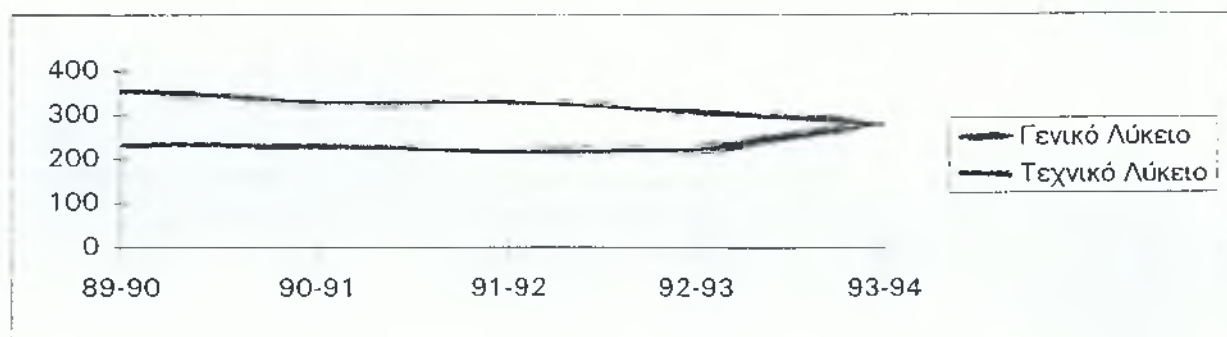
Ετη	Αρ. Νηπιαγ.	Αρρένες	Θηλείς	Σύνολο	Αρ. Σχολείων	Αρρένες	Θηλείς	Σύνολο
1980-1981	7	153	147	300	39	880	871	1751
1981-1982	7	159	124	283	38	988	840	1728
1982-1983	8	134	122	256	37	886	797	1683
1983-1984	8	123	116	239	37	867	789	1656
1984-1985	10	153	167	320	35	867	748	1615
1985-1986	10	128	136	264	35	834	736	1570
1986-1987	10	132	158	290	34	799	720	1519
1987-1988	11	189	185	374	32	800	744	1544
1988-1989	11	158	157	315	29	756	752	1508
1989-1990	12	177	191	368	29	786	788	1574
1990-1991	13	163	151	314	26	774	762	1536
1991-1992	15	186	156	342	26	776	731	1507
1992-1993	15	173	164	337	25	748	739	1487
1993-1994	14	114	136	250	25	720	693	1413

ΠΗΓΗ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 40
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

Σχολεία	Αριθμός Μαθητών				
	89-90	90-91	91-92	92-93	93-94
ΛΥΚΕΙΑ					
Γενικό Λύκειο	358	329	329	308	278
Τεχνικό Λύκειο	234	232	215	222	281
Σύνολο	592	561	544	530	559
ΓΥΜΝΑΣΙΑ					
Α'Γυμνάσιο Σητείας	291	297	284	263	256
Β'Γυμνάσιο Σητείας	280	254	265	260	262
Παλαιοκάστρου	76	76	68	55	53
Χανδρά	49	41	43	33	24
Τουρλωτής	35	35	26	24	20
Σταυροχωρίου				117	130
Σύνολο	731	703	686	752	748
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.323	1.264	1.230	1.282	1.307

ΠΗΓΗ: ΓΥΜΝΑΣΙΑ- ΛΥΚΕΙΑ ΕΠ. ΣΗΤΕΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 44

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	Συλλογή απορριμμάτων			Διάθεση απορριμμάτων	
			Απορ/ρο	Εργολάβος	Κάτοικοι	Συγκε/νος χώρος	Ελεύθερη απόρριψη
Δήμος Σητείας	7340	7340	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Αγία Τριάδα	156	109			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Αγιος Γεώργιος	248	174			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Αγιος Στέφανος	723	506			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Απίδια	397	278			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Αρμένιοι	347	243			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Αχλάδια	401	281			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Εξω Μουλιανά	525	368			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Ζάκρος	914	640		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Ζήρος	779	545	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Καρύδι	187	131			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Καταδώνι	172	120			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Κρυά	323	226			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Λάστρος	285	200			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Λιθίνες	481	337	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Μαρωνιά	201	141			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Μέσα Μουλιανά	336	235			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Μητάτο	55	39			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Μυρσίνη	196	137		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Ορεινό	417	292	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Παλαίκαστρο	1347	943		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Παπαγιαννάδες	359	251	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Περιβολάκια	131	92			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Πευκοί	603	422	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Πισκοκέφαλο	826	578	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Πραισός	107	75			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Ρούσσα εκκλησία	175	123			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Σκοπή	938	657		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Σταυροχώρι	976	683	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Σταυρομένος	300	210			ΝΑΙ		ΝΑΙ
Σφάκα	517	362	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Σχινοκάψαλα	499	349	ΝΑΙ			ΝΑΙ	
Τουρλωτή	502	351		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Χαμέζι	309	216		ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Χανδράς	397	278			ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Χροσοληγή	179	125			ΝΑΙ		ΝΑΙ
ΣΥΝΟΛΟ	22648	18057					

ΠΗΓΗ : Ο.Τ.Α Επαρχίας Σητείας

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : Ο.Α.Σ. Α.Ε

ΠΙΝΑΚΑΣ 45

ΡΥΠΑΝΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ

Ελαιουργείο	Ιδιοκτήτης	Είδος Ελαιουργείου	Παραγωγή αποβλήτου		Άμεσος αποδέκτης αποβλήτων		Τελικός αποδέκτης αποβλήτων	
			91- 92	92- 93	91- 92	92- 93	91- 92	92- 93
Αγίας Τριάδας	Ε. Μαρκάκης	Φυγοκεντρικό	1.000	1.000	Ρυάκι	Ρυάκι	Εδαφος	Εδαφος
Αγίου Στεφάνου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.250	1.250	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Αχλαδιών	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.050	1.050	Δεξαμενή	Δεξαμενή		
Γούδουρα	Μιχ. Φραγκιαδάκης	Φυγοκεντρικό	700	700	Δεξαμενή	Δεξαμενή		
Δάφνη	Αγρ. Συνεταιρισμός	Κλασικό	590	590	Ρυάκι	Δεξαμενή	Παραλία Μακρού Γιαλού	
Εξω Μουλιανών	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.200	1.200	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία "Ρίχτης"	Παραλία "Ρίχτης"
Επάνω επισκοπής	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.850	1.850	Δεξαμενή	Δεξαμενή		
Ζάκρου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	4.000	4.000	Ρυάκι	Δεξαμενές	Παραλία Ξερόκαμπου	
Ζήρου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.800	1.800	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Κατσιδωνίου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	650	650	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία Σητείας	Παραλία Σητείας
Κάτω επισκοπής	Στ. Καπανταϊδάκης	Φυγοκεντρικό	900	900	Ποταμός Παντελής	Ποταμός Παντελής	Παραλία Σητείας	Παραλία Σητείας
Κάτω κρυών	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.300	1.300	Ρυάκι	Δεξαμενές	Μ.Γυαλό Υγροβ"Λίμνη"	
Κουτσουρά	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.700	1.700	Καταβόθρα	Καταβόθρα	Υπέδαφος	Υπέδαφος
Λαγκαδά	Ι. Τσαντάκης	Φυγοκεντρικό	850	850	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία Καρουμίες	Παραλία Καρουμίες
Λιθίνες	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	2.200	2.200	Ρυάκι	Δεξαμενές	Παραλία Μακρού Γιαλού	
Μαρωνίας	Νικ. Αεράκης	Κλασικό	650	650	Ποταμός Παντελής	Ποταμός Παντελής	Παραλία Σητείας	Παραλία Σητείας
Μεσα Μουλιανά	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	900	900	Ρυάκι	Δεξαμενές	Παραλία "Ρίχτης"	
Μυρσίνης	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	650	650	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία Αγ. Αντωνίου	Παραλία Αγ. Αντωνίου
Νεας Πραισού	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.500	1.500	Ρυάκι	Δεξαμενή	Παραλία Σητείας	
Ορεινού	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.050	1.050	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Παλαϊκάστρου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	2.500	2.500	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία Κουρεμένου	Παραλία Κουρεμένου
Παπαγιαννάδων	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	2.800	2.800	Ρυάκι	Δεξαμενές	Παραλία Μακρού Γιαλού	
Πεύκων	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	900	900	Καταβόθρα	Καταβόθρα	Υπέδαφος	Υπέδαφος
Ρούσσας Εκκλησιάς	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	850	850	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία Αγ. Φωτιάς	Παραλία Αγ. Φωτιάς
Σητείας	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	6.500	6.500	Βαθύ ποτάμι	Βαθύ ποτάμι	Πίσω παραλία Σητείας	Πίσω παραλία Σητείας
Σκοπής	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	4.000	4.000	Ποταμός Σκλαβεδιακός	Ποταμός Σκλαβεδιακός	Παραλία Σητείας	Παραλία Σητείας
Σταυροχωρίου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.500	1.500	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Σταυρωμένου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.500	1.500	Ρυάκι	Ρυάκι	Ποταμός Παντελής	Ποταμός Παντελής
Σφράκας	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	900	900	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Σχινοκαψάλων	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.000	1.000	Δεξαμενές	Δεξαμενές		
Τουρλωτής	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.050	1.050	Ρυάκι	Ρυάκι	Παραλία "Μαύρο Σέλι"	Παραλία "Μαύρο Σέλι"
Χαμαιζίου	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	800	800	Ποταμός Κυμουργιώτης	Ποταμός Κυμουργιώτης	Παραλία Σητείας	Παραλία Σητείας
Χρυσοπηγής	Αγρ. Συνεταιρισμός	Φυγοκεντρικό	1.100	1.100	Ρυάκι	Δεξαμενή	Παραλία Μακρού Γιαλού	

Πρόγραμμα II

ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ

1994 - 1999

Έργα Νοτίου Ακρωτίου

Α. ΟΔΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Α. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
		ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
		ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
ΒΟΑΚ Παράκαμψη Σητείας						1.300					
ΒΟΑΚ Κατασκευή γέφυρας Φρούζι (στο τμήμα Αγ. Νικόλαος- Παχιά Άμμος)		2.500									
ΒΟΑΚ Τμήμα Χαμέζι Σητείας		1.200									
Λιμενικά έργα διαμόρφωσης χερσαίας ζώνης παραλίας Ιεράπετρας				600							
Συμπληρωματικά έργα τουριστικής αξιοποίησης λιμένα Αγ. Νικολάου				1.000							
Οδικός Άξονας Αγ. Νικόλαος- Ελούντα				475							
Βελτίωση- επέκταση αεροδρομίου Σητείας				1.100					4.700		
Ν.Ο.Α.Κ. Τμήματα Νομού Λασιθίου				1.200							
Λιμάνι Σητείας				911							
Επαρχιακή οδοποιία Ιεράπετρας						279					
Οδός Αγ. Ιωάννη - Σχινόκαραλα- Γαλήνη						245					
Οδός Νεάπολη - Οροπέδιο (Δ' φάση)						475					
Δημοτική οδοποιία Νεάπολης						106					

ΥΠΕΧΩΔΕ

Α. ΟΔΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Α. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΛΠΤΑ) (ΕΚ. ΔΡΧ.)					
14	Επαρχιακή οδοποιία Μεραμβέλου					134						
15	Οδός Αγ. Νικόλαος- Λακώνα- Δράσι					161						
16	Οδός Ζήρος- Ξηροκαμπος- Ζάκρος					177						
17	Βελτίωση οδού Σητεία- Ρούσσα Εκκλησία και Σητεία- Παλαίκαстро- Ζάκρος					150						
18	Οδός Ανάληψη - Πεύκοι Αγ. Στέφανος					156						
19	Οδός Πηλαλήματα- Γούδουρας&Ζήρος - Αγ. Τριάδα - Απίδια					240						
20	Βελτίωση οδού Σκορδύλα- Πισακκέφαλο - Καρύδι κ.λ.π.οδοποιία Σητείας					179						
21	Βελτίωση δρόμου Νεάπολης- Κουρούνες					100						
22	Διαμόρφωση κρηνηδωμάτων και προβλήτας στην Σπίναλόγκα					16						
23	Βελτίωση οδοποιίας Οροπεδίου Λασιθίου					181						
24	Δημοτική οδοποιία Αγ. Νικολάου και Σχήμα- Κακοκάρμιτες					45						
25	Δημοτική οδοποιία Σητείας					51						

ΥΠΕΧΩΔΕ

Α. ΟΔΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Α. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			ΤΕΟ
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΙ (ΕΚ ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΜΑΙ) (ΕΚ ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΙΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΣ) (ΕΚ ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ ΔΡΧ.)					
26	Διακοσμητικός δρόμος Ζήρος - Ξηρόκαμπος						75					
27	Διαδημοτική οδοποιία Νεάπολης						20					
28	Ασφαλτόστρωση δρόμων στις επεκτάσεις του σχεδίου πόλης Σητείας						20					
29	Βελτίωση κατά τμήματα οδού Νεάπολη- Οροπέδιο Λασιθίου						36					
30	Βελτίωση κατά τμήματα οδού Κάτω Πισκοπή - Καρύδι						15					
31	Βελτίωση κατά τμήματα οδού Σφάκα - Μόχλος- Σχινόσελι						20					
32	Βελτίωση δρόμου κατά τμήμα Καμινάκι - Έμπταρος						8					
33	Δρόμος Κριτσά - Λατώ και γέφυρα εξόδου Κριτσάς						5					
34	Έργα συντήρησης οδοποιίας στα Νομό στα έτη 1994-97											628
35	Έργα οδοποιίας ΣΑΝΑ /1 1994-99									790		
36	Λιμενικά έργα Σισσίου										360	
	ΣΥΝΟΛΟ	0	3.700	0	6.296	2.779	116	1.300	0	790	6.060	628

B. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ : ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ / ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

B. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ1) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΓΓΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Αποχέτευση Σητείας	580										
2	Αποχέτευση Ιεράπετρας	580										
3	Αποχέτευση Αγ. Νικολάου	580										
4	Βιολογικός καθαρισμός Ελούντας	450										
5	Βιολογικός καθαρισμός Σητείας			942								
6	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης Ιεράπετρας				111							
7	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης Σητείας				65							
8	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης Αγ. Νικολάου				262							
9	Βελτίωση ύδρευσης - αποχέτευσης Καλαμαύκας και Καβουσιού					138						
10	Αντικατάσταση εσωτερικών δικτύων ύδρευσης οικισμών Μεσαμβίου					112						
11	Υδρογεωλογική έρευνα Νομού Λασιθίου από το Ι.Γ.Μ.Ε.					190						
12	βιολογικός καθαρισμός Ιεράπετρας				1.390							

Β. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ :ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ / ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

Β. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΓΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΜΑ1) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΜΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
13	Υδρευση συμπλήρωση αποχέτευσης Μύτρου						80					
14	Αντικατάσταση εσ. Δικτύου ύδρευση - αποχέτευσης Κάτω Χωριού						90					
15	Αξιοποίηση γεώτρησης Παχειάς Αμμου						30					
16	Βελτίωση ύδρευσης Μιλάτου						25					
17	Αξιοποίηση γεώτρησης Παρασπορίου						150					
18	Βελτίωση ύδρευσης Κουταουρά						40					
19	Ολοκλήρωση ύδρευσης παραλιακής περιοχής Μόχλου						21					
20	Υδρευση Κάτω Ζάκρου						31					
21	Μελέτη ύδρευσης Νότιας Παραλίας Σητείας						15					
22	Μελέτη ύδρ.-αποχ. στην περιοχ. επέκτ. του σχεδίου πόλης Αγ. Νικολάου						25					
23	Μελ. Υδρ. - αποχέτ. στην περιοχή επέκτ. σχεδίου πόλης Ιεράπετρας						30					
24	Αξιοποίηση γεωτρήσεων Νεάπολης και ύδρευση Νίσσητα						66					
26	Μελέτη ύδρ. αποχέτ. στην περιοχή επέκτ. σχεδίου πόλης Σητείας						30					
26	Αγωγός μεταφοράς λυμάτων Πισκοκέφαλου στο δίκτυο αποχέτευσης Σητείας						40					

ΥΠΕΧΩΔΕ

Β. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ : ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ / ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

Β. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΧΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			ΕΤΕΡΓΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΜΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ	
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΜΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)						ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ. ΔΡΧ.)
27	Υδρευση Κοινότητας Γδοχιών						5					
28	Υδρευση Κοινότητας Κατσιδονίου						21					
29	Βελτίωση, ύδρευσης-αποχέτευσης Κριτσάς & ταυρ. Οικισμών						195					
30	Υδρευσης κοινότητας Παπαγιαννάδων						11					
31	Μελέτη βελτίωσης ύδρευσης οικισμών Οροπ. Λασιθίου από την λιμνοδεξαμενή Χαυγά						9					
32	Μελέτη αποχέτευσης οικισμών Οροπεδίου Λασιθίου						21					
33	Βελτίωση, ύδρευσης-αποχέτευσης Συνδέσμου Ο.Τ.Α. Οροπ. Χανδρά						65					
34	Υδρευση κοινότητας Τριάδας						13					
35	Υδρευση κοινότητας Ραύσσας Εκκλησίας Σητείας						5					
36	Υδρευση κοινότητας Έξω Μουλιανών Σητείας						5					
37	Υδρευση κοινότητας Πρεσσού Σητείας						3					
38	Ανάυξη γεώτρησης Μαρωνιάς						5					
39	Μελέτη αγωγού μεταφοράς λυμάτων Πισκοκεφάλου στο δίκτυο αποχέτευσης Σητείας						6					

ΥΠΕΧΩΔΕ

Β.ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ / ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

Β. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΛΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
40	Αξιοποίηση υδρευτικής γεώτρησης Καλού Χωριού					40						
41	Αξιοποίηση υδρευτικής γεώτρησης κοιν. Απίδιων					20						
42	Ανόρυξη υδρευτικής γεώτρησης Ορεινού					32						
43	Ανόρυξη υδρευτικής γεώτρησης Αγ. Βαρβάρας					10						
44	Συνέχιση υδρογεωλογ. Έρευνας Αν. Ενότητας Ιεράπετρας					50						
45	Συνέχιση υδρογεωλογικής έρευνας ευτύτερης περιοχής Δήμου Σητείας					30						
46	Αντιπλημμυρικό έργο Μακρού Γαλού- Ανάληψης					15						
47	Συνέχιση υδρογεωλογικής έρευνας Οροπεδίου Λασιθίου					14						
48	Συνέχιση υδρογεωλογικής έρευνας περιοχής Συνδέσμου Οροπεδίου Χανδρά					20						
49	Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης του οικισμού Ρίζα					5						
50	Δεξαμενή ύδρευσης Σταυροχωρίου					15						
51	Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης Χρυσοπηγής					15						
52	Ολοκλήρωση δευτερευόντων αγωγών αποχέτευσης εντός σχεδίου πόλης Αγ. Νικολάου				30							

ΥΠΕΧΩΔΕ

Β. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ / ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

Β. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
53	Βελτίωση ύδρευσης κοιν. Τουρλωτής					5						
54	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης αποχ. κοιν. Βουλισμένης					3						
55	Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης - αποχ. οικισμών κοιν. Καλού Χωριού					5						
56	Διάθεση λυμάτων Παλαιοκάστρου					45						
57	Διάθεση λυμάτων κοιν. Ζάκρου					3						
58	Υδρευση Αγ. Πελαγίας κοιν. Λιμνών					9						
59	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης κοιν. Βρυσών					3						
60	Βελτίωση συνθηκών ύδρευσης κοιν. Νικηθιανού					3						
61	Υδρευση - αποχέτευση ΣΑΝΑ/1 1994-99									199		
62	Αντιπλημμυρικά έργα Ν. Λασιθίου										500	
ΣΥΝΟΛΟ		2.190	0	942	1.858	516	1.323	0	0	199	500	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Γ. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Γ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

		ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ						ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΓΙΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Κατασκευή χώρου υγειονομικής ταφής απορριμμάτων Δήμου Σητείας			425								
2	Προμήθεια νέου απορριμματοφόρου αυτοκινήτου κοινότητας Αγίου Ιωάννη						20					
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	425	0	0	20	0	0	0	0	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Γ. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Γ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ					
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΓΙΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ	
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ - ΔΡΧ.)						
1	Ανάπλαση και προστασία νήσου Χρυσής				100								
2	Ανάπλαση και προστασία νήσου Διονυσάδων				100								
3	Ανάπλαση και προστασία νήσου Κουφονήσι				115								
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	0	315	0	0	0	0	0	0	0	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Ζ. ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Ζ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ					
		ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΥΕΡΓΙΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΙΣ	ΕΠΙΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΛΠΙΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Αξιοποίηση Σπιναλόγκας			200								
2	Ανάπλαση αστικού κέντρου Αγ. Νικολάου		256									
3	Ανάπλαση παραλίας Κουτσουρα					50						
4	Ανάπλαση εισόδων πόλης Αγ. Νικολάου					60						
5	Ανάπλαση παροριακής περιοχής πόλης Σητείας					7						
6	Ανάπλαση πλατείας κοινότητας Λάστρου					5						
7	Ανάπλαση πλατείας παραλιακού οικ. Αχλιών - Τουριστικό Περίπτερο					40						
8	Διαμόρφωση πλατείας Μέσα Λακωνίων					10						
9	Επικάλυψη, διευθέτηση ρεμάτων Δήμων Νεάπολης						8					
10	Δήμος Ιεράπετρας (προγραμματική σύμβαση)							130				
11	Δήμος Ιεράπετρας (προγραμματική σύμβαση)							120				
12	Δήμος Νεάπολης (προγραμματική σύμβαση)							100				
13	Δήμος Ιεράπετρας (προγραμματική σύμβαση)							100				
14	Δήμος Νεάπολης (προγραμματική σύμβαση)							75				
15	Δήμος Νέων Μαλών							20				
16	Δήμος Σητείας							30				

Ζ. ΑΝΑΓΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Ζ.4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ						
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)	INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ1) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ	
17	Δήμος Μήλιου								98				
18	Κοιν. Αβρακόντε								5				
19	Κοιν. Αγ. Κων/νου								4				
20	Κοιν. Αγ. Τριόδου								3				
21	Κοιν. Αγ. Αντωνίου								6				
22	Κοιν. Αγ. Γεωργίου								5				
23	Κοιν. Αγ. Ιωάννου								10				
24	Κοιν. Αντιοχίας								15				
25	Κοιν. Αγ.Θεών								3				
26	Κοιν. Αρμενίων								3				
27	Κοιν. Αχλαδίων								5				
28	Κοιν. Βουλιμενίας								4				
29	Κοιν. Βραχασίου								10				
30	Κοιν. Βρουχιά								5				
31	Κοιν. Γροχίων								4				
32	Κοιν. Ελαύντας								10				
33	Κοιν. Εξω Μουδωνίων								4				
34	Κοιν. Ζακρού								3				
35	Κοιν. Ζήρου								5				
36	Κοιν. Καβαυρίου								6				
37	Κοιν. Καλαμολιάκας								8				
38	Κοιν. Κακού Χωριού								8				
39	Κοιν. Καμινακίου								3				
40	Κοιν. Κασοδίου								4				
41	Κοιν. Καστελλίου Φουρνής								6				
42	Κοιν. Κασιδιανίου								5				
43	Κοιν. Κάτω Μετοχίου								3				
44	Κοιν. Κάτω Χωριού								12				
45	Κοιν. Κιτσάς								5				
46	Κοιν. Κρυών								3				

Ζ. ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Ζ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
47	Κοιν. Λαγού							5				
48	Κοιν. Λάστρου							4				
49	Κοιν. Λατσιδάς							4				
50	Κοιν. Λιμνών							3				
51	Κοιν. Λούμα							4				
52	Κοιν. Μαρμακέτου							4				
53	Κοιν.Μαρωνιάς							6				
54	Κοιν.Μέσα Λακωνίων							6				
55	Κοιν.Μέσα Λασιθίου							3				
56	Κοιν. Μέσα Μουλιανών							5				
57	Κοιν. Μιλάτου							10				
58	Κοιν.Μουρνών							3				
59	Κοιν. Μυρσίνης							5				
60	Κοιν.Νικηθισανού							3				
61	Κοιν. Ορεινού							5				
62	Κοιν. Παλαιόκαστρου							14				
63	Κοιν. Παπαγιαννάδων							5				
64	Κοιν.Παχειάς Άμμου							14				
65	Κοιν.Περβολακίων							3				
66	Κοιν. Πεύκων							4				
67	Κοιν.Πισκοκεφάλου							7				
68	Κοιν. Πλάτης							6				
69	Κοιν.Πραισού							5				
70	Κοιν. Πρίνας							3				
71	Κοιν. Ριζης							5				
72	Κοιν.Ρούσας Εκκλησίας							9				
73	Κοιν.Σκινιά							5				
74	Κοιν.Σκοπής							8				
75	Κοιν.Σταυρωμένου							2				
76	Κοιν.Σταυροχωρίου							6				

Σ. ΔΙΑΓΩΓΕΣ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Σ. 4 ΝΟΜΟΣ ΜΑΙΩΝΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΕΡΓΑ ΔΗΜΗΛΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ									
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΙΣ II	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΙΣ II (ΠΕΠ)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)	INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ						
77	Κοιν. Σφακίας							93								
78	Κοιν. Σηλοκαμαρών							5								
79	Κοιν. Τζερμίδου							4								
80	Κοιν. Τουράλιτης							3								
81	Κοιν. Φουρνής							6								
82	Κοιν. Χαμεζίου							5								
83	Κοιν. Χανθόβι							10								
84	Κοιν. Χουμρακίου							15								
85	Κοιν. Χρυσοπηγής							3								
86	Κοιν. Ψυχρού							3								
	ΣΥΜΒΑΟ		0	0	254	200	8	172	0	1.086	0	0	0	0		

Η. ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

		ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ					
Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΓΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Κτηματογράφηση για τη δημιουργία Ε.Κ. στις Κοιν. Βρουχιά, Λούμα και Σκινιά			137								
2	Κτηματογράφηση για τη δημιουργία Ε.Κ. στους Δήμους Αγ. Νικολάου και Ελούντας			253								
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	390	0	0	0	0	0	0	0	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Θ. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Θ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ1) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Χωροταξικές - πολεοδομικές μελέτες Ν. Λασιθίου				90							
2	Πολεοδομική μελέτη α' κατοικίας περιοχής Κολονέλου Δήμου Σητείας			27								
3	Αναθεώρηση σχεδίου πόλης Αγ. Νικολάου (Δ' φάση Ε.Π.Α.)						34					
4	Πράξη εφαρμογής σχεδίου επέκτασης Νεάπολης						30					
5	Σχ. Πόλης Κουτσουρά-Μ. Παλού						8					
6	Σχ. Πόλης Μύρτου-Ν.Ανατολής Στομίου						5					
7	Σχ. Πόλης Γρα Λυγιάς-Κεντρί						5					
8	Σχ. Πόλης παραλ. Μιλάτου- Σεισίου						5					
9	Σχ. Πόλης Ιστρου						3					
10	Σχ. Πόλης Αμμουδάρας κοιν. Κριτσάς.						7					
11	Συμμετοχή στις μελέτες πολεοδομησης και πράξεις εφαρμογής (Αγ. Νικολάος-Σητεία - Ιεράπετρα- Ελούντα- Τζερμιάδω)							59				
12	Πολεοδομικός Σχεδιασμός ΣΑΝΑ/1 1994-99								483			
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	27	90	33	64	0	59	483	0	0

I. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

I. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					INTERREG	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ	
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)						
1	Οργάνωση τεχνικής υποδομής για την κατασκευή έργων στο Οροπέδιο Λασιθίου						33						
2	Εξοπλισμός Πολιτιστικού Κέντρου Αν. Ενότητας Πάνω Μερ/λου						20						
3	Εξοπλισμός Πολύκεντρου Σητείας						35						
4	Εξοπλισμός πνευματικού κέντρου Τζερμιάδω						5						
5	Τουριστικό περίπτερο Έξω Λακωνίων						50						
6	Γ' Φάση Τ.Α.Π. Αν. Ενότητας Κάτω Μεραμβέλου						7						
7	Μελέτη - ίδρυση - εξοπλισμός επιχειρηματικού κέντρου Αν. Ενότητας Πάνω Μερ/λου						5						
8	Γ' Φάση Τ.Α.Π. Πάνω Μερ/λου						5						
9	Μελέτη ΒΙΟ.ΠΑ. Αγ. Νικολάου						15						
10	Μελέτη Πολύτοπου Δήμου Ιεράπετρας						10						
11	Μελέτη - κατασκευή συνεδριακής αίθουσας Ιεράπετρας						200						
12	Μελέτη τοπικής αγοράς Αναπτ. Ενότητας Ιεράπετρας						10						
13	Γ' Φάση Τ.Α.Π. Ιεράπετρας						6						

I. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

I. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ						ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
		ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)			INTERREG	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ1) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΠΠΕΡ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)					
14	Εξοπλισμός Γραφείου Τουρισμού Ιεράπετρας						4					
15	Γ' Φάση Τ.Α.Π. επαρχίας Σητείας						7					
16	Διαμόρφωση θέσεων στάσης και θέας σε επίκαιρα σημεία του Οροπεδίου Λασιθίου-δημιουργία πλατειών Ψυχρού						20					
17	Μελέτη δημιουργίας Αθλητικού κέντρου προετοιμασίας στο Οροπέδιο Λασιθίου						25					
18	Μελέτη αποκατάστασης μονόκαιρων ανεμομύλων στο Οροπέδιο Λασιθίου						4					
19	Γ' Φάση Τ.Α.Π. Οροπεδίου Λασιθίου						7					
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	0	0	0	468	0	0	0	0	0

ΥΠΕΧΘΔΕ

Ι. Α. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ι. Α. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)			ΕΤΕΡΤΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ	
			ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΑΛΙΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)						ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΛΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)
1	Εξισοτικές αποζημιώσεις		4.066									
2	Σχέδια βελτίωσης Καν. 2328/91		272									
3	Επενδύσεις Καν. 866/90 (6 προγράμματα)		1.159									
4	Δασικά έργα		460									
5	Αρδευτικό Αγ. Τριάδας		50									
6	Αρδευτικό Παλαιόκαστρο		130									
7	Εμπλουτισμός φράγματος Μπραμιανού		310									
8	Κατασκευή φράγματος Μαλάθρας		4.000									
9	Ανανέωση - εκσ/σμός αλιευτικών σκαφών (7 έργα)			134								
10	Προσαρμογή αλιευτικών προϊόντων (8 έργα)			742								
11	Μεταποίηση αλιευτικών προϊόντων			425								
12	Αρδευτικό Παπαγιαννάδων										466	
13	Κατασκευή προσαγωγού Κρισάς Αρδ. Λακωνίων										70	
14	Αρδευτικό Ζάκρου Β' Φάση										250	
15	LEADER Αναπτυξιακής Λασιθίου						2.227					

Ι. Α. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ι. Α. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΑΛΙΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)					
16	ΡΕΣΑ (απόσυρση σκαφών κ.λ.π.)						110					
17	Αξιοποίηση Λιμνοδεξαμενής Χαυγά				134							
18	Αγροτικός Εξηλεκτρισμός					82						
19	Ενισχύσεις Δυναμικών Καλλιεργειών Υπό Κάλυψη				1.140							
20	Ανάπτυξη βελτίωση αγροτικών υποδομών					876						
21	Κατασκευή- Βελτίωση αλιευτικών καταφυγίων					195						
22	Δασικά έργα				150							
23	Αρδευτικό Λακωνίων (Α' Φάση)				1.483							
24	Αρδευτικό Ζάκρου				315							
		0	10.447	1.301	3.522	1.153	0	2.337	0	0	786	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Ι. Β. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ι. Β. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)			ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			Ε.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	Ε.Π. ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΛΠΤΑ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Ενίσχυση Νέων Επιχειρήσεων		210									
2	ΛΥΤΟΣ Α.Ε.			53								
3	Πρωτοβουλία Μ.Μ.Ε.						100					
4	ΠΕΠ Ν. 1892/90				160							
5	ΒΙΟΠΑ Αγ. Νικολάου				500							
6	Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας Μ.Μ.Ε.				172							
7	Ενίσχυση 2 Εμπορικών Επιχειρήσεων		126									
8	Ενίσχυση μίας Εξαγωγικής Επιχείρησης						150					
9	3 Επενδύσεις Α.Π.Ε.			52								
10	Αλιευτικά Πάρκα										21.480	
	ΣΥΝΟΛΟ	0	336	106	832	0	0	250	0	0	21.480	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Ι. Δ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ι. Δ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ II (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
				Ε.Π. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Τουριστικό Καταφύγιο Μόχλου		311								
2	Φυσιολατρικές - Πολιτιστικές διαδρομές Επαρχίας Σητείας		690								
3	ΑΛΦΑ ΜΑΡΙΝ Α.Ε.		312								
4	ΕΡΜΗΣ Α.Ε.		740								
5	ΕΛΟΥΝΤΑ ΜΑΡΕ		374								
6	ΕΛΟΥΝΤΑ Α.Ε.- ΓΚΟΛΦ		290								
7	Κατάρτιση		8								
8	Ενίσχυση Μ.Μ.Ε. Τουρισμού		138								
9	Επισκευή παραδοσιακών ανεμομύλων						80				
10	Ολοκληρωμένη παρέμβαση οροπεδίου						1.100				
11	Πολιτιστική διαδρομή Σητείας						160				
12	Ανάδειξη Αρχαιολ. Χώρου Λαιθίου			200							
13	Πολιτιστικές διαδρομές Νομού			80							
14	Νεότερα Μνημεία			80							
15	Ανάδειξη ιστορικού Κέντρου Ιεράπετρας			220							

Ι. Δ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ι. Δ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			Ε.Π. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)					
16	Μαρίνα Αγ. Νικολάου			200							
17	Αναστήλωση Σπινλόγκας			305							
18	Αναστήλωση Ιστορικού Κέντρου Σητείας			200						50	
19	Πρόγραμμα τουριστικής προβολής (INTERREG)						35				
	ΣΥΝΟΛΟ	0	2.863	1.285	0	0	1.375	0	0	50	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Ι. Ε. ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ

Ι. Ε. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

		ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ					ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				
Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)			ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
			ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕΣ) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΣ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΠΤΑ) (ΕΚ . ΔΡΧ.)					
1	Γενικό Νοσοκομείο Ιεράπετρας									70	
2	Κ.Π.Σ. Αγίου Νικολάου			145							
3	Νέος Παιδικός Σταθμός Σητείας			152							
4	Επέκταση Γ.Ν. Αγ. Νικολάου			500							
	ΣΥΝΟΛΟ	0	0	792	0	0	0	0	0	70	0

ΥΠΕΧΩΔΕ

Ι. ΣΤ. ΠΑΙΔΕΙΑ

Ι. ΣΤ. 4 ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΕΡΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ				ΚΟΙΝ. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΕΙΣ	ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ			
			ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΚΠΣ ΙΙ (ΠΕΠ)				ΕΤΕΡΠΣ (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑΙ) (ΕΚ.ΔΡΧ.)	ΕΘΝΙΚΟ ΠΔΕ	ΤΕΟ
				ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΕ2) (ΕΚ. ΔΡΧ.)	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΣΑΝΑ2) (ΕΚ.ΔΡΧ.)					
1	Κατασκευή συντήρηση διδακτηρίων									175	
2	Δημοτικό Σχολείο Ελούντας				12						
3	Νηπιαγωγείο Ανατολής										
4	Κατασκευή 1ου Γυμνασίου Ιεράπετρας				133						
5	Ανακαίνιση παραλιακού συγκροτήματος Ιεράπετρας				80						
6	Νέο Λύκειο Ιεράπετρας				400						
7	Δημιουργία ΕΠΛ Ιεράπετρας				350						
8	Προσθήκη Ε.Λ. Αγ. Νικολάου				330						
9	Προσθήκη Ε.Λ. Σητείας				354						
10	Γυμνάσιο Παλαικάστρου				134						
11	Κατάρτιση ΠΕΠ			1.185							
12	Κατάρτιση Εθνικού Σκέλους		1.096								
	ΣΥΝΟΛΟ	0	1.096	1.185	1.793	0	0	0	0	175	0

ΥΠΕΧΩΔΕ